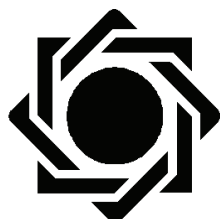

خلاصه تحولات اقتصادی کشور

۱۳۹۱

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

خلاصه تحولات اقتصادی کشور

۱۳۹۱

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

خلاصه تحولات اقتصادی کشور در سال ۱۳۶۹- / تهیه و تنظیم در اداره

بررسیهای اقتصادی - تهران : بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، [۱۳۷۱] -

ج: جدول، نمودار

سالانه

۱. ایران- اوضاع اقتصادی- ۱۳۶۸ - الف. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

اداره بررسیهای اقتصادی. ب. عنوان.

۳۳۰/۹۵۵۰۸۴۴

خ ۲۷۸ ب

HC ۴۷۱ / ب ۲ / خ ۸

تاریخ انتشار: اسفند ماه ۱۳۹۲

تهیه و تنظیم: اداره بررسیها و سیاستهای اقتصادی

ناشر: اداره روابط عمومی

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

تهران، صندوق پستی: ۷۱۷۷-۱۵۸۷۵، تلفن: ۲۹۹۵۱، تلکس: ۸-۲۱۳۹۶۵

پست الکترونیک: G.Secdept@CBI.IR

نشانی پایگاه اطلاع رسانی: <http://www.cbi.ir>

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

علائم

علامت	شرح
—	رقم نزدیک صفر است.
oo	رقم در دسترس نیست.
ooo	آمار وجود ندارد.
*	رقم ناچیز است و به آخرین رقم اعشاری نیز نمی‌رسد.
□	ارقام مقدماتی است.
▲	در ارقام تجدید نظر شده است.
θ	محاسبه (درصد تغییر) امکان‌پذیر نیست.
☐	بیش از ۵۰۰ درصد افزایش وجود دارد.

توجه: در تمام جداول درصد تغییر از ارقام کامل محاسبه شده است و اختلاف جزئی در سرجمع و اجزا ناشی از گرد کردن ارقام است.

نقل مطالب مندرج در این نشریه با ذکر ماخذ مجاز است.

فهرست مندرجات

۱	مقدمه
۲	تحولات اقتصادی جهان
۳	اقتصادهای پیشرفته
۵	اقتصادهای در حال توسعه و نوظهور
۶	گروه مناپ و آسیای میانه
۷	تحولات بازار نفت
۸	تولید و هزینه ناخالص داخلی
۹	تحولات بخش واقعی اقتصاد
۹	انرژی
۱۰	کشاورزی
۱۰	وضعیت بارندگی
۱۱	تولید محصولات کشاورزی
۱۱	بورس کالای کشاورزی
۱۱	حمایت‌های مالی از بخش کشاورزی
۱۳	شاخص‌های قیمت
۱۳	تجارت خارجی بخش کشاورزی
۱۴	صنعت و معدن
۱۴	تولیدات منتخب و صادرات صنعتی
۱۵	مجوزهای صنعتی و معدنی
۱۶	تامین مالی صنعت و معدن
۱۶	شاخص‌های قیمت
۱۶	ساختمان و مسکن
۱۷	پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های مناطق شهری کشور
۱۷	تسهیلات اعطایی به بخش مسکن و ساختمان
۱۸	تسهیلات تکلیفی پرداختی به بخش مسکن
۱۸	عملکرد دولت در تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بخش ساختمان و مسکن
۱۹	شاخص‌های قیمت
۱۹	حمل و نقل
۲۰	جمعیت و سیاست‌های اشتغال‌زایی
۲۲	تحولات بخش مالی
۲۲	بودجه و وضع مالی دولت

۲۵	تحولات بازرگانی خارجی کشور
۲۶	تراز پرداخت‌های خارجی
۲۸	پول و اعتبار
۲۸	نقدینگی و عوامل موثر بر آن
۲۸	سهم پول در نقدینگی
۲۸	بررسی عوامل موثر بر پایه پولی
۲۹	بررسی اجزای ضریب فزاینده نقدینگی
۲۹	سپرده‌های بخش غیردولتی
۳۰	مطالبات غیر جاری (سررسید گذشته، معوق و مشکوک‌الوصول)
۳۰	نظام‌های پرداخت
۳۰	پرداخت‌های نقدی (اسکناس و مسکوک)
۳۰	اتاق پاپاپای اسناد بانکی
۳۱	ابزارها و تجهیزات پرداخت الکترونیکی
۳۱	مبادلات الکترونیکی
۳۲	شتاب
۳۲	سحاب
۳۳	ساتنا
۳۳	پایا
۳۴	تحولات بازار دارایی‌ها
۳۴	بورس اوراق بهادار
۳۵	بورس‌های کالایی
۳۶	فرا بورس
۳۶	آتی سهام
۳۶	آتی بورس کالا
۳۷	اوراق مشارکت
۳۷	بازار ارز و طلا
۳۷	نرخ‌های ارز و قیمت سکه
۳۸	مبادلات ارزی در بازار بین‌بانکی
۳۹	روند قیمت‌ها
۳۹	شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی
۴۰	تورم در استان‌ها
۴۱	شاخص بهای تولیدکننده
۴۱	شاخص بهای کالاهای صادراتی
۴۱	تحلیل هزینه و رفاه خانوار
۴۴	فهرست جداول آماری
۴۶	جداول آماری

انرژی‌بر و هزینه‌های حمل و نقل را افزایش داده و کاهش توان مالی تولیدکنندگان و قدرت خرید مصرف‌کنندگان را به دنبال داشته است. سوم، تشدید تحریم‌های تجاری و مالی در دو سال بعد که مبادلات مالی و تجاری کشور با دنیای خارج را بسیار سخت و پرهزینه کرده است. این تحریم‌ها کاهش مقادیر فروش نفت خام و به تبع آن کاهش درآمدهای ارزی کشور را به دنبال داشته و بودجه دولت را با محدودیت منابع مواجه نموده و آثار خود را بر کاهش فعالیت‌ها و نرخ رشد اقتصادی بر جای گذاشته است.

اما ریشه‌های تورم جاری اقتصاد کشور در کجاست؟ تورم جاری اقتصاد ایران ناشی از هر دو مجموعه عوامل سمت تقاضا و سمت عرضه است. در سمت تقاضا، سیاست‌های انبساطی مالی و به تبع آن انبساطی پولی از سال ۱۳۸۵ به بعد، منشا اصلی افزایش تقاضای کل در اقتصاد کشور بوده است. نگاهی به آمارهای رشد پایه پولی (پول پر قدرت)، نقدینگی و تولید ناخالص داخلی در چند سال گذشته تصویر نسبتاً واضحی در این زمینه ارائه می‌دهد. طی دوره ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۱، متوسط نرخ رشد پایه پولی و نقدینگی به ترتیب ۲۴/۲ و ۲۶/۱ درصد و متوسط نرخ رشد تولید ناخالص داخلی واقعی حدود ۲/۶ درصد بوده است. چنانچه سرعت گردش پول (نقدینگی) در این دوره ثابت فرض شود، افزایش عرضه اسمی پول به افزایش متناسبی در شاخص قیمت تولید که معیار دیگری برای اندازه‌گیری تورم در اقتصاد است، منجر شده است.

در سمت عرضه کل اقتصاد، در بین مجموعه عواملی که در چند سال گذشته منجر به افزایش هزینه‌های تولید شده‌اند، نقش چند عامل مهم‌تر بوده است: اول، افزایش قیمت حامل‌های انرژی از فصل پایانی سال ۱۳۸۹ و جبران ناکافی صنایع؛ دوم، افزایش نرخ ارز از نیمه دوم سال ۱۳۹۰ که هزینه‌های واسطه‌های

مقدمه

سال ۱۳۹۱ برای اقتصاد ایران سال دشواری بود. در این سال اقتصاد کشور تکانه‌های کم‌سابقه‌ای را با منشا داخلی و خارجی تجربه کرد. تخلیه آثار سیاست‌های انبساطی چند سال اخیر، پی‌آمدهای اجرای طرح هدفمندسازی یارانه‌ها، افزایش چندباره نرخ ارز و تشدید تحریم‌های تجاری و مالی بین‌المللی علیه کشور از این جمله بود. این شرایط منجر به بروز رکود تورمی در اقتصاد کشور شد، که به ویژه پس از اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها نشانه‌های اولیه آن ظاهر شده بود. نرخ رشد تولید ناخالص داخلی کشور از ۵/۸ درصد در سال ۱۳۸۹ به ۳/۰ درصد در سال ۱۳۹۰ و ۵/۸- درصد در سال ۱۳۹۱ کاهش یافت و در مقابل، نرخ تورم از ۱۲/۴ درصد در سال ۱۳۸۹ به ۲۱/۵ و ۳۰/۵ درصد در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ افزایش پیدا کرد.

رکود فعلی حاکم بر اقتصاد کشور را برحسب تقدم زمانی عوامل و نه لزوماً شدت اثرگذاری می‌توان ناشی از عوامل زیر دانست: اول، نااطمینانی‌هایی که در چند سال گذشته به مناسبت‌های گوناگون و در سطوح مختلف سیاست‌گذاری ایجاد و تشدید گردیده و موجب خروج بخشی از سرمایه‌های بخش خصوصی از فعالیت‌های مولد شد. دوم، آثار قابل انتظار اجرای طرح هدفمندسازی یارانه‌ها و افزایش قیمت حامل‌های انرژی از زمستان سال ۱۳۸۹ که قیمت تمام‌شده بسیاری از محصولات

چندان رضایت‌بخش نبود و روند تحولات اقتصاد جهانی نشانه‌هایی از ضعف را بروز داد. در این دوره فشارهای موجود در بازارهای مالی و بحران بدهی‌های دولتی در منطقه اروپا افزایش یافت، به‌گونه‌ای که کشورهای این حوزه را با مشکلاتی از قبیل خروج جریان سرمایه، مشکل تامین مالی بخش بانکی، افزایش بدهی بانک‌های مرکزی و کاهش اعتبارات اعطایی به بخش خصوصی مواجه کرد. در بخش واقعی نیز شاخص‌های اقتصادی نشان‌دهنده کاهش سطح فعالیت‌های این منطقه در فصل دوم سال بود. آمارهای مربوط به ایالات متحده آمریکا و برخی از اقتصادهای نوظهور اصلی نیز حاکی از تضعیف رشد اقتصادی در سه ماهه دوم این سال بود؛ به‌گونه‌ای که میزان تولیدات صنعتی در سطح جهان دچار افت شدیدی گردید. کاهش فعالیت‌ها در منطقه اروپا و سایر اقتصادها به ویژه آمریکا و انگلستان به اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه نیز سرایت کرد و به کاهش قیمت مواد اولیه و کاهش سطح فعالیت‌ها در کشورهای صادرکننده این محصولات انجامید. در فصل سوم سال ۲۰۱۲، شرایط اقتصاد جهانی بهبود ملامی را تجربه کرد که عمده‌ترین دلیل آن افزایش سطح فعالیت در اقتصادهای نوظهور و بهبود نسبی وضعیت اقتصادی ایالات متحده آمریکا بود. در این دوره شرایط مالی تا حدودی تثبیت شد و حاشیه نرخ بهره اوراق قرضه در منطقه اروپا کاهش یافت. همچنین، قیمت دارایی‌های ریسکی به ویژه سهام در سطح جهان افزایش یافته و جریان سرمایه به سمت اقتصادهای نوظهور تقویت گردید. شرایط اقتصاد جهانی در فصل چهارم این سال بهبود بیشتری را تجربه نمود، به‌گونه‌ای که نرخ رشد اقتصاد جهان از حدود ۲/۳ درصد در فصل دوم به حدود ۲/۸ درصد در نیمه دوم سال ۲۰۱۲ افزایش یافت. بهبود مشاهده شده عمدتاً به دلیل سیاست‌های اتخاذ شده و افزایش

و مواد اولیه صنایع را بالا برد و سرانجام، تقاضای دستمزد بالاتر توسط نیروی کار. مجموعه این عوامل، رشدهای ۱۶/۶، ۳۴/۲ و ۲۹/۶ درصدی شاخص بهای تولیدکننده طی سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۱ را رقم زد. افزایش قیمت تمام‌شده تولید در گام بعدی به سبب اقلام مصرفی خانوار و شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی منتقل شد.

اما همه تکانه‌هایی که در سال ۱۳۹۱ بر اقتصاد کشور وارد آمد، در میان‌مدت و بلندمدت لزوماً منفی نیستند. اجرای درست قانون هدفمندسازی یارانه‌ها گام بلندی است که در درازمدت می‌تواند به تخصیص بهتر و افزایش بهره‌وری منابع در اقتصاد کشور منجر شود. همچنین، افزایش نرخ ارز را می‌توان واکنش طبیعی اقتصاد به اصلاح قیمت‌های نسبی به دنبال اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها دانست. اگرچه آثار کوتاه‌مدت این دو اتفاق در اقتصاد کشور رشد تولید ناخالص داخلی منفی و تشدید تورم را رقم زده است، لیکن انتظار می‌رود با آشکار شدن علائم درست قیمتی در بازارها و بروز مزیت‌های رقابتی اقتصاد کشور، به تدریج رشد سرمایه‌گذاری، تولید و اشتغال در گروه‌ها و زیرگروه‌های اقتصادی روی دهد.

تحولات اقتصادی جهان

اقتصاد جهان در سال ۲۰۱۲ هرچند آغاز خوبی را در فصل اول تجربه کرد، اما از فصل دوم مجدداً به وضعیت رکود و نااطمینانی بازگشت. متوسط سالانه نرخ رشد اقتصاد جهان در سه ماهه نخست این سال به ۳/۶ درصد رسید که در مقایسه با پیش‌بینی‌های قبلی صندوق بین‌المللی پول، ۰/۲۵ واحد درصد افزایش داشت. این افزایش تا حدی ناشی از عوامل کوتاه‌مدت و موقتی مانند تسهیل شرایط مالی و افزایش اعتماد عمومی بود. با این حال، عملکرد اقتصاد جهان در سه ماهه دوم این سال

اسپانیا، وجود تردید در خصوص توانایی دولت‌ها برای انجام تعدیل‌های بودجه‌ای و اعمال اصلاحات مورد نیاز و نیز میزان تمایل اقتصادهای برتر منطقه برای همراهی با این اصلاحات بود. با افزایش تردیدها در خصوص ظرفیت این کشورها برای انجام تعدیل‌های بودجه‌ای و ساختاری مورد نظر و نیز وجود تردید در خصوص واکنش مناسب بانک مرکزی اروپا و مکانیزم‌های طراحی شده برای نجات اقتصاد این حوزه - از جمله صندوق تسهیلات ثبات مالی اروپا^(۱) (EFSF) و سازوکار ثبات اروپا^(۲) (ESM) - نگرانی‌های موجود افزایش یافت و پرسش‌هایی در خصوص ادامه حیات حوزه اروپا مطرح گردید. در پاسخ به مشکلات موجود و با توافق کشورهای منطقه، اسپانیا با تجدید ساختار بخش بانکی خود با تامین ۱۰ میلیارد یورو منابع مالی موافقت کرد. همچنین، رهبران این حوزه طرحی را در خصوص تاسیس اتحادیه بانکی به منظور اعمال مکانیزم نظارتی در این حوزه ارائه کردند که براساس آن ESM سهم مستقیمی در بانک‌ها دارا شد. در اقدامی دیگر، بانک مرکزی اروپا در سپتامبر این سال مبادلات آبی پولی^(۳) (OMT) را تحت یک برنامه تعدیل اقتصاد کلان در دستور کار خود قرار داد که شامل خرید اوراق بهادار دولتی با تمرکز بر اوراق دارای سررسید کوتاه‌مدت می‌شد. مجموع این اقدامات به ارتقای اعتماد عمومی و بهبود وضعیت مالی این منطقه از نیمه دوم سال ۲۰۱۲ کمک نمود؛ به‌گونه‌ای که نگرانی‌های موجود در خصوص فروپاشی اتحادیه اروپا تا حد زیادی مرتفع گردید. رشد اقتصادی منطقه اروپا در سال ۲۰۱۲ معادل ۰/۶- درصد بود که نشان‌دهنده کاهشی معادل ۲/۱ واحد درصد نسبت به سال گذشته بود.

۱- European Financial Stability Facility

۲- European Stability Mechanism

۳- Outright Monetary Transactions

مجدد اعتماد عمومی بود. علاوه بر این، اقدامات انجام شده سیاست‌گذاران در اتحادیه اروپا به ارتقای اعتماد و نیز بهبود وضعیت مالی کمک نمود. با این حال، برخی از تحلیل‌های اولیه نیز حاکی از آن بود که بهبود صورت گرفته ناشی از عوامل موقتی نظیر افزایش موجودی انبار به ویژه در ایالات متحده آمریکا بوده است.

در مجموع، نرخ رشد اقتصاد جهان در سال ۲۰۱۲ به ۳/۲ درصد رسید که نشان‌دهنده ۰/۷ واحد درصد کاهش نسبت به سال ۲۰۱۱ بود. نرخ رشد اقتصادهای پیشرفته با ۰/۲ واحد درصد کاهش به ۱/۵ درصد بالغ گردید و رشد اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه نیز با ۱/۳ واحد درصد کاهش نسبت به سال قبل از آن به ۴/۹ درصد رسید.

نرخ تورم جهانی در سال ۲۰۱۲ در اثر عواملی همچون کاهش سطح فعالیت‌های اقتصادی و گسترش رکود اقتصادی در اقتصادهای پیشرفته و نیز کاهش قیمت مواد اولیه، کاهش یافت و از ۴/۸ درصد در سال ۲۰۱۱ به ۴/۰ درصد در این سال رسید. همچنین، شاخص قیمت مواد اولیه با ۶/۲ واحد کاهش به ۱۸۵/۷ رسید که دلیل عمده آن کاهش قیمت مواد غذایی و فلزات بود. شاخص قیمت انرژی در این سال اندکی افزایش یافت و با ۱/۲ واحد افزایش به ۱۹۴/۲ بالغ شد.

اقتصادهای پیشرفته

در سال ۲۰۱۲، بحران منطقه اروپا با وجود اقدامات سیاستی اتخاذ شده عمیق‌تر گردید و لزوم انجام مداخلات جدید به منظور جلوگیری از تشدید آن ضروری تشخیص داده شد. بحران بازارهای مالی در منطقه اروپا تا حد زیادی ناشی از افزایش ریسک‌های سیاسی و مالی در یونان، مشکلات بانکی

رشد اقتصادی ایالات متحده آمریکا نیز در سال ۲۰۱۲ تا حد زیادی به دلیل آثار به جا مانده از بحران مالی، بودجه انقباضی و شوک‌های موقتی همچون بروز خشکسالی و طوفان در شمال غربی این کشور چندان بالا نبود. احتمال عدم تمدید قوانین مربوط به کاهش نرخ مالیات و افزایش هزینه‌های دولت تا پایان سال، نگرانی‌های بسیاری را درخصوص بروز رکود گسترده در اقتصاد این کشور به وجود آورد که اصطلاحاً به پرتگاه مالی^(۱) موسوم شد. با تمدید این قوانین و رفع نگرانی‌ها، وضعیت اقتصادی از اواخر سال ۲۰۱۲ و اوایل سال ۲۰۱۳ بهبود یافت؛ رشد اعتبارات افزایش یافت و شرایط وام‌دهی بانکی تسهیل گردید. در سال ۲۰۱۲، فعالیت‌های ساخت و ساز در اقتصاد آمریکا دوباره تقویت شد، قیمت مسکن شروع به افزایش کرد و ایجاد مشاغل جدید در نیمه دوم سال تقویت شد؛ به گونه‌ای که نرخ بیکاری به زیر ۸ درصد رسید. رشد دستمزدها در این سال مهار شد که این امر به کنترل فشارهای تورمی کمک نمود.

رشد اقتصاد کانادا در سال ۲۰۱۲ به ۱/۷ درصد کاهش یافت که از جمله دلایل آن می‌توان به بودجه انقباضی، شرایط سخت اعطای اعتبارات مصرفی، رکود بازار مسکن، اختلالات موقتی در بخش انرژی و تاثیر شرایط نامطمئن خارجی بر فعالیت‌های اقتصادی اشاره نمود. در مقابل، رشد اقتصادی ژاپن در سال ۲۰۱۲ با افزایشی معادل ۲/۶ واحد درصد نسبت به سال ۲۰۱۱ به ۲/۰ درصد رسید که عمدتاً به دلیل هزینه‌های مربوط به بازسازی زلزله این کشور بود. دولت جدید این کشور پس از سال‌ها تورم نزولی و نرخ رشد اقتصادی پایین، سیاست پولی انبساطی جدیدی را اعلام نمود که مبتنی بر تسهیل مقداری شدید^(۲)، هدف مثبت تورمی ۲ درصدی، محرک‌های بودجه‌ای و اصلاحات ساختاری بود.

در مجموع، نرخ رشد اقتصادهای پیشرفته در سال ۲۰۱۲ به ۱/۵ درصد بالغ شد که در مقایسه با رشد ۱/۷ درصدی سال قبل، بیانگر کاهش معادل ۰/۲ درصد است. نرخ تورم این اقتصادها نیز تحت تاثیر کاهش تقاضای کل و کاهش قیمت مواد اولیه، با ۰/۷ واحد درصد کاهش به ۲/۰ درصد در سال ۲۰۱۲ رسید.

برخی شاخص‌های عمده اقتصادهای پیشرفته

(درصد)

تراز حساب جاری به تولید ناخالص داخلی	نرخ تورم		رشد اقتصادی			
	۲۰۱۲	▲۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۱		۲۰۱۲
-۰/۱	-۰/۱	۲/۰	۲/۷	۱/۵	۱/۷	اقتصادهای پیشرفته
-۲/۷	-۲/۹	۲/۱	۳/۱	۲/۸	۱/۸	ایالات متحده آمریکا
۱/۹	۰/۷	۲/۵	۲/۷	-۰/۶	۱/۵	منطقه اروپا
۷/۰	۶/۲	۲/۱	۲/۵	۰/۹	۳/۴	آلمان
-۲/۲	-۱/۸	۲/۲	۲/۳	۲/۰	۰/۰	فرانسه
-۰/۷	-۳/۱	۳/۳	۲/۹	-۲/۴	۰/۴	ایتالیا
-۱/۱	-۳/۸	۲/۴	۳/۱	-۱/۶	۰/۱	اسپانیا
۱/۰	۲/۰	۰/۰	-۰/۳	۲/۰	-۰/۶	ژاپن
-۳/۸	-۱/۵	۲/۸	۴/۵	۰/۲	۱/۱	انگلستان
-۳/۴	-۲/۸	۱/۵	۲/۹	۱/۷	۲/۵	کانادا

ماخذ: صندوق بین‌المللی پول، «گزارش چشم‌انداز اقتصاد جهان»، اکتبر ۲۰۱۳

۲- Aggressive Quantitative Easing

۱- Fiscal Cliff

اقتصادهای در حال توسعه و نوظهور

با فشارهای تورمی و کاهش رشد اعتبارات در برخی از بازارها بود.

اقتصادهای نوظهور اروپایی نیز در سال ۲۰۱۲ با کاهش شدید رشد اقتصادی مواجه شدند؛ اثرات منفی ناشی از سرایت بحران مالی منطقه اروپا و اتخاذ سیاست‌های انقباضی به دلیل محدودیت‌های جدید ظرفیتی در این کاهش تاثیر بسزایی داشت. صادرات اقتصادهای یاد شده در این سال کاهش یافت و هم‌زمان با آن اعتماد عمومی تضعیف و از میزان اعتبارات اعطایی بانک‌ها کاسته شد. در نتیجه این تحولات، نرخ رشد اقتصادهای یاد شده از ۵/۳ درصد در سال ۲۰۱۱ به ۲/۵ درصد در سال ۲۰۱۲ کاهش یافت.

اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه در نیمه دوم سال ۲۰۱۲ عملکرد بهتری را نسبت به نیمه اول سال ارائه کردند و در اواخر سال به دلیل افزایش سطح تقاضای مصرفی و افزایش صادرات، مجدداً با افزایش سطح فعالیت‌ها و افزایش جریان سرمایه بین‌المللی مواجه شدند. در پی کاهش جهانی قیمت مواد اولیه و نیز کاهش سطح فعالیت‌های اقتصادی، نرخ تورم این اقتصادها نیز با ۱/۰ واحد درصد کاهش به ۶/۱ درصد در سال ۲۰۱۲ رسید.

شواهد موجود حاکی از آن است که با وجود کاهش رشد اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه در این سال، این اقتصادها همچنان عملکرد قوی‌تری نسبت به اقتصادهای پیشرفته در خروج از بحران و رکود اقتصادی داشتند. کاهش‌های مشاهده شده در نرخ رشد این اقتصادها تا حد زیادی ناشی از سیاست‌هایی بود که به منظور مقابله با رونق زیاد و بالاتر از ظرفیت این اقتصادها اتخاذ گردیده بود. بر خلاف گذشته، اتخاذ سیاست‌های مذکور در حفظ تقاضای کل در سطح ظرفیت بالقوه این اقتصادها موفق بود.

در سال ۲۰۱۲، کاهش قابل ملاحظه‌ای در سطح فعالیت‌های اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه رخ داد که متاثر از کاهش شدید تقاضا از سوی اقتصادهای پیشرفته، سیاست‌های انقباضی داخلی و کاهش رونق سرمایه‌گذاری در برخی اقتصادهای نوظهور اصلی بود. هم‌زمان، افزایش ریسک‌گریزی سرمایه‌گذاران که عمدتاً ناشی از نااطمینانی‌های موجود نسبت به آینده رشد اقتصاد جهانی بود نه تنها به کاهش قیمت‌داری‌ها نظیر سهام منجر گردید، بلکه از طریق تقویت جریان خروج سرمایه، کاهش ارزش پول ملی این کشورها را نیز به همراه داشت.

نرخ رشد اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه از ۶/۲ درصد در سال ۲۰۱۱ به ۴/۹ درصد در سال ۲۰۱۲ رسید. سطح فعالیت‌ها در اقتصاد چین در این سال دچار تنزل زیادی شد و نرخ رشد آن با ۱/۶ واحد درصد کاهش به ۷/۷ درصد رسید. از جمله دلایل عمده این کاهش می‌توان به ایجاد شرایط انقباضی در اعطای اعتبارات به دلیل نگرانی از وقوع حباب در بازار املاک و مستغلات، تعدیل سرعت سرمایه‌گذاری‌های دولتی و تضعیف تقاضای خارجی اشاره نمود. اقتصاد کشور هند نیز در این سال تحت تاثیر تضعیف اعتماد عمومی، کاهش تعداد پروژه‌های سرمایه‌گذاری جدید، کندی در انجام اصلاحات ساختاری، نرخ‌های بالای سیاستی به منظور مقابله با تورم و تقاضای ضعیف قرار داشت. نرخ رشد اقتصاد این کشور با ۳/۱ واحد درصد کاهش نسبت به سال قبل به ۳/۲ درصد رسید.

نرخ رشد اقتصادی در اقتصادهای حوزه آمریکای لاتین در سال ۲۰۱۲ به حدود ۲/۹ درصد کاهش یافت که عمدتاً به دلیل کاهش رشد کشور برزیل بود. این کاهش ناشی از آثار سیاست‌های انقباضی در پیش گرفته شده برای مقابله

(درصد)

برخی شاخص‌های مهم اقتصادهای در حال توسعه و نوظهور

تراز حساب جاری به تولید ناخالص داخلی	نرخ تورم		رشد اقتصادی			
	۲۰۱۲	▲۲۰۱۱	۲۰۱۲	▲۲۰۱۱		
۱/۴	۱/۶	۶/۱	۷/۱	۴/۹	۶/۲	اقتصادهای در حال توسعه و نوظهور
۰/۹	۰/۹	۴/۷	۶/۳	۶/۴	۷/۸	کشورهای در حال توسعه آسیایی
۲/۳	۱/۹	۲/۶	۵/۴	۷/۷	۹/۳	چین
-۴/۸	-۴/۲	۱۰/۴	۸/۴	۳/۲	۶/۳	هند
۰/۶	۲/۶	۳/۹	۶/۰	۶/۲	۴/۵	آسه‌آن (ASEAN)(۱)
-۴/۳	-۶/۳	۵/۸	۵/۳	۱/۴	۵/۴	اروپای مرکزی و شرقی
۲/۹	۴/۴	۶/۵	۱۰/۱	۳/۴	۴/۸	کشورهای مستقل مشترک‌المنافع
۳/۷	۵/۱	۵/۱	۸/۴	۳/۴	۴/۳	روسیه
۱۲/۱	۱۳/۳	۱۰/۷	۹/۷	۴/۶	۳/۹	خاورمیانه و شمال آفریقا، افغانستان و پاکستان
-۱/۹	-۱/۴	۵/۹	۶/۶	۲/۹	۴/۶	آمریکای لاتین
-۲/۴	-۲/۱	۵/۴	۶/۶	۰/۹	۲/۷	برزیل
-۱/۲	-۱/۰	۴/۱	۳/۴	۳/۶	۴/۰	مکزیک
-۳/۰	-۱/۴	۹/۰	۹/۳	۴/۹	۵/۵	جنوب آفریقا

ماخذ: صندوق بین‌المللی پول، «گزارش چشم‌انداز اقتصاد جهان»، اکتبر ۲۰۱۳
 ۱- شامل کشورهای اندونزی، مالزی، فیلیپین، سنگاپور و تایلند می‌باشد.

گروه مناپ^(۱) و آسیای میانه

رساند. با این حال، به نظر می‌رسد این کشورها نسبت به کاهش درآمدهای نفتی در آینده آسیب‌پذیر باشند و احتمالاً رشد اقتصادی آنها با کاهش قیمت یا تقاضای نفت تنزل یابد.

کشورهای واردکننده نفت در گروه مناپ (به‌استثنای سوریه) نرخ رشدی معادل ۲/۷ درصد در سال ۲۰۱۲ داشتند. عواملی همچون ناپایداری سیاسی، تداوم ناآرامی‌های اجتماعی و فضای خارجی توأم با چالش، به کاهش سرمایه‌گذاری و خالص صادرات در این اقتصادها منجر شد. در برخی از کشورهای این منطقه حجم وام‌ها و اعتبارات غیرجاری (معوق) افزایش یافت و برخی دیگر با افت شاخص سهام، خروج جریان سرمایه، تنزل رتبه اعتباری و افزایش حاشیه نرخ بهره اوراق قرضه دولتی مواجه شدند. همچنین، موقعیت خارجی اقتصادهای واردکننده نفت این حوزه تضعیف شد که عموماً ناشی از کاهش صادرات و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و نیز تضعیف صنعت توریسم بود.

فشارهای تورمی این منطقه در سال ۲۰۱۲ عمدتاً به دلیل محدود بودن سطح تقاضای کل و یارانه‌های پرداختی بالا

کشورهای گروه مناپ در سال ۲۰۱۲ عملکرد اقتصادی متفاوتی داشتند. هرچند بیشتر کشورهای صادرکننده نفت در این منطقه به نرخ‌های رشد مناسبی دست یافتند، اما رشد اقتصادی در کشورهای واردکننده نفت که بسیاری از آنها درگیر مشکلات سیاسی بودند، در سطوح پایینی قرار داشت. نرخ رشد اقتصادی کشورهای صادرکننده نفت این منطقه در سال ۲۰۱۲ به ۵/۷ درصد رسید که تا حد زیادی ناشی از بازگشت تقریباً کامل وضعیت ثبات به بخش تولید نفت در کشور لیبی و رشد چشمگیر کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس بود. نرخ بهره پایین جهانی و افزایش مخارج دولتی در برخی از کشورها در واکنش به فشارهای اجتماعی نیز در رشد تولید ناخالص داخلی غیرنفتی در این اقتصادها تاثیرگذار بود. قیمت بالای نفت و حجم بالای صادرات ذخایر هیدروکربوری، مازاد حساب جاری این اقتصادها را به حدود ۴۴۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۲

۱- شامل کشورهای حوزه خاورمیانه، شمال آفریقا، افغانستان و پاکستان که در مجموع به عنوان گروه مناپ (MENAP) شناخته می‌شوند.

۲۰۱۱ اندکی کاهش داشت که نشان‌دهنده عواملی همچون محدودیت تقاضای خارجی، کاهش شدید تولید محصولات کشاورزی در قزاقستان و کاهش تولید طلا در جمهوری قرقیزستان بود. به دلیل پایین بودن نرخ جهانی مواد غذایی و نیز اتخاذ سیاست‌های انقباضی در برخی از اقتصادهای یاد شده، نرخ تورم اقتصادهای این حوزه در سال ۲۰۱۲ نسبت به سال ۲۰۱۱ کاهش یافت.

مازاد تراز حساب جاری اقتصادهای صادرکننده نفت این حوزه از ۱۰/۶ درصد تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۱ به ۷/۱ درصد در سال ۲۰۱۲ کاهش یافت که عمدتاً مربوط به کاهش تولید نفت و گاز و نیز افزایش رشد واردات بود. در مقابل، کسری حساب جاری در اقتصادهای واردکننده نفت و گاز این حوزه در سطح نسبتاً بالای ۹/۹ درصد باقی ماند.

برای مواد غذایی و انرژی کاهش یافت. در برخی از کشورها نظیر مصر و پاکستان ثبات نرخ ارز نیز در کنترل این فشارها تاثیرگذار بود که البته این رویکرد با هزینه کاهش سطح ذخایر بین‌المللی این کشورها میسر شد. میزان کسری بودجه دولت‌های این منطقه در این سال افزایش یافت و به طور متوسط به ۸/۴ درصد تولید ناخالص داخلی منطقه رسید. این امر به افزایش بدهی‌های دولتی منجر شد که در برخی موارد از طریق بانک‌های داخلی تامین مالی شد و به نوبه خود زمینه‌ساز کاهش قدرت وام‌دهی این بانک‌ها به بخش خصوصی گردید.

کشورهای حوزه قفقاز و آسیای میانه^(۱) (CCA) در سال ۲۰۱۲ از نرخ رشد اقتصادی بالا (۵/۷ درصد) برخوردار بودند. با این حال، رشد اقتصادهای مزبور در سال ۲۰۱۲ نسبت به سال

برخی شاخص‌های عمده اقتصادهای گروه مناپ

(درصد)

تراز حساب جاری (درصد از تولید ناخالص داخلی)	تورم		رشد اقتصادی			
	۲۰۱۲	▲۲۰۱۱	۲۰۱۲	▲۲۰۱۱		۲۰۱۲
۱۶/۶	۱۸/۲	۱۲/۰	۹/۸	۵/۷	۴/۷	کشورهای صادرکننده نفت گروه مناپ
-۵/۷	-۳/۵	۹/۵	۹/۹	۲/۷	۲/۲	کشورهای واردکننده نفت گروه مناپ
۵/۴	۸/۴	۵/۳	۹/۱	۵/۷	۶/۸	کشورهای حوزه آسیای میانه

ماخذ: چشم‌انداز اقتصاد منطقه‌ای (خاورمیانه و شمال آفریقا)، صندوق بین‌المللی پول، می ۲۰۱۳

تحولات بازار نفت

سهم از مصرف مربوط به سایر انرژی‌های تجدیدپذیر^(۳) (۱/۹ درصد) بود.

مصرف انرژی‌های اولیه در ایران در سال ۲۰۱۲ به ۲۳۴/۲ میلیون تن معادل نفت بالغ شد که نسبت به سال ۲۰۱۱ حدود ۳/۱ درصد افزایش نشان می‌دهد. انرژی‌های اولیه مورد مصرف در ایران عمدتاً شامل نفت و گاز طبیعی بوده و سایر انرژی‌ها سهم قابل توجهی در مصرف انرژی‌های اولیه ندارند.

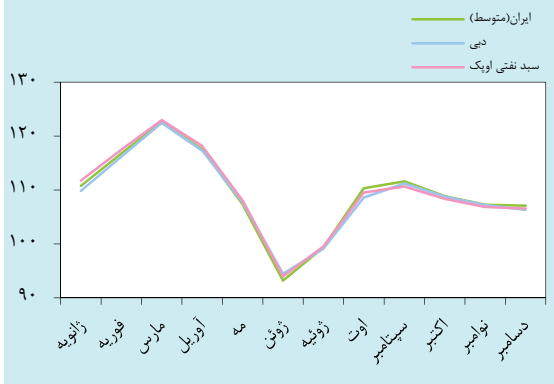
در سال ۲۰۱۲، مصرف انرژی‌های اولیه^(۲) در جهان به ۱۲/۵ میلیارد تن معادل نفت رسید که نسبت به سال ۲۰۱۱ حدود ۲/۱ درصد افزایش داشت. از کل مصرف انرژی‌های اولیه جهان ۱۱/۷ میلیارد تن معادل نفت مربوط به کشورهای غیر اوپک و ۰/۸ میلیارد تن معادل نفت مربوط به کشورهای عضو اوپک بود. در سال مورد بررسی، بیشترین سهم از مصرف انرژی‌های اولیه در جهان مربوط به نفت (۳۳/۱ درصد) و کمترین

۱- The Caucasus and Central Asia

۲- شامل نفت، گاز طبیعی، زغال‌سنگ، انرژی هسته‌ای، برق آبی و سایر انرژی‌های تجدیدپذیر می‌باشد.

۳- شامل انرژی‌های حاصل از باد، زمین‌گرمایی، خورشیدی و زیست‌توده (Biomass) می‌باشد.

متوسط قیمت‌های تک‌محموله‌ای برخی از انواع نفت خام طی سال ۲۰۱۲ (بشکه - دلار)

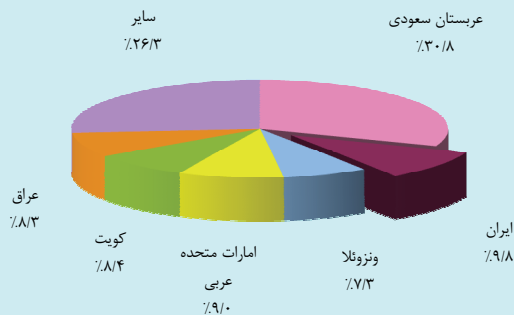

در سال ۲۰۱۲، دو اجلاس توسط کشورهای عضو اوپک تشکیل شد و در مورد میزان تولید کل نفت خام اوپک تصمیم‌گیری شد.

در اجلاس یک‌صد و شصت و یکم اوپک در ۱۴ ژوئیه ۲۰۱۲ در وین پایتخت اتریش، سقف تولید این سازمان بدون تغییر و در سطح ۳۰/۰ میلیون بشکه در روز باقی ماند.

اجلاس یک‌صد و شصت و دوم که در ۱۲ دسامبر ۲۰۱۲ در وین برگزار گردید، سقف تولید نفت خام اوپک را در سطح قبلی ۳۰/۰ میلیون بشکه در روز تصویب نمود. همچنین، عبدا... سالم البدری دبیرکل لیبیایی اوپک به مدت یک سال دیگر در سمت خود ابقا گردید.

سهم تولیدکنندگان نفت خام اوپک در سال ۲۰۱۲

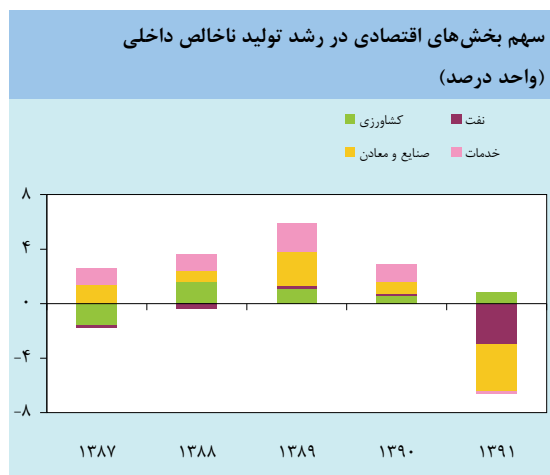
در سال مورد بررسی، میانگین تولید نفت خام جهان با ۲/۳ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۱۱ به ۸۶/۲ میلیون بشکه در روز رسید. در این سال تولید نفت خام کشورهای عضو اوپک با ۴/۰ درصد افزایش به ۳۷/۴ میلیون بشکه در روز بالغ شد که ۴۳/۴ درصد از تولید نفت خام جهان را تشکیل می‌داد. همچنین، مصرف نفت جهان به ۸۹/۸ میلیون بشکه در روز بالغ شد که نسبت به سال قبل ۱/۰ درصد رشد نشان می‌دهد.

در سال ۲۰۱۲، قیمت نفت خام در بازارهای جهانی دارای نوسان بود، به طوری که میانگین بهای سبد نفتی اوپک^(۱) که در سال ۲۰۱۱ هر بشکه ۱۰۷/۴۴ دلار بود در این سال با ۱/۹ درصد افزایش به ۱۰۹/۵ دلار بالغ شد. بهای سایر انواع نفت خام نیز در سال مورد بررسی، تغییراتی مشابه داشت.

در سال مورد بررسی، عوامل مختلفی در شکل‌گیری نوسانات قیمت نفت نقش داشتند. بهبود شرایط اقتصادی آلمان، تداوم تنش‌ها در منطقه خاورمیانه به خصوص سوریه و مصر، ارائه مشوق‌های مالی از سوی بانک مرکزی آمریکا، ارائه محرک‌های جدید اقتصادی از طرف بانک مرکزی ژاپن، کاهش حجم صادرات نفت خام ایران و کاهش ارزش دلار در برابر یورو از جمله عوامل فزاینده قیمت نفت بودند. از طرف دیگر، تداوم بحران مالی و اقتصادی در اروپا به خصوص در کشورهای یونان و اسپانیا، افزایش تولید نفت خام کشورهای اوپک و غیر اوپک، تردیدها در خصوص روند بهبود اقتصاد جهانی، کاهش تنش در روابط ایران و غرب و افزایش میزان تولید و ذخیره‌سازی نفت خام در آمریکا از جمله عوامل کاهنده قیمت نفت در سال ۲۰۱۲ بودند.

۱- سبد نفتی اوپک شامل نفت خام‌های سبک عربستان سعودی، سبک بصره (عراق)، مری ونزوئلا، سبک بونی نیجریه، اس‌سیدر لیبی، سنگین ایران، صادراتی کویت، مارین قطر، موربان امارات متحده عربی، مخلوط صحاران الجزایر، اورینت اکوادور و گراسول آنگولا می‌باشد.

تولید و هزینه ناخالص داخلی

نتایج حاصل از برآوردهای سال ۱۳۹۱ حاکی از کاهش نرخ رشد تشکیل سرمایه ناخالص به میزان ۲۱/۹ درصد نسبت به سال قبل از آن می‌باشد. در این سال تشکیل سرمایه ثابت ناخالص به قیمت‌های ثابت در ماشین‌آلات و ساختمان نسبت به سال قبل از آن به ترتیب ۱۴/۰ و ۳۲/۰ درصد کاهش یافت.

همچنین، در بخش تجارت خارجی و براساس برآوردهای اولیه سال ۱۳۹۱، صادرات و واردات کالاها و خدمات به قیمت‌های ثابت به ترتیب معادل ۱۲/۴ و ۲۳/۵ درصد نسبت به سال قبل از آن کاهش یافت.

تحولات بخش واقعی اقتصاد

انرژی

در سال ۱۳۹۱، میانگین تولید نفت خام کشور در چارچوب رعایت سهمیه تولید تعیین شده از سوی اوپک انجام شد. در این سال میانگین تقریبی بهای تک‌محموله‌ای هر بشکه نفت خام صادراتی کشور با ۳/۱ درصد کاهش نسبت به سال ۱۳۹۰ به ۱۰۷/۷ دلار رسید.

در سال ۱۳۹۱، مصرف گاز طبیعی با ۰/۵ درصد کاهش نسبت به سال گذشته به ۱۵۲/۰ میلیارد متر مکعب بالغ گردید. بیشترین میزان مصرف گاز طبیعی مربوط به بخش‌های خانگی،

براساس برآوردهای اولیه، تولید ناخالص داخلی کشور به قیمت پایه برحسب قیمت‌های جاری از ۶۱۰۵ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۹۰ به ۶۷۵۷ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۹۱ افزایش یافت که نشان‌دهنده رشد اسمی ۱۰/۷ درصد است. با توجه به تغییرات سطح عمومی قیمت‌ها، آمارهای مقدماتی بخش واقعی اقتصاد نشان می‌دهد که تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های ثابت ۱۳۷۶ در سال ۱۳۹۱، ۵/۸ درصد کاهش یافته است؛ در حالی که در سال ۱۳۹۰، رشد تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های ثابت ۳/۰ درصد بود. بر این اساس، نرخ رشد تولید ناخالص داخلی کشور در سال ۱۳۹۱ به قیمت‌های ثابت در مقایسه با عملکرد سال گذشته با کاهش قابل توجهی مواجه شده است.

براساس برآوردهای اولیه، در سال ۱۳۹۱ گروه‌های «صنایع و معادن»، «نفت» و «خدمات» به ترتیب با ۳/۴-، ۳/۰- و ۰/۲- واحد درصد سهم از رشد اقتصادی، بیشترین سهم را در کاهش تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های ثابت داشتند. در گروه «صنایع و معادن»، بخش‌های «صنعت» و «ساختمان» به ترتیب با ۲/۰- و ۱/۴- واحد درصد، بیشترین سهم را در کاهش تولید ناخالص داخلی داشتند و در گروه «خدمات» نیز بخش‌های «بازرگانی، رستوران و هتلداری» و «خدمات مستغلات و خدمات حرفه‌ای و تخصصی» به ترتیب با ۱/۳- و ۰/۱- واحد درصد، دارای بیشترین سهم از کاهش تولید ناخالص داخلی بودند.

براساس برآوردهای اولیه، در سال ۱۳۹۱ هزینه‌های مصرفی نهایی بخش‌های خصوصی و دولتی به قیمت‌های ثابت ۱۳۷۶ به ترتیب ۱/۹- و ۸/۵- درصد رشد داشت. مقایسه نتایج به دست آمده در سال ۱۳۹۱ با سال قبل از آن نشان‌دهنده کاهش نرخ رشد هزینه‌های مصرفی خصوصی و دولتی می‌باشد.

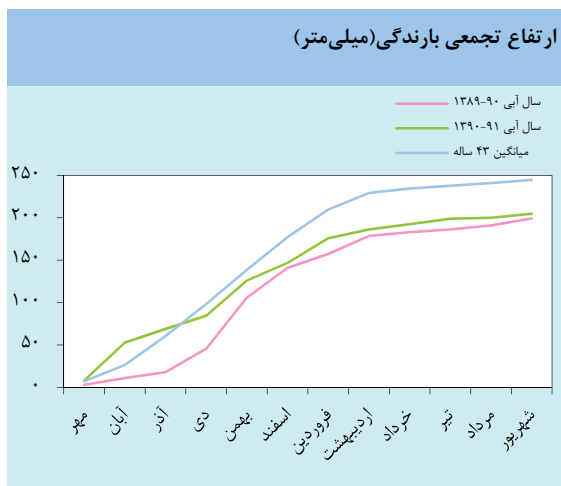

درصد افزایش یافت. بیشترین سهم مصرف برق مربوط به بخش صنعتی با ۳۴/۴ درصد و سپس بخش خانگی با ۳۱/۵ درصد بود. در سال مورد بررسی، صادرات برق کشور به ۱۰/۹ میلیارد کیلو وات ساعت بالغ شد که نسبت به سال ۱۳۹۰، ۲۶/۰ درصد افزایش داشت. واردات برق نیز با ۳۸/۱ درصد کاهش به ۲/۳ میلیارد کیلو وات ساعت رسید. به این ترتیب، خالص صادرات برق کشور با ۷۲/۸ درصد افزایش نسبت به سال ۱۳۹۰ به ۸/۷ میلیارد کیلو وات ساعت رسید. در سال مورد بررسی، برق وارداتی از کشور ترکمنستان تامین شد و حدود ۷۳ درصد از صادرات برق به عراق صورت گرفت.

کشاورزی

وضعیت بارندگی

براساس آمار شرکت مدیریت منابع آب ایران، حجم کل ریزش‌های جوی از مهر ماه ۱۳۹۰ تا پایان شهریور ماه ۱۳۹۱ (سال آبی ۹۱-۱۳۹۰) معادل ۲۰۴/۶ میلی‌متر بود که در مقایسه با میانگین دوره بلندمدت ۱۶/۰ درصد کاهش و در مقایسه با سال آبی قبل از آن ۲/۸ درصد افزایش نشان می‌دهد.

تجاری و صنعتی با ۸۳/۲ میلیارد متر مکعب و کمترین میزان مصرف مربوط به صنایع عمده با ۲۹/۵ میلیارد متر مکعب بود. در سال مورد بررسی، صادرات گاز طبیعی کشور به ۹/۳ میلیارد متر مکعب رسید که نسبت به سال قبل از آن ۱/۸ درصد کاهش داشت. واردات گاز طبیعی نیز با کاهش ۶۰/۵ درصدی به ۴/۷ میلیارد متر مکعب بالغ گردید و به این ترتیب، خالص صادرات گاز طبیعی کشور در سال مورد بررسی به ۴/۷ میلیارد متر مکعب رسید. در این سال حدود ۹۲ درصد گاز طبیعی وارداتی از ترکمنستان تامین شد و بیش از ۹۱ درصد از صادرات گاز طبیعی به ترکیه بود.

در سال ۱۳۹۱، تولید برق کشور با ۳/۴ درصد رشد نسبت به سال قبل از آن بالغ بر ۲۴۸/۲ میلیارد کیلو وات ساعت گردید. از کل برق تولید شده در کشور، ۸۶/۵ درصد به نیروگاه‌های تحت مدیریت وزارت نیرو و ۱۳/۵ درصد به سایر موسسات اختصاص داشت. در سال مورد بررسی، بیشترین میزان تولید برق توسط نیروگاه‌های گازی و چرخه ترکیبی (۱۱۳/۳ میلیارد کیلو وات ساعت) و کمترین میزان تولید توسط نیروگاه‌های برق آبی، دیزلی و بادی (۱۲/۷ میلیارد کیلو وات ساعت) صورت گرفت. در این سال بیشترین رشد تولید برق به نیروگاه‌های گازی و چرخه ترکیبی با ۹/۸ درصد رشد اختصاص داشت و از تولید برق توسط نیروگاه‌های بخاری ۴/۲ درصد کاسته شد.

در سال ۱۳۹۱، مصرف برق با ۳/۷ درصد رشد نسبت به سال ۱۳۹۰ به ۱۹۵/۲ میلیارد کیلو وات ساعت رسید. در این سال بیشترین رشد مصرف برق به بخش روشنایی معابر با ۱۴/۴ درصد رشد اختصاص داشت. رشد مصرف برق در بخش صنعتی ۵/۱ درصد بود. در این سال مصرف برق بخش‌های خانگی، عمومی، تجاری و کشاورزی به ترتیب ۴/۳، ۲/۷، ۱/۸ و ۰/۴

تولید محصولات کشاورزی^(۱)

براساس برآوردهای مقدماتی وزارت جهاد کشاورزی، مجموع تولید محصولات کشاورزی شامل محصولات زراعی، باغی، دامی و شیلات در سال ۱۳۹۱ حدود ۱۱۷/۸ میلیون تن بود که نسبت به سال قبل ۷/۷ درصد افزایش یافت. در این سال تولیدات زراعی و باغی به ترتیب از رشد ۶/۹ و ۱۳/۵ درصدی برخوردار بودند.

ارتفاع تجمعی بارندگی به تفکیک حوضه‌های

درصد اختلاف با		سال آبی		آبریز اصلی کشور (میلی‌متر)	
متوسط ساله	سال گذشته	۱۳۹۰-۹۱	۱۳۸۹-۹۰		
۲۳/۰	۳۴/۷	۵۱۵/۹	۳۸۳/۰	دریای خزر	
-۳۹/۰	-۲۰/۳	۲۲۱/۷	۲۷۸/۰	خلیج فارس	
-۱۳/۰	-۰/۱	۲۹۴/۰	۲۹۴/۲	دریاچه ارومیه	
-۱۴/۰	۵/۳	۱۳۹/۰	۱۳۲/۰	مرکزی	
-۲۴/۰	-۱/۳	۷۸/۵	۷۹/۵	هامون	
۱۳/۰	۶۵/۹	۲۴۴/۵	۱۴۷/۴	سرخس	
-۱۶/۰	۲/۸	۲۰۴/۶	۱۹۹/۱	کل کشور	

ماخذ: شرکت مدیریت منابع آب ایران

تولید محصولات اصلی کشاورزی

رشد(درصد)		سال		تولید (هزار تن)
۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۸۹	
۶/۹	۲/۵	۸۲۵۳۷	۷۷۲۲۹	زراعی
۱۳/۵	۳/۵	۱۹۴۶۰	۱۷۱۴۸	باغی
۴/۷	۴/۹	۱۴۹۴۶	۱۴۲۷۲	دامی(۱)
۱۴/۳	۱۰/۷	۸۴۰	۷۳۵	شیلات
۷/۷	۳/۰	۱۱۷۷۸۲	۱۰۹۳۸۴	جمع کل

ماخذ: وزارت جهاد کشاورزی
۱- بدون احتساب آمار تولید عسل

در مقایسه با سال قبل از آن ۲/۷ درصد افزایش نشان می‌دهد. بر این اساس، بخش کشاورزی حدود ۹/۰ درصد از تسهیلات اعطایی به کل بخش‌های اقتصادی را به خود اختصاص داد.

سهم بخش‌های مختلف اقتصادی از تسهیلات پرداختی

نظام بانکی		مبلغ		بخش
درصد	تغییر	۱۳۹۱	۱۳۹۰	
۴۵/۸	۲/۱	۸۹۶	۸۷۷	بازرگانی، خدمات و متفرقه
۹/۰	۲/۷	۱۷۷	۱۷۲	کشاورزی
۳۱/۷	-۰/۲	۶۱۹	۶۱۸	صنعت و معدن
۱۳/۵	-۲۲/۶	۲۶۴	۳۴۱	مسکن و ساختمان
۱۰۰/۰	-۲/۶	۱۹۵۶	۲۰۰۹	جمع کل

براساس گزارش بانک کشاورزی، این بانک در سال ۱۳۹۱ مبلغ ۱۶۵/۶ هزار میلیارد ریال تسهیلات پرداخت کرد که نسبت به سال ۱۳۹۰، ۱۵/۱ درصد افزایش نشان می‌دهد. از این

۱- ارقام تولید محصولات کشاورزی کاملاً مقدماتی است.

بورس کالای کشاورزی

در سال ۱۳۹۱، کل ارزش و حجم معاملات محصولات کشاورزی در بورس کالای ایران به ترتیب حدود ۱/۳ هزار میلیارد ریال و ۱۸۵ هزار تن بود که در مقایسه با سال گذشته به ترتیب ۶۴/۵ و ۶۶/۴ درصد کاهش نشان می‌دهد. در سال مورد بررسی، بالاترین سهم حجم مبادلات به میزان ۴۵/۶ درصد مربوط به ذرت بود. کاهش حجم مبادلات کالاهای کشاورزی در بورس کالای ایران موجب کاهش سهم کالاهای کشاورزی مبادله شده از کل مبادلات در این تالار از ۲/۷ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۰/۸ درصد در سال ۱۳۹۱ گردید.

حمایت‌های مالی از بخش کشاورزی

در سال ۱۳۹۱، کل مبلغ تسهیلات پرداختی شبکه بانکی به بخش کشاورزی معادل ۱۷۷ هزار میلیارد ریال بود که

میزان، حدود ۷۴/۴ درصد شامل پرداخت‌های غیر تکلیفی بود و بقیه از محل تسهیلات تکلیفی، وجوه اداره شده و قراردادهای^(۱) پرداخت شد که به ترتیب ۶/۵ و ۵۰/۵ درصد افزایش نشان می‌دهد. ۹۰/۸ درصد از تسهیلات پرداختی بانک کشاورزی به فعالیت‌های کشاورزی و بقیه به سایر بخش‌ها اختصاص داشت.

بررسی ترکیب تسهیلات بانک کشاورزی برحسب انواع عقود اسلامی حاکی از آن است که تسهیلات پرداختی در قالب عقود «سلف»، «قرض‌الحسنه» و «مضاربه» نسبت به سال قبل از آن کاهش و در قالب سایر عقود افزایش یافته است. در سال ۱۳۹۱، به ترتیب ۴۷/۸ و ۳۷/۰ درصد از تسهیلات بانک کشاورزی در قالب عقود «مشارکت مدنی» و «فروش اقساطی» پرداخت گردید.

تسهیلات اعطایی بانک کشاورزی به تفکیک نوع مصرف

(میلیارد ریال)

سهم از کل (درصد)	سال		درصد تغییر	سهم از کل (درصد)	
	۱۳۹۰ ▲	۱۳۹۱			
۳۱/۳	۴۴۹۸۷	۵۱۷۵۰	۱۵/۰	۳۱/۳	زراعت و باغداری
۲۶/۰	۳۳۱۵۶	۴۳۱۰۷	۳۰/۰	۲۳/۰	دامداری، دامپروری و طیور
۲/۱	۲۷۶۴	۳۵۱۵	۲۷/۲	۱/۹	شیلات و آبزیان
۳۰/۷	۵۳۱۹۰	۵۰۷۹۹	-۴/۵	۳۷/۰	صنایع و خدمات کشاورزی
۰/۷	۱۱۸۳	۱۱۲۸	-۴/۶	۰/۸	قالی‌بافی و صنایع دستی
۹/۲	۸۵۸۱	۱۵۲۵۷	۷۷/۸	۶/۰	سایر بخش‌ها(۱)
۱۰۰/۰	۱۴۳۸۶۱	۱۶۵۵۵۶	۱۵/۱	۱۰۰/۰	جمع کل

ماخذ: بانک کشاورزی

۱- شامل صنایع خارج از بخش کشاورزی و خدمات بازرگانی می‌باشد.

در پایان سال ۱۳۹۱، مانده تسهیلات اعطایی بانک‌های تجاری و تخصصی در قالب آیین‌نامه اجرایی گسترش بنگاه‌های زودبازده و کارآفرین به بخش کشاورزی به ۶۶/۶ هزار میلیارد ریال رسید که نسبت به پایان سال قبل از آن حدود ۳/۴ درصد افزایش نشان می‌دهد. در پایان سال مورد بررسی، سهم بخش کشاورزی از مانده تسهیلات اعطایی براساس آیین‌نامه مزبور از کل تسهیلات ۲۳/۴ درصد بود. از کل مانده تسهیلات اعطایی به بنگاه‌های زودبازده و کارآفرین در بخش کشاورزی، سهم بانک‌های تجاری حدود ۴۳/۹ درصد و سهم بانک‌های تخصصی (بانک کشاورزی) ۵۶/۱ درصد بود.

براساس آمار صندوق بیمه کشاورزی، در سال زراعی ۹۱-۱۳۹۰ بابت خسارت‌های وارده به کشاورزان مبلغ ۸/۴ هزار میلیارد ریال غرامت پرداخت شد که نسبت به سال زراعی قبل ۱۷/۴ درصد کاهش یافت. دو بخش زراعت و باغات به ترتیب با ۳۶/۵ و ۲۹/۸ درصد بیشترین سهم از غرامت پرداختی را به خود اختصاص دادند. در سال ۱۳۹۱، حق بیمه پرداختی توسط کشاورزان تنها ۲۹/۳ درصد از غرامت پرداختی را پوشش داد و ۷۰/۷ درصد از غرامت پرداختی به کشاورزان توسط دولت و در صورت عدم پرداخت به موقع توسط دولت از طریق بانک کشاورزی تامین شد.

در سال زراعی ۹۱-۱۳۹۰، کلیه محصولات زراعی مشمول خرید تضمینی با افزایش قیمت مواجه شدند. بیشترین میزان افزایش قیمت خرید تضمینی مربوط به «سویا» بود که با ۲۷/۳ درصد رشد نسبت به سال ۱۳۹۰، به ۶۶۲۰ ریال به ازای هر کیلوگرم رسید.

براساس آمار خزانه‌داری کل وزارت امور اقتصادی و دارایی، در سال ۱۳۹۱ مجموع عملکرد تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی (اعتبارات عمرانی) جهت توسعه «کشاورزی و منابع طبیعی» و «منابع آب» ۵/۴ هزار میلیارد ریال بود که نسبت به سال گذشته ۸۳/۱ درصد کاهش نشان می‌دهد. بدین ترتیب، از مجموع رقم مصوب اعتبارات ملی طرح‌های تملک

۱- شامل تفاهم‌نامه‌های پرداختی بانک کشاورزی با وزارت جهاد کشاورزی است.

عدد ۱۴۴/۶ (۱۰۰=۱۳۹۰) رسید. در این دوره شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری معادل ۳۰/۵ درصد افزایش یافت.

تجارت خارجی بخش کشاورزی

براساس گزارش وزارت جهاد کشاورزی و مبتنی بر آمار گمرک جمهوری اسلامی ایران، در سال ۱۳۹۱ حدود ۴/۵ میلیون تن انواع کالای کشاورزی به ارزش ۶/۲ میلیارد دلار به خارج از کشور صادر شد که در مقایسه با سال قبل از نظر مقدار و ارزش به ترتیب ۱۹/۹ و ۱۰/۷ درصد افزایش نشان می‌دهد. میانگین ارزش هر تن کالای کشاورزی صادراتی ۱۳۸۶ دلار بود که نسبت به سال ۱۳۹۰ معادل ۷/۶ درصد کاهش نشان می‌دهد.

در این سال حدود ۲۲/۰ میلیون تن محصولات مختلف کشاورزی به ارزش ۱۴/۳ میلیارد دلار وارد کشور شد که نسبت به سال قبل از نظر وزن و ارزش به ترتیب ۶۹/۰ و ۴۲/۹ درصد افزایش نشان می‌دهد. متوسط ارزش هر تن کالای وارداتی کشاورزی حدود ۶۵۱ دلار بود که نسبت به رقم مشابه سال قبل ۱۵/۴ درصد کاهش داشت.

در سال ۱۳۹۱، در مجموع ۱۴/۶ میلیون تن غلات عمده شامل گندم، برنج، جو و ذرت به ارزش ۶/۳ میلیارد دلار وارد کشور شد که در مقایسه با سال قبل به لحاظ مقدار و ارزش به ترتیب ۱۳۲/۸ و ۱۱۲/۸ درصد افزایش نشان می‌دهد.

دارایی‌های سرمایه‌ای فصول مزبور در قانون بودجه کل کشور (۲۳/۰ هزار میلیارد ریال) تنها ۲۳/۷ درصد تحقق یافت.

شاخص‌های قیمت

در دوازده ماهه منتهی به اسفند ۱۳۹۱، میانگین شاخص بهای تولیدکننده گروه «کشاورزی، شکار و جنگلداری» (با ضریب اهمیت ۲۱/۴ درصد) در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۳۷/۶ درصد افزایش یافت و به عدد ۳۶۱/۱ (۱۰۰=۱۳۸۳) رسید. در دوره مورد بررسی، میانگین شاخص کل بهای تولیدکننده نسبت به مدت مشابه سال قبل ۲۹/۶ درصد افزایش یافت. بر این اساس، شاخص بهای تولیدکننده گروه «کشاورزی، شکار و جنگلداری» نسبت به شاخص کل ۸/۰ واحد درصد بیشتر افزایش یافته است. در دوره مورد بررسی، دو شاخص زیرگروه «کاشت محصولات زراعی، سبزی‌کاری، باغبانی و خزانه‌ای» و «پرورش حیوانات» (به ترتیب با ضریب اهمیت ۱۵/۵ و ۵/۸ درصدی از شاخص کل) ۳۱/۴ و ۵۴/۷ درصد افزایش یافتند. شاخص بهای تولیدکننده گروه «کشاورزی، شکار و جنگلداری» در اسفند ماه ۱۳۹۱ نسبت به مدت مشابه سال قبل با ۴۱/۴ درصد افزایش مواجه شد.

بررسی تحولات شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری نشان‌دهنده آن است که در سال ۱۳۹۱، میانگین شاخص بهای خرده‌فروشی گروه «خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها» نسبت به سال گذشته با ۴۴/۶ درصد افزایش به

ارزش صادرات بخش کشاورزی

سهم از کل (درصد)		درصد تغییر	ارزش (میلیون دلار)		
۱۳۹۱	۱۳۹۰		۱۳۹۱	▲ ۱۳۹۰	
۵/۰	۴/۱	۳۷/۱	۳۱۱	۲۲۷	گروه دام و طیور
۰/۳	*	☐	۱۷/۸	۱/۴	گروه دارویی
۳/۵	۳/۷	۴/۴	۲۱۶	۲۰۷	گروه شیلات
۶۱/۹	۶۱/۶	۱۱/۳	۳۸۴۶	۳۴۵۵	گروه محصولات زراعی و باغی
۲۹/۳	۳۰/۶	۶/۰	۱۸۱۷	۱۷۱۵	فرآورده‌های غذایی
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۰/۷	۶۲۰۸	۵۶۰۶	جمع کل

ماخذ: وزارت جهاد کشاورزی

ارزش واردات بخش کشاورزی

سهم از کل (درصد)		درصد تغییر	ارزش (میلیون دلار)		
۱۳۹۱	۱۳۹۰		۱۳۹۱	▲ ۱۳۹۰	
۵/۸	۱۰/۵	-۲۰/۷	۸۳۹	۱۰۵۸	گروه دام و طیور
۰/۶	۰/۵	۵۵/۹	۷۹	۵۱	گروه دارویی
۰/۴	۰/۶	-۱/۹	۶۰	۶۱	گروه شیلات
۶۶/۰	۵۶/۲	۶۷/۸	۹۴۶۹	۵۶۴۲	گروه محصولات زراعی و باغی
۲۷/۲	۳۲/۱	۲۰/۸	۳۸۹۹	۳۲۲۸	فرآورده‌های غذایی
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۴۲/۹	۱۴۳۴۶	۱۰۰۴۰	جمع کل

ماخذ: وزارت جهاد کشاورزی

تولید در این بخش می‌باشد. آمار عملکرد پروانه‌های بهره‌برداری جدید صنعتی برحسب تعداد و میزان سرمایه‌گذاری انجام شده در این سال نسبت به سال قبل به ترتیب ۳۶/۱ و ۴۳/۵ درصد کاهش نشان می‌دهد. همچنین، آمار عملکرد جوازهای تاسیس صنعتی به عنوان شاخص چشم‌انداز سرمایه‌گذاری جدید در این بخش حکایت از کاهش ۰/۴ و ۱۸/۸ درصدی در تعداد و میزان سرمایه‌گذاری نسبت به سال قبل دارد.

تولیدات منتخب و صادرات صنعتی

در سال ۱۳۹۱، تولیدات پتروشیمی با ۳/۹ درصد کاهش نسبت به سال قبل به ۴۱/۰ میلیون تن رسید. این در حالی است که تولیدات پتروشیمی در سال ۱۳۹۰ نسبت به سال قبل از آن ۶/۴ درصد رشد داشت. در این سال حجم صادرات و فروش داخلی محصولات پتروشیمی نسبت به سال قبل به ترتیب از ۱۸/۳ درصد کاهش و ۱۰/۵ درصد افزایش برخوردار بود.

طی همین سال، ارزش کل صادرات صنعتی نسبت به سال قبل ۹/۲ درصد کاهش داشت که با توجه به کاهش بیشتر صادرات محصولات پتروشیمی، سهم این گروه از محصولات در کل صادرات صنعتی از ۵۵/۰ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۴۸/۱ درصد در سال ۱۳۹۱ کاهش یافت.

بررسی وضعیت واردات و صادرات محصولات کشاورزی

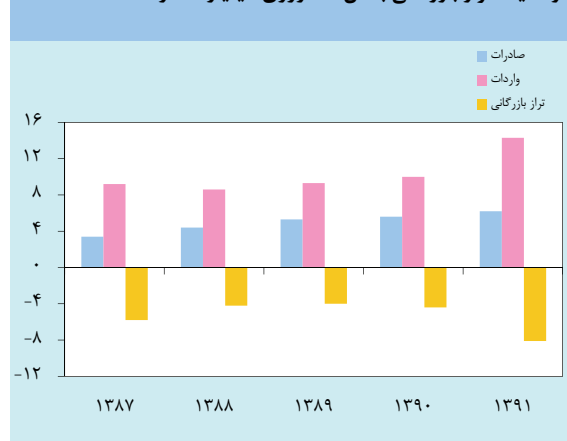
نشان می‌دهد که کسری تراز بازرگانی این بخش در مقایسه با سال قبل با ۸۳/۵ درصد افزایش از ۴/۴ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۰ به ۸/۱ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۱ رسید.

تراز بازرگانی بخش کشاورزی (میلیون دلار)

درصد تغییر	سال		
	۱۳۹۱	▲ ۱۳۹۰	
۴۲/۹	۱۴۳۴۶	۱۰۰۴۰	واردات
۱۰/۷	۶۲۰۸	۵۶۰۶	صادرات
۸۳/۵	۸۱۳۸	۴۴۳۴	کسری تراز بازرگانی

ماخذ: وزارت جهاد کشاورزی

وضعیت تراز بازرگانی بخش کشاورزی (میلیارد دلار)

صنعت و معدن

بررسی شاخص‌های بخش صنعت و معدن در سال

۱۳۹۱ نشان‌دهنده سخت‌تر شدن شرایط سرمایه‌گذاری و

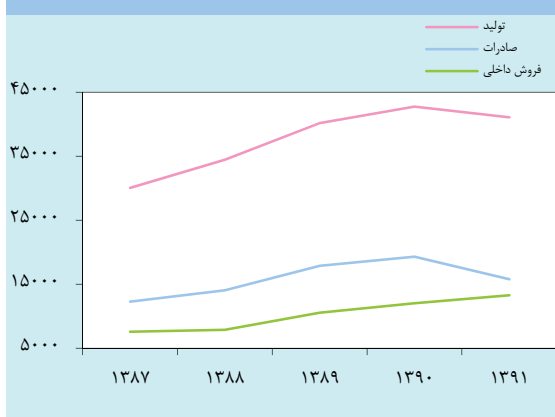
مجوزهای صنعتی و معدنی

براساس گزارش وزارت صنعت، معدن و تجارت، در سال ۱۳۹۱ در مجموع ۴/۰ هزار فقره پروانه بهره‌برداری با سرمایه‌گذاری ۸۸/۶ هزار میلیارد ریال صادر شد. عملکرد مزبور نسبت به سال قبل به ترتیب ۳۶/۱ و ۴۳/۵ درصد کاهش نشان می‌دهد. فرصت‌های شغلی ایجاد شده براساس پروانه‌های بهره‌برداری صادره ۷۰/۱ هزار نفر می‌باشد که نسبت به عملکرد سال قبل ۳۶/۹ درصد کاهش نشان می‌دهد. عملکرد پروانه‌های بهره‌برداری صنعتی صادر شده در سال ۱۳۹۰ نسبت به سال قبل از آن به لحاظ تعداد، ۷/۹ درصد و از نظر اشتغال و سرمایه‌گذاری به ترتیب ۱۵/۵ و ۱۹/۴ درصد کاهش داشت.

در سال مورد گزارش، سرانه سرمایه‌گذاری صنعتی براساس پروانه‌های بهره‌برداری صادره در کل کشور ۲۱/۹ میلیارد ریال بود. در سال ۱۳۹۱، تعداد جوازهای تاسیس واحدهای جدید صنعتی و توسعه واحدهای موجود، صادر شده از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت ۱۴/۹ هزار فقره بود که نسبت به سال قبل ۵/۶ درصد کاهش داشت. سرمایه‌گذاری مورد نیاز برای احداث واحدهای مذکور و همچنین فرصت‌های شغلی قابل انتظار نیز نسبت به سال قبل به ترتیب ۲۹/۰ و ۲۶/۰ درصد کاهش داشت.

همچنین، در سال مورد گزارش در بخش معدن، تعداد ۷۸۸ فقره گواهی کشف با پیش‌بینی ذخیره‌ای به میزان ۱۴۷۶/۰ میلیون تن مواد معدنی صادر گردید. آمار مزبور در مقایسه با سال قبل به ترتیب ۱۰/۷ و ۶۲/۱ درصد کاهش نشان می‌دهد. طبق گزارش مذکور، در این سال به منظور بهره‌برداری از معادن جدید، تعداد ۸۱۹ فقره پروانه بهره‌برداری با ذخیره قطعی ۲۳۲۶/۰ میلیون تن صادر شد. ظرفیت استخراج این معادن ۴۳/۰ میلیون تن برآورد

عملکرد صنایع پتروشیمی (هزار تن)

براساس گزارش شرکت ساپکو، طی سال ۱۳۹۱ تعداد ۹۲۱/۴ هزار دستگاه خودرو (شامل انواع خودروی سبک و سنگین) در کشور تولید شد که نسبت به سال قبل ۴۳/۹ درصد کاهش نشان می‌دهد. همچنین در این سال، تولید خودروی سواری با ۴۴/۲ درصد کاهش نسبت به سال قبل به ۷۸۸/۴ هزار دستگاه رسید. در سال ۱۳۹۱، سهم خودروهای سواری از کل خودروهای تولیدی ۸۵/۶ درصد بود.

براساس گزارش‌های ادواری شرکت بورس کالای ایران، حجم معاملات انواع محصولات صنعتی و معدنی در بورس کالای ایران در سال ۱۳۹۱ به ۱۳/۱ میلیون تن رسید که از افزایش ۱۲/۷ درصدی نسبت به سال قبل برخوردار بود. فولاد به لحاظ وزن و ارزش سهم ۸۴/۲ و ۷۷/۳ درصدی از کل معاملات انواع محصولات صنعتی و معدنی را به خود اختصاص داد.

صادرات صنعتی کشور در سال ۱۳۹۱ به لحاظ وزن و ارزش به ۴۳/۴ میلیون تن و ۲۵/۰ میلیارد دلار رسید که نسبت به سال قبل به ترتیب ۳/۵ و ۹/۲ درصد کاهش نشان می‌دهد. در سال ۱۳۹۱، سهم صادرات صنعتی از کل صادرات گمرکی به لحاظ ارزش و وزن به ترتیب ۷۷/۲ و ۶۳/۳ درصد بود.

شده است که نشان‌دهنده کاهش ۳۶/۸ درصدی ظرفیت استخراج نسبت به سال قبل می‌باشد.

تامین مالی صنعت و معدن

در سال ۱۳۹۱، میزان تسهیلات پرداختی توسط شبکه بانکی و موسسات اعتباری غیربانکی به بخش صنعت و معدن به رقم ۶۱۹/۳ هزار میلیارد ریال بالغ گردید. بر این اساس، سهم بخش صنعت و معدن از کل تسهیلات پرداختی در سال مزبور ۳۱/۷ درصد بود. براساس سیاست‌های پولی، اعتباری و نظارتی نظام بانکی کشور در سال ۱۳۹۱ (مصوب دی ماه ۱۳۹۰)، سهم توصیه‌ای بخش صنعت و معدن از تغییر در مانده تسهیلات بانکی معادل ۳۷/۰ درصد تعیین گردید.

بانک صنعت و معدن به عنوان تنها بانک تخصصی در بخش صنعت و معدن، در سال ۱۳۹۱ مبلغ ۲۷/۷ هزار میلیارد ریال تسهیلات به این بخش پرداخت نمود که نسبت به سال قبل ۸/۲ درصد افزایش نشان می‌دهد.

بررسی عملکرد آیین‌نامه اجرایی گسترش بنگاه‌های کوچک اقتصادی زودبازده و کارآفرین از ابتدای اجرای آیین‌نامه (اسفند ماه ۱۳۸۴) تا پایان سال ۱۳۹۱ نشان‌دهنده آن است که بانک‌های عامل طی این مدت تعداد ۶۸۳/۷ هزار فقره قرارداد به مبلغ ۳۰۴/۷ هزار میلیارد ریال منعقد نموده‌اند. براساس قراردادهای منعقد شده پیش‌بینی می‌شود که برای بیش از ۲/۰ میلیون نفر فرصت شغلی فراهم گردد. تسهیلات پرداخت شده توسط بانک‌های عامل از ابتدای اجرای آیین‌نامه تا پایان اسفند ماه ۱۳۹۱ در مجموع مبلغ ۲۸۴/۵ هزار میلیارد ریال گزارش شده است. طی سال ۱۳۹۱، در مجموع مبلغ ۱۰/۹ هزار میلیارد ریال به این منظور تسهیلات پرداخت گردید.

براساس بودجه مصوب دولت، مبلغ ۶۴۴۹/۴ میلیارد ریال اعتبار برای اجرا و تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های

سرمایه‌ای فصل صنعت و معدن و طرح تحقیقات اساسی این بخش برای سال ۱۳۹۱ پیش‌بینی شده بود. براساس آمار خزانه‌داری کل، در سال مورد گزارش مبلغ ۷۲۰/۴ میلیارد ریال از اعتبار مذکور پرداخت شد که در مقایسه با عملکرد سال قبل ۸۷/۵ درصد کاهش داشت. در سال ۱۳۹۱، به طرح «تحقیقات اساسی بخش صنعت و معدن» مبلغ ۹/۰ میلیارد ریال اختصاص یافت که نسبت به سال قبل ۶۵/۸ درصد کاهش نشان می‌دهد. سهم این طرح از کل اعتبارات پرداختی بخش صنعت و معدن در سال ۱۳۹۱ معادل ۱/۲ درصد بود.

بررسی عملکرد بودجه دولت در سال ۱۳۹۱ نشان می‌دهد که تنها ۱۱/۲ درصد از اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بودجه مصوب فصل «صنعت و معدن» و «طرح تحقیقات اساسی بخش صنعت و معدن» محقق گردیده است. بیشترین میزان تحقق بودجه طی این سال مربوط به «برنامه اکتشاف و راه‌اندازی معادن» و «برنامه زمین‌شناسی» به ترتیب به میزان ۷۲/۰ و ۵۶/۵ درصد بوده است.

شاخص‌های قیمت

متوسط شاخص بهای تولیدکننده در سال ۱۳۹۱ نسبت به سال قبل ۲۹/۶ درصد و در سال ۱۳۹۰ به میزان ۳۴/۲ درصد رشد داشت. متوسط شاخص بهای گروه «ساخت (صنعت)» در سال ۱۳۹۱ نرخ رشدی به میزان ۲۹/۶ درصد نسبت به سال قبل تجربه نمود. رشد این گروه در سال ۱۳۹۰ به میزان ۵۴/۳ درصد بود.

ساختمان و مسکن

شرایط نسبی رونق تولید متاثر از استقبال بخش خصوصی از ساخت و ساز و تسریع در اجرای طرح مسکن مهر در سال ۱۳۹۱ نیز ادامه یافت؛ به گونه‌ای که در سال ۱۳۹۱، سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ساختمان‌های جدید مناطق

شهر «تهران» و «شهرهای بزرگ» به ترتیب ۲۱/۱ و ۳۱/۸ درصد افزایش و در «سایر مناطق شهری» ۱۳/۱ درصد نسبت به سال قبل کاهش داشت.

تسهیلات اعطایی به بخش مسکن و ساختمان

در پایان سال ۱۳۹۱، مانده تسهیلات اعطایی بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی به بخش‌های مسکن و ساختمان (بدون احتساب سود و درآمد سال‌های آتی) نسبت به پایان سال ۱۳۹۰ به ترتیب با ۲۱/۲ درصد افزایش و ۳۰/۳ درصد کاهش به ۱۰۷۶/۱ و ۳۷/۳ هزار میلیارد ریال رسید. براساس آمار مزبور، بخش مسکن در سال مورد گزارش سهمی معادل ۳۰/۴ درصد از کل تغییر در مانده تسهیلات اعطایی بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی را به خود اختصاص داد. طی سال مذکور، کل تسهیلات پرداختی به بخش‌های مسکن و ساختمان ۲۶۴/۱ هزار میلیارد ریال بود.

براساس گزارش بانک مسکن، در سال مورد گزارش مبلغ ۲۰۹/۴ هزار میلیارد ریال تسهیلات (بدون احتساب سود سال‌های آتی)، به تعداد ۸۴۸/۱ هزار فقره قرارداد پرداخت گردید. مبلغ مزبور در مقایسه با سال قبل ۱/۵ درصد افزایش نشان می‌دهد.

شهری با ۵۵/۰ درصد افزایش (به قیمت‌های جاری) نسبت به سال قبل به ۶۱۳/۶ هزار میلیارد ریال رسید. در این سال سرمایه‌گذاری انجام گرفته در «شهر تهران»، «شهرهای بزرگ» و «شهرهای کوچک و متوسط» به ترتیب ۱۰۲/۹، ۵۴/۶ و ۳۳/۱ درصد افزایش داشت. میزان سرمایه‌گذاری در ساختمان‌های جدید مناطق شهری پس از تعدیل با شاخص‌های قیمت خدمات و مصالح ساختمانی در سال ۱۳۹۱ نسبت به سال قبل ۵/۲ درصد افزایش نشان می‌دهد. در سال مورد بررسی، مجموع واحدهای مسکونی ساخته شده توسط بخش خصوصی در کل مناطق شهری به ۷۵۳/۷ هزار واحد با زیربنایی معادل ۹۸/۳ میلیون متر مربع بالغ گردید.

پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های

مناطق شهری کشور

براساس آمار عملکرد پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های مناطق شهری، در سال ۱۳۹۱ تعداد ۱۹۱/۹ هزار فقره پروانه ساختمانی با سطح کل زیربنایی معادل ۱۳۱/۵ میلیون متر مربع صادر گردید که نسبت به سال قبل به ترتیب ۰/۳ و ۸/۹ درصد رشد داشت. طی سال مورد بررسی، سطح کل زیربنای مندرج در پروانه‌های ساختمانی به تفکیک

تسهیلات اعطایی بانک مسکن (۱) (۲)

درصد تغییر	سال				
	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹		
-۵/۱	-۱/۸	۸۴۸/۱	۸۹۳/۴	۹۰۹/۵	تعداد تسهیلات (هزار فقره)
۱/۵	-۲۸/۳	۲۰۹۳۶۹	۲۰۶۲۲۲	۲۸۷۷۲۱	مبلغ تسهیلات (میلیارد ریال)

ماخذ: بانک مسکن

۱- بدون احتساب سود و درآمد سال‌های آتی است.

۲- شامل تعهدات ناشی از قراردادهای منعقد شده نیز می‌باشد.

نسبت به سال قبل ۵۰/۴ درصد افزایش داشت. این افزایش ناشی از افزایش ۱۳۶/۹ درصدی در «فروش سهم‌الشرکه بانک» بوده است.

از آنجا که تسهیلات عقد فروش سهم‌الشرکه بانک همان انتقال تسهیلات اعطایی مشارکت مدنی در پایان ساخت مسکن از سازندگان به خریداران مسکن به صورت

بررسی توزیع تسهیلات اعطایی بانک مسکن برحسب عقود حاکی از آن است که در سال مورد گزارش، مبلغ ۸۵/۰ هزار میلیارد ریال تسهیلات در قالب عقد مشارکت مدنی توسط بانک مسکن پرداخت شد که نسبت به مبلغ اعطا شده در سال قبل ۲۸/۲ درصد کاهش نشان می‌دهد. در مقابل، مبلغ تسهیلات اعطایی در قالب عقد فروش اقساطی

۱۳۹۱ مبلغ ۴۴۰/۶ هزار میلیارد ریال بود. تسهیلات مزبور در قالب طرح‌های مختلف حمایتی دولت و به تعداد ۳۸۰۶/۴ هزار فقره قرارداد پرداخت گردید. بیشترین سهم از مبلغ تسهیلات اعطایی به میزان ۷۱/۵ درصد (معادل ۳۱۵/۱ هزار میلیارد ریال) به طرح حق بهره‌برداری زمین ۹۹ ساله (تسهیلات ساخت مسکن مهر) اختصاص یافت. همچنین، سهم تسهیلات اعطایی بانک‌های مزبور به منظور کمک به بهسازی و نوسازی مسکن روستایی ۱۶/۱ درصد بود.

فروش اقساطی است، رشد قابل ملاحظه تسهیلات فروش سهم‌الشرکه بانک متاثر از انتقال تسهیلات مشارکت مدنی این بانک به ویژه تسهیلات ساخت پروژه‌های تکمیل شده طرح مسکن مهر به خریداران طی سال مورد گزارش بوده است.

تسهیلات تکلیفی پرداختی به بخش مسکن

تسهیلات تکلیفی پرداخت شده توسط شبکه بانکی به بخش مسکن از ابتدای شروع طرح مسکن مهر تا پایان اسفند ماه

(فقره- میلیارد ریال) تسهیلات تکلیفی پرداختی از شروع اجرای طرح مسکن مهر تا پایان اسفند ماه ۱۳۹۱ (۱)

سهم (درصد)		پایان اسفند ماه ۱۳۹۱		
مبلغ	تعداد	مبلغ	تعداد	
۱/۹	۲۱/۹	۸۱۵۹	۸۳۲۰۲۷	آماده‌سازی
۷۱/۵	۴۷/۹	۳۱۵۱۱۷	۱۸۲۲۰۰۵	حق بهره‌برداری زمین ۹۹ ساله
۱/۳	۱/۱	۵۶۱۵	۴۳۱۱۵	مسکن اجاره‌ای
۴/۲	۲/۹	۱۸۲۹۸	۱۰۹۱۳۵	احداث مسکن در بافت‌های فرسوده و نامناسب شهری
۱/۲	۱/۰	۵۴۸۴	۳۷۴۸۰	فن‌آوری‌های نوین و ساخت صنعتی
۱۶/۱	۲۲/۵	۷۰۹۳۴	۸۵۶۶۶۵	بهسازی و نوسازی مسکن روستایی
۳/۸	۲/۸	۱۶۹۵۳	۱۰۶۰۰۷	اقتشار خاص
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۴۴۰۵۵۹	۳۸۰۶۴۳۴	جمع

۱- تسهیلات مذکور براساس بند (د) تبصره ۶ قانون بودجه سال ۱۳۸۶ و قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن و توسط بانک‌های ملی، صادرات، تجارت، ملت، رفاه کارگران و مسکن اعطا شده است.

واحد مسکونی در این طرح صادر شده است و از این میزان، تعداد ۱۸۶۵/۶ هزار واحد مسکونی در مراحل ساخت (مراحل پی‌سازی و بعد از آن) قرار گرفته‌اند.

عملکرد دولت در تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بخش

ساخت‌مان و مسکن

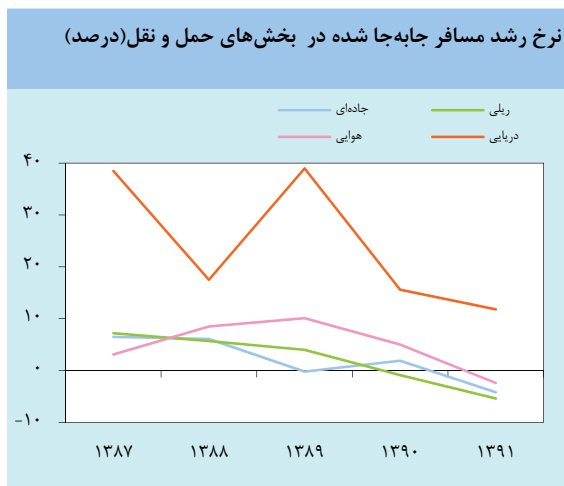
براساس قانون بودجه سال ۱۳۹۱، مبلغ ۱۹/۹ هزار میلیارد ریال برای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی در فصل «مسکن، عمران شهری، روستایی و عشایری» و برنامه‌های مسکن فصل «رفاه و تامین اجتماعی» به تصویب رسید. طبق آمار خزانه‌داری کل، در سال ۱۳۹۱ مبلغ ۸/۴ هزار میلیارد ریال از محل اعتبار مذکور پرداخت شد که نسبت به سال قبل ۲۹/۱ درصد کاهش نشان می‌دهد. بر این اساس در سال مورد گزارش، عملکرد تخصیص اعتبار براساس بودجه مصوب ۴۲/۰ درصد بود.

آمار عملکرد طرح مسکن مهر از ابتدای اجرا تا پایان سال ۱۳۹۱ نشان می‌دهد که پروانه ساخت تعداد ۱۹۶۴/۴ هزار

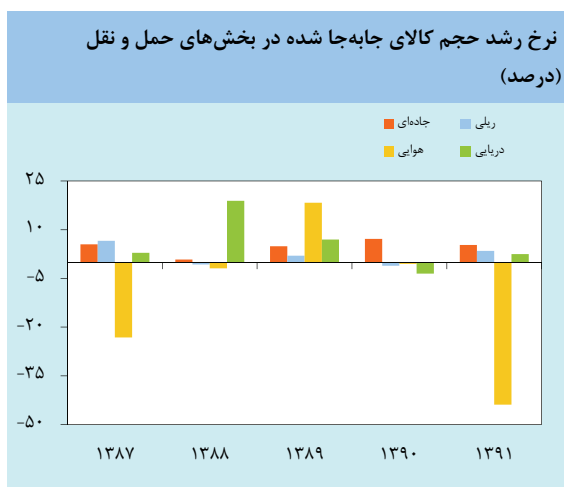
عملکرد طرح مسکن مهر از ابتدای اجرا تا پایان اسفندماه ۱۳۹۱ (هزار واحد مسکونی)

میزان کالای ترانزیت شده با افزایش ۲۹/۸ درصدی به ۱۲/۰ میلیون تن رسید.

در سال مورد گزارش، متوسط عمر ناوگان عمومی مسافری (اتوبوس) و باری جاده‌ای به ترتیب به ۱۱/۴ و ۱۵/۹ سال رسید که نسبت به رقم مشابه سال قبل به ترتیب ۳/۴ درصد کاهش و ۱/۳ درصد افزایش نشان می‌دهد.

در سال ۱۳۹۱، میزان بار و مسافر جابه‌جا شده از طریق ناوگان حمل و نقل ریلی به ترتیب با ۳/۵ درصد افزایش و ۵/۴ درصد کاهش نسبت به سال قبل به ۳۴/۳ میلیون تن و ۲۷/۰ میلیون نفر رسید.

شاخص‌های قیمتی بخش مسکن

شاخص‌های قیمت

در سال ۱۳۹۱، شاخص بهای خدمات ساختمانی (بر پایه سال ۱۳۹۰) نسبت به سال قبل ۳۳/۹ درصد افزایش یافت. بیشترین رشد در زیرگروه‌های شاخص مذکور مربوط به شاخص مزد یک روز کارگر ساده ساختمانی و شاخص اجرت آسفالت‌کار به ترتیب به میزان ۴۴/۰ و ۴۱/۴ درصد بود. در سال مورد گزارش، شاخص بهای تولیدکننده مصالح ساختمانی ۵۳/۹ درصد افزایش داشت. شاخص مزبور به تفکیک مصالح فلزی و غیرفلزی در سال ۱۳۹۱ نسبت به سال قبل به ترتیب ۶۸/۳ و ۳۰/۶ درصد افزایش یافت. در سال مورد گزارش، نسبت ارزش زمین به کل هزینه تمام شده در ساختمان‌های تکمیل شده مناطق شهری کشور معادل ۵۴/۷ درصد بود که در مقایسه با سال قبل از آن، ۵/۶ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد.

حمل و نقل

در قانون بودجه سال ۱۳۹۱، مبلغ ۴۱/۴ هزار میلیارد ریال برای اجرای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی فصل حمل و نقل به تصویب رسید که در مقایسه با اعتبارات مصوب سال قبل ۳۰/۶ درصد افزایش داشت. بررسی اعتبارات پرداختی به فصل مزبور براساس ارقام خزانه‌داری کل نشان می‌دهد که طی این سال مبلغ ۱۷/۰ هزار میلیارد ریال برای اجرای طرح‌های فصل مزبور پرداخت شد که در مقایسه با رقم پرداختی در سال قبل ۵۰/۹ درصد کاهش نشان می‌دهد. بر این اساس در سال ۱۳۹۱، حدود ۴۱/۱ درصد از اعتبارات مصوب محقق شد.

در سال ۱۳۹۱، تعداد مسافر جابه‌جا شده توسط ناوگان حمل و نقل جاده‌ای^(۱) با کاهش ۴/۲ درصدی نسبت به سال قبل به ۸۷۵ میلیون نفر رسید. همچنین، مقدار بار جابه‌جا شده توسط این ناوگان با ۵/۳ درصد افزایش به ۶۱۱ میلیون تن و

۱- شامل سفرهای عمومی، اختصاصی و سواری‌های شخصی می‌باشد.

بارگیری به تفکیک کالاهای نفتی و غیرنفتی در بنادر کشور به ترتیب ۳۸/۸ و ۹۹/۸ میلیون تن بود که در مقایسه با سال قبل به ترتیب ۹/۰ درصد کاهش و ۷/۸ درصد افزایش یافت. همچنین، تعداد مسافر جابه‌جا شده در بنادر در سال مورد گزارش به ۱۱/۴ میلیون نفر رسید که این میزان در مقایسه با سال قبل ۱۱/۸ درصد افزایش نشان می‌دهد.

تعداد مسافر اعزامی و پذیرشی توسط فرودگاه‌های کشور در سال ۱۳۹۱ با ۰/۷ درصد کاهش نسبت به سال قبل به ۴۱/۴ میلیون نفر رسید.

در این سال میزان حمل بار توسط ناوگان هوایی کشور در دو بخش داخلی و خارجی به ترتیب با ۷۵/۲ و ۲۳/۳ درصد کاهش نسبت به سال قبل به ۱۴/۰ و ۶۶/۰ هزار تن رسید.

در این سال در بخش حمل و نقل ریلی به ترتیب ۱۳۰/۵ و ۷۶/۵ کیلومتر از خطوط ریلی بهسازی و بازسازی گردید. این عملکرد در مقایسه با سال قبل به ترتیب ۲/۵ و ۶۳/۰ درصد کاهش نشان می‌دهد. طول خطوط ریلی اصلی کشور در پایان سال ۱۳۹۱ با ۲/۳ درصد افزایش نسبت به پایان سال قبل به ۱۰۲۲۳ کیلومتر رسید.

در سال مورد گزارش، تعداد کل لوکوموتیو با ۳/۷ درصد افزایش نسبت به سال قبل به ۷۷۸ دستگاه بالغ گردید. در این سال نسبت «تعداد لوکوموتیو در سرویس به کل لوکوموتیو» با ۱/۶ واحد درصد کاهش نسبت به سال قبل به ۵۶/۹ درصد رسید.

در حوزه حمل و نقل دریایی، بررسی عملکرد بنادر تجاری کشور در سال ۱۳۹۱ نشان می‌دهد میزان تخلیه و

عملکرد شاخص‌های کلیدی بخش حمل و نقل هوایی

درصد تغییر		سال			واحد	
۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹		
۹/۱	۲/۳	۱۴۴/۰	۱۳۲/۰	۱۲۹/۰	فروند	جایگزینی و توسعه ناوگان ملکی
-۰/۷	۴/۰	۴۱/۴	۴۱/۷	۴۰/۱	میلیون نفر	اعزام و پذیرش مسافر در فرودگاه‌های کشور
۲/۸	۱۶/۷	۷۹/۵	۷۶/۷	۶۰/۰	درصد	سهم بخش غیردولتی در پروازهای داخلی (۱)
۶/۶	۰/۲	۶۵/۵	۵۸/۹	۵۸/۷	درصد	سهم بخش غیردولتی در پروازهای خارجی (۱)

ماخذ: سازمان هواپیمایی کشوری
۱- درصد تغییرات سهم بخش غیردولتی در پروازها برحسب واحد درصد می‌باشد.

مطابق گزارش مرکز آمار ایران از طرح آمارگیری نیروی کار، در سال ۱۳۹۱ جمعیت فعال اقتصادی^(۱) ۲۴/۱ میلیون نفر برآورد گردید که در مقایسه با سال گذشته ۳/۱ درصد افزایش نشان می‌دهد. در این بین جمعیت فعال زنان ۱۰/۹ درصد و مردان ۱/۵ درصد افزایش یافت.

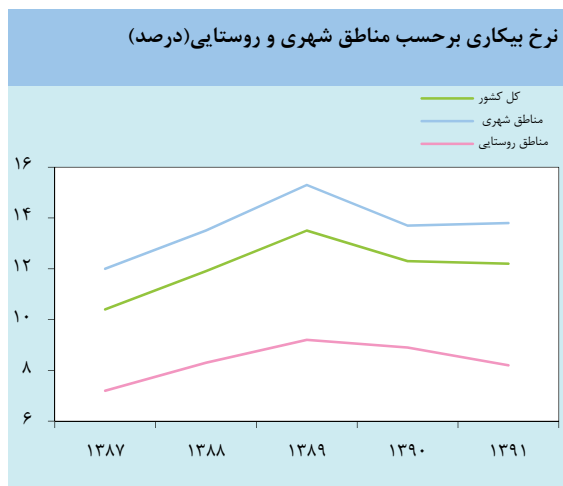
براساس گزارش مرکز آمار ایران، نرخ مشارکت نیروی کار در سال ۱۳۹۱ با ۰/۸ واحد درصد افزایش به ۳۷/۷

جمعیت و سیاست‌های اشتغال‌زایی

در سال ۱۳۹۱، جمعیت کشور با نرخ رشدی معادل ۱/۲ درصد به ۷۶/۰ میلیون نفر رسید. سهم مردان از کل جمعیت ۵۰/۴ درصد و ضریب شهرنشینی جمعیت کشور به ۷۱/۸ درصد رسید. در سال مورد گزارش، ۵۴/۶ میلیون نفر از کل جمعیت کشور در مناطق شهری و بقیه در مناطق روستایی ساکن بودند. در این سال نسبت جنسی جمعیت که نسبت مردان به زنان را نشان می‌دهد ۱۰۲ بود که در مقایسه با نسبت سال قبل کاهش نشان می‌دهد.

۱- طبق آخرین تعریف مرکز آمار ایران، جمعیت فعال عبارت است از تمام افراد ۱۰ ساله و بیشتر (حداقل سن تعیین شده) که در هفته تقویمی قبل از هفته آمارگیری (هفته مرجع) طبق تعریف کار، در تولید کالا و خدمات مشارکت داشته (شاغل) یا از قابلیت مشارکت برخوردار بوده‌اند (بیکار).

بازار کار متأثر از افزایش تقاضای نیروی کار در مقایسه با سال قبل بهبود نسبی داشت.

در سال ۱۳۹۱، نرخ بیکاری زنان با ۱/۰ واحد درصد کاهش نسبت به سال پیش از آن به ۱۹/۹ درصد رسید و نرخ بیکاری مردان بدون تغییر در سطح سال ۱۳۹۰ (۱۰/۵ درصد) باقی ماند.

در سال ۱۳۹۱، جمعیت بیکار با ۲/۳ درصد رشد نسبت به سال گذشته به ۲/۹ میلیون نفر رسید. بررسی سهم بیکاران ۱۵-۲۹ ساله از کل جمعیت بیکار نشان می‌دهد این سهم از ۷۲/۰ درصد در سال ۱۳۸۴ به ۶۷/۰ درصد در سال ۱۳۹۱ کاهش یافته است. این کاهش سهم عمدتاً به دلیل افزایش سن بیکاران صورت گرفته است. مقایسه تعداد بیکاران در دو گروه سنی ۱۵-۲۴ و ۱۵-۲۹ ساله در سال‌های ۱۳۸۴ و ۱۳۹۱ نشان می‌دهد تعداد بیکاران در گروه سنی ۲۴-۲۹ ساله به ترتیب ۵۶۴ و ۹۰۳ هزار نفر بوده است. در همین مدت، تعداد بیکاران با سن بالاتر از ۲۹ سال نیز از ۷۴۸ هزار نفر در سال ۱۳۸۴ به ۹۷۰ هزار نفر در سال ۱۳۹۱ افزایش یافته است. اشتغال این گروه سنی با توجه به اتمام دوره تحصیل و ضرورت تشکیل خانواده از اهمیت بالایی برخوردار است.

درصد رسید، اما همچنان از میانگین این نرخ طی سال‌های ۹۱-۱۳۸۴ (معادل ۳۸/۹ درصد) پایین‌تر بود. کساد فعالیت‌های اقتصادی در این سال‌ها از جمله دلایل پایین بودن سطح کلی نرخ مشارکت در کشور است. براساس ارقام سرشماری مرکز آمار ایران، نرخ مشارکت جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر در سال‌های ۱۳۵۵، ۱۳۶۵، ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ به ترتیب ۴۲/۶، ۳۹/۰، ۳۵/۳ و ۳۹/۴ درصد بوده است. همچنین، نرخ مشارکت زنان و مردان در سال ۱۳۹۱ به ترتیب ۱۳/۸ و ۶۱/۶ درصد بود که در مقایسه با ارقام سال قبل به ترتیب ۱/۲ و ۰/۹ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد.

در سال ۱۳۹۱، افزایش نرخ ارز منجر به اتکای بیشتر به تولیدات داخلی شد. با توجه به افزایش رقابت‌پذیری کالاهای داخلی به دلیل گران‌تر شدن کالاهای وارداتی، شرایط بازار کار تا حدی بهبود یافت.

بررسی موجودی اشتغال کشور طی سال‌های ۹۱-۱۳۸۶ نشان می‌دهد در سال ۱۳۹۱، تعداد مشاغل در بیشترین سطح قرار گرفت و به ۲۱/۲ میلیون نفر رسید. در این سال موجودی اشتغال کشور ۳/۲ درصد (خالص اشتغال ۶۵۱ هزار نفر) رشد داشت. بهبود شرایط جوی و محدودیت‌های واردات محصولات کشاورزی به دلیل مشکلات ارزی، در رشد بخش کشاورزی و افزایش اشتغال آن موثر بوده است.

در سال ۱۳۹۱، نرخ بیکاری کشور توسط مرکز آمار ایران ۱۲/۲ درصد برآورد شد که نسبت به سال قبل ۰/۱ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد. این نرخ در مناطق شهری با ۰/۱ واحد درصد افزایش به ۱۳/۸ درصد و در مناطق روستایی با ۰/۷ واحد درصد کاهش به ۸/۲ درصد رسید. در این سال علی‌رغم افزایش موجودی مشاغل کشور، نرخ بیکاری به دلیل افزایش نرخ مشارکت کاهش بسیار محدودی داشت. به این ترتیب، شرایط

مبلغ قراردادهای منعقد شده و فرصت‌های شغلی مورد انتظار در قراردادهای مذکور، میزان اعتبار لازم برای ایجاد هر فرصت شغلی ۱۵۱/۰ میلیون ریال برآورد می‌گردد.

تسهیلات مشاغل خانگی و خوداشتغالی

به دنبال تصویب و ابلاغ قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی در سال ۱۳۸۹، بانک مرکزی براساس مصوبه شورای پول و اعتبار و از منابع قرض‌الحسنه بانک‌ها مبالغی را جهت اختصاص به طرح‌های خوداشتغالی و مشاغل خانگی به تصویب رساند. در سال ۱۳۹۱، براساس مصوبه شورای پول و اعتبار مبلغ ۳۲۰۰۰ میلیارد ریال برای تسهیلات خوداشتغالی و مشاغل خانگی تصویب شد. عملکرد بانک‌های عامل در پایان اسفند ماه ۱۳۹۱ نشان می‌دهد میزان تسهیلات اعطایی برای مشاغل خانگی و طرح‌های خوداشتغالی به ترتیب ۱۱۴۶۸/۳ و ۷۵۳۹/۵ میلیارد ریال می‌باشد. محدودیت منابع قرض‌الحسنه بانک‌ها و همچنین تاخیر در بازپرداخت تسهیلات دریافتی، در عملکرد پایین بانک‌ها موثر بوده است.

تحولات بخش مالی

بودجه و وضع مالی دولت

قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور به عنوان دومین برنامه مالی دولت در چارچوب قانون برنامه پنجم توسعه و با توجه به دستاوردهای برنامه چهارم توسعه، سند چشم‌انداز بیست ساله کشور، اسناد توسعه فرابخشی، بخشی و استانی، سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و همچنین در چارچوب سیاست‌های کلان کشور تدوین گردید.

طبق جداول قانون بودجه سال ۱۳۹۱، مجموع درآمدها، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و واگذاری دارایی‌های مالی مبلغ ۱۴۴۲۶۹۹/۱ میلیارد ریال و مجموع پرداخت‌های هزینه‌ای، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و تملک دارایی‌های مالی مبلغ

کمک‌های فنی و اعتباری به بخش خصوصی و تعاونی (موضوع آیین‌نامه اجرایی بندهای (ذ) و (ژ) تبصره ۲ قانون بودجه سال ۱۳۸۴)

مقایسه عملکرد تسهیلات اعطایی موضوع آیین‌نامه اجرایی بندهای (ذ) و (ژ) تبصره ۲ قانون بودجه سال ۱۳۸۴ کل کشور در اسفند ماه سال ۱۳۹۱ در مقایسه با اسفند ماه سال قبل از آن نشان می‌دهد که میزان تسهیلات پرداختی با اندکی کاهش به ۳۵۲۱/۵ میلیارد ریال رسید. این روند کاهشی به دلیل بازپرداخت تسهیلات بود.

تسهیلات اعطایی بانک‌ها به بنگاه‌های کوچک اقتصادی

زودبازده و کارآفرین

مجموع سهمیه ابلاغی بانک مرکزی برای اعطای تسهیلات به بنگاه‌های کوچک اقتصادی زودبازده و کارآفرین تا پایان سال ۱۳۹۱ مبلغ ۴۶۷/۷ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال ۱۳۹۰ تغییری نداشت. بررسی عملکرد آیین‌نامه اجرایی گسترش بنگاه‌های کوچک اقتصادی زودبازده و کارآفرین از ابتدای اجرای آیین‌نامه (اسفند ماه ۱۳۸۴) تا پایان سال ۱۳۹۱ نشان می‌دهد مبلغ ۳۰۴/۷ هزار میلیارد ریال قرارداد توسط شبکه بانکی منعقد گردید. براساس قراردادهای منعقد شده، پیش‌بینی می‌شود برای ۲/۰ میلیون نفر فرصت شغلی فراهم گردد. مانده تسهیلات پرداخت شده توسط بانک‌های عامل از ابتدای اجرای آیین‌نامه تا پایان اسفند ماه ۱۳۹۱ در مجموع مبلغ ۲۸۴/۵ هزار میلیارد ریال است. مانده تسهیلات مذکور در پایان اسفند سال ۱۳۹۱ نسبت به اسفند سال ۱۳۹۰، ۱۰/۹ هزار میلیارد ریال افزایش نشان می‌دهد.

در اسفند ماه ۱۳۹۱، مانده مبلغ طرح‌های معرفی شده به بانک‌ها ۷۵۰/۲ هزار میلیارد ریال و ارزش طرح‌های تایید شده در بانک‌ها ۳۴۰/۵ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه با اسفند ماه ۱۳۹۰ به ترتیب ۲/۸ و ۲/۱ درصد رشد داشت. با توجه به

۱۳۹۱، مالیات بر واردات تنها به میزان ۶۷/۴ درصد تحقق یافت. مالیات بر کالاها و خدمات با ۱/۹ درصد مازاد تحقق از بیشترین درصد تحقق در میان اجزای درآمدهای مالیاتی دولت برخوردار بود. میزان تحقق مالیات‌های مستقیم ۹۱/۵ درصد و مالیات‌های غیرمستقیم ۸۰/۵ درصد بود.

طی سال ۱۳۹۱، سایر درآمدهای دولت مبلغ ۱۷۳۰۳۶/۵ میلیارد ریال بود که نسبت به سال قبل از آن ۶/۵ درصد کاهش و نسبت به رقم مصوب ۸۶/۸ درصد تحقق داشت. کاهش ۵۶ درصدی «درآمدهای متفرقه» نسبت به سال ۱۳۹۰ عمده‌ترین دلیل کاهش ۶/۵ درصدی سایر درآمدها بود.

در سال ۱۳۹۱، عدم تحقق ۲۶۲۵۶/۶ میلیارد ریالی سایر درآمدهای دولت ناشی از عدم تحقق ۳۴/۳ درصدی درآمدهای حاصل از مالکیت دولت به میزان ۵۰۹۳۹/۰ میلیارد ریال بود که آن هم عمدتاً ناشی از عدم تحقق ۴۳/۷ درصدی سود سهام شرکت‌های دولتی به میزان ۵۱۲۱۶/۵ میلیارد ریال بود. عدم تحقق سود سهام شرکت‌های دولتی نیز ناشی از عدم تحقق ۳۳ درصدی سود سهام ابرازی شرکت‌های دولتی به میزان ۱۵۸۸۹/۵ میلیارد ریال و عدم تحقق ۵۵/۴ درصدی سود سهام معوقه شرکت‌های دولتی به میزان ۳۵۵۴۸/۹ میلیارد ریال بود.

۱۴۴۲۶۹۹/۱ میلیارد ریال بود. سهم درآمدها، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و واگذاری دارایی‌های مالی از مجموع منابع بودجه عمومی دولت به ترتیب ۴۵/۳، ۴۸/۴ و ۶/۳ درصد بود. پرداخت‌های هزینه‌ای، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و تملک دارایی‌های مالی نیز به ترتیب ۷۰/۱، ۲۷/۵ و ۲/۴ درصد از مصارف بودجه مصوب را به خود اختصاص دادند.

عملکرد درآمدهای عمومی دولت در سال ۱۳۹۱ مبلغ ۵۶۸۲۰۳/۲ میلیارد ریال بود که نسبت به سال قبل ۴/۴ درصد افزایش و نسبت به رقم مصوب ۸۷ درصد تحقق داشت. سهم درآمدهای مالیاتی و سایر درآمدها از کل درآمدهای عمومی دولت در سال ۱۳۹۱ به ترتیب ۶۹/۵ و ۳۰/۵ درصد و در سال ۱۳۹۰ به ترتیب ۶۶ و ۳۴ درصد بود.

درآمدهای مالیاتی دولت در سال ۱۳۹۱ به ۳۹۵۱۶۶/۷ میلیارد ریال بالغ گردید که در مقایسه با سال قبل ۹/۹ درصد افزایش و نسبت به رقم مصوب ۸۷ درصد تحقق داشت. در سال مورد بررسی، تمام اجزای درآمدهای مالیاتی بجز مالیات بر واردات نسبت به سال قبل با افزایش مواجه شدند. در این میان، مالیات بر درآمدها با ۲۶/۳ درصد از بیشترین افزایش برخوردار بود و مالیات بر واردات با ۳/۲ درصد کاهش مواجه شد. در سال

درآمدهای بودجه عمومی دولت (به استثنای درآمدها و هزینه‌های اختصاصی)

(میلیارد ریال)

سهم (درصد)	سال		
	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۹۱
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰
۶۹/۵	۶۶/۰	۷۴/۰	۵۶۸۲۰۳/۲
۳۰/۵	۳۴/۰	۲۶/۰	۱۷۳۰۳۶/۵
			۳۹۵۱۶۶/۷
			۱۸۵۰۱۸/۹
			۲۸۴۲۸۸/۰
			۲۸۴۵۲۷/۹
			۹۹۷۶۰/۱

ماخذ: خزانه‌داری کل وزارت امور اقتصادی و دارایی

سرمایه‌ای، به ترتیب ۴۲۵۵۲۶/۵ و ۲۹۹۴/۹ میلیارد ریال از محل «منابع حاصل از نفت و فرآورده‌های نفتی» و «فروش اموال منقول و غیرمنقول» حاصل گردید که در مقایسه با سال قبل به ترتیب ۲۵/۱ درصد کاهش و ۸۳/۶ درصد افزایش داشت.

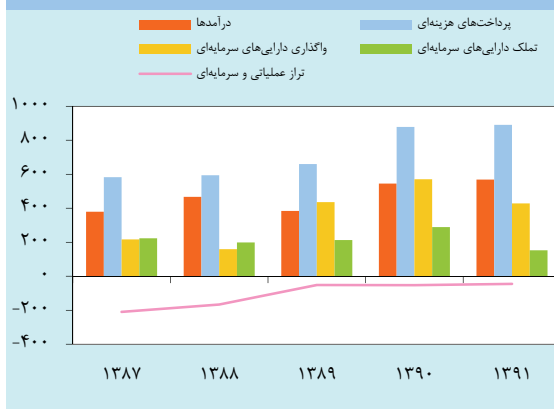
در سال ۱۳۹۱، منابع حاصل از واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای به ۴۲۸۵۲۱/۴ میلیارد ریال رسید که در مقایسه با سال قبل ۲۴/۸ درصد کاهش و در مقایسه با بودجه مصوب ۶۱/۳ درصد تحقق داشت. از مجموع واگذاری دارایی‌های

درصد رشد برخوردار بود. در سال ۱۳۹۱، از مجموع پرداخت‌های هزینه‌ای دولت معادل ۹۵/۴ درصد به‌صورت ملی و ۴/۶ درصد به‌صورت استانی پرداخت گردید. در سال ۱۳۹۱، همه ردیف‌های پرداخت‌های هزینه‌ای ملی بجز پرداخت اعتبارات هزینه-ملی مستقر در مرکز، پرداخت حقوق آموزش و پرورش، پرداخت حقوق ملی-مرکز و پرداخت حقوق ملی مستقر در استان‌ها با کاهش روبرو بودند. پرداخت یارانه کالاهای اساسی که سهمی معادل ۱۲/۸ درصد از کل پرداخت‌های هزینه‌ای دولت را به خود اختصاص داد، نسبت به سال قبل ۹/۱ درصد کاهش داشت. ردیف مذکور در سال ۱۳۹۰ به میزان ۴۵/۶ درصد افزایش یافته بود.

در سال ۱۳۹۱، پرداخت بابت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (پرداخت‌های عمرانی) با ۴۷/۳ درصد کاهش نسبت به سال قبل به ۱۵۲۲۷۷/۴ میلیارد ریال رسید و در مقایسه با رقم مصوب ۳۸/۳ درصد تحقق داشت. طی سال مورد بررسی، از مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ۸۵/۹ درصد به‌صورت ملی و ۱۴/۱ درصد به‌صورت استانی پرداخت گردید. این ترکیب در سال قبل به ترتیب ۸۱/۶ و ۱۸/۴ درصد بود. در سال ۱۳۹۱، درصد تحقق تملک دارایی‌های سرمایه‌ای-ملی ۴۰/۶ درصد و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای-استانی ۲۸/۵ درصد بود.

در سال ۱۳۹۱، با توجه به رقم عملکرد درآمدها و پرداخت‌های هزینه‌ای، تراز عملیاتی دولت با ۳۲۱۷۹۰/۰ میلیارد ریال کسری مواجه شد که نسبت به سال قبل ۳/۴ درصد کاهش یافت. همچنین، خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای با ۲۷۶۲۴۴/۰ میلیارد ریال مازاد روبرو بود. با توجه به فزونی کسری تراز عملیاتی نسبت به مازاد خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای، مجموع تراز عملیاتی و سرمایه‌ای بودجه عمومی دولت با ۴۵۵۴۶/۰ میلیارد ریال کسری مواجه گردید که نسبت به رقم مشابه سال قبل ۱۳ درصد کاهش داشت. کسری یاد شده از محل خالص واگذاری دارایی‌های مالی تامین گردید.

وضع مالی دولت (هزار میلیارد ریال)

واگذاری دارایی‌های مالی شامل استفاده از منابع خارجی و داخلی با ۱۱/۱ درصد افزایش در سال ۱۳۹۱ نسبت به سال قبل به ۶۷۶۹۶/۱ میلیارد ریال رسید که در مقایسه با رقم مصوب ۷۴/۷ درصد تحقق داشت. عدم تحقق ۲۰/۶ درصدی (۱۳۳۶۱/۴ میلیارد ریال) وصولی از محل واگذاری شرکت‌های دولتی، عدم تحقق ۱۰۰ درصدی (۱۰ هزار میلیارد ریال) استفاده از موجودی حساب ذخیره ارزی، عدم تحقق ۷۸/۳ درصدی (۲۰۱۱/۹ میلیارد ریال) منابع حاصل از اصل وام‌های داخلی و عدم تحقق ۴۴/۹ درصدی (۹۲۶/۳ میلیارد ریال) استفاده از منابع خارجی از جمله دلایل عدم تحقق ۲۵/۳ درصدی (۲۲۹۴۰/۹ میلیارد ریال) واگذاری دارایی‌های مالی بود.

تفکیک منابع بودجه عمومی دولت برحسب اقلام ناشی از نفت و غیرنفت نشان می‌دهد که در سال ۱۳۹۱، سهم منابع ناشی از نفت از کل منابع بودجه عمومی حدود ۴۰ درصد بود؛ رقم مشابه سال قبل از آن ۵۰ درصد بود.

پرداخت‌های هزینه‌ای (جاری) در سال ۱۳۹۱ مبلغ ۸۸۹۹۹۳/۲ میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال قبل ۱/۴ درصد افزایش و در مقایسه با رقم مصوب ۸۸/۱ درصد تحقق داشت. پرداخت‌های هزینه‌ای دولت در سال گذشته از ۳۳/۱

تازه و خشک» و «مصنوعات سنگی و سرامیکی» به ترتیب با ۱۵/۸، ۱۲/۳، ۱۱/۲، ۷/۶ و ۵/۸ درصد بیشترین سهم را به خود اختصاص دادند. مجموع سهم کالاهای مزبور از ارزش صادرات گمرکی با ۶/۷ واحد درصد کاهش نسبت به سال قبل به ۵۲/۶ درصد رسید.

از نظر مقداری نیز «کلوخه‌های کانی فلزی»، «مصنوعات سنگی و سرامیکی»، «مواد شیمیایی (آلی و غیرآلی)» و «فرآورده‌های حاصل از نفت و گاز» به ترتیب با تشکیل ۳۱/۳، ۲۷/۶، ۱۰/۳ و ۱۰/۲ درصد از وزن کالاهای گمرکی صادره، عمده‌ترین اقلام صادراتی در سال مورد بررسی بودند. مجموع سهم کالاهای مزبور از وزن صادرات گمرکی با ۱/۲ واحد درصد کاهش نسبت به سال قبل به ۷۹/۴ درصد رسید. این کاهش عمدتاً ناشی از افت ۵/۹ واحد درصدی سهم «فرآورده‌های حاصل از نفت و گاز» از وزن صادرات در سال مورد بررسی بود.

در سال ۱۳۹۱، ارزش سیف واردات گمرکی با ۱۳/۵ درصد کاهش نسبت به رقم متناظر سال قبل به ۵۳۴۵۱ میلیون دلار رسید. در همین مدت، وزن کالاهای وارداتی به ۳۹۴۸۱ هزار تن رسید که نسبت به رقم مشابه سال قبل ۲/۹ درصد افزایش نشان می‌دهد. در این سال قیمت هر تن کالای وارداتی به کشور حدود ۱۵/۹ درصد نسبت به رقم مشابه سال قبل کاهش یافت و به ۱۳۵۴ دلار در هر تن رسید.

بررسی گروه‌ها و زیرگروه‌های کالایی وارد شده در سال ۱۳۹۱ نشان می‌دهد که از نظر ارزش، «ماشین‌آلات و لوازم حمل و نقل»، «مواد شیمیایی»، «غلات و فرآورده‌های آن» و «آهن و فولاد» بیشترین سهم را به خود اختصاص دادند. در مجموع، کالاهای مزبور حدود ۶۶/۵ درصد از ارزش واردات گمرکی را تشکیل دادند که در مقایسه با سال ۱۳۹۰ حدود ۰/۳ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد. در این بین سهم مجموع گروه‌های

عملکرد تملک دارایی‌های مالی (با احتساب رقم مازاد منابع بودجه عمومی نسبت به مصارف آن به مبلغ ۱۸۶۲۴/۷ میلیارد ریال) ۲۲۱۵۰/۱ میلیارد ریال و دریافت‌های دولت بابت واگذاری دارایی‌های مالی ۶۷۶۹۶/۱ میلیارد ریال بود. بدین ترتیب، خالص واگذاری دارایی‌های مالی مبلغ ۴۵۵۴۶/۰ میلیارد ریال بود.

تحولات بازرگانی خارجی کشور

بنا بر آمار گمرک جمهوری اسلامی ایران، حجم مبادلات کالایی گمرکی^(۱) در سال ۱۳۹۱ نسبت به سال قبل از نظر ارزش ۱۰/۰ درصد کاهش و از نظر مقدار ۴/۴ درصد افزایش یافت. سهم صادرات از ارزش و مقدار مبادلات کالایی کشور به ترتیب ۳۷/۹ و ۶۳/۹ درصد بود که به ترتیب ۲/۵ و ۰/۵ واحد درصد نسبت به رقم متناظر سال قبل از آن افزایش نشان می‌دهد.

در سال ۱۳۹۱، ارزش صادرات گمرکی با ۳/۷ درصد کاهش نسبت به رقم متناظر سال قبل به ۳۲۵۶۷ میلیون دلار رسید. در همین مدت، وزن کالاهای صادراتی به ۶۹۹۳۶ هزار تن رسید که نسبت به رقم مشابه سال قبل ۵/۳ درصد افزایش نشان می‌دهد. کاهش ارزش صادرات گمرکی در سال مورد بررسی ناشی از کاهش قیمت و مقدار صادرات محصولات شیمیایی و پتروشیمی بود. در این سال قیمت هر تن کالای صادراتی ۸/۵ درصد نسبت به رقم مشابه سال قبل کاهش یافت و به حدود ۴۶۵/۷ دلار رسید.

بررسی گروه‌های کالایی صادر شده در سال ۱۳۹۱ نشان می‌دهد که از نظر ارزش، «فرآورده‌های حاصل از نفت و گاز»، «مواد شیمیایی (آلی و غیرآلی)»، «مواد پلاستیکی»، «میوه‌های

۱- ارزش و مقدار نفت خام صادراتی کشور در این محاسبات منظور نمی‌شود.

داشته که از هر دو جنبه بیشترین میزان افزایش را در مقایسه با سایر گروه‌ها نشان می‌دهد.

از نظر مقداری نیز «غلات و فرآورده‌های آن» و «آهن و فولاد» به ترتیب با تشکیل ۳۷/۰ و ۱۷/۵ درصد از وزن کالاهای گمرکی وارده، عمده‌ترین اقلام وارداتی در سال مورد بررسی بودند. سهم مجموع کالاهای مزبور از وزن واردات گمرکی ۵۴/۵ درصد بود.

«ماشین‌آلات و لوازم حمل و نقل» و «آهن و فولاد» از ارزش واردات گمرکی نسبت به سال ۱۳۹۰ حدود ۷/۴ واحد درصد کاهش یافت؛ اما افزایش ۷/۱ واحد درصدی سهم «غلات و فرآورده‌های آن» در کنار افزایش ۰/۶ واحد درصدی سهم «مواد شیمیایی» موجب افزایش جزئی سهم مجموع گروه‌های مزبور در سال ۱۳۹۱ شد. واردات غلات و فرآورده‌ها در سال ۱۳۹۱ از نظر وزن ۱۳۳/۲ درصد و به لحاظ ارزش، ۱۱۲/۵ درصد افزایش

ارزش واردات گمرکی براساس اقلام اصلی تشکیل‌دهنده آن

(میلیون دلار)

سهم(درصد)	درصد تغییر		سال				
	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۸۹		
۱۱/۹	۴/۹	۱۱۲/۵	۳۱/۶	۶۳۷۰	۲۹۹۸	۲۲۷۸	غلات و فرآورده‌های آن
۱۱/۵	۱۳/۵	-۲۶/۸	-۹/۵	۶۱۲۱	۸۳۵۷	۹۲۳۵	آهن و فولاد
۳۰/۴	۳۵/۸	-۲۶/۵	۶/۹	۱۶۲۷۱	۲۲۱۳۶	۲۰۷۱۳	ماشین‌آلات و لوازم حمل و نقل
۱۲/۷	۱۲/۰	-۹/۰	۶/۱	۶۷۷۳	۷۴۴۱	۷۰۱۱	مواد شیمیایی
۳۳/۵	۳۳/۸	-۱۴/۲	-۱۷/۲	۱۷۹۱۶	۲۰۸۷۷	۲۵۲۱۳	سایر
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۱۳/۵	-۴/۱	۵۳۴۵۱	۶۱۸۰۸	۶۴۴۵۰	جمع کل

ماخذ: استخراج شده از آمارهای گمرک ج.ا.

تراز پرداخت‌های خارجی

در سال ۱۳۹۱، مزاد حساب‌جاری تراز پرداخت‌ها با ۵۵/۸ درصد کاهش به ۲۶۲۷۱ میلیون دلار رسید. کاهش صادرات نفتی علت اصلی کاهش مزاد حساب‌جاری در این سال بود. در سال مورد بررسی، کسری حساب‌جاری غیرنفتی با کاهش ۲۶/۲ درصدی به ۳۹/۲ میلیارد دلار رسید. کاهش کسری حساب‌جاری غیرنفتی در این سال ناشی از کاهش واردات و کاهش کسری حساب خدمات بود.

با توجه به کاهش قابل ملاحظه صادرات کالا در سال ۱۳۹۱، مزاد حساب کالا (تراز بازرگانی) ۵۳/۸ درصد کاهش یافت و به ۳۰۹۷۵ میلیون دلار رسید. در همین دوره، کسری حساب کالای (تراز بازرگانی) غیرنفتی به ۳۴/۵ میلیارد دلار رسید که در مقایسه با سال قبل از آن ۲۴/۰ درصد کاهش نشان می‌دهد.

حساب‌جاری (میلیون دلار)

درصد تغییر	سال			
	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	
-۵۵/۸	۲۶۲۷۱	۵۹۳۸۳	۲۷۵۵۴	حساب‌جاری
-۵۳/۸	۳۰۹۷۵	۶۷۰۶۹	۳۷۳۳۰	حساب کالا
-۲۵/۴	-۶۲۹۳	-۸۴۳۲	-۱۰۰۴۰	حساب خدمات
۲۲۱/۶	۱۰۳۷	۳۲۳	۷۹	حساب درآمد
۳۰/۳	۵۵۲	۴۲۳	۱۸۵	حساب انتقالات جاری
-۲۶/۲	-۳۹۲۲۴	-۵۳۱۲۳	-۵۵۸۴۹	حساب‌جاری غیرنفتی
-۲۴/۰	-۳۴۵۲۱	-۴۵۴۳۷	-۴۶۰۷۳	حساب کالای غیرنفتی

در سال ۱۳۹۱، ارزش کل صادرات کالایی کشور با ۳۲/۳ درصد کاهش نسبت به رقم متناظر سال ۱۳۹۰ به ۹۸/۰ میلیارد دلار رسید. در این سال همچنین ارزش صادرات نفتی^(۱) با ۴۲/۴ درصد کاهش به ۶۸/۱ میلیارد دلار رسید. کاهش

۱- ارزش صادرات نفت خام، فرآورده‌های نفتی، گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی (کدهای تعرفه ۲۷۰۹، ۲۷۱۰ و ۲۷۱۱) صادر شده توسط شرکت‌های ملی نفت، گاز و پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، شرکت‌های پتروشیمی و سایرین (گمرکی و غیرگمرکی)

خود اختصاص دادند. همچنین، سرفصل‌های مسافرت و حمل و نقل به ترتیب با ۵۰/۵ و ۲۴/۳ درصد بیشترین سهم را در واردات خدمات داشتند.

حساب درآمد در سال ۱۳۹۱ با مزاد ۱۰۳۷ میلیون دلاری مواجه شد. مزاد حساب مذکور عمدتاً ناشی از افزایش درآمد سرمایه‌گذاری و کاهش هزینه سرمایه‌گذاری بود.

در سال ۱۳۹۱، مزاد حساب انتقالات جاری در نتیجه کاهش ۲۷/۶ درصدی پرداخت‌ها به میزان ۳۰/۳ درصد افزایش یافت و به ۵۵۲ میلیون دلار رسید.

در سال ۱۳۹۱، کسری حساب «مالی و سرمایه» با ۴۱/۹ درصد کاهش نسبت به رقم متناظر سال قبل به حدود ۲۲۰۴۷ میلیون دلار رسید؛ بخش عمده این کسری ناشی از کسری حساب مالی بود. در این سال کسری حساب مالی با ۴۱/۵ درصد کاهش نسبت به رقم متناظر سال قبل به ۲۱۷۹۹ میلیون دلار رسید^(۲). کاهش مانده بدهکار سرفصل‌های سرمایه‌گذاری در سبد مالی و سایر سرمایه‌گذاری‌ها از علل کاهش کسری حساب مذکور به شمار می‌آیند.

مجموع تعهدات خارجی کشور با ۵۸/۳ درصد تغییر از ۳۸۰۱۵ میلیون دلار در پایان سال ۱۳۹۰ به ۱۵۸۵۰ میلیون دلار در پایان سال ۱۳۹۱ کاهش یافت. تعهدات بالفعل در پایان اسفند ماه با ۵۵/۷ درصد و تعهدات بالقوه خارجی با ۶۰/۵ درصد کاهش نسبت به پایان سال ۱۳۹۰ به ترتیب به ۷۶۸۲ و ۸۱۶۹ میلیون دلار رسید. سهم بدهی‌های بلندمدت از کل بدهی‌ها در پایان اسفند ماه ۱۳۹۱ حدود ۸۷/۷ درصد بود که ۳۶/۶ واحد درصد بیشتر از رقم متناظر در پایان سال ۱۳۹۰ می‌باشد.

در سال ۱۳۹۱، در نتیجه مبادلات خارجی کشور حدود ۱۲۲۱۳ میلیون دلار به ارزش دارایی‌های خارجی بانک مرکزی افزوده شد.

۲- با توجه به ثبت مشابه افزایش دارایی‌های خارجی و کاهش بدهی‌های خارجی (علامت منفی) در این حساب، باید در تفسیر کسری یا مزاد آن دقت نمود.

صادرات نفتی در این سال عمدتاً ناشی از اعمال تحریم‌های نفتی و موانع ایجاد شده بر سر نقل و انتقالات ارزی بود. در همین دوره، ارزش صادرات غیرنفتی^(۱) با ۱۲/۲ درصد رشد به حدود ۲۹/۹ میلیارد دلار افزایش یافت.

ارزش صادرات کالا

(میلیون دلار)

درصد تغییر	سال		
	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹
صادرات کالا	۹۸۰۳۳	۱۴۴۸۷۴	۱۱۲۷۸۸
صادرات نفتی	۶۸۱۳۵	۱۱۸۲۳۲	۹۰۱۹۱
صادرات غیرنفتی	۲۹۸۹۹	۲۶۶۴۲	۲۲۵۹۶

در سال مورد بررسی، ارزش فوب واردات کالا به کشور با ۱۳/۸ درصد کاهش در مقایسه با رقم متناظر سال قبل به حدود ۶۷/۱ میلیارد دلار رسید. در این سال واردات گاز و فرآورده‌های نفتی و سایر کالاها به ترتیب ۵۳/۹ و ۱۰/۶ درصد تقلیل یافت.

کسری حساب خدمات در سال ۱۳۹۱ با ۲۵/۴ درصد کاهش نسبت به رقم مشابه سال قبل به ۶۲۹۳ میلیون دلار رسید. در همین مدت، ارزش صادرات و واردات خدمات به ترتیب با ۲۲/۴ و ۲۳/۹ درصد کاهش نسبت به ارقام متناظر سال قبل به ۶۶۸۷ و ۱۲۹۷۹ میلیون دلار رسید. در این دوره، سهم خدمات از تجارت بین‌المللی کشور ۰/۳ واحد درصد افزایش یافت و به ۱۰/۶ درصد رسید.

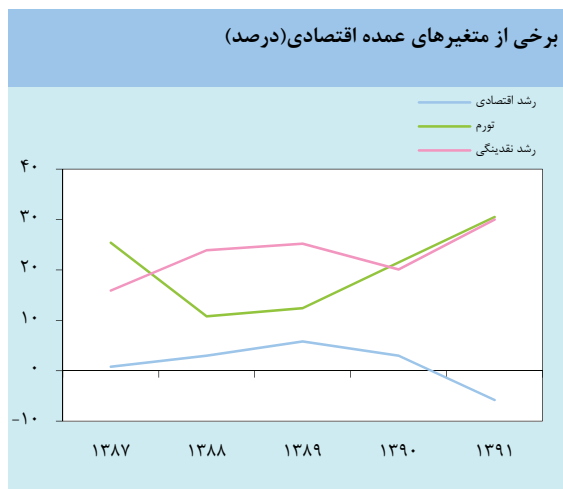
در سال ۱۳۹۱، بیشترین سهم از صادرات خدمات مربوط به سه سرفصل حمل و نقل، خدمات ساختمانی و مسافرت به ترتیب به میزان ۴۴/۵، ۲۲/۲ و ۱۶/۷ درصد بود. این سه گروه در مجموع حدود ۸۲/۳ درصد از صادرات خدمات را به

۱- منظور از غیرنفتی، عدم احتساب ارزش صادرات و واردات نفت خام، فرآورده‌های نفتی، گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی (کدهای تعرفه ۲۷۰۹، ۲۷۱۰ و ۲۷۱۱) صادر شده و وارد شده توسط شرکت‌های ملی نفت، گاز و پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، شرکت‌های پتروشیمی و سایرین (گمرکی و غیر گمرکی) در آمارهای صادرات و واردات می‌باشد.

پول و اعتبار

نقدینگی و عوامل موثر بر آن

دارایی‌های خارجی بانک‌ها و موسسات اعتباری (سهام فزاینده ۱/۲ واحد درصدی در رشد نقدینگی) و افزایش ۲۰/۶ هزار میلیارد ریالی خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی (سهام فزاینده ۰/۶ واحد درصدی در رشد نقدینگی) بود.

سهام پول در نقدینگی

سهام پول از مانده نقدینگی در پایان سال ۱۳۹۱ معادل ۲۴/۷ درصد بود که در مقایسه با رقم سال گذشته به میزان ۰/۶ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد. در این میان، سهم سپرده‌های دیداری در نقدینگی در پایان سال ۱۳۹۱ در مقایسه با پایان سال ۱۳۹۰ با ۰/۴ واحد درصد کاهش به ۱۷/۵ درصد رسید.

بررسی عوامل موثر بر پایه پولی

پایه پولی طی سال ۱۳۹۱ معادل ۲۷/۶ درصد افزایش یافت که در مقایسه با رشد پایه پولی در سال قبل از آن (۱۱/۴ درصد)، ۱۶/۲ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد.

در پایان سال ۱۳۹۱، خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی با ۱۶۲/۹ درصد افزایش نسبت به پایان سال ۱۳۹۰ و سهمی فزاینده معادل ۱۵/۶ واحد درصد، مهم‌ترین عامل فزاینده در رشد پایه پولی بود. متغیر مزبور در سال ۱۳۹۰ با

نقدینگی طی سال ۱۳۹۱ رشدی معادل ۳۰/۰ درصد داشت که در مقایسه با رشد سال قبل، ۹/۹ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد.

مهم‌ترین عامل افزایش نقدینگی طی سال مورد بررسی خالص دارایی‌های داخلی سیستم بانکی بود که با ۱۰۰/۵ هزار میلیارد ریال افزایش، موجب رشد ۲۸/۳ واحد درصدی نقدینگی گردید. در میان خالص دارایی‌های داخلی، مطالبات از بخش غیردولتی با ۱۷/۶ درصد رشد (۵۵۹/۵ هزار میلیارد ریال افزایش)، سهمی فزاینده به میزان ۱۵/۸ واحد درصد در رشد نقدینگی داشت. عامل مهم دیگر در افزایش سهم خالص دارایی‌های داخلی در رشد نقدینگی، افزایش ۲۰۰/۲ هزار میلیارد ریالی خالص مطالبات از دولت بود که موجب رشد ۵/۷ واحد درصدی نقدینگی گردید. رشد خالص مطالبات از دولت عمدتاً ناشی از افزایش ۱۴۰/۸ هزار میلیارد ریالی خالص بدهی دولت به بانک‌ها و موسسات اعتباری بود. خالص مطالبات از موسسات و شرکت‌های دولتی نیز با ۵۱/۳ درصد رشد (۶۳/۴ هزار میلیارد ریال افزایش) موجب رشد ۱/۸ واحد درصدی نقدینگی گردید.

خالص سایر عوامل با ۲۵/۳ درصد افزایش نسبت به پایان سال قبل، سهمی فزاینده معادل ۵/۰ واحد درصد در رشد نقدینگی ایفا نمود که در مقایسه با رقم مشابه سال ۱۳۹۰ (سهم کاهنده ۴/۳ واحد درصدی) معادل ۹/۳ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد.

طی سال ۱۳۹۱، خالص دارایی‌های خارجی سیستم بانکی به میزان ۶۲/۹ هزار میلیارد ریال افزایش یافت که این امر موجب افزایش ۱/۸ واحد درصدی نقدینگی گردید. این میزان افزایش، حاصل افزایش ۴۲/۳ هزار میلیارد ریالی خالص

بررسی اجزای ضریب فزاینده نقدینگی

طی سال ۱۳۹۱، ضریب فزاینده نقدینگی با ۱/۹ درصد افزایش به ۴/۷۲۱ رسید که در مقایسه با رشد سال قبل (۷/۸ درصد)، ۵/۹ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد.

در توضیح تغییر ضریب فزاینده نقدینگی در پایان سال ۱۳۹۱ باید اشاره نمود که تنها جزئی که اثر کاهنده بر ضریب فزاینده داشت «نسبت سپرده قانونی به کل سپرده‌ها» بود که با ۵/۴ درصد افزایش موجب کاهش ۰/۱۱۹۴ واحدی ضریب فزاینده نقدینگی گردید. در مقابل، دو جزء دیگر ضریب فزاینده به دلیل رشد منفی، سهمی مثبت در رشد ضریب فزاینده نقدینگی ایفا نمودند؛ بدین ترتیب که «نسبت ذخایر اضافی به کل سپرده‌ها» و «نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به کل سپرده‌ها» به ترتیب معادل ۱۸/۰ و ۳/۹ درصد کاهش داشتند که به دلیل ارتباط معکوس آنها با ضریب فزاینده، منجر به افزایش ۰/۱۵۸۴ و ۰/۰۴۹۲ واحدی در ضریب فزاینده نقدینگی شدند.

سپرده‌های بخش غیردولتی

مانده سپرده‌های بخش غیردولتی نزد بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی در پایان سال ۱۳۹۱ به ۴۲۷۶/۸ هزار میلیارد ریال رسید که در مقایسه با پایان سال ۱۳۹۰، ۳۰/۴ درصد رشد نشان می‌دهد. سهم بانک‌های غیردولتی و موسسات اعتباری غیربانکی از کل سپرده‌های بخش غیردولتی در پایان سال ۱۳۹۱ معادل ۶۵/۵ درصد بود که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل ۱/۶ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد.

ماندگاری سپرده‌ها از ۲۴/۷ ماه در پایان سال ۱۳۸۸ به ۲۸/۶ ماه در پایان سال ۱۳۸۹ افزایش یافت. بهبود شاخص ماندگاری سپرده‌ها در پایان سال ۱۳۹۰ نیز ادامه یافت و به ۳۰/۸ ماه در پایان این سال رسید. شاخص ماندگاری سپرده‌ها در سال ۱۳۹۱ به ۲۸/۱ ماه کاهش یافت.

۴۲۷/۰ درصد کاهش، سهمی کاهنده معادل ۸/۶ واحد درصد در رشد پایه پولی داشت.

بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی در سال ۱۳۹۱ با ۱۶/۷ درصد افزایش سهمی فزاینده معادل ۹/۲ واحد درصد در رشد پایه پولی داشت که در مقایسه با رقم سال قبل (سهم فزاینده ۱۲/۹ واحد درصدی)، ۳/۷ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد. طی سال ۱۳۹۱، بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی ۷۰/۰ هزار میلیارد ریال افزایش یافت که عمدتاً به دلیل افزایش اضافه‌برداشت بانک‌ها بود. به دلیل افزایش شدید بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰ و ادامه آن در سال ۱۳۹۱، این بانک تمهیدات متعددی اندیشید که به دنبال آن رقم بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی از تیر ماه ۱۳۹۱ روند کاهشی به خود گرفت و با ۴۴/۲ هزار میلیارد ریال کاهش از ۵۳۲/۵ هزار میلیارد ریال در پایان تیر ماه ۱۳۹۱ به ۴۸۸/۳ هزار میلیارد ریال در پایان اسفند ماه محدود شد.

خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی با ۲/۸ درصد افزایش سهمی فزاینده معادل ۲/۷ واحد درصد در پایه پولی داشت که در مقایسه با رقم مشابه سال ۱۳۹۰ (سهم فزاینده ۱۹/۴ واحد درصدی) ۱۶/۷ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد.

در سال ۱۳۹۱، خالص سایر ارقام بانک مرکزی نیز با ۰/۵ درصد افزایش نسبت به پایان سال قبل، نقش فزاینده‌ای معادل ۰/۱ واحد درصد در رشد پایه پولی داشت.

همچنین در سال ۱۳۹۱، بانک مرکزی به منظور کنترل کل‌های پولی در سه مرحله اقدام به انتشار اوراق مشارکت کرد که براساس آن تا پایان اسفند ماه ۱۳۹۱، مبلغ ۴۶/۹ هزار میلیارد ریال اوراق مشارکت به فروش رفت. اثر انقباضی فروش اوراق مشارکت بانک مرکزی در رشد پایه پولی و نقدینگی حدود ۶/۲ واحد درصد بوده است.

مطالبات غیرجاری (سررسید گذشته، معوق و مشکوک‌الوصول)

نسبت مطالبات غیرجاری (شامل مطالبات از بخش دولتی و غیردولتی) به کل تسهیلات ریالی و ارزی بانک‌ها و موسسات اعتباری با ۰/۴ واحد درصد کاهش از ۱۵/۱ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۱۴/۷ درصد در پایان سال ۱۳۹۱ رسید.

نظام‌های پرداخت

در کنار توسعه ابزاری و کاربری خدمات بانکداری و پرداخت الکترونیکی، بانک مرکزی با معرفی و اجرای طرح‌هایی نظیر ساماندهی پرداخت‌های خرد، ایجاد سامانه پیام‌رسانی الکترونیکی مالی (سپام) به عنوان زیرساخت ارائه خدمات بانکی، راه‌اندازی سامانه تبادلات مالی بین‌بانکی، استقرار کامل شبکه الکترونیکی پرداخت کارتی و آماده‌سازی زیرساخت مناسب متمرکزسازی پرداخت‌های دولتی، قدم‌های ارزشمندی را در جهت تحقق نظارت داده‌محور و کنترل فعالیت‌های شبکه بانکی کشور برداشت. همچنین، در راستای امنیت اطلاعات و پایداری خدمات ارائه شده در شبکه بانکی، سند راهبردی مرکز کنترل امنیت شبکه و فوریت‌های بانکی (کاشف) به عنوان کانون تخصصی و قابل اعتماد جهت به‌اشتراک‌گذاری، هماهنگی و تحلیل اطلاعات و رخدادهای امنیتی بانک‌ها و موسسات مالی و اعتباری ایجاد شد.

پرداخت‌های نقدی (اسکناس و مسکوک)

اسکناس و مسکوک در کنار ایران‌چک‌های بانک مرکزی به عنوان ابزارهای نقد پرداخت در کشور مورد استفاده قرار می‌گیرند. با لحاظ ایران‌چک‌های بانک مرکزی در آمار اسکناس و مسکوک، کل مبلغ اسکناس و مسکوک در جریان (در دست اشخاص و نزد بانک‌ها) تا پایان سال ۱۳۹۱ به ۳۷۱/۶ هزار

میلیارد ریال رسید که نسبت به رقم پایان سال گذشته ۱۹/۵ درصد رشد نشان می‌دهد.

رقم اسکناس و مسکوک در دست اشخاص (با احتساب ایران‌چک بانک مرکزی) با ۲۵/۴ درصد رشد از ۲۶۳/۲ هزار میلیارد ریال در پایان سال ۱۳۹۰ به ۳۳۰/۲ هزار میلیارد ریال در پایان سال ۱۳۹۱ رسید. سهم اسکناس و مسکوک در دست اشخاص از نقدینگی در پایان سال ۱۳۹۱ با ۰/۲ واحد درصد کاهش نسبت به پایان سال قبل به ۷/۲ درصد رسید؛ همچنین، سهم آن از حجم پول از ۲۹/۳ درصد در پایان سال ۱۳۹۰ به ۲۹/۰ درصد در پایان سال ۱۳۹۱ کاهش یافت.

اتاق پایاپای اسناد بانکی

در سال ۱۳۹۱، در مجموع ۱۱۸/۱ میلیون برگ انواع چک با ارزشی معادل ۱۴۷۱۸/۷ هزار میلیارد ریال در اتاق‌های پایاپای اسناد بانکی سراسر کشور مبادله گردید. با انتشار ایران‌چک‌های بانک مرکزی از اواسط سال ۱۳۸۷ و جایگزینی آن به جای چک‌پول‌های صادره توسط بانک‌ها (شامل بانک‌چک و ایران‌چک)، حجم کل ایران‌چک‌های تحویلی به اتاق پایاپای اسناد بانکی در سال ۱۳۹۱ تنها ۵۵۷ برگ با ارزشی معادل ۶۱۵ میلیون ریال بود. در مقابل، تعداد چک‌های عادی تحویلی به اتاق پایاپای برای تسویه مبادلات بین‌بانکی ۰/۶ درصد افزایش یافت و ارزش آنها با ۲۰/۴ درصد افزایش نسبت به سال ۱۳۹۰ به ۱۴۷۱۸/۷ هزار میلیارد ریال رسید. در مجموع، تعداد و ارزش مبادلات در اتاق پایاپای اسناد بانکی در سال ۱۳۹۱ به ترتیب از ۰/۶ و ۲۰/۴ درصد افزایش نسبت به سال ۱۳۹۰ برخوردار شد.

تعداد و ارزش مبادلات در اتاق پایاپای اسناد بانکی

درصد تغییر	مبلغ (هزار میلیارد ریال)		درصد تغییر	تعداد (هزار)		
	۱۳۹۱	۱۳۹۰		۱۳۹۱	۱۳۹۰	
-۷۹/۴	۰/۰۰۰۶	۰/۰۰۳	-۷۹/۰	۰/۵۵۷	۲/۷	ایران چک‌های صادره توسط بانک‌ها
۲۰/۴	۱۴۷۱۸/۷	۱۲۲۲۵/۲	۰/۶	۱۱۸۰۵۳/۹	۱۱۷۳۷۵/۲	چک‌های عادی
۲۰/۴	۱۴۷۱۸/۷	۱۲۲۲۵/۲	۰/۶	۱۱۸۰۵۴/۵	۱۱۷۳۷۷/۹	جمع کل

شعب و پایانه‌های فروش^(۵) نیز به ترتیب از رشدی معادل ۰/۶ و ۲۳/۱ درصد برخوردار شد. بر این اساس، تعداد پایانه‌های فروش در پایان سال ۱۳۹۱ به ۲/۷ میلیون دستگاه رسید که نشان‌دهنده جهت‌گیری مناسب شبکه بانکی در گسترش بیشتر پرداخت‌های الکترونیکی در سطح کشور است.

مبادلات الکترونیکی

تعداد و ارزش مبادلات الکترونیکی انجام شده در شبکه بانکی کشور در سال ۱۳۹۱ نسبت به سال ۱۳۹۰ به ترتیب از رشدی معادل ۵۱/۳ و ۱۰۴/۸ درصد برخوردار بود. علی‌رغم رشد بالای تعداد تراکنش‌های انجام شده در پایانه‌های فروش، همچنان سهم عمده تعداد کل تراکنش‌ها در خودپردازها (۶۱/۳ درصد) انجام می‌شود. با این حال، سهم پایانه‌های فروش از تعداد کل تراکنش‌ها در سال ۱۳۹۱ معادل ۳۶/۰ درصد بود که نسبت به رقم سال ۱۳۹۰ (۳۰/۲ درصد) افزایش قابل توجهی نشان می‌دهد. انتظار می‌رود با تداوم روند موجود، بر سهم تراکنش‌ها در پایانه‌های فروش افزوده شده و نقش پول نقد در مبادلات کاهش یابد. تعداد تراکنش‌های پایانه‌های فروش با رشد ۸۰/۵ درصدی از ۱۳۰۵ میلیون عدد در سال ۱۳۹۰ به ۲۳۵۵ میلیون عدد در سال ۱۳۹۱ افزایش یافت که این امر منجر به رشد ۱۴۴/۱ درصدی ارزش مبادلات انجام شده در این پایانه‌ها گردید. همچنین، تعداد و ارزش تراکنش‌های انجام شده در پایانه‌های شعب طی سال ۱۳۹۱ به ترتیب ۹/۷ و ۵۸/۱ درصد افزایش یافت. این آمار حاکی از گسترش استفاده از ابزارهای نوین پرداخت در معاملات روزانه افراد است.

۵- Point of Sale (POS)

ابزارها و تجهیزات پرداخت الکترونیکی

در سال ۱۳۹۱، تعداد ابزارها و تجهیزات پرداخت الکترونیکی در شبکه بانکی کشور رشد قابل قبولی داشت. در سال مزبور، تعداد کارت‌های صادر شده توسط شبکه بانکی با ۲۹/۷ درصد رشد به حدود ۲۲۶ میلیون عدد بالغ گردید. از این تعداد، معادل ۶۸/۶ درصد (۱۵۴/۹ میلیون عدد) کارت برداشت (کارت بدهی^(۱))، ۳۰/۶ درصد (۶۹/۱ میلیون عدد) کارت خرید/هدیه (پیش‌پرداخته^(۲)) و تنها ۰/۸ درصد (۱/۸ میلیون عدد) کارت اعتباری^(۳) بود. به علاوه، تعداد کارت‌های پول الکترونیکی به عنوان یکی دیگر از ابزارهای پرداخت با افزایش قابل توجهی نسبت به پایان سال قبل به ۱/۶ میلیون فقره رسید که عمدتاً به دلیل فعالیت بانک ملت در قالب طرح کیف پول الکترونیکی مربوط به کارت‌های سوخت بود.

تعداد ابزارها و تجهیزات پرداخت الکترونیکی

درصد تغییر	پایان سال		
	۱۳۹۱	۱۳۹۰	
۲۹/۷	۲۲۵۷۶۴	۱۷۴۰۲۵	کارت بانک‌ها (هزار)
۱۳/۳	۳۰۱۷۳	۲۶۶۲۶	خودپردازها
۲۳/۱	۲۶۸۹۲۵۳	۲۱۸۴۲۳۷	پایانه‌های فروش
۰/۶	۵۳۱۱۷	۵۲۷۸۲	پایانه‌های شعب

در سال ۱۳۹۱، تعداد دستگاه‌های خودپرداز^(۴) با رشدی معادل ۱۳/۳ درصد به ۳۰۱۷۳ دستگاه رسید. تعداد پایانه‌های

۱- Debit Card
 ۲- Prepaid Card
 ۳- Credit Card
 ۴- Automated Teller Machine (ATM)

تعداد و ارزش تراکنش‌های الکترونیکی در شبکه بانکی کشور

رشد(درصد)	مبلغ(هزار میلیارد ریال)		رشد(درصد)	تعداد(میلیون)		
	۱۳۹۱	۱۳۹۰		۱۳۹۱	۱۳۹۰	
۱۰۴/۸	۱۳۴۲۱	۶۵۵۴	۵۱/۳	۶۵۴۴	۴۳۲۴	کل تراکنش‌ها
۱۰۱/۶	۴۹۲۴	۲۴۴۳	۴۰/۴	۴۰۱۰	۲۸۵۵	خودپردازها
۱۴۴/۱	۵۶۷۳	۲۳۲۴	۸۰/۵	۲۳۵۵	۱۳۰۵	پایانه‌های فروش
۵۸/۱	۲۸۲۴	۱۷۸۶	۹/۷	۱۸۰	۱۶۴	پایانه‌های شعب

شتاب

ثابت، تلفن همراه، اینترنت، کیوسک و پایانه شعبه در این مرکز پردازش شد.

بر این اساس، تعداد کل تراکنش‌های بین‌بانکی پردازش شده در مرکز شتاب با ۷۷/۳ درصد رشد نسبت به سال ۱۳۹۰ به ۴۶۵۵ میلیون تراکنش رسید. همچنین، ارزش این مبادلات با ۱۲۹/۴ درصد رشد نسبت به سال ۱۳۹۰ معادل ۷۶۷۵ هزار میلیارد ریال بود.

سهم بالایی از تراکنش‌های الکترونیکی در شبکه بانکی کشور مربوط به تراکنش‌های بین‌بانکی است که از طریق شبکه تبادلات الکترونیکی بین‌بانکی (شتاب) انجام می‌گیرد. تعداد تراکنش‌های بین‌بانکی پردازش شده در مرکز شتاب از طریق خودپردازها و پایانه‌های فروش در سال ۱۳۹۱ به ترتیب با رشدی معادل ۳۹/۷ و ۱۱۹/۱ درصد به ۲۲۱۱ و ۲۰۶۷ میلیون تراکنش رسید. همچنین، تعداد ۳۷۷ میلیون تراکنش از طریق تلفن

تعداد و ارزش تراکنش‌های بین‌بانکی پردازش شده در مرکز شتاب

رشد(درصد)	ارزش(هزار میلیارد ریال)		رشد(درصد)	تعداد(میلیون)		
	۱۳۹۱	۱۳۹۰		۱۳۹۱	۱۳۹۰	
۱۲۹/۴	۷۶۷۵	۳۳۴۶	۷۷/۳	۴۶۵۵	۲۶۲۶	کل تبادلات شتاب(۱)
۷۰/۳	۲۲۸۶	۱۳۴۲	۳۹/۷	۲۲۱۱	۱۵۸۳	خودپردازها
۱۶۸/۸	۴۸۴۳	۱۸۰۱	۱۱۹/۱	۲۰۶۷	۹۴۳	پایانه‌های فروش
۱۶۹/۶	۵۴۶	۲۰۳	۲۷۸/۷	۳۷۷	۱۰۰	سایر(تلفن ثابت، تلفن همراه، اینترنت، کیوسک و شعبه)

۱- ارقام شتاب شامل ارقام سحاب نیز بوده و در آمار کل تراکنش‌های الکترونیکی در شبکه بانکی کشور منظور شده است.

سحاب

از طریق سحاب صورت گرفت. تعداد مبادلات انجام شده با استفاده از اینترنت برای انتقال وجه از طریق این سامانه نیز نسبت به سال قبل ۲/۳ برابر شد. بر این اساس در سال ۱۳۹۱، بیش از ۳۲۵ میلیون مورد انتقال وجه در شبکه بانکی از طریق سامانه سحاب صورت گرفت که نسبت به سال ۱۳۹۰ معادل ۸۱/۷ درصد رشد نشان می‌دهد. همچنین، ارزش تراکنش‌های صورت گرفته در این سامانه با ۱۱۶/۳ درصد رشد نسبت به سال گذشته به ۱۹۶۸ هزار میلیارد ریال بالغ گردید.

گسترش استفاده از سامانه حواله الکترونیکی بین‌بانکی (سحاب) برای انتقال کارتی وجوه از دیگر موارد توسعه خدمات مرکز شتاب در سال ۱۳۹۱ بود. در این سال بیش از ۲۹۵ میلیون مورد انتقال وجه در شبکه بانکی از طریق خودپردازها و کیوسک‌های بانک‌های متصل به سحاب صورت گرفت که نسبت به سال ۱۳۹۰ معادل ۷۷/۷ درصد رشد نشان می‌دهد. همچنین، معادل ۱۰/۲ میلیون تراکنش انجام شده در پایانه‌های شعب در سال ۱۳۹۱ برای انتقال الکترونیکی وجوه بین بانک‌های مختلف

تعداد و ارزش انتقال بین‌بانکی وجوه از طریق سحاب

رشد(درصد)	مبلغ(هزار میلیارد ریال)		رشد(درصد)	تعداد(هزار)		
	۱۳۹۱	۱۳۹۰		۱۳۹۱	۱۳۹۰	
۱۱۶/۳	۱۹۶۸	۹۱۰	۸۱/۷	۳۲۵۴۷۳	۱۷۹۱۶۸	کل تبادلات سحاب
۱۰۰/۹	۱۵۱۶	۷۵۵	۷۷/۷	۲۹۵۴۶۵	۱۶۶۳۱۵	خودپردازها(شامل کیوسک)
۱۹۸/۲	۳۵۱	۱۱۸	۱۴۴/۷	۱۰۲۲۴	۴۱۷۹	پایانه‌های شعب
۱۶۸/۰	۱۰۱	۳۷	۱۲۸/۱	۱۹۷۸۵	۸۶۷۵	اینترنت

ساتنا

تبادلات ۶۸/۴ درصد کاهش و در مقابل، ارزش آنها ۲۴/۶ درصد افزایش یافت. تعداد و ارزش تسویه نتیجه مبادلات سیستم‌ها (شتاب، اتاق پایاپای اسناد بانکی و پایا) نیز به ترتیب ۶۶/۵ و ۱۲۱/۹ درصد افزایش یافت. به این ترتیب، تعداد کل تبادلات انجام شده در ساتنا طی سال ۱۳۹۱ به ۴۵۰۲ هزار عدد و ارزش آن به ۱۶۳۳۶ هزار میلیارد ریال بالغ گردید که نسبت به سال ۱۳۹۰ به ترتیب ۶۷/۷ درصد کاهش و ۵۸/۴ درصد افزایش داشت. همچنین، ترکیب مبادلات انجام شده در این سامانه حاکی از سهم‌های ۹۶/۷ و ۴۲/۶ درصدی مبادلات مشتری به مشتری به ترتیب از تعداد و ارزش کل مبادلات سامانه مزبور در سال ۱۳۹۱ است.

پس از عملیاتی شدن کامل سامانه پایاپای الکترونیکی در سال ۱۳۸۹، کلیه پرداخت‌های خرد شبکه بانکی کشور در سال ۱۳۹۰ به سامانه مزبور هدایت شده و صرفاً انتقالات بیش از یکصد و پنجاه میلیون ریال در سامانه تسویه ناخالص آنی (ساتنا) مورد پردازش قرار گرفت^(۱). به این ترتیب، در سال ۱۳۹۱ از رشد تعداد تبادلات مشتری به مشتری در سامانه ساتنا به میزان قابل توجهی کاسته شد. در این سال تعداد تبادلات بانک به بانک در سامانه مزبور ۶۴/۲ درصد کاهش داشت، اما مبلغ آن ۵۶/۵ درصد افزایش یافت. این روند برای تبادلات مشتری به مشتری نیز وجود داشت، به طوری که تعداد این نوع

تعداد و ارزش تبادلات در سامانه تسویه ناخالص آنی(ساتنا)

رشد(درصد)	مبلغ(هزار میلیارد ریال)		رشد(درصد)	تعداد(هزار)		
	۱۳۹۱	۱۳۹۰		۱۳۹۱	۱۳۹۰	
۵۶/۵	۲۶۶۸	۱۷۰۵	-۶۴/۲	۳۴	۹۶	بانک به بانک
۲۴/۶	۶۹۶۰	۵۵۸۶	-۶۸/۴	۴۳۵۲	۱۳۷۷۹	مشتری به مشتری
۱۲۱/۹	۶۷۰۸	۳۰۲۲	۶۶/۵	۱۱۵	۶۹	تسویه سیستم‌ها و اتاق‌های پایاپای اسناد بانکی
۵۸/۴	۱۶۳۳۶	۱۰۳۱۳	-۶۷/۷	۴۵۰۲	۱۳۹۴۵	جمع

پایا

بهره‌برداری قرار گرفت. این سامانه در کنار دو سامانه ساتنا و سحاب برای پوشش انواع انتقال وجه الکترونیکی در کشور فعال است. سامانه‌های ساتنا و پایا برای انتقال وجه حساب به حساب و سامانه سحاب برای انتقال وجه کارت به کارت مورد استفاده قرار می‌گیرند. با اجرای بخشنامه ۹۰/۲۵۱۱۴۶ مورخ ۱۳۹۰/۱۰/۱۹

سامانه پایاپای الکترونیکی (پایا) که در دی ماه ۱۳۸۸ به صورت آزمایشی آغاز به کار نمود، در سال ۱۳۸۹ به طور رسمی عملیاتی گردید و در فاز اول، هسته واریز مستقیم این سامانه برای پردازش دستور پرداخت‌های انفرادی و انبوه مورد

۱- موضوع بخشنامه شماره ۹۰/۲۵۱۱۴۶ مورخ ۱۳۹۰/۱۰/۱۹

بانکی به ارزش ۴۵۷۱ هزار میلیارد ریال از طریق سامانه پایا انجام شد. پیش‌بینی می‌شود با گسترش پرداخت‌های گروهی و راه‌اندازی خدمات برداشت مستقیم و همچنین انتقال تسویه کلیه مبادلات پایانه‌های فروش به این سامانه، تعداد و ارزش مبادلات پایا با افزایش قابل توجهی روبه‌رو شود.

هدف هدایت تراکنش‌های کمتر از ۱۵۰ میلیون ریال به سامانه پایا و همچنین انتقال تسویه بخشی از مبادلات پایانه‌های فروش به این سامانه (از طریق سامانه شاپرک)، در سال ۱۳۹۱ تعداد و ارزش مبادلات انجام شده در سامانه پایا با رشد قابل توجهی روبه‌رو بود. به این ترتیب، در این سال حدود ۲۵۴ میلیون مبادله

تعداد و ارزش تراکنش‌های پایا

رشد(درصد)	مبلغ(هزار میلیارد ریال)		رشد(درصد)	تعداد(هزار)		
	۱۳۹۱	۱۳۹۰		۱۳۹۱	۱۳۹۰	
۲۸۱/۴	۱۷۵۷	۴۶۱	۳۵۶/۳	۱۵۰۰۴	۳۲۸۸	دستور پرداخت واریز مستقیم
-	۲۸۱۴	-	-	۲۳۸۷۹۷	-	شاپرک
▣	۴۵۷۱	۴۶۱	▣	۲۵۳۸۰۱	۳۲۸۸	جمع

اکثر سهام شرکت‌های بورسی به حداقل خود رسید و نسبت قیمت به درآمد انتظاری (P/E) کل بورس که در پایان سال ۱۳۹۰ برابر ۶/۰۵ واحد بود به ۴/۴۹ واحد کاهش یافت. پس از این تاریخ، شاخص‌های بورس با روند صعودی همراه بودند.

به طور کلی در سال ۱۳۹۱، همه شاخص‌های قیمتی نسبت به سال گذشته با افزایش همراه بودند. در این میان، شاخص‌های «بازار دوم» و «صنعت» بیشترین رشد را در میان شاخص‌های قیمت دارا بودند.

تحولات بازار دارایی‌ها

بورس اوراق بهادار

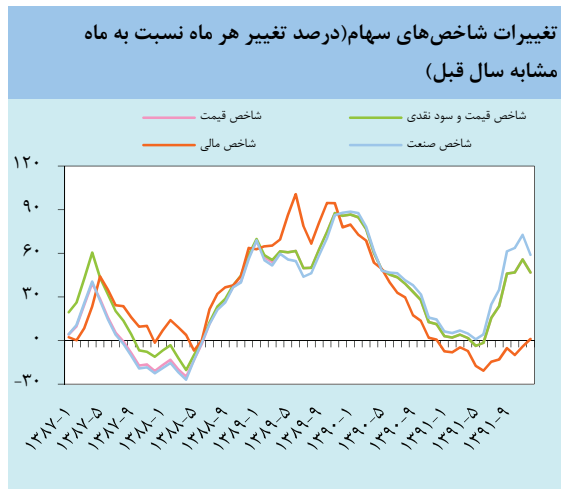
شاخص کل قیمت بورس که در فروردین ماه ۱۳۹۱ با افزایش همراه بود، در ماه‌های اردیبهشت تا مرداد روند نزولی داشت؛ به طوری که در هجدهم مرداد ماه ۱۳۹۱ به ۳۳۷۸۷/۳ واحد رسید که نسبت به پایان سال ۱۳۹۰، ۸/۲ درصد کاهش نشان می‌دهد. در حقیقت شاخص مذکور در این تاریخ به حدود رقم شاخص در اسفند ماه ۱۳۸۹ رسید. در تاریخ مذکور، قیمت

(۱۳۶۹=۱۰۰)

شاخص‌های بورس اوراق بهادار تهران

درصد تغییر	سال					
	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	
۴۶/۸	۱۱/۲	۱۵۴۷۷۱/۰	۱۰۵۲۹۸/۰	۹۴۷۷۶/۰	شاخص قیمت و سود نقدی	
۴۶/۸	۱۱/۲	۳۸۰۴۰/۸	۲۵۹۰۵/۶	۲۳۲۹۴/۹	شاخص کل قیمت	
۱/۰	۰/۶	۶۰۸۱۱/۶	۶۰۱۹۱/۵	۵۹۸۳۸/۷	شاخص قیمت مالی	
۵۸/۹	۱۴/۴	۳۲۸۹۱/۷	۲۰۶۹۷/۷	۱۸۰۹۳/۵	شاخص قیمت صنعت	
۲۹/۷	۱۴/۰	۱۶۱۷/۷	۱۲۴۷/۱	۱۰۹۴/۳	شاخص قیمت پانجه شرکت فعال‌تر	
۳۸/۸	۱۰/۴	۳۰۰۳۰/۷	۲۱۶۴۳/۳	۱۹۶۱۲/۱	شاخص قیمت بازار اول	
۸۲/۹	۱۵/۹	۶۲۸۳۹/۹	۳۴۳۴۸/۲	۲۹۶۲۷/۶	شاخص قیمت بازار دوم	

ماخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران

تعداد و ارزش سهام داد و ستد شده در سال ۱۳۹۱ نسبت به سال قبل به ترتیب ۹/۵ و ۱۳/۵ درصد افزایش یافت. ارزش جاری بازار نیز در پایان این سال به ۱۷۰۷/۵ هزار میلیارد ریال رسید که نسبت به پایان سال قبل ۳۳/۱ درصد افزایش داشت. طی سال ۱۳۹۱، در مجموع ۲۲۴۶/۴ میلیون سهم از سهام سازمان‌ها، شرکت‌های دولتی و بانک‌ها به ارزش ۶۱۱۶/۶ میلیارد ریال توسط سازمان خصوصی‌سازی و شرکت‌های مادر تخصصی در بورس اوراق بهادار عرضه گردید که در مقایسه با سال گذشته از نظر تعداد و ارزش به ترتیب ۶۴/۳ و ۷۱/۲ درصد کاهش داشت.

نماگرهای فعالیت بورس اوراق بهادار

درصد تغییر		سال			
۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	
۳۳/۱	۱۵/۰	۱۷۰۷۴۹۷/۸	۱۲۸۲۵۰۶/۷	۱۱۱۵۶۳۶/۲	ارزش جاری بازار (میلیارد ریال)
					سهام داد و ستد شده
۹/۵	-۲۸/۲	۸۰۱۵۵/۸	۷۳۱۸۸/۸	۱۰۱۹۱۲/۷	تعداد سهام داد و ستد شده (میلیون سهم)
۱۳/۵	۳/۸	۲۵۷۰۷۲/۴	۲۲۶۴۴۷/۳	۲۱۸۰۵۴/۹	ارزش سهام داد و ستد شده (میلیارد ریال)
					عرضه سهام توسط بخش عمومی و بانک‌ها (۱)
-۶۴/۳	-۲۴/۳	۲۲۴۶/۴	۶۲۹۳/۰	۸۳۱۳/۶	تعداد (میلیون سهم)
-۷۱/۲	-۱۵/۳	۶۱۱۶/۶	۲۱۲۷۲/۲	۲۵۱۱۰/۷	ارزش (میلیارد ریال)

ماخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران
۱- شامل واگذاری سهام در قالب سهام عدالت، سهام ترجیحی و سهام بابت رد دیون دولت و جواز صادراتی است.

بورس‌های کالایی

در سال ۱۳۹۱، در بورس کالای ایران ۱۸۴/۵ هزار تن انواع محصولات کشاورزی به ارزش ۱۳۴۶/۵ میلیارد ریال مبادله شد که در مقایسه با سال گذشته از نظر وزن و ارزش به ترتیب ۶۶/۴ و ۶۴/۵ درصد کاهش داشت. بیشترین سهم از حجم و ارزش محصولات داد و ستد شده کشاورزی طی این سال مربوط به «ذرت» بود.

طی سال ۱۳۹۱، در بورس کالای ایران ۲۱۷۰۸/۵ هزار تن محصول به ارزش ۳۱۵۰۷۴/۵ میلیارد ریال داد و ستد شد که نسبت به سال گذشته از نظر حجم و ارزش به ترتیب ۶/۷ و ۸۴/۶ درصد افزایش نشان داد.

در سال ۱۳۹۱، در بورس کالای ایران ۸۳۵۲/۰ هزار تن انواع فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی به ارزش ۱۱۶۳۸۷/۰ میلیارد ریال مورد معامله قرار گرفت که در مقایسه با سال قبل از نظر وزن و ارزش به ترتیب ۲/۹ و ۸۰/۸ درصد افزایش نشان می‌دهد. طی سال مورد بررسی، «قیر» بیشترین سهم از حجم و «پلیمر» بیشترین سهم از ارزش فرآورده‌های نفتی داد و ستد شده را به خود اختصاص دادند.

در این سال وزن و ارزش معاملات محصولات صنعتی و معدنی در بورس کالا به ترتیب ۱۳۱۷۲/۰ هزار تن و ۱۹۷۳۴۱/۰ میلیارد ریال بود که نسبت به سال قبل به ترتیب ۱۲/۷ و ۹۲/۵ درصد افزایش نشان می‌دهد. بیشترین سهم از وزن و ارزش محصولات صنعتی و معدنی معامله شده در سال مورد بررسی متعلق به «فولاد» بود.

معاملات بورس کالا(۱)

درصد تغییر	سال		سال	سال	
	۱۳۹۰	۱۳۹۱			
۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	(۲)۱۳۸۹	
					محصولات کشاورزی
-۶۶/۴	-۶۶/۴	۱۸۴/۵	۵۴۹/۶	۱۶۳۳/۹	حجم معاملات(هزار تن)
-۶۴/۵	۱/۷	۱۳۴۶/۵	۳۷۹۲/۸	۳۷۲۹/۷	ارزش معاملات(میلیارد ریال)
					محصولات صنعتی و معدنی
۱۲/۷	۳۴/۴	۱۳۱۷۲/۰	۱۱۶۸۵/۸	۸۶۹۴/۰	حجم معاملات(هزار تن)
۹۲/۵	۳۶/۳	۱۹۷۳۴۱/۰	۱۰۲۵۳۴/۱	۷۵۲۳۵/۵	ارزش معاملات(میلیارد ریال)
					محصولات فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی
۲/۹	۲۱/۸	۸۳۵۲/۰	۸۱۱۶/۶	۶۶۶۲/۶	حجم معاملات(هزار تن)
۸۰/۸	۵۵/۲	۱۱۶۳۸۷/۰	۶۴۳۶۰/۸	۴۱۴۷۸/۰	ارزش معاملات(میلیارد ریال)
					کل بورس کالا
۶/۷	۱۹/۸	۲۱۷۰۸/۵	۲۰۳۵۲/۰	۱۶۹۹۰/۵	حجم معاملات(هزار تن)
۸۴/۶	۴۱/۷	۳۱۵۰۷۴/۵	۱۷۰۶۸۷/۷	۱۲۰۴۴۳/۲	ارزش معاملات(میلیارد ریال)

ماخذ: شرکت بورس کالای ایران

۱- شامل معاملات نقدی، نسبه و سلف می‌باشد.

۲- ارقام سال ۱۳۸۹ بعد از تغییر در دسته‌بندی «سیمان» اصلاح شده است. این کالا از گروه محصولات فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی به گروه محصولات صنعتی و معدنی انتقال یافت.

فرا بورس

مقایسه ارزش و حجم معاملات در بازارهای فرا بورس ایران

سال ۱۳۹۱		سال ۱۳۹۰		
ارزش معاملات (میلیارد ریال)	سهم از کل (درصد)	حجم معاملات (میلیون ورقه)	سهم از کل (درصد)	
۱۳۷۶۰	۹/۳	۳۹۰۳	۱۲/۱	بازار اول
۳۴۸۳۹	۲۳/۷	۱۱۸۶۵	۳۶/۷	بازار دوم
۲۹۷۷۴	۲۰/۲	۶۹۰۰	۲۱/۴	بازار سوم
۴۱۴۴۲	۲۸/۲	۴۴	۰/۱	بازار ابزارهای نوین مالی
۲۷۳۴۷	۱۸/۶	۹۶۱۰	۲۹/۷	بازار پایه
جمع	۱۰۰/۰	۳۲۳۲۳	۱۰۰/۰	

ماخذ: شرکت فرا بورس ایران

در سال ۱۳۹۱، ارزش کل معاملات فرا بورس به

۱۴۷۱۶۲ میلیارد ریال رسید که در مقایسه با سال قبل از رشد

۶۹/۵ درصدی برخوردار بود. بیشترین ارزش معاملات بازار

فرا بورس ایران در سال ۱۳۹۱ در بازار «بازارهای نوین مالی» به

ارزش ۴۱۴۴۲ میلیارد ریال (۲۸/۲ درصد کل ارزش معاملات

فرا بورس) و سپس در بازار «دوم» به ارزش ۳۴۸۳۹ میلیارد ریال

(۲۳/۷ درصد) بود.

خلاصه عملکرد فرا بورس ایران

درصد تغییر	سال		
	۱۳۹۱	۱۳۹۰	
۴۷/۴	۴۹۲۰۰۵	۳۳۳۷۴۴	ارزش بازار(میلیارد ریال)
۶۹/۵	۱۴۷۱۶۲	۸۶۸۳۶	ارزش معاملات(میلیارد ریال)
۷۱/۹	۳۲۳۲۳	۱۸۸۰۶	حجم معاملات(میلیون ورقه)
۶۰/۹	۲۷۵۶۴۶۸	۱۷۱۳۶۶۵	تعداد دفعات معامله
۱۷۱/۷	۱۲۱۸۱۱۴	۴۴۸۴۰۲	تعداد خریداران
۸۴/۴	۲۰۱ ^(۱)	۱۰۹	تعداد نمادهای مورد معامله

ماخذ: شرکت فرا بورس ایران

۱- در سال ۱۳۹۱، از تعداد ۲۰۱ نماد معاملاتی، تعداد ۱۲۷ نماد به صورت پیوسته معامله شد و تعداد ۷۴ نماد نیز در بازار پایه از قابلیت انجام معامله به صورت توافقی برخوردار شد. این تعداد فقط شامل نماد اصلی شرکت‌ها است و شامل نمادهای معاملات عمده یا نمادهای حق تقدم نمی‌شود.

آتی سهام

در سال ۱۳۹۱، تعداد ۱۲۰۴ قرارداد آتی سهام به ارزش

۳۶/۹ میلیارد ریال منعقد شد که نسبت به سال قبل از لحاظ

تعداد و ارزش به ترتیب ۸۷/۴ و ۹۰/۳ درصد کاهش داشت.

معاملات آتی سهام در سال ۱۳۹۰ تعداد ۹۵۴۳ قرارداد به ارزش

۳۸۱ میلیارد ریال بود.

آتی بورس کالا

در سال ۱۳۹۱، ارزش معاملات قراردادهای آتی در

بورس کالا (آتی سکه طلا) به ۳۶۲۸۱۵/۷ میلیارد ریال رسید

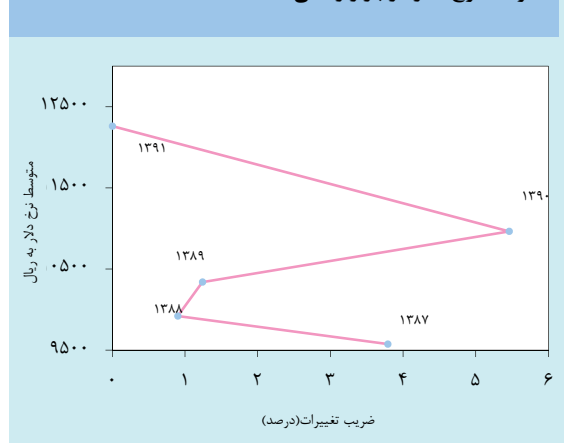
شد که از مبلغ مذکور ۱۲۳۲۱۸/۱ میلیارد ریال (۵۵/۴ درصد) به فروش رسید.

بازار ارز و طلا

نرخ‌های ارز و قیمت سکه

در سال ۱۳۹۱، متوسط نرخ برابری دلار آمریکا، یورو، پوند انگلیس، یک‌صد ین ژاپن و فرانک سوئیس در مقابل ریال در بازار بین‌بانکی به ترتیب ۱۲۲۶۰، ۱۵۸۰۹، ۱۹۴۰۵، ۱۴۸۹۳ و ۱۳۰۶۷ ریال بود که بر این اساس، دلار با ۱۱/۸ درصد و یورو با ۴/۶ درصد تغییر به ترتیب بیشترین و کمترین میزان رشد را نسبت به نرخ‌های سال ۱۳۹۰ داشتند. همچنین، از مهر ماه این سال با راه‌اندازی مرکز مبادلات ارزی بخشی از ارز مورد نیاز متقاضیان از طریق این مرکز تامین گردید. متوسط نرخ مرکز مبادلات ارزی در شش ماهه منتهی به اسفند ماه ۱۳۹۱ برای دلار و یورو به ترتیب ۲۴۷۵۲ و ۳۲۴۳۶ ریال بود.

تحولات نرخ دلار در بازار رسمی

با توجه به تثبیت نرخ دلار آمریکا در بازار بین‌بانکی در سطح ۱۲۲۶۰ ریال، نوسان سایر اسعار عمده در برابر ریال نیز در سال ۱۳۹۱ در مقایسه با سال ۱۳۹۰ محدودتر شد. مقایسه ضریب تغییرات^(۱) نرخ ارزها در بازار بین‌بانکی نشان می‌دهد که

۱- حاصل تقسیم انحراف معیار بر میانگین است.

که نسبت به رقم مشابه سال قبل ۲/۸ برابر شد. در این سال به دلیل تحولات بازار سکه، ارزش معاملات آتی سکه از رشد بسیار چشمگیری برخوردار بود. بیشترین سهم از ارزش معاملات آتی سکه طی سال ۱۳۹۱ به ترتیب مربوط به ماه‌های بهمن و مهر به میزان ۱۲/۸ و ۱۱/۳ درصد و کمترین آن مربوط به فروردین و خرداد ماه به ترتیب به میزان ۳/۳ و ۵/۱ درصد کل ارزش معاملات بود.

اوراق مشارکت

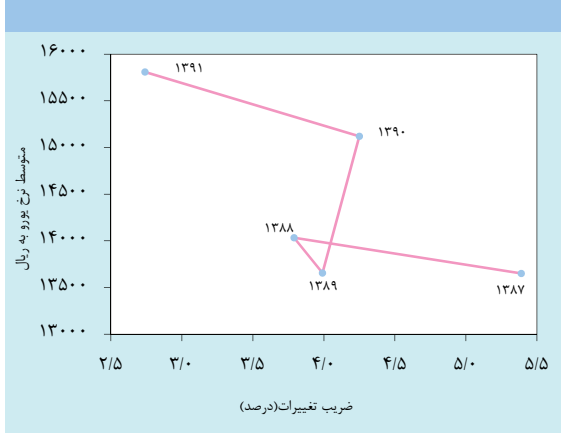
طی سال ۱۳۹۱، اوراق مشارکت دولتی- بودجه‌ای، که در قانون بودجه بازپرداخت اصل و سود آنها پیش‌بینی می‌شود، عملکردی نداشت. در این سال اوراق مشارکت دولتی غیربودجه‌ای که بازپرداخت اصل و سود آنها از محل منابع داخلی شرکت‌های استفاده‌کننده تامین می‌گردد، به میزان ۱۱۹۵۳۳/۹ میلیارد ریال منتشر شد که ۶۱/۷ درصد این رقم به میزان ۷۳۸۰۶/۴ میلیارد ریال به فروش رسید.

همچنین طی سال ۱۳۹۱، بانک مرکزی به منظور جمع‌آوری نقدینگی، ۱۰۰ هزار میلیارد ریال اوراق مشارکت منتشر نمود که تنها ۴۶/۹ درصد آن به فروش رسید. طی سال مورد بررسی، شهرداری‌ها به میزان ۲۹۱۵/۰ میلیارد ریال اوراق مشارکت به منظور ساخت مجتمع‌های تجاری منتشر کردند که ۲۵۴۵/۱ میلیارد ریال آن (۸۷/۳ درصد) به فروش رسید.

طی ماه‌های پایانی سال ۱۳۹۱، به دلیل اوج‌گیری سفته‌بازی در بازارهای غیررسمی ارز و سکه طلا، از ۱۰ هزار میلیارد ریال اوراق منتشر شده از سوی «شرکت ساخت و توسعه زیربنای حمل و نقل کشور» و ۹ هزار میلیارد ریال اوراق مشارکت «شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران» که در اسفند ماه ۱۳۹۱ عرضه شد، هیچ اوراقی به فروش نرسید. در مجموع در سال ۱۳۹۱، مبلغ ۲۲۲۴۴۸/۹ میلیارد ریال اوراق مشارکت منتشر

با نرخ مبادله‌ای در این مرکز عرضه نمود که با احتساب آن کل عرضه ارز در سال ۱۳۹۱ به ۴۴/۶ میلیارد دلار بالغ گردید.

تحولات نرخ یورو در بازار رسمی

در سال ۱۳۹۱، پوند انگلیس کمترین و ین ژاپن بیشترین نوسان را تجربه کرده‌اند. نوسانات نرخ دلار در مرکز مبادلات ارزی نیز محدود بود و ضریب تغییرات این ارز در شش ماهه منتهی به پایان سال ۱۳۹۱ حدود ۱/۹۳ بود.

در سال مورد بررسی، معادل دلاری معاملات انجام شده در بازار بین‌بانکی حدود ۵۰/۴ درصد نسبت به رقم مشابه سال قبل کاهش یافت و به ۳۸۳۰۲ میلیون دلار رسید. بانک مرکزی حدود ۹۴/۷ درصد از فروش ارز در این بازار را بر عهده داشت که در مقایسه با سال قبل ۳/۹ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد. همچنین با راه‌اندازی مرکز مبادلات ارزی، بانک مرکزی بخشی از ارز در اختیار خود را

نرخ ارزهای عمده در بازار رسمی ارز (بین‌بانکی اصلی)

(ریال)

درصد تغییر متوسط سالانه	۱۳۹۱		۱۳۹۰		۱۳۸۹		
	ضریب تغییرات	متوسط سالانه	ضریب تغییرات	متوسط سالانه ▲	ضریب تغییرات	متوسط سالانه	
۱۱/۸	۰/۰۰	۱۲۲۶۰	۵/۴۶	۱۰۹۶۲	۱/۲۴	۱۰۳۳۹	دلار
۴/۶	۲/۷۴	۱۵۸۰۹	۴/۲۵	۱۵۱۲۰	۳/۹۹	۱۳۶۵۵	یورو
۱۰/۹	۱/۹۸	۱۹۴۰۵	۴/۹۱	۱۷۵۰۲	۳/۴۹	۱۶۰۵۸	پوند
۷/۲	۵/۹۲	۱۴۸۹۳	۶/۱۸	۱۳۸۹۸	۵/۴۷	۱۲۰۵۸	یک‌صد ین ژاپن
۵/۰	۲/۲۷	۱۳۰۶۷	۶/۱۷	۱۲۴۵۱	۶/۶۳	۱۰۱۸۹	فرانک سوئیس

نرخ ارزها در مرکز مبادلات ارزی (شش ماهه دوم سال ۱۳۹۱)

ضریب تغییرات	متوسط دوره	
۱/۹۳	۲۴۷۵۲	دلار آمریکا
۲/۰۷	۳۲۴۳۶	یورو
۲/۱۰	۲۲۸۳۱	هزار وون کره
۱/۷۸	۳۹۶۸	یوان چین
۸/۲۸	۲۸۸۳۴	یک‌صد ین ژاپن

بیشترین افزایش و سکه تمام بهار آزادی با ۷۲/۷ درصد تغییر کمترین افزایش قیمت را در میان قطعات مختلف سکه داشتند.

متوسط قیمت قطعات مختلف سکه طلا (هزار ریال)

درصد تغییر	سال			
	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	
۸۴/۹	۲۷۷۱	۱۴۹۸	۸۳۵	ربع سکه
۸۴/۹	۵۱۲۲	۲۷۷۰	۱۶۲۹	نیم‌سکه
۷۲/۷	۱۰۱۴۸	۵۸۱۶	۳۴۹۸	سکه تمام بهار آزادی
۸۰/۲	۱۰۲۰۰	۵۶۶۱	۳۲۵۲	سکه تمام طرح جدید

مبادلات ارزی در بازار بین‌بانکی

در سال ۱۳۹۱، معادل ۳۸۳۰۲ میلیون دلار ارز (دلار، یورو، درهم امارات و سایر ارزها) در بازار بین‌بانکی و ۶۲۹۲

در سال ۱۳۹۱، قیمت قطعات مختلف سکه در بازار داخلی عمدتاً تحت تاثیر قیمت جهانی طلا، نرخ برابری دلار و نرخ بازدهی نگهداری سایر دارایی‌ها افزایش یافت. مقایسه متوسط قیمت قطعات مختلف سکه با سال قبل حاکی از آن است که قیمت سکه تمام طرح جدید و سکه تمام بهار آزادی به ترتیب ۸۰/۲ و ۷۲/۷ درصد بالاتر از قیمت متناظر سال قبل بود. در سال مزبور، ربع سکه و نیم‌سکه با ۸۴/۹ درصد،

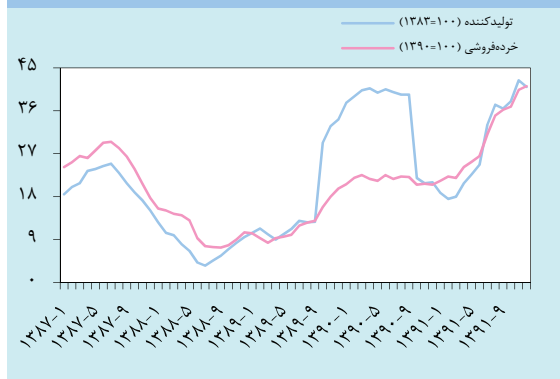
روند قیمت‌ها

متوسط شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی، شاخص بهای تولیدکننده و شاخص بهای کالاهای صادراتی در سال ۱۳۹۱ نسبت به سال قبل به ترتیب ۳۰/۵، ۲۹/۶ و ۸۸/۶ درصد رشد داشت. مقایسه این ارقام با ارقام مشابه سال قبل (۲۱/۵، ۳۴/۲ و ۱۴/۲ درصد) نشان می‌دهد که رشد شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی و کالاهای صادراتی افزایشی و رشد شاخص بهای تولیدکننده کاهش یافته است.

رشد شاخص‌های قیمت (۱۳۸۳=۱۰۰)

درصد تغییر متوسط شاخص نسبت به سال قبل			
۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	
۳۰/۵	۲۱/۵	۱۲/۴	کالاها و خدمات مصرفی (۱۳۹۰=۱۰۰)
۲۹/۶	۳۴/۲	۱۶/۶	تولیدکننده
۸۸/۶	۱۴/۲	۱۱/۰	کالاهای صادراتی

رشد شاخص‌های قیمت (درصد تغییر هر ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل)

شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی

بررسی تغییرات شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی طی دوازده ماهه منتهی به هر ماه نسبت به دوره مشابه سال قبل نشان می‌دهد که روند کاهشی این نرخ از بهمن ماه ۱۳۸۷ تا مرداد ماه ۱۳۸۹ ادامه یافت، اما مجدداً از شهریور ماه با روندی افزایشی به ۱۰/۱ درصد در آذر ماه ۱۳۸۹ رسید. با اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها از اواخر آذر ماه ۱۳۸۹،

میلیون دلار از طریق مرکز مبادلات ارزی در اختیار متقاضیان قرار گرفت. در این سال با توجه به کاهش درآمدهای ارزی و همچنین تحریم مبادلات بانکی، مدیریت هم‌زمان عرضه و تقاضا در دستور کار بانک مرکزی، گمرک جمهوری اسلامی ایران و وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار گرفت. بدین صورت که کدهای تعرفه گمرکی در ده گروه اولویت‌بندی شد که گروه‌های اول و دوم شامل کالاهای اساسی، دارو و مواد اولیه دارویی، گروه دهم شامل کالاهای نهایی و مصرفی، مواد اولیه صنعتی، کشاورزی نیمه‌ساخته یا ساخته‌شده غیر ضروری و گروه‌های میانی شامل سایر کالاها بود. ارز گروه‌های اول و دوم با نرخ بین‌بانکی و گروه‌های سوم تا نهم (به تدریج) با نرخ مبادله‌ای تامین گردید و ثبت سفارش برای اولویت دهم ممنوع شد. به علاوه، به منظور نظارت هرچه بیشتر بر مبادلات ارزی مقرر شد که کلیه دریافت‌ها و پرداخت‌های ارزی در سامانه پورتال ارزی ثبت گردد.

خلاصه معاملات بازار ارز (میلیون دلار)

درصد تغییر	سال			
	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	
-۵۰/۴	۳۸۳۰۲	۷۷۲۲۷	۷۲۴۶۷	بازار بین‌بانکی
۰	۶۲۹۲	۰۰۰	۰۰۰	مرکز مبادلات ارزی
-۴۲/۳	۴۴۵۹۴	۷۷۲۲۷	۷۲۴۶۷	جمع کل

در سال مورد بررسی، یورو همچنان ارز مداخله‌ای بانک مرکزی بود و در بازار بین‌بانکی و مرکز مبادلات ارزی بیشترین سهم از عرضه ارز را به خود اختصاص داد. در مقابل، به علت تحریم سیستم بانکی و محدودیت‌هایی که در ثبت سفارش با بانک‌های امارات متحده عربی به وجود آمد، سهم دلار و درهم امارات در مبادلات ارزی به شدت کاهش یافت. همچنین، ادامه سیاست بانک مرکزی مبنی بر هدایت بازرگانان به سمت ارزهای محلی، به منظور تسهیل مبادلات ارزی سهم ارزهایی مانند وون کره جنوبی و یوان چین در مبادلات افزایش یافت.

در میان گروه‌های اصلی و فرعی منتخب، شاخص بهای گروه‌های «دخانیات»، «ماهی و حیوانات دریایی»، «لبنیات و تخم پرندگان» و «اثاث، لوازم و خدمات مورد استفاده در خانه» بیشترین رشد را طی سال ۱۳۹۱ نسبت به سال قبل به ترتیب به میزان ۸۲/۵، ۶۲/۷، ۵۳/۹ و ۵۰/۹ درصد داشتند. شاخص این گروه‌ها در سال ۱۳۹۰ به ترتیب به میزان ۶/۴، ۱۷/۸، ۳۳/۷ و ۱۸/۳ درصد افزایش داشت.

شاخص بهای سایر گروه‌های اصلی شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی نیز در سال ۱۳۹۱ نسبت به سال قبل افزایش یافت. در میان گروه‌های دوازده‌گانه اصلی، بجز شاخص بهای گروه «مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها»، نرخ رشد سایر گروه‌های اصلی در سال ۱۳۹۱ بیشتر از سال ۱۳۹۰ بود.

تورم در استان‌ها

شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در استان‌های تهران، اصفهان، خراسان رضوی و فارس در سال ۱۳۹۱ نسبت به سال قبل به ترتیب ۲۶/۵، ۳۱/۸، ۳۳/۰ و ۳۲/۱ درصد افزایش داشت. استان تهران به دلیل داشتن ضریب اهمیت نسبی ۲۹/۰ درصد، معادل ۲۵/۲ درصد از افزایش شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در سال مورد بررسی را به خود اختصاص داد. در سال ۱۳۹۱، در بین استان‌های کشور، خراسان شمالی و یزد به ترتیب با ۳۴/۹ و ۳۴/۸ درصد بالاترین و استان‌های البرز و تهران به ترتیب با ۲۶/۸ و ۲۶/۵ درصد پایین‌ترین نرخ تورم را داشتند.

تغییرات مذکور با شدت بیشتری افزایش یافت و به ۱۲/۴ درصد در اسفند ماه ۱۳۸۹ رسید. روند افزایشی مذکور در سال ۱۳۹۰ نیز ادامه یافت و به ۲۱/۵ درصد در پایان این سال رسید. تشدید فشارهای تورمی در اقتصاد که ناشی از اعمال سیاست‌های انبساطی چند سال اخیر، افزایش نرخ ارز و اعمال تحریم‌های شدید اقتصادی بود، باعث شد که نرخ رشد سالانه شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در پایان سال ۱۳۹۱ به رقم ۳۰/۵ درصد افزایش یابد.

همچنین، تغییرات شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در هر ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل از ۹/۴ درصد در تیر ماه ۱۳۸۹ با روندی صعودی به ۱۹/۹ درصد در اسفند ماه همان سال رسید. تغییرات مذکور در سال ۱۳۹۰ با نوساناتی همراه بود و به ۲۲/۴ درصد در آذر ماه (یک سال پس از اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها) رسید. از بهمن ماه سال ۱۳۹۰، مجدداً روند صعودی تغییرات این شاخص شروع شد و با حفظ روند طی سال ۱۳۹۱ به ۴۱/۲ درصد در پایان سال ۱۳۹۱ رسید. در بین گروه‌های اختصاصی، شاخص بهای «کالا» با برخورداری از رشدی به میزان ۴۱/۸ درصد در سال ۱۳۹۱ نسبت به سال گذشته و ضریب اهمیت نسبی ۵۲/۶۸ درصد، معادل ۷۳/۰۲ درصد از افزایش شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی را به خود اختصاص داد. همچنین، شاخص بهای «خدمت» با برخورداری از رشدی برابر ۱۷/۶ درصد نسبت به سال گذشته و ضریب اهمیت نسبی ۴۷/۳۲ درصد، معادل ۲۶/۹۸ درصد از افزایش شاخص بهای کل را به خود اختصاص داد.

متوسط سالانه شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی و نرخ تورم در مناطق شهری استان‌های منتخب (۱۳۹۰=۱۰۰)

اثر مستقیم در تغییر شاخص کل سال ۱۳۹۱	درصد تغییر (نرخ تورم)	شاخص		اهمیت نسبی در سال پایه		
		۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	
واحد درصد	درصد	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	
۲۵/۲	۷/۷	۲۶/۵	۱۹/۹	۱۲۶/۵	۱۰۰/۰	تهران ۲۹/۰۰
۹/۰	۲/۷	۳۱/۸	۲۱/۵	۱۳۱/۸	۱۰۰/۰	اصفهان ۸/۶۲
۷/۰	۲/۱	۳۳/۰	۲۵/۲	۱۳۳/۰	۱۰۰/۰	خراسان رضوی ۶/۴۸
۶/۱	۱/۹	۳۲/۱	۲۰/۰	۱۳۲/۱	۱۰۰/۰	فارس ۵/۸۱
۱۰۰/۰	۳۰/۵	۳۰/۵	۲۱/۵	۱۳۰/۵	۱۰۰/۰	متوسط کل کشور ۱۰۰/۰۰

۱- این استان‌ها بیشترین ضریب اهمیت در سال پایه ۱۳۹۰ را در میان سایر استان‌های کشور دارند.

شاخص بهای تولیدکننده

۲۱/۱، ۰/۵ و ۲۹/۸ درصد افزایش یافته بودند. در سال ۱۳۹۱، گروه «محصولات معدنی» با ضریب اهمیت نسبی ۱۹/۰۲ درصد، ۵۳/۵ درصد از افزایش شاخص کل را به خود اختصاص داد.

تحلیل هزینه و رفاه خانوار

براساس نتایج مقدماتی بررسی بودجه خانوار در مناطق شهری، متوسط هزینه ناخالص یک خانوار شهری به قیمت‌های جاری در سال ۱۳۹۱ با ۲۷/۱ درصد رشد نسبت به سال قبل به ۲۲۱/۰ میلیون ریال (ماهانه ۱۸/۴ میلیون ریال) رسید.

بررسی هزینه ناخالص خانوارهای شهری به تفکیک گروه‌های هزینه نشان می‌دهد سهم چهار گروه «مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها»، «خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها»، «بهداشت و درمان» و «دخانیات» در سال ۱۳۹۱ در مقایسه با سال ۱۳۹۰ به ترتیب ۳/۱، ۰/۸، ۰/۲ و ۰/۱ واحد درصد افزایش و سهم دیگر گروه‌ها کاهش یافته است. بیشترین کاهش مربوط به گروه «حمل و نقل» معادل ۲/۴ واحد درصد است.

در سال ۱۳۹۱، مجموع سهم گروه‌های «خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها» و «مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها» به ۵۹/۴ درصد رسید؛ در حالی که متوسط سهم این گروه‌ها در سال‌های ۹۰-۱۳۸۳ حدود ۵۴/۴ درصد بوده است. افزایش قیمت در این گروه‌ها منجر به تخصیص سهم بیشتری از منابع درآمدی خانوار شده و کاهش سهم هزینه خانوار در دیگر گروه‌های هزینه‌ای را در پی داشته است.

در این سال سهم گروه‌های هزینه‌ای «لوازم و اثاث خانه»، «پوشاک و کفش»، «حمل و نقل»، «تفریح و امور فرهنگی»، «تحصیل» و «رستوران و هتل» به کمترین مقدار خود از سال ۱۳۸۳ رسید. افزایش شدید قیمت کالاها و خدمات در گروه کالاهای ضروری نظیر خوراک و بهداشت از دلایل مهم کاهش سهم هزینه خانوارها در گروه‌های مذکور بوده است.

طی سال ۱۳۹۱، متوسط شاخص بهای تولیدکننده نسبت به سال قبل رشدی برابر ۲۹/۶ درصد داشت؛ رشد این شاخص در سال قبل به میزان ۳۴/۲ درصد بود. در بین گروه‌های اختصاصی، شاخص بهای گروه «ساخت (صنعت)» با برخورداری از نرخ رشدی به میزان ۲۹/۶ درصد بالاترین سهم از افزایش شاخص کل به میزان ۵۴/۸ درصد را به خود اختصاص داد؛ نرخ رشد این شاخص در سال قبل ۵۴/۳ درصد بود. پس از گروه «ساخت (صنعت)»، شاخص بهای گروه «کشاورزی، دامداری، جنگلداری و ماهیگیری» با نرخ رشدی معادل ۳۸/۲ درصد، ۲۶/۴ درصد از افزایش شاخص کل را به خود اختصاص داد. پس از آن نیز گروه «خدمات» با برخورداری از رشدی به میزان ۲۲/۶ درصد، موجب افزایش ۱۸/۸ درصدی شاخص بهای کل گردید.

در بین گروه‌های اصلی تشکیل‌دهنده شاخص بهای تولیدکننده در سال ۱۳۹۱، متوسط شاخص بهای گروه‌های «ماهیگیری» و «کشاورزی، شکار و جنگلداری» بالاترین میزان رشد را به ترتیب به میزان ۵۳/۹ و ۳۷/۶ درصد داشتند. نرخ رشد دو گروه مذکور در سال قبل به ترتیب ۳۵/۴ و ۱۶/۶ درصد بود.

شاخص بهای کالاهای صادراتی

متوسط شاخص بهای کالاهای صادراتی در سال ۱۳۹۱ نسبت به سال قبل ۸۸/۶ درصد افزایش داشت. این شاخص در سال ۱۳۹۰ به میزان ۱۴/۲ درصد افزایش یافته بود. در بین گروه‌های اصلی تشکیل‌دهنده این شاخص، گروه «محصولات معدنی» از بالاترین نرخ رشد به میزان ۱۸۱/۹ درصد برخوردار بود. پس از آن، گروه «محصولات نباتی» دارای بالاترین نرخ رشد به میزان ۸۸/۱ درصد بود. در سال مذکور، گروه اختصاصی «محصولات پتروشیمی» از نرخ رشدی به میزان ۱۸۷/۵ درصد برخوردار بود. سه گروه مذکور در سال ۱۳۹۰ به ترتیب به میزان

و خدمات مورد استفاده در خانه»، «رستوران و هتل» و «کالاها و خدمات متفرقه» به ترتیب به میزان ۲۲/۵، ۲۱/۸، ۲۰/۹، ۱۷/۶ و ۱۷/۱ درصد بوده است.

در سال ۱۳۹۱، میزان افزایش حداقل دستمزد اسمی (۱۸/۰ درصد) و شاخص ضریب حقوق کارمندان دولت (۱۵/۰ درصد) کمتر از میزان تورم (۳۰/۵ درصد) بود که موجب کاهش قدرت خرید آنها شد. در این سال شاخص دستمزد کارگران ساختمانی در مقایسه با تورم از رشد بیشتری (۴۴/۰ درصد) برخوردار بود. با توجه به اینکه در سال ۱۳۹۱، پرداختی به خانوارها در قالب قانون هدفمند کردن یارانه‌ها تداوم داشته و در مقایسه با سال ۱۳۹۰ میزان آن تغییری نداشت، به دلیل رشد بیشتر قیمت‌ها، درآمد واقعی خانوار در مقایسه با سال قبل کاهش داشت. کاهش درآمد واقعی خانوار منجر به کاهش رفاه خانوار می‌گردد.

متوسط هزینه کل خانوار در سال ۱۳۹۱ به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰ نسبت به سال گذشته با ۱/۳ درصد کاهش به ۱۷۱/۷ میلیون ریال رسید. بررسی فصلی تغییرات هزینه واقعی خانوار نشان می‌دهد که عمده رشد هزینه فصلی خانوار نسبت به فصل مشابه سال قبل مربوط به فصل زمستان و معادل ۱۰/۴ درصد بوده است و در سه فصل ابتدایی سال ۱۳۹۱ در مقایسه با فصول مشابه سال قبل از آن به ترتیب به میزان ۴/۶، ۶/۹ و ۴/۶ درصد کاهش داشته است.

بررسی هزینه خانوار به تفکیک اجزای آن و به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۰ نشان می‌دهد که بجز چهار گروه «مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها»، «ارتباطات»، «بهداشت و درمان» و «تحصیل»، دیگر گروه‌ها با کاهش هزینه قابل ملاحظه‌ای مواجه بوده‌اند. بیشترین کاهش هزینه در گروه‌های «تفریح و امور فرهنگی»، «حمل و نقل»، «لوازم، اثاث

حداقل دستمزد ماهانه، شاخص ضریب حقوق کارمندان و شاخص خدمات ساختمانی (۱)

	سال	
	۱۳۹۱	۱۳۹۰
حداقل مزد اسمی (هزار ریال)	۳۸۹۷/۰	۳۳۰۳/۰
	(۱۸/۰)	(۹/۰)
حداقل مزد واقعی (هزار ریال)	۲۹۸۶/۲	۳۳۰۳/۰
	(-۹/۶)	(-۱۰/۳)
شاخص خدمات ساختمانی (۱۳۹۰=۱۰۰)	۱۳۳/۹	۱۰۰/۰
	(۳۳/۹)	(۱۷/۱)
ضریب حقوق کارکنان (بدون واحد)	۸۰۵	۷۰۰
	(۱۵/۰)	(۱۰/۰)
درصد افزایش سالانه	۳-۵	۳-۵
جمع افزایش سالانه حقوق کارکنان	۱۸/۰-۲۰/۰	۱۳/۰-۱۵/۰
متوسط شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی (۱۳۹۰=۱۰۰)	۱۳۰/۵	۱۰۰/۰
	(۳۰/۵)	(۲۱/۵)

ماخذ: مصوبات وزارت کار و امور اجتماعی
۱- ارقام داخل پرانتز نرخ رشد هر سال نسبت به سال قبل برحسب درصد

جداول آماری

فهرست جداول آماری

تولید و هزینه ناخالص داخلی

- ۴۶- درآمد و تولید ناخالص ملی برحسب فعالیت‌های اقتصادی (به قیمت‌های جاری)
۴۷- درآمد و تولید ناخالص ملی برحسب فعالیت‌های اقتصادی (به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۷۶)
۴۸- هزینه ناخالص ملی (به قیمت‌های جاری)
۴۹- هزینه ناخالص ملی (به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۷۶)

انرژی

- ۵۰- مصرف انرژی‌های اولیه جهان
۵۱- ذخایر اثبات شده نفت خام جهان
۵۲- تولید نفت جهان
۵۳- مصرف نفت جهان
۵۴- تولید نفت خام کشورهای عضو اوپک
۵۵- متوسط قیمت‌های تک‌محموله‌ای (Spot) نفت خام طی سال ۲۰۱۲ و سه ماهه اول ۲۰۱۳
۵۵- صادرات نفت ایران
۵۶- مصرف داخلی فرآورده‌های نفتی
۵۶- مصرف گاز طبیعی
۵۶- صادرات و واردات گاز طبیعی
۵۷- تولید برق
۵۷- مصرف برق
۵۷- صادرات و واردات برق

کشاورزی

- ۵۸- تسهیلات بانک کشاورزی برحسب نوع عقود اسلامی
۵۸- برآورد تولید و سطح زیر کشت محصولات عمده زراعی
۵۹- عملکرد در واحد سطح محصولات عمده زراعی
۵۹- قیمت تضمینی خرید محصولات زراعی
۵۹- تولید محصولات دامی

صنعت و معدن

- ۶۰- اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی در فصل صنعت و معدن و طرح تحقیقات اساسی بخش صنعت و معدن
۶۰- پرداختی‌های بانک صنعت و معدن
۶۱- عملکرد صنایع پتروشیمی

ساختمان و مسکن

- ۶۱- تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی دولت در بخش مسکن
۶۲- تسهیلات اعطایی بانک مسکن
۶۲- سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ساختمان‌های جدید مناطق شهری (به قیمت‌های جاری)
۶۲- پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های مناطق شهری
۶۳- ساختمان‌های شروع شده توسط بخش خصوصی در مناطق شهری
۶۳- ساختمان‌های تکمیل شده توسط بخش خصوصی در مناطق شهری
۶۴- شاخص‌های ساختمانی

حمل و نقل

۶۴- ۳۳- اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی دولت در فصل حمل و نقل

جمعیت و سیاست‌های اشتغال‌زایی

- ۶۵- ۳۴- توزیع جمعیت کل کشور برحسب مناطق شهری و روستایی
۶۵- ۳۵- میزان حداقل مزد اسمی و واقعی ماهانه
۶۵- ۳۶- شاخص‌های کیفیت آموزش در ایران
۶۶- ۳۷- دانش‌آموزان مدارس کشور
۶۶- ۳۸- مدارس، کلاس‌ها و کادر آموزشی
۶۷- ۳۹- ترکیب دانش‌آموزان مقاطع مختلف تحصیلی در مناطق شهری و روستایی
۶۷- ۴۰- دانش‌آموزان مقاطع مختلف تحصیلی برحسب جنس
۶۷- ۴۱- دانش‌آموزان مدارس غیردولتی در مقاطع مختلف تحصیلی
۶۸- ۴۲- دانشجویان دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی کشور
۶۸- ۴۳- دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی

بودجه و وضع مالی دولت

- ۶۹- ۴۴- وضع مالی دولت (به استثنای درآمدها و پرداخت‌های اختصاصی)
۷۰- ۴۵- درآمدهای مالیاتی دولت (به استثنای درآمدهای اختصاصی)
۷۱- ۴۶- سایر درآمدهای دولت (به استثنای درآمدهای اختصاصی)
۷۲- ۴۷- واگذاری و تملک دارایی‌های مالی

بخش خارجی اقتصاد

- ۷۳- ۴۸- وزن صادرات گمرکی
۷۴- ۴۹- ارزش صادرات گمرکی
۷۵- ۵۰- وزن واردات گمرکی براساس طبقه‌بندی بین‌المللی کالا
۷۶- ۵۱- ارزش واردات گمرکی براساس طبقه‌بندی بین‌المللی کالا
۷۷- ۵۲- تراز پرداخت‌های خارجی

پول و اعتبار

- ۷۹- ۵۳- خلاصه دارایی‌ها و بدهی‌های سیستم بانکی
۸۰- ۵۴- بدهی بخش غیردولتی به بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی
۸۱- ۵۵- نقدینگی

تحولات بازار دارایی‌ها

- ۸۲- ۵۶- فعالیت بورس اوراق بهادار تهران
۸۳- ۵۷- وضعیت انتشار اوراق مشارکت تا پایان سال ۱۳۹۱
۸۴- ۵۸- معاملات بازار بین‌بانکی ارزی به تفکیک بازار اصلی و فرعی

روند قیمت‌ها

- ۸۵- ۵۹- متوسط سالانه گروه‌های شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری
۸۶- ۶۰- متوسط سالانه گروه‌های شاخص بهای تولیدکننده
۸۷- ۶۱- متوسط سالانه گروه‌های شاخص بهای کالاهای صادراتی ایران

تحلیل هزینه و رفاه خانوار

- ۸۸- ۶۲- متوسط هزینه ناخالص سالانه خانوار به قیمت‌های جاری در مناطق شهری برحسب گروه‌های هزینه
۸۸- ۶۳- متوسط هزینه حقیقی ناخالص سالانه خانوار در مناطق شهری برحسب گروه‌های هزینه (۱۳۹۰=۱۰۰)

درآمد و تولید ناخالص ملی بر حسب فعالیت‌های اقتصادی

جدول شماره ۱

(به قیمت‌های جاری)

(میلیارد ریال)

سهام (درصد)	درصد تغییر		سال			۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	
	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	□۱۳۹۱						
۱۱/۸	۸/۸	۴۸/۵	۲۲/۴	۷۹۴۲۶۳	۵۳۴۸۵۸	۴۳۶۹۷۵	۳۶۵۹۷۶	۳۰۲۲۱۰	گروه کشاورزی		
۱۷/۷	۲۷/۳	-۲۸/۱	۷۰/۱	۱۱۹۶۸۰۳	۱۶۶۳۶۲۱	۹۷۷۷۹۹	۷۲۹۲۸۲	۸۵۰۶۴۲	گروه نفت		
۲۲/۳	۲۱/۲	۱۶/۱	۵۴/۹	۱۵۰۵۶۹۸	۱۲۹۶۹۱۲	۸۳۷۴۷۵	۶۵۳۷۵۱	۶۳۲۲۶۳	گروه صنایع و معادن		
۱/۱	۰/۸	۵۳/۱	۴۶/۹	۷۱۷۹۱	۴۶۸۸۱	۳۱۹۰۳	۲۶۶۹۶	۲۷۹۱۹	معادن		
۱۳/۹	۱۳/۱	۱۷/۳	۵۶/۹	۹۳۷۱۹۹	۷۹۸۸۱۹	۵۰۹۱۵۰	۳۷۴۹۵۰	۳۴۵۸۰۶	صنعت		
۲/۳	۲/۴	۶/۵	۱۸۵/۸	۱۵۸۴۷۹	۱۴۸۸۶۲	۵۲۰۸۵	۴۱۹۳۰	۴۲۶۶۰	برق، آب و گاز		
۵/۰	۵/۰	۱۱/۹	۲۳/۷	۳۳۸۲۲۰	۳۰۲۳۵۱	۲۴۴۳۳۷	۲۱۰۱۷۶	۲۱۵۸۷۷	ساختمان		
۵۱/۵	۴۶/۳	۲۳/۱	۲۸/۴	۳۴۸۰۰۵۹	۲۸۲۵۹۲۲	۲۲۰۰۷۳۳	۱۹۱۹۰۸۳	۱۶۹۱۹۵۵	گروه خدمات		
۱۲/۲	۱۱/۰	۲۲/۵	۳۳/۶	۸۲۳۲۳۳	۶۷۱۸۲۹	۵۰۳۰۴۸	۴۱۱۳۵۳	۳۶۴۶۶۱	بازرگانی، رستوران و هتلداری		
۸/۰	۷/۳	۲۱/۷	۱۴/۷	۵۴۳۶۶۳	۴۴۶۸۳۴	۳۸۹۴۲۶	۳۵۰۹۴۹	۳۱۷۵۱۲	حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات		
۳/۸	۴/۰	۵/۶	۴۵/۱	۲۵۶۴۳۴	۲۴۲۸۲۹	۱۶۷۴۰۳	۱۲۰۰۵۹	۱۰۲۷۱۸	خدمات موسسات مالی و پولی		
۱۶/۰	۱۲/۸	۳۸/۵	۲۸/۲	۱۰۷۸۷۳۰	۷۷۹۱۲۵	۶۰۷۹۳۴	۵۵۸۸۳۴	۵۰۶۸۲۸	خدمات مستغلات و خدمات حرفه‌ای و تخصصی		
۸/۷	۸/۹	۷/۹	۳۲/۰	۵۸۶۶۴۴	۵۴۳۵۹۳	۴۱۱۷۴۵	۳۸۰۹۲۶	۳۱۲۶۱۱	خدمات عمومی		
۲/۸	۲/۳	۳۵/۰	۱۶/۹	۱۹۱۳۵۵	۱۴۱۷۱۲	۱۲۱۱۷۷	۹۶۹۶۲	۸۷۶۲۴	خدمات اجتماعی، شخصی و خانگی		
									کسر می‌شود:		
۳/۳	۳/۵	۱/۵	۴۵/۵	۲۱۹۷۳۴	۲۱۶۴۴۵	۱۴۸۷۱۷	۱۰۵۸۰۳	۹۸۳۴۴	کارمزد احتسابی		
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۰/۷	۴۱/۸	۶۷۵۷۰۹۰	۶۱۰۴۸۶۸	۴۳۰۴۲۶۴	۳۵۶۲۲۸۹	۳۳۷۸۷۲۴	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه		
۸۲/۳	۷۲/۷	۲۵/۲	۳۳/۵	۵۵۶۰۲۸۷	۴۴۴۱۲۴۷	۳۳۲۶۴۶۶	۲۸۳۳۰۰۷	۲۵۲۸۰۸۲	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه (بدون نفت)		
				-۷۶۲۸	-۱۰۸۷۰	-۳۲۵۵۵	-۳۳۸۲۳	-۲۳۲۱۲	خالص درآمد عوامل تولید از خارج		
				۳۶۰۸۰	۱۶۱۳۶	۲۸۸۲۳	۱۵۱۰۸	-۲۲۲۷۷	خالص مالیات‌های غیرمستقیم		
		۱۱/۱	۴۲/۱	۶۷۸۵۵۴۲	۶۱۱۰۱۳۴	۴۳۰۰۵۳۱	۳۵۴۳۵۷۴	۳۳۳۳۳۳۵	تولید (درآمد) ناخالص ملی به قیمت بازار		
									کسر می‌شود:		
		۱۹/۳	۱۸/۹	۵۹۵۵۲۵	۴۹۹۱۶۶	۴۱۹۹۰۵	۳۵۱۲۲۸	۲۹۳۹۵۸	استهلاک سرمایه‌های ثابت		
				۳۶۰۸۰	۱۶۱۳۶	۲۸۸۲۳	۱۵۱۰۸	-۲۲۲۷۷	خالص مالیات‌های غیرمستقیم		
		۱۰/۰	۴۵/۳	۶۱۵۳۹۳۷	۵۵۹۴۸۳۲	۳۸۵۱۸۰۳	۳۱۷۷۲۳۸	۳۰۶۱۵۵۴	درآمد ملی		

درآمد و تولید ناخالص ملی بر حسب فعالیت‌های اقتصادی

(به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۷۶)

جدول شماره ۲

(میلیارد ریال)

درصد تغییر	سال						
	۱۳۹۱	۱۳۹۰	□۱۳۹۱	□۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	
۶/۳	۴/۸	۷۸۹۴۳	۷۴۲۶۵	۷۰۸۶۳	۶۵۱۳۲	۵۷۳۸۵	گروه کشاورزی
-۳۴/۱	۱/۳	۳۱۹۶۲	۴۸۵۰۱	۴۷۸۷۲	۴۶۹۶۹	۴۸۸۸۱	گروه نفت
-۱۲/۴	۳/۳	۱۳۵۰۰۸	۱۵۴۱۲۱	۱۴۹۱۸۸	۱۳۶۵۳۲	۱۳۲۷۹۷	گروه صنایع و معادن
-۲/۴	۲۲/۷	۵۵۲۲	۵۶۶۱	۴۶۱۵	۴۱۹۳	۴۱۸۸	معادن
-۹/۹	۲/۹	۱۰۲۴۴۱	۱۱۳۶۷۶	۱۱۰۴۲۲	۱۰۰۳۵۷	۹۵۳۲۳	صنعت
۳/۶	۰/۸	۶۶۳۱	۶۳۹۹	۶۳۴۸	۶۰۶۱	۶۰۱۹	برق، آب و گاز
-۲۸/۱	۲/۱	۲۰۴۱۴	۲۸۳۸۵	۲۷۸۰۲	۲۵۹۲۱	۲۷۲۶۸	ساختمان
-۰/۴	۲/۴	۲۸۶۹۵۱	۲۸۸۰۲۱	۲۸۱۲۰۱	۲۷۰۴۳۱	۲۶۴۵۲۰	گروه خدمات
-۷/۷	۴/۱	۸۷۱۷۹	۹۴۴۱۴	۹۰۶۵۶	۸۴۸۴۲	۸۱۷۷۹	بازرگانی، رستوران و هتلداری
۵/۰	۴/۳	۸۶۰۲۷	۸۱۹۵۳	۷۸۵۷۶	۷۵۱۲۹	۷۱۷۴۴	حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات
۹/۹	-۱/۳	۱۴۳۲۸	۱۳۰۳۹	۱۳۲۰۶	۱۲۱۸۳	۱۰۳۹۷	خدمات موسسات مالی و پولی
-۰/۹	-۰/۲	۵۵۱۸۷	۵۵۷۰۱	۵۵۸۳۹	۵۵۸۱۵	۵۶۰۶۵	خدمات مستغلات و خدمات حرفه‌ای و تخصصی
۰/۰	۰/۰	۲۹۳۰۸	۲۹۳۰۸	۲۹۳۰۸	۲۹۴۸۵	۳۰۸۹۲	خدمات عمومی
۹/۷	-۰/۱	۱۴۹۲۳	۱۳۶۰۶	۱۳۶۱۷	۱۲۹۷۷	۱۳۶۴۴	خدمات اجتماعی، شخصی و خانگی
							کسر می‌شود:
۴/۶	-۴/۴	۹۹۰۷	۹۴۷۲	۹۹۰۵	۹۱۶۹	۸۳۱۷	کارمزد احتسابی
-۵/۸	۳/۰	۵۲۲۹۵۷	۵۵۵۴۳۶	۵۳۹۲۱۹	۵۰۹۸۹۵	۴۹۵۲۶۶	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه
-۳/۱	۳/۲	۴۹۰۹۹۵	۵۰۶۹۳۵	۴۹۱۳۴۷	۴۶۲۹۲۶	۴۴۶۳۸۶	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه (بدون نفت)
		-۹۸۴	-۱۸۰۴	-۳۴۳۴	-۴۴۶۸	-۲۶۳۶	خالص درآمد عوامل تولید از خارج
		۲۲۹۸	۱۱۳۴	۲۹۵۵	۲۰۸۰	-۲۷۴۶	خالص مالیات‌های غیرمستقیم
		۱۶۱۵۹	۶۵۱۲۰	۵۴۸۳۱	۴۴۱۵۷	۵۶۹۵۲	نتیجه رابطه مبادله بازرگانی
-۱۲/۸	۴/۴	۵۴۰۴۳۱	۶۱۹۸۸۶	۵۹۳۵۷۱	۵۵۱۶۶۳	۵۴۶۸۳۵	تولید (درآمد) ناخالص ملی به قیمت بازار
							کسر می‌شود:
۶/۳	۶/۳	۹۲۱۴۹	۸۶۶۷۳	۸۱۵۳۶	۷۶۶۶۹	۷۲۱۲۰	استهلاک سرمایه‌های ثابت
		۲۲۹۸	۱۱۳۴	۲۹۵۵	۲۰۸۰	-۲۷۴۶	خالص مالیات‌های غیرمستقیم
-۱۶/۲	۴/۵	۴۴۵۹۸۴	۵۳۲۰۷۹	۵۰۹۰۸۰	۴۷۲۹۱۴	۴۷۷۴۶۱	درآمد ملی

جدول شماره ۳

هزینه ناخالص ملی (به قیمت‌های جاری)

(میلیارد ریال)

سهام (درصد)		درصد تغییر		سال					
۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	□۱۳۹۱	□۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	
۴۴/۲	۳۷/۷	۳۰/۱	۳۰/۵	۲۹۹۹۸۱۶	۲۳۰۶۲۶۴	۱۷۶۷۱۳۲	۱۵۴۰۶۲۸	۱۴۲۰۶۵۷	هزینه‌های مصرفی خصوصی
۹/۹	۱۰/۳	۶/۱	۳/۲	۶۷۰۴۰۶	۶۳۱۶۵۱	۴۸۱۳۵۰	۴۴۵۳۲۰	۳۹۱۵۱۹	هزینه‌های مصرفی دولتی
۲۳/۷	۲۴/۹	۵/۷	۳۲/۸	۱۶۰۹۹۶۶	۱۵۲۳۳۰۴	۱۱۴۶۹۱۷	۹۴۹۳۵۴	۹۵۷۲۷۱	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص
۱۱/۵	۱۱/۶	۹/۵	۴۵/۰	۷۷۷۹۹۴	۷۱۰۶۰۴	۴۸۹۹۹۵	۳۸۸۳۲۰	۳۷۵۹۰۳	ماشین‌آلات
				۰۰	۰۰	۴۱۱۶۱۸	۳۱۷۶۹۴	۲۸۸۴۷۳	بخش خصوصی
				۰۰	۰۰	۷۸۳۷۷	۷۰۶۲۶	۸۷۴۳۰	بخش دولتی
۱۲/۲	۱۳/۳	۲/۴	۲۳/۷	۸۳۱۹۷۲	۸۱۲۷۰۱	۶۵۶۹۲۲	۵۶۱۰۳۴	۵۸۱۳۶۸	ساختمان
				۰۰	۰۰	۳۴۹۵۵۴	۳۰۴۱۴۰	۳۰۴۹۸۱	بخش خصوصی
				۰۰	۰۰	۳۰۷۳۶۸	۲۵۶۸۹۳	۲۷۶۳۸۷	بخش دولتی
۱۸/۲	۱۶/۴			۱۲۳۸۵۹۳	۱۰۰۶۶۱۹	۶۳۹۳۱۲	۴۷۵۴۷۲	۳۱۳۳۸۶	تغییر در موجودی انبار(۱)
۴/۰	۱۰/۷			۲۷۴۳۸۸	۶۵۳۱۶۵	۲۹۸۳۷۵	۱۶۶۶۲۴	۲۷۳۶۱۳	خالص صادرات کالاها و خدمات
۲۴/۴	۲۶/۸	۰/۸	۳۷/۶	۱۶۵۶۱۸۸	۱۶۴۳۴۶۳	۱۱۹۴۳۹۱	۹۲۳۴۱۱	۱۰۱۵۵۶۲	صادرات کالاها و خدمات
۲۰/۳	۱۶/۲	۳۹/۵	۱۰/۵	۱۳۸۱۸۰۰	۹۹۰۲۹۸	۸۹۶۰۱۶	۷۵۶۷۸۸	۷۴۱۹۴۹	واردات کالاها و خدمات
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۱/۰	۴۱/۳	۶۷۹۳۱۷۰	۶۱۲۱۰۰۴	۴۳۳۳۰۸۷	۳۵۷۷۳۹۷	۳۳۵۶۴۴۷	هزینه ناخالص داخلی
				-۷۶۲۸	-۱۰۸۷۰	-۳۲۵۵۵	-۳۳۸۲۳	-۲۳۲۱۲	خالص درآمد عوامل تولید از خارج
		۱۱/۱	۴۲/۱	۶۷۸۵۵۴۲	۶۱۱۰۱۳۴	۴۳۰۰۵۳۱	۳۵۴۳۵۷۴	۳۳۳۳۲۳۵	هزینه (تولید) ناخالص ملی به قیمت بازار
									کسر می‌شود:
		۱۹/۳	۱۸/۹	۵۹۵۵۲۵	۴۹۹۱۶۶	۴۱۹۹۰۵	۳۵۱۲۲۸	۲۹۳۲۹۵۸	استهلاک سرمایه‌های ثابت
				۳۶۰۸۰	۱۶۱۳۶	۲۸۸۲۳	۱۵۱۰۸	-۲۲۲۷۷	خالص مالیات‌های غیرمستقیم
		۱۰/۰	۴۵/۳	۶۱۵۳۹۳۷	۵۵۹۴۸۳۲	۳۸۵۱۸۰۳	۳۱۷۷۲۳۸	۳۰۶۱۵۵۴	درآمد ملی

۱- شامل اشتباهات آماری است.

هزینه ناخالص ملی

(به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۷۶)

(میلیارد ریال)

درصد تغییر	سال						
	۱۳۹۱	۱۳۹۰	□۱۳۹۱	□۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	
-۱/۹	۷/۷	۲۸۹۰۸۵	۲۹۴۶۸۰	۲۷۳۶۸۴	۲۶۸۶۳۶	۲۷۱۶۹۵	هزینه‌های مصرفی خصوصی
-۸/۵	۰/۱	۴۶۸۸۰	۵۱۲۴۹	۵۱۲۱۹	۵۲۶۷۵	۵۱۴۶۶	هزینه‌های مصرفی دولتی
-۲۱/۹	۱/۰	۱۶۷۷۹۲	۲۱۴۷۷۶	۲۱۲۶۶۱	۱۹۸۹۳۴	۲۰۰۷۲۲	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص
-۱۴/۰	۰/۳	۱۰۳۶۴۲	۱۲۰۴۷۰	۱۲۰۰۵۰	۱۱۳۰۳۰	۱۱۱۶۲۳	ماشین‌آلات
		۰۰	۰۰	۱۰۰۸۴۷	۹۲۴۷۳	۸۵۶۶۱	بخش خصوصی
		۰۰	۰۰	۱۹۲۰۳	۲۰۵۵۷	۲۵۹۶۲	بخش دولتی
-۳۲/۰	۱/۸	۶۴۱۵۰	۹۴۳۰۷	۹۲۶۱۱	۸۵۹۰۴	۸۹۰۹۹	ساختمان
		۰۰	۰۰	۴۵۵۵۷	۴۲۹۸۲	۴۳۰۵۳	بخش خصوصی
		۰۰	۰۰	۴۷۰۵۴	۴۲۹۲۲	۴۶۰۴۶	بخش دولتی
		۲۰۶۸۴	۹۱۰۵	۲۹۶۷۴	۱۷۲۱۱	۸۸۵	تغییر در موجودی انبار(۱)
		۸۱۴	-۱۳۲۴۱	-۲۵۰۶۳	-۲۵۴۸۲	-۳۲۲۴۸	خالص صادرات کالاها و خدمات
-۱۲/۴	۶/۱	۸۵۸۷۵	۹۸۰۲۱	۹۲۴۲۱	۸۳۰۷۱	۷۸۰۷۰	صادرات کالاها و خدمات
-۲۳/۵	-۵/۳	۸۵۰۶۱	۱۱۱۲۶۲	۱۱۷۴۸۴	۱۰۸۵۵۳	۱۱۰۳۱۸	واردات کالاها و خدمات
-۵/۶	۲/۷	۵۲۵۲۵۵	۵۵۶۵۷۰	۵۴۲۱۷۴	۵۱۱۹۷۵	۴۹۲۵۲۰	هزینه ناخالص داخلی
		۱۶۱۵۹	۶۵۱۲۰	۵۴۸۳۱	۴۴۱۵۷	۵۶۹۵۲	نتیجه رابطه مبادله بازرگانی
		-۹۸۴	-۱۸۰۴	-۳۴۳۴	-۴۴۶۸	-۲۶۳۶	خالص درآمد عوامل تولید از خارج
-۱۲/۸	۴/۴	۵۴۰۴۳۱	۶۱۹۸۸۶	۵۹۳۵۷۱	۵۵۱۶۶۳	۵۴۶۸۳۵	هزینه (تولید) ناخالص ملی به قیمت بازار
							کسر می‌شود:
۶/۳	۶/۳	۹۲۱۴۹	۸۶۶۷۳	۸۱۵۳۶	۷۶۶۶۹	۷۲۱۲۰	استهلاک سرمایه‌های ثابت
		۲۲۹۸	۱۱۳۴	۲۹۵۵	۲۰۸۰	-۲۷۴۶	خالص مالیات‌های غیرمستقیم
-۱۶/۲	۴/۵	۴۴۵۹۸۴	۵۳۲۰۷۹	۵۰۹۰۸۰	۴۷۲۹۱۴	۴۷۷۴۶۱	درآمد ملی

۱- شامل اشتباهات آماری است.

مصرف انرژی‌های اولیه جهان (۱)

(میلیون تن معادل نفت)

	۲۰۱۲						▲۲۰۱۱							
	جمع کل	سایر انرژی‌های تجدیدپذیر	برق آبی	انرژی هسته‌ای	زغال سنگ	گاز طبیعی	نفت	جمع کل	سایر انرژی‌های تجدیدپذیر	برق آبی	انرژی هسته‌ای	زغال سنگ	گاز طبیعی	نفت
آمریکای شمالی	۲۷۲۵/۴	۵۷/۰	۱۵۶/۳	۲۰۶/۹	۴۶۸/۵	۸۲۰/۰	۱۰۱۶/۸	۲۷۷۴/۳	۵۰/۹	۱۶۶/۳	۲۱۱/۹	۵۲۶/۷	۷۸۶/۲	۱۰۳۲/۳
ایالات متحده آمریکا	۲۲۰۸/۸	۵۰/۷	۶۳/۲	۱۸۳/۲	۴۳۷/۸	۶۵۴/۰	۸۱۹/۹	۲۲۶۵/۲	۴۵/۰	۷۳/۰	۱۸۸/۲	۴۹۵/۵	۶۲۶/۵	۸۳۷/۰
کانادا	۳۲۸/۸	۴/۳	۸۶/۰	۲۱/۷	۲۱/۹	۹۰/۶	۱۰۴/۳	۳۲۸/۶	۳/۹	۸۵/۲	۲۱/۴	۲۲/۳	۹۰/۸	۱۰۵/۰
مکزیک	۱۸۷/۷	۲/۰	۷/۱	۲/۰	۸/۸	۷۵/۳	۹۲/۶	۱۸۰/۵	۲/۰	۸/۱	۲/۳	۸/۹	۶۹/۰	۹۰/۳
آمریکای جنوبی و مرکزی	۶۶۵/۳	۱۵/۶	۱۶۵/۷	۵/۰	۲۸/۲	۱۴۸/۶	۳۰۲/۲	۶۴۹/۵	۱۳/۰	۱۶۷/۹	۴/۹	۲۷/۶	۱۴۰/۸	۲۹۵/۴
اروپا و آسیای میانه	۲۹۲۸/۵	۹۹/۱	۱۹۰/۸	۲۶۶/۹	۵۱۶/۹	۹۷۵/۰	۸۷۹/۸	۲۹۳۶/۶	۸۵/۹	۱۷۹/۰	۲۷۱/۵	۵۰۴/۶	۹۹۵/۲	۹۰۰/۳
کشورهای مستقل مشترک‌المنافع	۱۰۲۹/۳	۰/۶	۵۴/۹	۶۱/۲	۱۸۰/۲	۵۲۶/۴	۲۰۵/۹	۱۰۳۰/۳	۰/۵	۵۵/۱	۶۰/۱	۱۷۵/۹	۵۳۹/۲	۱۹۹/۵
نروژ	۴۸/۱	۰/۵	۳۲/۳	۰/۰	۰/۷	۳/۹	۱۰/۸	۴۳/۲	۰/۴	۲۷/۶	۰/۰	۰/۷	۳/۹	۱۰/۶
انگلستان	۲۰۳/۶	۸/۴	۱/۲	۱۵/۹	۳۹/۱	۷۰/۵	۶۸/۵	۲۰۰/۵	۶/۶	۱/۳	۱۵/۶	۳۱/۵	۷۴/۵	۷۱/۱
سایر	۱۶۴۷/۶	۸۹/۶	۱۰۲/۴	۱۸۹/۸	۲۹۶/۹	۳۷۴/۲	۵۹۴/۷	۱۶۶۲/۴	۷۸/۴	۹۵/۰	۱۹۵/۸	۲۹۶/۵	۳۷۷/۶	۶۱۹/۱
خاورمیانه	۷۶۱/۹	۰/۱	۵/۱	۰/۳	۹/۹	۳۷۰/۶	۳۷۵/۸	۷۲۷/۴	۰/۱	۴/۳	۰/۰	۹/۰	۳۵۵/۳	۳۵۸/۷
آفریقا	۴۰۳/۳	۱/۴	۲۴/۱	۳/۲	۹۷/۵	۱۱۰/۵	۱۶۶/۵	۳۸۴/۰	۱/۳	۲۲/۵	۲/۹	۹۶/۷	۱۰۲/۶	۱۵۸/۰
آسیا پاسیفیک	۴۹۹۲/۲	۶۴/۱	۲۸۹/۰	۷۸/۱	۲۶۰۹/۱	۵۶۲/۵	۱۳۸۹/۴	۴۷۵۳/۲	۵۴/۴	۲۵۴/۷	۱۰۹/۱	۲۴۶۴/۲	۵۳۴/۲	۱۳۳۶/۶
جمع کل جهان	۱۲۴۷۶/۶	۲۳۷/۴	۸۳۱/۱	۵۶۰/۴	۳۷۳۰/۱	۲۹۸۷/۱	۴۱۳۰/۵	۱۲۲۲۵/۰	۲۰۵/۶	۷۹۴/۷	۶۰۰/۴	۳۶۲۸/۸	۲۹۱۴/۲	۴۰۸۱/۴
کل غیر اوپک	۱۱۷۱۷/۳	۲۳۷/۳	۸۰۶/۷	۵۶۰/۱	۳۷۲۹/۰	۲۵۹۸/۷	۳۷۸۵/۵	۱۱۵۰۰/۴	۲۰۵/۵	۷۷۱/۱	۶۰۰/۴	۳۶۲۷/۷	۲۵۴۶/۲	۳۷۴۹/۶
کشورهای عضو OECD	۵۴۸۸/۸	۱۶۹/۲	۳۱۵/۶	۴۴۴/۵	۱۰۵۳/۱	۱۴۳۳/۶	۲۰۷۲/۸	۵۵۳۸/۳	۱۴۹/۱	۳۱۴/۵	۴۸۸/۹	۱۰۹۶/۱	۱۳۹۴/۶	۲۰۹۵/۲
اوپک (۲)	۷۵۹/۳	۰/۱	۲۴/۴	۰/۳	۱/۱	۳۸۸/۴	۳۴۵/۱	۷۲۴/۶	۰/۱	۲۳/۶	۰/۰	۱/۱	۳۶۸/۰	۳۳۱/۸
ایران	۲۳۴/۲	۰/۰	۲/۹	۰/۳	۰/۹	۱۴۰/۵	۸۹/۶	۲۲۷/۰	۰/۰	۲/۲	۰/۰	۰/۹	۱۳۸/۲	۸۵/۶

ماخذ: نشریه آماري BP، سال ۲۰۱۳

۱- کلیه ارقامی که پس از گرد کردن کمتر از ۰/۱ بوده‌اند، معادل صفر فرض شده‌اند.
 ۲- عراق، آنگولا، لیبی و نیجریه را شامل نمی‌شود.

ذخایر اثبات شده نفت خام جهان

(میلیارد بشکه)

سهام (درصد)	درصد تغییر		سال						
	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۲	▲۲۰۱۱	▲۲۰۱۰	۲۰۰۰	۱۹۹۰
۱۳/۲	۱۳/۴	-۰/۴	-۰/۴	۲۲۰/۲	۲۲۱/۰	۲۲۱/۹	۶۸/۹	۹۶/۳	آمریکای شمالی
۲/۱	۲/۱	۰/۰	۰/۰	۳۵/۰	۳۵/۰	۳۵/۰	۳۰/۴	۳۳/۸	ایالات متحده آمریکا
۱۰/۴	۱۰/۶	-۰/۴	-۰/۳	۱۷۳/۹	۱۷۴/۶	۱۷۵/۲	۱۸/۳	۱۱/۲	کانادا
۰/۷	۰/۷	-۰/۱	-۲/۵	۱۱/۴	۱۱/۴	۱۱/۷	۲۰/۲	۵۱/۳	مکزیک
۱۹/۷	۱۹/۸	۰/۵	۰/۸	۳۲۸/۴	۳۲۶/۹	۳۲۴/۲	۹۷/۹	۷۱/۶	آمریکای جنوبی و مرکزی
۸/۴	۸/۵	۰/۴	۱/۷	۱۴۰/۸	۱۴۰/۳	۱۳۸/۰	۱۰۷/۹	۸۰/۸	اروپا و آسیای میانه
۷/۵	۷/۶	۰/۲	۱/۵	۱۲۶/۰	۱۲۵/۸	۱۲۳/۹	۸۷/۷	۶۲/۳	کشورهای مستقل مشترک المنافع
۰/۴	۰/۴	۸/۷	۱/۵	۷/۵	۶/۹	۶/۸	۱۱/۴	۸/۳	نروژ
۰/۲	۰/۲	۰/۰	۱۰/۷	۳/۱	۳/۱	۲/۸	۴/۷	۴/۰	انگلستان
۰/۳	۰/۳	-۶/۷	۰/۰	۴/۲	۴/۵	۴/۵	۴/۱	۵/۲	سایر
۴۸/۴	۴۸/۲	۱/۲	۴/۲	۸۰۷/۷	۷۹۷/۹	۷۶۵/۹	۶۹۲/۹	۶۵۹/۶	خاورمیانه
۷/۸	۷/۷	۲/۹	۱/۳	۱۳۰/۳	۱۲۶/۶	۱۲۵/۰	۹۳/۴	۵۸/۷	آفریقا
۲/۵	۲/۵	۰/۲	-۰/۷	۴۱/۵	۴۱/۴	۴۱/۷	۴۲/۹	۳۶/۵	آسیا پاسیفیک
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۰/۹	۲/۳	۱۶۶۸/۹	۱۶۵۴/۱	۱۶۱۶/۷	۱۱۰۴/۵	۱۰۰۱/۱	جمع کل جهان
۲۷/۴	۲۷/۵	۰/۴	۰/۴	۴۵۷/۰	۴۵۵/۱	۴۵۳/۴	۲۵۸/۷	۲۳۷/۷	کل غیر اوپک
۱۴/۳	۱۴/۴	-۰/۱	-۰/۳	۲۳۸/۳	۲۳۸/۵	۲۳۹/۱	۹۳/۳	۱۱۵/۱	کشورهای عضو OECD
۷۲/۶	۷۲/۵	۱/۱	۳/۱	۱۲۱۱/۹	۱۱۹۹/۰	۱۱۶۳/۳	۸۴۵/۸	۷۶۳/۴	اوپک
۹/۴	۹/۳	۱/۶	۲/۲	۱۵۷/۰	۱۵۴/۶	۱۵۱/۲	۹۹/۵	۹۲/۹	ایران

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۳

تولید نفت جهان (۱)

(هزار بشکه در روز)

سهام (درصد)	درصد تغییر		سال						
	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۰	۲۰۰۹			
۱۸/۱	۱۷/۰	۸/۵	۳/۶	۱۵۵۵۷	۱۴۳۳۵	۱۳۸۴۳	۱۳۹۰۴	۱۳۸۵۶	آمریکای شمالی
۱۰/۳	۹/۳	۱۳/۲	۴/۲	۸۹۰۵	۷۸۶۸	۷۵۵۲	۷۷۳۳	۸۹۱۴	ایالات متحده آمریکا
۴/۳	۴/۲	۶/۱	۵/۸	۳۷۴۱	۳۵۲۶	۳۳۳۲	۲۷۲۱	۱۹۶۵	کانادا
۳/۴	۳/۵	-۱/۰	-۰/۶	۲۹۱۱	۲۹۴۰	۲۹۵۹	۳۴۵۰	۲۹۷۷	مکزیک
۸/۵	۸/۸	-۱/۲	۱/۱	۷۳۵۹	۷۴۴۹	۷۳۶۷	۶۸۱۳	۴۵۰۷	آمریکای جنوبی و مرکزی
۲۰/۰	۲۰/۷	-۱/۴	-۱/۷	۱۷۲۱۱	۱۷۴۵۱	۱۷۷۵۵	۱۴۹۵۱	۱۶۱۰۶	اروپا و آسیای میانه
۱۵/۹	۱۶/۲	-۰/۴	-۰/۴	۱۳۶۵۹	۱۳۶۰۹	۱۳۵۵۸	۸۰۱۴	۱۱۵۶۶	کشورهای مستقل مشترک المنافع
۲/۲	۲/۴	-۶/۱	-۴/۵	۱۹۱۶	۲۰۴۰	۲۱۳۷	۳۳۴۶	۱۷۱۶	نروژ
۱/۱	۱/۳	-۱۳/۲	-۱۷/۹	۹۶۷	۱۱۱۴	۱۳۵۷	۲۶۶۷	۱۹۱۸	انگلستان
۰/۸	۰/۸	-۲/۸	-۲/۱	۶۶۹	۶۸۸	۷۰۳	۹۲۴	۹۰۶	سایر
۳۲/۸	۳۳/۲	۱/۰	۸/۶	۲۸۲۷۰	۲۷۹۸۸	۲۵۷۶۳	۲۳۵۱۶	۱۷۵۴۰	خاورمیانه
۱۱/۰	۱۰/۴	۸/۰	-۱۳/۶	۹۴۴۲	۸۷۴۲	۱۰۱۲۳	۷۸۰۴	۶۷۲۵	آفریقا
۹/۶	۹/۸	-۰/۸	-۲/۱	۸۳۱۳	۸۲۴۶	۸۴۲۰	۷۹۲۸	۶۷۴۳	آسیا پاسیفیک
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۲/۳	۱/۱	۸۶۱۵۲	۸۴۲۱۰	۸۳۲۷۲	۷۴۹۱۶	۶۵۴۷۷	جمع کل جهان
۵۶/۶	۵۷/۳	۱/۰	-۰/۲	۴۸۷۴۷	۴۸۲۵۶	۴۸۱۷۵	۴۳۷۷۱	۴۱۶۲۰	کل غیر اوپک
۲۲/۶	۲۲/۱	۴/۸	-۰/۳	۱۹۴۹۵	۱۸۶۰۷	۱۸۵۶۰	۲۱۵۲۱	۱۸۸۴۵	کشورهای عضو OECD
۴۳/۴	۴۲/۷	۴/۰	۲/۴	۳۷۴۰۵	۳۵۹۵۴	۳۵۰۹۷	۳۱۱۴۵	۲۳۸۵۷	اوپک
۴/۳	۵/۲	-۱۵/۶	-۰/۰	۳۶۸۰	۴۳۵۸	۴۳۵۶	۳۸۱۸	۳۲۷۰	ایران

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۳
 ۱- شامل NGL، پلمه سنگ نفتی (Shale oil) و شن‌های آغشته به نفت (Oil sands) نیز می‌باشد.

سال	درصد تغییر		سهام (درصد)		سال				
	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۲	▲۲۰۱۱	▲۲۰۱۰	۲۰۰۰	۱۹۹۰
آمریکای شمالی	۲۵/۷	۲۶/۳	-۱/۵	-۰/۳	۲۳۰۴۰	۲۳۳۹۷	۲۳۴۶۴	۲۳۵۴۸	۲۰۲۰۶
ایالات متحده آمریکا	۲۰/۷	۲۱/۳	-۲/۱	-۱/۰	۱۸۵۵۵	۱۸۹۴۹	۱۹۱۳۴	۱۹۷۰۱	۱۶۹۸۸
کانادا	۲/۷	۱/۶	۷۱/۸	-۳۹/۴	۲۴۱۲	۱۴۰۴	۲۳۱۶	۱۹۳۷	۱۷۶۲
مکزیک	۲/۳	۲/۳	۱/۵	۱/۴	۲۰۷۴	۲۰۴۳	۲۰۱۴	۱۹۱۰	۱۴۵۶
آمریکای جنوبی و مرکزی	۷/۳	۷/۲	۲/۰	۲/۹	۶۵۳۳	۶۴۰۵	۶۲۲۲	۴۹۰۷	۳۷۷۳
اروپا و آسیای میانه	۲۰/۷	۲۱/۳	-۲/۳	-۰/۴	۱۸۵۴۳	۱۸۹۷۴	۱۹۰۵۷	۱۹۵۶۴	۲۳۵۴۰
کشورهای مستقل مشترک المنافع	۴/۹	۴/۸	۳/۱	۷/۵	۴۳۹۱	۴۲۶۱	۳۹۶۳	۳۶۲۳	۸۵۸۲
نروژ	۰/۳	۰/۳	۲/۹	۲/۱	۲۴۷	۲۴۰	۲۳۵	۲۰۱	۲۰۳
انگلستان	۱/۶	۱/۷	-۴/۲	-۳/۵	۱۴۶۸	۱۵۳۲	۱۵۸۸	۱۶۹۷	۱۷۶۲
سایر	۱۳/۹	۱۴/۶	-۳/۹	-۲/۵	۱۲۴۳۷	۱۲۹۴۱	۱۳۲۷۱	۱۴۰۴۳	۱۲۹۹۴
خاورمیانه	۹/۳	۹/۰	۴/۵	۱/۷	۸۳۵۴	۷۹۹۲	۷۸۶۱	۴۷۱۶	۳۴۸۴
آفریقا	۳/۹	۳/۸	۴/۹	-۳/۰	۳۵۲۳	۳۳۵۹	۳۴۶۳	۲۴۵۸	۱۹۷۶
آسیا پاسیفیک	۳۳/۲	۳۲/۴	۳/۶	۳/۶	۲۹۷۸۱	۲۸۷۵۴	۲۷۷۶۶	۲۱۱۴۷	۱۳۸۷۶
ژاپن	۵/۳	۵/۰	۵/۶	-۰/۲	۴۷۱۴	۴۴۶۵	۴۴۷۳	۵۵۷۷	۵۳۰۴
چین	۱۱/۴	۱۱/۰	۴/۸	۵/۲	۱۰۲۲۱	۹۷۵۰	۹۲۷۲	۴۷۷۲	۲۳۲۳
سایر	۱۶/۵	۱۶/۴	۲/۱	۳/۷	۱۴۸۴۶	۱۴۵۳۹	۱۴۰۲۱	۱۰۷۹۸	۶۲۴۹
جمع کل جهان	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱/۰	۱/۲	۸۹۷۷۴	۸۸۸۷۹	۸۷۸۳۳	۷۶۳۴۰	۶۶۸۵۵
کل غیر اوپک	۹۱/۴	۹۱/۶	۰/۷	۰/۰	۸۲۰۴۰	۸۱۴۳۱	۸۱۴۶۲	۷۱۸۷۶	۶۳۵۵۸
کشورهای عضو OECD	۵۰/۸	۵۱/۹	-۱/۱	-۰/۷	۴۵۵۸۷	۴۶۱۱۷	۴۶۴۶۰	۴۷۶۷۲	۴۱۳۵۶
اوپک (۲)	۸/۶	۸/۴	۳/۸	۱۶/۹	۷۷۳۴	۷۴۴۸	۶۳۷۱	۴۴۶۴	۳۲۹۷
ایران (۳)	۲/۲	۲/۱	۵/۰	-۳/۰	۱۹۷۱	۱۸۷۸	۱۹۳۶	۱۳۰۱	۹۵۱

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۳

۱- شامل تقاضای داخلی نفت، سوخت‌های هوایی و دریایی، سوخت پالایشگاه‌ها و ضایعات نفتی می‌باشد.

۲- عراق، نیجریه، لیبی و آنگولا را شامل نمی‌شود.

۳- آمار منتشر شده از سوی BP به میزان قابل ملاحظه‌ای بیشتر از ارقام منتشر شده توسط وزارت نفت است که علت آن می‌تواند برآوردی بودن آمار BP باشد.

تولید نفت خام کشورهای عضو اوپک (۱)

(هزار بشکه در روز)

سه‌م (درصد)	درصد تغییر		سال					۱۹۹۰	
	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۲	▲۲۰۱۱	▲۲۰۱۰		
۷۱/۶	۷۳/۳	۱/۷	۹/۶	۲۶۷۹۸	۲۶۳۳۸	۲۴۰۲۸	۲۱۵۴۳	۱۶۲۰۵	اعضای خاورمیانه
۳۰/۸	۳۱/۰	۳/۵	۱۰/۶	۱۱۵۳۰	۱۱۱۴۴	۱۰۰۷۵	۹۴۹۱	۷۱۰۵	عربستان سعودی
۹/۸	۱۲/۱	-۱۵/۶	۰/۰	۳۶۸۰	۴۳۵۸	۴۳۵۶	۳۸۵۵	۳۲۷۰	ایران
۸/۳	۷/۸	۱۱/۲	۱۲/۵	۳۱۱۵	۲۸۰۱	۲۴۹۰	۲۶۱۴	۲۱۴۹	عراق
۸/۴	۸/۰	۸/۶	۱۳/۶	۳۱۲۷	۲۸۸۰	۲۵۳۶	۲۲۰۶	۹۶۴	کویت
۹/۰	۹/۲	۱/۸	۱۴/۶	۳۳۸۰	۳۳۱۹	۲۸۹۵	۲۶۲۰	۲۲۸۳	امارات متحده عربی
۵/۳	۵/۱	۷/۱	۹/۵	۱۹۶۶	۱۸۳۶	۱۶۷۶	۷۵۷	۴۳۴	قطر
۲۸/۴	۲۶/۷	۱۰/۳	-۱۳/۱	۱۰۶۱۰	۹۶۱۶	۱۱۰۶۹	۹۶۰۲	۷۶۵۲	سایر اعضا
۷/۳	۷/۷	-۱/۵	-۲/۵	۲۷۲۵	۲۷۶۶	۲۸۳۸	۳۲۳۹	۲۲۴۴	ونزوئلا
۶/۵	۶/۸	-۱/۷	-۲/۵	۲۴۱۷	۲۴۶۰	۲۵۲۳	۲۱۵۵	۱۸۷۰	نیجریه
۱/۴	۱/۴	۰/۸	۲/۷	۵۰۵	۵۰۱	۴۸۸	۴۰۹	۲۹۲	اکوادور
۴/۰	۱/۳	۲۱۵/۰	-۷۱/۱	۱۵۰۹	۴۷۹	۱۶۵۹	۱۴۷۵	۱۴۲۴	لیبی
۴/۵	۴/۷	-۱/۰	-۰/۸	۱۶۶۷	۱۶۸۴	۱۶۹۸	۱۵۷۸	۱۳۴۷	الجزایر
۴/۸	۴/۸	۳/۵	-۷/۴	۱۷۸۷	۱۷۲۶	۱۸۶۳	۷۴۶	۴۷۵	آنگولا
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۴/۰	۲/۴	۳۷۴۰۵	۳۵۹۵۴	۳۵۰۹۷	۳۱۱۴۵	۲۳۸۵۷	جمع کل (۲)

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۳

۱- شامل NGL، پلمه سنگ نفتی (Shale oil) و شن‌های آغشته به نفت (Oil sands) نیز می‌باشد.

۲- براساس آمار مندرج در گزارش ماهانه بازار نفت اوپک (مه ۲۰۱۳)، طی سال‌های ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲، تولید مایعات گاز طبیعی (NGL) و نفت غیرمتعارف (non conventional oils) در کشورهای عضو اوپک به ترتیب ۵/۴ و ۵/۷ میلیون بشکه در روز بوده است.

جدول شماره ۱۰

متوسط قیمت‌های تک‌محموله‌ای (Spot) نفت خام طی سال ۲۰۱۲ و سه ماهه اول ۲۰۱۳

(بشکه - دلار)

ایران	عربستان سعودی	امارات متحده عربی	سید نفثی اوپک	انگلیس	آمریکا		
سبک	سبک	دوبی	(۱)	برنت	WTI		
(۳۳/۹ درجه)	(۳۴/۲ درجه)	(۳۲/۴ درجه)		(۲۸/۰ درجه)	(۴۰/۰ درجه)	متوسط	سنگین
							(۳۱/۰ درجه)
سال ۲۰۱۲							
ژانویه	۱۰۹/۷۶	۱۱۱/۷۷	۱۱۱/۷۷	۱۱۰/۵۸	۱۰۰/۳۰	۱۱۲/۸۲	۱۰۹/۷۶
فوریه	۱۱۷/۰۵	۱۱۶/۷۸	۱۱۶/۷۸	۱۱۹/۵۶	۱۰۲/۳۵	۱۱۸/۰۱	۱۱۷/۰۵
مارس	۱۲۲/۸۳	۱۲۲/۴۶	۱۲۲/۴۶	۱۲۵/۳۳	۱۰۶/۳۱	۱۲۳/۴۳	۱۲۲/۸۳
آوریل	۱۱۷/۳۵	۱۱۷/۷۸	۱۱۷/۷۸	۱۱۹/۷۱	۱۰۲/۳۵	۱۱۸/۹۴	۱۱۷/۳۵
مه	۱۰۷/۶۹	۱۰۷/۰۶	۱۰۷/۰۶	۱۱۰/۲۷	۹۴/۴۵	۱۰۸/۴۸	۱۰۷/۶۹
ژوئن	۹۳/۳۵	۹۳/۰۹	۹۳/۰۹	۹۵/۱۹	۸۲/۳۳	۹۴/۵۱	۹۳/۳۵
ژوئیه	۹۹/۹۷	۹۸/۸۱	۹۹/۳۹	۱۰۲/۵۹	۸۷/۷۹	۹۹/۹۰	۹۹/۹۷
اوت	۱۱۱/۳۰	۱۰۹/۳۶	۱۱۰/۳۳	۱۱۳/۴۸	۹۴/۰۸	۱۰۹/۹۴	۱۱۱/۳۰
سپتامبر	۱۱۲/۲۴	۱۱۰/۹۹	۱۱۱/۶۲	۱۱۲/۸۶	۹۴/۵۵	۱۱۱/۳۲	۱۱۲/۲۴
اکتبر	۱۰۹/۶۰	۱۰۸/۱۱	۱۰۸/۸۶	۱۱۱/۶۱	۸۹/۴۷	۱۰۹/۰۹	۱۰۹/۶۰
نوامبر	۱۰۷/۷۷	۱۰۶/۸۰	۱۰۷/۲۹	۱۰۹/۱۱	۸۶/۵۹	۱۰۸/۴۷	۱۰۷/۷۷
دسامبر	۱۰۷/۶۱	۱۰۶/۵۶	۱۰۷/۰۹	۱۰۹/۲۹	۸۸/۲۳	۱۰۸/۳۵	۱۰۷/۶۱
متوسط سال ۲۰۱۲	۱۰۹/۷۱	۱۰۹/۱۱	۱۰۹/۴۱	۱۱۱/۶۳	۹۴/۱۵	۱۱۰/۲۷	۱۰۹/۷۱
سال ۲۰۱۳							
ژانویه	۱۱۰/۳۸	۱۰۸/۵۲	۱۰۹/۴۵	۱۱۳/۰۱	۹۴/۷۷	۱۱۰/۶۴	۱۱۰/۳۸
فوریه	۱۱۴/۶۸	۱۱۲/۲۴	۱۱۳/۴۶	۱۱۶/۲۹	۹۵/۳۱	۱۱۳/۹۵	۱۱۴/۶۸
مارس	۱۰۸/۵۲	۱۰۵/۴۷	۱۰۷/۰۰	۱۰۸/۳۷	۹۲/۸۷	۱۰۷/۶۱	۱۰۸/۵۲
متوسط تقریبی سال ۱۳۹۱ (۲)	۱۰۸/۳۷	۱۰۷/۰۷	۱۰۷/۷۲	۱۱۰/۱۵	۹۱/۹۸	۱۰۸/۴۳	۱۰۸/۳۷

ماخذ: بولتن ماهانه اوپک، مه ۲۰۱۳

۱- شامل دوازده نوع نفت خام به شرح: سبک عربستان، سبک بصره (عراق)، مری ونزوتلا، سبک بونی نیجریه، اس‌سیدر لیبی، سنگین ایران، صادراتی کویت، مارین قطر، موربان امارات متحده عربی، مخلوط صحاران الجزایر، اورینت اکوادور و گراسول آنگولا می‌باشد.

۲- میانگین سه ماهه دوم، سوم و چهارم سال ۲۰۱۲ و سه ماهه اول سال ۲۰۱۳ می‌باشد.

جدول شماره ۱۱

صادرات نفت ایران

(هزار بشکه در روز)

سال	درصد تغییر		سهام (درصد)					
	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰
نفت خام	۲۳۷۱	۲۰۵۶	۲۰۲۱	۲۰۳۳	∞	∞	∞	∞
فرآورده‌های نفتی	۹۸	۱۰۹	۸۱	۸۸	∞	∞	∞	∞
جمع کل	۲۴۶۹	۲۱۶۵	۲۱۰۲	۲۱۲۱	∞	∞	∞	∞

ماخذ: وزارت نفت

جدول شماره ۱۲

مصرف داخلی فرآورده‌های نفتی

(هزار بشکه در روز)

	سه‌م (درصد)		درصد تغییر		سال				
	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷
نفت گاز	۰	۳۴/۷	۰	۲/۰	۰۰	۵۰۷	۴۹۷	۴۸۹	۵۴۱
نفت کوره	۰	۲۳/۴	۰	-۲/۹	۰۰	۳۴۳	۳۵۷	۳۵۳	۳۶۸
بنزین موتور	۰	۲۴/۶	۰	۸/۷	۰۰	۳۶۰	۳۳۱	۴۰۲	۴۱۲
نفت سفید	۰	۸/۵	۰	-۸/۱	۰۰	۱۲۵	۱۳۶	۱۳۶	۱۵۶
گاز مایع	۰	۳/۲	۰	۳۰/۷	۰۰	۴۷	۳۶	۲۹	۴۴
سایر فرآورده‌ها	۰	۵/۵	۰	-۲۷/۰	۰۰	۸۱	۱۱۱	۱۰۲	۹۶
جمع کل	۰	۱۰۰/۰	۰	-۰/۳	۰۰	۱۴۶۳	۱۴۶۸	۱۵۱۱	۱۶۱۷

ماخذ: وزارت نفت

جدول شماره ۱۳

مصرف گاز طبیعی

(میلیارد متر مکعب)

	سه‌م (درصد)		درصد تغییر		سال				
	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷
خانگی، تجاری و صنعتی	۵۴/۷	۵۶/۱	-۲/۸	۷/۸	۸۳/۲	۸۵/۶	۷۹/۴	۷۵/۸	۶۹/۷
نیروگاه‌ها	۲۵/۹	۲۴/۷	۴/۴	-۱۵/۴	۳۹/۳	۳۷/۷	۴۴/۵	۴۲/۲	۴۲/۹
صنایع عمده	۱۹/۴	۱۹/۳	۰/۱	۹/۵	۲۹/۵	۲۹/۴	۲۶/۹	۲۳/۲	۲۰/۲
جمع کل	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۰/۵	۱/۳	۱۵۲/۰	۱۵۲/۷	۱۵۰/۸	۱۴۱/۲	۱۳۲/۸

ماخذ: شرکت ملی گاز ایران

جدول شماره ۱۴

صادرات و واردات گاز طبیعی

(میلیارد متر مکعب)

	درصد تغییر		سال				
	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷
صادرات	-۱/۸	۱۱/۶	۹/۳	۹/۵	۸/۵	۶/۸	۴/۷
واردات	-۶۰/۵	۳۱/۳	۴/۷	۱۱/۸	۹/۰	۵/۸	۷/۱
خالص صادرات	۰	۰	۴/۷	-۲/۳	-۰/۵	۱/۰	-۲/۴

ماخذ: شرکت ملی گاز ایران

جدول شماره ۱۵

تولید برق

(میلیون کیلو وات ساعت)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال			وزارت نیرو
	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	
۸۶/۵	۸۶/۸	۳/۰	۲۰۴۵۱۵	۱۹۵۵۷۸	۱۹۲۹۵۱	وزارت نیرو
۵/۱	۵/۳	۰/۱	۹۸۶۳	۷۵۵۵	۵۴۰۳	آبی، دیزلی و بادی
۳۵/۷	۳۸/۶	-۴/۲	۹۰۳۴۸	۹۲۲۵۲	۹۴۰۱۲	بخاری
۴۵/۷	۴۳/۰	۹/۸	۱۰۴۳۰۴	۹۵۷۷۱	۹۳۵۳۶	گازی و چرخه ترکیبی
۱۳/۵	۱۳/۲	۵/۹	۲۸۴۷۹	۲۵۷۳۶	۲۱۵۷۹	سایر موسسات (۲)
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۳/۴	۲۳۲۹۹۴	۲۲۱۳۱۴	۲۱۴۵۳۰	جمع کل

ماخذ: وزارت نیرو

۱- در سال ۱۳۹۱، علاوه بر تولید ۲۴۸۱۶۶ میلیون کیلو وات ساعت، ۱۸۵۸ میلیون کیلو وات ساعت نیز برق اتمی توسط وزارت نیرو تولید شده است.
 ۲- شامل بخش خصوصی و صنایع بزرگ می‌باشد.

جدول شماره ۱۶

مصرف برق (۱)

(میلیون کیلو وات ساعت)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال			بخش
	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	
۳۱/۵	۳۱/۳	۴/۳	۶۰۹۰۸	۵۵۶۳۰	۵۲۸۹۶	خانگی
۳۴/۴	۳۳/۹	۵/۱	۶۱۴۸۶	۵۴۸۸۷	۵۲۱۱۰	صنعتی
۸/۹	۹/۰	۲/۷	۲۱۳۰۸	۲۱۸۲۷	۲۰۴۳۷	عمومی
۶/۵	۶/۶	۱/۸	۱۲۷۲۵	۱۱۰۱۵	۱۰۷۴۲	تجاری
۱۶/۸	۱۷/۳	۰/۴	۲۴۱۸۹	۲۱۴۰۵	۲۱۱۷۹	کشاورزی
۲/۰	۱/۸	۱۴/۴	۳۵۶۳	۳۶۷۴	۴۰۹۱	روشنایی معابر
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۳/۷	۱۸۴۱۷۹	۱۶۸۴۳۸	۱۶۱۴۵۵	جمع کل

ماخذ: وزارت نیرو

۱- فروش برق به مشترکان

جدول شماره ۱۷

صادرات و واردات برق

(میلیون کیلو وات ساعت)

درصد تغییر		سال			نوع
۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	
۲۶/۰	۲۹/۲	۶۷۰۷	۶۱۵۲	۳۸۷۵	صادرات
-۳۸/۱	۲۱/۲	۳۰۱۵	۲۰۶۸	۱۶۸۴	واردات
۷۲/۸	۳۵/۸	۳۶۹۲	۴۰۸۴	۲۱۹۱	خالص صادرات

ماخذ: وزارت نیرو

جدول شماره ۱۸

تسهیلات بانک کشاورزی بر حسب نوع عقود اسلامی (۱)

(میلیارد ریال)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال			۱۳۸۸	۱۳۸۷		
	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹				
۳/۱	۸/۲	-۵۷/۲	۱۱۶/۹	۵۰/۷۱	۱۱۸۳۹	۵۴۵۹	۴۷۴۱	۲۲۵۲	قرض الحسنه
۳۷/۰	۳۵/۶	۱۹/۶	۷۲/۳	۶۱۱۹۵	۵۱۱۸۴	۲۹۷۰۰	۲۷۵۱۱	۴۵۶۳۵	فروش اقساطی
۴۷/۸	۴۰/۰	۳۷/۷	۳۹/۸	۷۹۱۹۳	۵۷۵۰۹	۴۱۱۴۷	۲۱۶۷۵	۱۱۸۸۴	مشارکت مدنی
۷/۰	۱۰/۲	-۲۱/۷	۳۷/۹	۱۱۵۱۸	۱۴۷۰۴	۱۰۶۶۲	۶۷۰۸	۵۹۳۸	مضاربه
۴/۲	۵/۱	-۴/۱	۹/۸	۷۰/۱۴	۷۳۱۷	۶۶۶۱	۶۶۸۵	۶۷۸۹	سلف
-۰/۵	-۰/۶	۱/۴	۱۰۶/۶	۸۰/۹	۷۹۷	۳۸۶	۲۸۷	۱۹۰/۱	جعاله
-۰/۵	-۰/۴	۴۸/۴	۱۲۸/۸	۷۵۷	۵۱۰	۲۲۳	۱۴۳	۹۴	اجاره به شرط تملیک
-۰/۰	-۰/۰	۰	۰	.	.	.	.	۰/۲	خرید دین
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۵/۱	۵۲/۷	۱۶۵۵۵۶	۱۴۳۸۶۱	۹۴۲۳۸	۶۷۷۴۹	۷۴۴۹۴	جمع کل

ماخذ: بانک کشاورزی

۱- شامل پرداخت‌های تکلیفی و غیر تکلیفی و وجوه اداره شده می‌باشد.

جدول شماره ۱۹

برآورد تولید و سطح زیر کشت محصولات عمده زراعی

(هزار هکتار - هزار تن)

تولید	سطح زیر کشت	۱۳۹۰-۹۱		۱۳۸۹-۹۰		
		تولید	سطح زیر کشت	تولید	سطح زیر کشت	
۷/۰	۲/۵	۱۳۲۰۵	۶۵۳۸	۱۲۳۳۹	۶۳۷۶	گندم
۱۸/۸	۴/۹	۳۳۹۱	۱۶۶۴	۲۸۵۴	۱۵۸۷	جو
۱/۶	۲/۷	۲۷۹۱	۵۹۰	۲۷۴۷	۵۷۴	شلتوک برنج
۷/۷	۶/۳	۲۰۵۴	۲۸۲	۱۹۰۷	۲۶۵	ذرت دانه‌ای
۲۴/۵	۴/۷	۳۳۷	۱۲۳	۲۷۱	۱۱۷	پنبه
-۵/۰	۱۰/۶	۵۳۷۸	۸۵	۵۶۵۹	۷۷	نیشکر
-۱/۰	-۱۱/۵	۴۶۵۵	۹۷	۴۷۰۳	۱۱۰	چغندر قند
۲۱/۲	۱۲/۱	۴۶۲	۲۵۲	۳۸۱	۲۲۵	دانه‌های روغنی
۳/۴	-۱۰/۸	۲۰	۱۱	۱۹	۱۲	توتون و تنباکو
۳۰/۵	۳۰/۳	۷۹۲	۸۸۶	۶۰۷	۶۸۰	حبوبات
۱/۰	-۴/۶	۵۶۳۲	۱۷۷	۵۵۷۸	۱۸۶	سیب‌زمینی
۹/۶	-۱/۷	۲۳۷۶	۶۰	۲۱۶۸	۶۲	پیاز

ماخذ: وزارت جهاد کشاورزی

جدول شماره ۲۱ قیمت تضمینی خرید محصولات زراعی (کیلوگرم-ریال)

درصد تغییر	سال زراعی		
	۱۳۹۰-۹۱	۱۳۸۹-۹۰	
۱۶/۷	۴۲۰۰	۳۶۰۰	گندم
۹/۲	۴۱۵۰	۳۸۰۰	گندم دوروم
۱۷/۲	۳۴۰۰	۲۹۰۰	جو
۱۶/۲	۱۷۲۰۰	۱۴۸۰۰	برنج خزر
۱۶/۲	۱۵۱۰۰	۱۳۰۰۰	برنج سفیدرود
۱۶/۴	۱۲۸۰۰	۱۱۰۰۰	برنج نعمت و ندا
۱۵/۱	۱۰۷۰۰	۹۳۰۰	برنج آمل
۱۶/۷	۳۵۰۰	۳۰۰۰	ذرت دانه‌های
۱۶/۷	۱۰۵۰	۹۰۰	چغندر قند
۱۶/۷	۷۰۰۰	۶۰۰۰	آفتابگردان
۲۷/۳	۶۶۲۰	۵۲۰۰	سویا
۱۶/۲	۷۵۵۰	۶۵۰۰	کلزا
۱۶/۷	۷۰۰۰	۶۰۰۰	چای (برگ سبز درجه یک)
۱۶/۲	۷۹۰۰	۶۸۰۰	عدس
۱۶/۷	۷۰۰۰	۶۰۰۰	لوبیا قرمز
۱۶/۱	۷۲۰۰	۶۲۰۰	لوبیا چیتی
۱۶/۲	۷۹۰۰	۶۸۰۰	نخود
۱۶/۱	۱۴۷۰	۱۲۶۶	سیب‌زمینی پاییزه
۱۶/۷	۱۰۵۰	۹۰۰	پیاز (پاییزه)
۱۶/۷	۱۰۵۰۰	۹۰۰۰	پنبه و ش

ماخذ: مصوبات هیات وزیران

عملکرد در واحد سطح محصولات

درصد تغییر	عملده زراعی (۱)		
	۱۳۹۰-۹۱	۱۳۸۹-۹۰	
۴/۴	۲۰۲۰	۱۹۳۵	گندم
۱۳/۳	۲۰۳۷	۱۷۹۸	جو
-۱/۱	۴۷۳۲	۴۷۸۴	شلتوک برنج
۱/۳	۷۲۹۲	۷۱۹۶	ذرت دانه‌های
۱۸/۹	۲۷۵۰	۲۳۱۲	پنبه
-۱۴/۱	۶۳۴۲۲	۷۳۸۰۶	نیشکر
۱۱/۸	۴۸۰۱۸	۴۲۹۴۳	چغندر قند
۸/۱	۱۸۳۰	۱۶۹۳	دانه‌های روغنی
۱۵/۹	۱۸۲۲	۱۵۷۳	توتون و تنباکو
۰/۲	۸۹۴	۸۹۲	حبوبات
۵/۸	۳۱۷۸۴	۳۰۰۳۳	سیب‌زمینی
۱۱/۵	۳۹۲۹۱	۳۵۲۴۱	پیاز

ماخذ: وزارت جهاد کشاورزی
۱- ارقام عملکرد از نسبت اعداد کامل تولید به سطح زیر کشت محاسبه شده است.

(هزار تن)

تولید محصولات دامی

جدول شماره ۲۲

سه‌م (درصد)	درصد تغییر		سال					
	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹				
۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۸	۱۳۸۷	گوشت قرمز		
۶/۶	۶/۸	۳/۱	۳/۶	۹۹۷	۹۶۷	۹۳۴	۹۰۲	۸۷۰
۷۴/۴	۷۵/۶	۳/۲	۵/۷	۱۱۱۶۵	۱۰۸۲۲	۱۰۲۴۲	۹۵۵۲	۸۷۷۲
۱۲/۵	۱۲/۵	۴/۹	۷/۰	۱۸۷۱	۱۷۸۳	۱۶۶۶	۱۶۱۰	۱۵۶۵
۶/۱	۴/۹	۳۰/۳	-۸/۷	۹۱۳	۷۰۰	۷۶۷	۷۵۱	۷۲۷
۰/۵	-/۴	۴۰/۲	۱۲/۶	۷۱	۵۱	۴۵	۴۶	۴۱
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۴/۸	۴/۹	۱۵۰۱۷	۱۴۳۲۳	۱۳۶۵۴	۱۲۸۶۲	۱۱۹۷۵

ماخذ: وزارت جهاد کشاورزی، معاونت امور دام

اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی در فصل صنعت و معدن
و طرح تحقیقات اساسی بخش صنعت و معدن

جدول شماره ۲۳

(میلیون ریال)

	۱۳۹۱		سه‌م(درصد)		درصد تغییر		سال		
	درصد عملکرد	مصوب	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	□۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹
فصل صنعت و معدن	۱۱/۱	۶۴۱۴۳۴۰	۹۸/۸	۹۹/۵	-۸۷/۶	۱۴۷/۴	۷۱۱۴۱۳	۵۷۱۸۴۱۲	۲۳۱۰۹۹۰
برنامه زیرساخت‌های صنعتی و معدنی	۲۷/۲	۷۴۲۹۳۲	۲۸/۱	۹/۵	-۶۲/۹	-۱۴/۵	۲۰۲۱۰۴	۵۴۵۰۵۹	۶۳۷۸۶۴
برنامه ایجاد و توسعه صنایع	۱۱/۱	۱۹۶۳۱۷۸	۳۰/۲	۴۳/۸	-۹۱/۴	۲۴۲/۸	۲۱۷۲۱۱	۲۵۱۶۱۴۶	۷۳۴۰۲۱
برنامه زمین‌شناسی	۵۶/۵	۳۲۸۸۱۶	۲۵/۸	۲/۸	۱۳/۹	۷/۹	۱۸۵۸۸۹	۱۶۳۲۳۷	۱۵۱۳۱۸
برنامه اکتشاف و راه‌اندازی معادن	۷۲/۰	۵۱۹۶۱	۵/۲	۱/۰	-۳۴/۹	-۸۱/۴	۳۷۴۳۲	۵۷۵۳۴	۳۰۹۳۷۲
برنامه ارتقای تولیدات صنعتی	۲/۳	۲۸۱۵۳۵۱	۹/۱	۳۵/۶	-۹۶/۸	۳۷۸/۳	۶۵۵۰۰	۲۰۴۶۱۱۸	۴۲۷۷۶۴
برنامه ارتقای تولیدات معدنی	۰/۷	۵۰۰۰۰۰	۰/۵	۶/۸	-۹۹/۲	□	۳۲۷۷	۳۸۸۸۱۸	۴۹۴۹۹
برنامه مقاوم‌سازی ساختمان‌ها	۰/۰	۱۲۱۰۲	۰/۰	*	-۱۰۰/۰	۳۰/۲	۰	۱۵۰۰	۱۱۵۲
طرح تحقیقات اساسی بخش صنعت و معدن	۲۵/۷	۳۵۰۳۷	۱/۲	۰/۵	-۶۵/۸	۳۹/۳	۹۰۰۰	۲۶۳۴۱	۱۸۹۱۵
جمع کل	۱۱/۲	۶۴۴۹۳۷۷	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۸۷/۵	۱۴۶/۶	۷۲۰۴۱۳	۵۷۴۴۷۵۳	۲۳۲۹۹۰۵

ماخذ: خزانه‌داری کل، وزارت امور اقتصادی و دارایی

جدول شماره ۲۴

پرداختی‌های بانک صنعت و معدن

(میلیارد ریال)

	سه‌م(درصد)		درصد تغییر		سال		
	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	▲۱۳۹۰	۱۳۸۹
تسهیلات (۱)	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۸/۲	۲/۸	۲۷۷۳۴/۸	۲۵۶۴۰/۵	۲۴۹۴۶/۱
منابع داخلی	۷۷/۴	۸۲/۰	۲/۱	-۵/۶	۲۱۴۶۳/۸	۲۱۰۲۹/۳	۲۲۲۸۶/۱
وجه اداره شده(ریالی)	۰/۷	۰/۷	۹/۵	-۴۱/۰	۲۰۰/۳	۱۸۲/۹	۳۱۰/۳
حساب ذخیره ارزی	۲۱/۹	۱۷/۰	۳۹/۶	۹۳/۲	۶۰۷۰/۷	۴۳۴۹/۴	۲۲۵۱/۶
سایر(۲)	۰/۰	۰/۳	-۱۰۰/۰	-۱۹/۶	۰/۰	۷۸/۹	۹۸/۲
سرمایه‌گذاری مستقیم و مشارکت حقوقی	۰/۰	۰/۰	θ	θ	۰/۰	۰/۰	۰/۰
جمع کل	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۸/۲	۲/۸	۲۷۷۳۴/۸	۲۵۶۴۰/۵	۲۴۹۴۶/۱

ماخذ: بانک صنعت و معدن

۱- شامل کلیه عقود به غیر از سرمایه‌گذاری مستقیم و مشارکت حقوقی است.

۲- شامل پرداخت به شرکت لیزینگ صنعت و معدن، متفرقه و بازسازی صنایع آسیب‌دیده بم می‌باشد.

جدول شماره ۲۵

عملکرد صنایع پتروشیمی (۱) (۲)

درصد تغییر	سال						
	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	▲۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷
تولید (هزار تن)			۴۱۰۶۴	۴۲۷۳۶	۴۰۱۷۵	۳۴۴۳۳	۳۰۰۴۰
صادرات							
مقدار (هزار تن)	-۱۸/۳	۸/۰	۱۵۷۵۷	۱۹۲۸۲	۱۷۸۶۱	۱۴۰۳۹	۱۲۲۵۴
ارزش (میلیون دلار)	-۲۰/۵	۳۱/۳	۱۲۰۶۱	۱۵۱۷۷	۱۱۵۵۹	۹۱۴۷	۷۸۴۳
فروش داخلی							
مقدار (هزار تن)	۱۰/۵	۱۴/۰	۱۳۲۷۳	۱۲۰۱۰	۱۰۵۳۲	۷۸۶۵	۷۵۶۶
ارزش (میلیارد ریال)	۵۵/۷	۶۵/۸	۱۷۴۷۷۷	۱۱۲۲۶۴	۶۷۶۹۲	۴۶۷۶۶	۴۰۰۵۶
ارزش کل صادرات صنعتی	-۹/۲	۳۷/۱	۲۵۰۶۱	۲۷۵۹۰	۲۰۱۲۱	۱۷۰۱۷	۱۴۶۶۲
سهم ارزش صادرات پتروشیمی از کل صادرات صنعتی (درصد)			۴۸/۱	۵۵/۰	۵۷/۴	۵۳/۸	۵۳/۵

ماخذ: گزارش عملکرد شرکت ملی صنایع پتروشیمی

۱- شامل عملکرد مجتمع‌های تولیدی شرکت ملی صنایع پتروشیمی و مجتمع‌های پتروشیمی واگذار شده و خصوصی می‌باشد.

۲- چون بخشی از تولیدات صنایع پتروشیمی به عنوان محصول واسطه‌ای در این صنایع به کار می‌رود، حجم تولیدات پتروشیمی همواره از مجموع مقدار صادرات و فروش داخلی بیشتر است.

جدول شماره ۲۶

تملك دارایی‌های سرمایه‌ای ملی دولت در بخش مسکن

(میلیارد ریال)

درصد عملکرد	۱۳۹۱			سال			
	مصوب	سهم (درصد)	درصد تغییر	□۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	
۴۲/۱	۱۹۸۶۶/۴	۱۰۰/۰	-۲۹/۱	۸۳۵۵/۰	۱۱۷۷۶/۷	۹۹۶۳/۸	فصل مسکن و عمران شهری، روستایی و عشایری
۱۱۹/۹	۷۶۲/۱	۱۰/۹	-۵۶/۱	۹۱۴/۱	۲۰۸۰/۱	۱۴۵۷/۱	برنامه سامانه‌های پساب و فاضلاب
۷/۱	۴۵۱/۳	۰/۴	-۹۱/۲	۳۲/۰	۳۶۴/۶	۲۷۳/۶	برنامه آب شهری و روستایی
۴۹/۵	۱۲۰۶۳/۱	۷۱/۴	-۱۹/۶	۵۹۶۵/۷	۷۴۱۸/۰	۶۸۰۲/۱	برنامه حمل و نقل شهری و روستایی
۳۵/۶	۱۹۵۷/۲	۸/۳	۵۰/۹	۶۹۶/۱	۴۶۱/۲	۳۳۱/۱	برنامه خدمات شهری و روستایی
۱۱/۹	۵۱۲/۴	۰/۷	-۶۰/۶	۶۱/۱	۱۵۵/۰	۷۷/۱	برنامه ساماندهی عشایر
۲۶/۰	۱۷۹/۱	۰/۶	-۷۷/۹	۴۶/۷	۲۱۰/۹	۲۳۳/۰	برنامه مسکن
۱۶/۲	۳۸۶۲/۹	۷/۵	-۳۹/۲	۶۲۵/۱	۱۰۲۸/۵	۷۴۴/۳	برنامه ساماندهی کالبدی شهری و روستایی
۰/۰	۱۹/۰	۰/۰	-۱۰۰/۰	۰/۰	۱۳/۳	۱۴/۳	برنامه مقاوم‌سازی ساختمان‌ها
۲۸/۴	۴۶/۱	۰/۲	-۶۱/۷	۱۳/۱	۳۴/۲	۲۵/۶	برنامه ساختمان‌ها و تجهیزات
۸/۹	۱۳/۲	۰/۰	-۸۹/۳	۱/۲	۱۰/۹	۵/۶	برنامه مطالعه و تدوین ضوابط و مقررات
۷/۳	۲۵/۰	۰/۰	-۸۸/۰	۱/۸	۱۵/۳	۱۶/۴	برنامه‌های مسکن فصل رفاه و تامین اجتماعی
۷/۳	۲۵/۰	۰/۰	-۷۹/۵	۱/۸	۸/۹	۱۰/۶	برنامه حمایت از تامین مسکن محرومان و گروه‌های کم‌درآمد
۰	۰۰۰	۰۰۰	۰	۰۰۰	۶/۴	۵/۷	برنامه کمک به تامین مسکن معولان و نیازمندان
جمع کل	۱۹۸۹۱/۴	۱۰۰/۰	-۲۹/۱	۸۳۵۶/۸	۱۱۷۹۲/۰	۹۹۸۰/۲	

ماخذ: خزانه‌داری کل، وزارت امور اقتصادی و دارایی

ساختمان‌های شروع شده توسط بخش خصوصی در مناطق شهری

سهام (درصد)		درصد تغییر		سال					
۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	□۱۳۹۱	۱۳۹۰	▲۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	
				(بررسی قدیم) (بررسی جدید)(۱)					
تعداد(دستگاه)									
۱۲/۰	۹/۸	۲۷/۷	۱۵/۴	۲۷۱۰۷	۲۱۲۲۶	۱۹۶۲۵	۱۷۰۰۴	۱۱۶۹۹	تهران
۲۷/۹	۲۸/۹	۰/۶	-۹/۴	۶۲۹۶۳	۶۲۵۹۴	۴۴۴۵۴	۴۹۰۵۶	۵۴۷۹۵	شهرهای بزرگ
۶۰/۱	۶۱/۳	۲/۱	-۸/۳	۱۳۵۷۲۷	۱۳۲۸۷۲	۱۳۳۱۹۶	۱۴۵۲۹۸	۱۵۴۲۵۴	سایر مناطق شهری
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۴/۲	-۶/۷	۲۲۵۷۹۷	۲۱۶۶۹۱	۱۹۷۲۷۵	۲۱۱۳۵۸	۲۲۰۷۴۸	کل مناطق شهری
برآورد سطح کل زیربنای طبقات ساختمان‌ها(هزار متر مربع)									
۲۳/۲	۱۷/۵	۲۹/۵	۲۶/۲	۲۷۱۹۴	۲۱۰۰۷	۱۹۷۱۱	۱۵۶۱۹	۱۲۶۴۶	تهران
۳۵/۷	۳۴/۳	۱/۸	۶/۰	۴۱۸۸۰	۴۱۱۳۹	۳۰۴۸۰	۲۸۷۵۹	۲۸۰۶۵	شهرهای بزرگ
۴۱/۰	۴۸/۲	-۱۶/۸	-۱۷/۴	۴۸۰۹۷	۵۷۸۳۳	۵۷۸۱۵	۷۰۰۱۰	۵۹۶۷۵	سایر مناطق شهری
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۲/۳	-۵/۶	۱۱۷۱۷۱	۱۱۹۹۷۹	۱۰۸۰۰۷	۱۱۴۳۸۸	۱۰۰۳۸۶	کل مناطق شهری
متوسط سطح زیربنای طبقات هر ساختمان(متر مربع)									
		۱/۴	۹/۳	۱۰۰۳	۹۹۰	۱۰۰۴	۹۱۹	۱۰۸۱	تهران
		۱/۲	۱۷/۰	۶۶۵	۶۵۷	۶۸۶	۵۸۶	۵۱۲	شهرهای بزرگ
		-۱۸/۶	-۹/۹	۳۵۴	۴۳۵	۴۳۴	۴۸۲	۳۸۷	سایر مناطق شهری
		-۶/۳	۱/۲	۵۱۹	۵۵۴	۵۴۷	۵۴۱	۴۵۵	کل مناطق شهری

۱- آمار عملکرد بخش خصوصی در ساختمان‌های جدید مناطق شهری از ابتدای سال ۱۳۹۱ براساس سال پایه جدید (۱۳۹۰) محاسبه می‌شود. به دلیل تجدید نظر در بلوک‌های آماری، نتایج بررسی جدید با آمار محاسبه شده بر مبنای سال پایه قدیم (۱۳۸۳) قابل مقایسه نمی‌باشد. از سال ۱۳۹۱، در محاسبه درصد تغییرات دوره‌ها (۱۳۹۱ نسبت به ۱۳۹۰) از آمار بررسی جدید استفاده شده است.

جدول شماره ۳۱

ساختمان‌های تکمیل شده توسط بخش خصوصی در مناطق شهری

سهام (درصد)		درصد تغییر		سال					
۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	□ ۱۳۹۱	۱۳۹۰	▲ ۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	
				(بررسی قدیم) (بررسی جدید) (۱)					
تعداد (فقره)									
۹/۲	۱۲/۸	۵۲/۲	۵/۷	۱۹۰۱۷	۱۲۴۹۸	۱۴۲۵۲	۱۳۴۸۵	۱۸۰۵۱	تهران
۲۷/۶	۲۶/۵	۱۱۹/۶	-۱۹/۱	۵۶۸۷۴	۲۵۹۰۳	۴۱۷۰۹	۵۱۵۴۶	۶۱۴۰۶	شهرهای بزرگ
۶۳/۲	۶۰/۷	۱۲۰/۰	-۱۶/۷	۱۳۰۴۲۵	۵۹۲۸۸	۱۱۴۴۸۱	۱۳۷۴۵۱	۱۴۳۲۵۹	سایر مناطق شهری
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۱۱/۲	-۱۵/۸	۲۰۶۳۱۷	۹۷۶۸۹	۱۷۰۴۴۲	۲۰۲۴۸۲	۲۲۲۷۱۶	کل مناطق شهری
برآورد سطح کل زیربنای طبقات ساختمان‌ها (هزار متر مربع)									
۱۷/۹	۲۲/۸	۵۹/۴	-۳/۶	۱۸۹۸۶	۱۱۹۰۹	۱۲۹۲۸	۱۳۴۱۶	۱۴۵۷۲	تهران
۳۲/۳	۳۰/۰	۱۱۷/۹	۵/۵	۳۴۲۲۱	۱۵۷۰۸	۲۳۴۲۴	۲۲۱۹۵	۲۵۹۷۰	شهرهای بزرگ
۴۹/۸	۴۷/۲	۱۱۴/۰	۱/۸	۵۲۸۲۴	۲۴۶۸۷	۴۵۶۴۳	۴۴۸۳۸	۵۲۵۳۵	سایر مناطق شهری
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۰۲/۷	۱/۹	۱۰۶۰۳۰	۵۲۳۰۳	۸۱۹۹۵	۸۰۴۴۹	۹۳۰۷۸	کل مناطق شهری
متوسط سطح زیربنای طبقات هر ساختمان (متر مربع)									
		۴/۸	-۸/۸	۹۹۸	۹۵۳	۹۰۷	۹۹۵	۸۰۷	تهران
		-۰/۸	۳۰/۴	۶۰۲	۶۰۶	۵۶۲	۴۳۱	۴۲۳	شهرهای بزرگ
		-۲/۷	۲۲/۲	۴۰۵	۴۱۶	۳۹۹	۳۲۶	۳۶۷	سایر مناطق شهری
		-۴/۰	۲۱/۱	۵۱۴	۵۳۵	۴۸۱	۳۹۷	۴۱۸	کل مناطق شهری

۱- آمار عملکرد بخش خصوصی در ساختمان‌های جدید مناطق شهری از ابتدای سال ۱۳۹۱ براساس سال پایه جدید (۱۳۹۰) محاسبه می‌شود. به دلیل تجدید نظر در بلوک‌های آماری، نتایج بررسی جدید با آمار محاسبه شده بر مبنای سال پایه قدیم (۱۳۸۳) قابل مقایسه نمی‌باشد. از سال ۱۳۹۱، در محاسبه درصد تغییرات دوره‌ها (۱۳۹۱ نسبت به ۱۳۹۰) از آمار بررسی جدید استفاده شده است.

جدول شماره ۳۲

شاخص های ساختمانی

شاخص خدمات ساختمانی (۱۳۹۰=۱۰۰)	سال		درصد تغییر	
	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰
شاخص خدمات ساختمانی (۱۳۹۰=۱۰۰)	۷۱/۸	۷۸/۶	۸۵/۴	۱۰۰/۰
شاخص مزد یک روز بنای سفت کار	۷۴/۴	۷۹/۷	۸۶/۶	۱۰۰/۰
شاخص مزد یک روز کارگر ساده ساختمانی	۷۴/۴	۷۷/۰	۸۲/۳	۱۰۰/۰
شاخص اجرت نقاش	۶۶/۵	۷۴/۰	۸۳/۲	۱۰۰/۰
شاخص اجرت آسفالت کار	۷۰/۲	۷۳/۷	۸۱/۰	۱۰۰/۰
شاخص اجرت مقنی	۷۳/۶	۸۲/۰	۸۶/۵	۱۰۰/۰
شاخص اجرت سیمان کار	۷۲/۱	۸۰/۹	۸۶/۶	۱۰۰/۰
شاخص اجرت کاشی کار	۷۷/۵	۸۴/۷	۹۰/۱	۱۰۰/۰
شاخص اجرت گچ کار	۷۳/۴	۸۰/۶	۸۷/۰	۱۰۰/۰
شاخص اجرت کارگر ماهر لوله کش	۶۲/۹	۷۳/۸	۸۵/۳	۱۰۰/۰
شاخص اجرت کارگر ماهر برق کار	۷۳/۲	۸۰/۵	۸۶/۱	۱۰۰/۰
شاخص بهای تولیدکننده مصالح ساختمانی (۱۳۸۳=۱۰۰)	۲۰۴/۷	۱۹۳/۶	۲۱۰/۷	۲۵۹/۵
فلزی	۲۱۸/۵	۱۸۸/۳	۲۱۰/۱	۲۵۴/۳
غیرفلزی	۱۸۱/۰	۲۰۲/۶	۲۱۱/۸	۲۶۸/۳

جدول شماره ۳۳

اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای ملی دولت در فصل حمل و نقل

(میلیارد ریال)

برنامه حمل و نقل راه آهن	سال		سهام (درصد)		درصد عملکرد
	۱۳۹۰	□ ۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	
برنامه حمل و نقل جاده ای	۲۲۰۳۱/۸	۹۹۹۷/۲	۶۳/۶	۵۸/۸	۴۹/۲
برنامه حمل و نقل هوایی	۱۱۷۳/۶	۳۳۰/۹	۳/۴	۱/۹	۴۵/۷
برنامه حمل و نقل دریایی	۲۰۱/۰	۱۱۹/۷	۰/۶	۰/۷	۳۷/۳
برنامه پژوهش های کاربردی	۳۲/۲	۱۲/۰	۰/۱	۰/۱	۳۹/۶
برنامه راهبری توسعه حمل و نقل جاده ای	۶/۵	۳/۰	*	*	۴۹/۱
برنامه ایمنی حمل و نقل هوایی	۱۶۷/۳	۷۳/۰	۰/۵	۰/۴	۳۳/۲
برنامه مقاوم سازی ساختمان ها	۸/۵	۲/۰	*	*	۱۵/۹
جمع کل	۳۴۶۱۴/۱	۱۶۹۹۶/۳	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۴۱/۱

ماخذ: خزانه داری کل، وزارت امور اقتصادی و دارایی

جدول شماره ۳۴

توزیع جمعیت کل کشور برحسب مناطق شهری و روستایی (۱)

(هزار نفر)

	سهم (درصد)		سال				
	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷
مناطق شهری	۷۱/۸	۷۱/۴	۵۴۶۱۲	۵۳۶۴۷	۵۲۵۱۹	۵۱۴۱۶	۵۰۳۴۰
مناطق روستایی (۲)	۲۸/۲	۲۸/۶	۲۱۴۲۶	۲۱۵۰۳	۲۱۶۳۹	۲۱۷۸۰	۲۱۹۲۶
کل کشور							
جمعیت فعال	۳۱/۷	۳۱/۱	۲۴۱۰۶	۲۳۳۸۸	۲۳۸۷۵	۲۳۸۴۱	۲۲۸۹۲
جمعیت کل	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۷۶۰۳۸	۷۵۱۵۰	۷۴۱۵۷	۷۳۱۹۶	۷۲۲۶۶

ماخذ: مرکز آمار ایران

۱- مرکز آمار با توجه به نتایج سرشماری سال ۱۳۹۰، برآوردهای جمعیتی سال‌های ۹۰-۱۳۷۵ را مورد تجدید نظر قرار داده است.
 ۲- شامل جمعیت غیر ساکن نیز می‌باشد.

جدول شماره ۳۵

میزان حداقل مزد اسمی و واقعی ماهانه

(هزار ریال)

	سال				
	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷
حداقل مزد اسمی	۳۸۹۷	۳۳۰۳	۳۰۳۰	۲۶۳۵	۲۱۹۶
متوسط شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی (۱۳۹۰=۱۰۰)	۱۳۰/۵	۱۰۰/۰	۸۲/۳	۷۳/۲	۶۶/۱
حداقل مزد واقعی (۱)	۲۹۸۶	۳۳۰۳	۳۶۸۲	۳۶۰۰	۳۳۲۲

ماخذ: سازمان تامین اجتماعی

۱- براساس سال پایه ۱۳۹۰=۱۰۰ تعدیل شده است.

جدول شماره ۳۶

شاخص‌های کیفیت آموزش در ایران (۱)

(نفر)

درصد تغییر	سال تحصیلی					
	۱۳۹۱-۹۲	۱۳۹۰-۹۱	۱۳۸۹-۹۰	۱۳۸۸-۸۹	۱۳۸۷-۸۸	
دانش آموز به مدرسه	۱/۸	۱۱۵/۴	۱۱۳/۴	۹۸/۸	۱۰۲/۷	۱۰۰/۱
دانش آموز به کلاس	-۴/۰	۲۲/۵	۲۳/۴	۲۲/۶	۲۲/۷	۲۲/۷
دانش آموز به معلم	-۰/۷	۱۵/۰	۱۵/۱	۱۵/۶	۱۷/۳	۱۶/۷

ماخذ: وزارت آموزش و پرورش

۱- در محاسبه شاخص‌های کیفیت آموزش، دانش‌آموزان بزرگسال در نظر گرفته نشده‌اند.

جدول شماره ۳۷

دانش آموزان مدارس کشور

(هزار نفر)

	سهام (درصد)		درصد تغییر		سال تحصیلی				
	۱۳۹۱-۹۲	۱۳۹۰-۹۱	۱۳۹۱-۹۲	۱۳۹۰-۹۱	۱۳۹۱-۹۲	۱۳۹۰-۹۱	۱۳۸۹-۹۰	۱۳۸۸-۸۹	۱۳۸۷-۸۸
کودکستان یا آمادگی	۳/۵	۳/۱	۱۳/۴	-۱۲/۸	۴۵۹	۴۰۵	۴۶۴	۴۵۲	۴۵۶
ابتدایی	۵۲/۱	۴۳/۱	۲۰/۲	۱/۲	۶۸۵۱	۵۷۰۲	۵۶۳۳	۵۵۹۲	۵۶۵۵
راهنمائی تحصیلی	۱۶/۱	۲۴/۴	-۳۴/۶	-۰/۵	۲۱۱۳	۳۲۲۸	۳۲۴۵	۳۲۹۲	۳۴۷۸
دبیرستان (شبهانه و روزانه)	۱۹/۱	۱۷/۲	۱۰/۴	-۳/۹	۲۵۱۰	۲۲۷۳	۲۳۶۴	۲۵۵۶	۲۷۸۲
مدارس فنی و حرفه‌ای	۲/۵	۲/۴	۳/۱	۱/۳	۳۲۶	۳۱۶	۳۱۲	۳۱۱	۳۱۴
کار و دانش	۳/۴	۲/۸	۲۰/۰	۱/۷	۴۴۲	۳۶۸	۳۶۲	۳۹۳	۴۱۴
پیش‌دانشگاهی	۰/۰	۳/۳	-۱۰۰/۰	۱/۳	۰	۴۴۱	۴۳۵	۴۱۱	۴۴۷
مراکز تربیت معلم و دانشسراها	۰	۰/۳	۰	۲/۷	۰	۳۶	۳۵	۳۴	۱۰
سایر (۱)	۳/۴	۳/۵	-۲/۸	-۷/۱	۴۵۲	۴۶۶	۵۰۱	۳۶۱	۴۱۲
جمع	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۰/۶	-۰/۹	۱۳۱۵۳	۱۳۲۳۴	۱۳۳۵۲	۱۳۴۰۱	۱۳۹۶۸

ماخذ: وزارت آموزش و پرورش
۱- شامل دانش آموزان بزرگسال در دوره ابتدایی، عمومی، متوسطه و پیش‌دانشگاهی می‌باشد.

جدول شماره ۳۸

مدارس، کلاس‌ها و کادر آموزشی (۱)

(تعداد)

	سهام (درصد)		درصد تغییر		سال تحصیلی				
	۱۳۹۱-۹۲	۱۳۹۰-۹۱	۱۳۹۱-۹۲	۱۳۹۰-۹۱	۱۳۹۱-۹۲	۱۳۹۰-۹۱	▲۱۳۸۹-۹۰	۱۳۸۸-۸۹	▲۱۳۸۷-۸۸
مدارس									
مناطق شهری	۴۷/۱	۴۷/۰	-۱/۹	-۱۷/۹	۵۱۸۷۲	۵۲۸۹۴	۶۴۴۱۸	۶۱۷۸۳	۶۵۳۱۵
مناطق روستایی	۵۲/۹	۵۳/۰	-۲/۵	-۹/۱	۵۸۱۶۳	۵۹۶۷۴	۶۵۶۸۲	۶۵۱۹۸	۷۰۱۳۸
کل کشور	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۲/۳	-۱۳/۵	۱۱۰۰۳۵	۱۱۲۵۶۸	۱۳۰۱۰۰	۱۲۶۹۸۱	۱۳۵۴۵۳
کلاس‌ها									
مناطق شهری	۶۸/۸	۶۷/۴	۵/۷	-۴/۶	۳۸۷۸۵۲	۳۶۶۸۹۸	۳۸۴۷۵۰	۳۸۶۲۴۶	۳۹۵۷۶۰
مناطق روستایی	۳۱/۲	۳۲/۶	-۰/۸	-۳/۴	۱۷۶۲۵۹	۱۷۷۶۹۸	۱۸۳۸۵۹	۱۸۸۸۴۴	۲۰۱۷۶۸
کل کشور	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۳/۶	-۴/۲	۵۶۴۱۱۱	۵۴۴۵۹۶	۵۶۸۶۰۹	۵۷۵۰۹۰	۵۹۷۵۲۸
کادر آموزشی آموزشگاه‌ها (نفر)									
مناطق شهری	۶۸/۳	۶۹/۶	-۱/۶	۲/۶	۵۸۰۰۴۶	۵۸۹۶۹۱	۵۷۴۵۴۴	۵۳۵۵۷۰	۵۸۱۸۲۲
مناطق روستایی	۳۱/۷	۳۰/۴	۴/۴	۲/۹	۲۶۹۳۵۸	۲۵۸۰۸۰	۲۵۰۷۸۹	۲۱۹۱۴۰	۲۳۲۰۹۷
کل کشور	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۰/۲	۲/۷	۸۴۹۴۰۴	۸۴۷۷۷۱	۸۲۵۳۳۳	۷۵۴۷۱۰	۸۱۳۹۱۹

ماخذ: وزارت آموزش و پرورش
۱- شامل دانش آموزان بزرگسال نمی‌باشد.

جدول شماره ۳۹

ترکیب دانش آموزان مقاطع مختلف تحصیلی در مناطق شهری و روستایی

(درصد)

	۱۳۹۱-۹۲			۱۳۹۰-۹۱		
	روستایی	شهری	کل	روستایی	شهری	کل
ابتدایی	۳۱/۲	۶۸/۸	۱۰۰/۰	۳۱/۹	۶۸/۱	۱۰۰/۰
راهنمایی تحصیلی	۲۴/۱	۷۵/۹	۱۰۰/۰	۲۵/۰	۷۵/۰	۱۰۰/۰
متوسطه عمومی	۱۲/۳	۸۷/۷	۱۰۰/۰	۱۴/۰	۸۶/۰	۱۰۰/۰
جمع	۲۴/۹	۷۵/۱	۱۰۰/۰	۲۵/۶	۷۴/۴	۱۰۰/۰

ماخذ: وزارت آموزش و پرورش

جدول شماره ۴۰

دانش آموزان مقاطع مختلف تحصیلی برحسب جنس

(هزار نفر)

	۱۳۹۱-۹۲		۱۳۹۰-۹۱	
	دختر	پسر	دختر	پسر
ابتدایی	۲۰/۲	۳۵۲۲/۹	۳۳۲۸/۱	۲۹۳۲/۳
راهنمایی تحصیلی	-۳۴/۷	۱۱۱۰/۵	۱۰۰۲/۴	۱۶۹۳/۳
متوسطه عمومی	۱۴/۸	۱۶۸۳/۳	۱۵۹۴/۷	۱۵۶۷/۷
جمع	۴/۱	۶۳۱۶/۷	۵۹۲۵/۲	۶۱۹۳/۲

ماخذ: وزارت آموزش و پرورش

جدول شماره ۴۱

دانش آموزان مدارس غیردولتی در مقاطع مختلف تحصیلی

(هزار نفر)

	سهم در کل دانش آموزان (درصد)		درصد تغییر		سال تحصیلی	
	۱۳۹۱-۹۲	۱۳۹۰-۹۱	۱۳۹۱-۹۲	۱۳۹۰-۹۱	۱۳۹۱-۹۲	۱۳۹۰-۹۱
ابتدایی	۷/۹	۷/۶	۲۵/۳	۳/۷	۵۴۰/۴	۴۳۱/۴
راهنمایی تحصیلی	۷/۱	۷/۵	-۳۷/۴	۳/۱	۱۵۱/۰	۲۴۱/۲
متوسطه عمومی (۱)	۹/۶	۸/۳	۲۶/۹	۲/۰	۳۱۳/۵	۲۴۶/۹
جمع	۷/۶	۷/۴	۹/۳	۳/۱	۱۰۰۴/۹	۹۱۹/۶

ماخذ: وزارت آموزش و پرورش

۱- شامل دانش آموزان متوسطه نظری، فنی و حرفه‌ای و کار و دانش می‌باشد.

جدول شماره ۴۲

دانشجویان دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی کشور

(نفر)

سهام (درصد)		درصد تغییر		سال تحصیلی					
۱۳۹۱-۹۲	۱۳۹۰-۹۱	۱۳۹۱-۹۲	۱۳۹۰-۹۱	۱۳۹۱-۹۲	۱۳۹۰-۹۱	۱۳۸۹-۹۰	۱۳۸۸-۸۹	۱۳۸۷-۸۸	
۴/۰	۴/۶	-۱۳/۹	۹/۹	۱۷۵۰۸۴	۲۰۳۳۳۷	۱۸۵۰۷۸	۱۷۶۶۹۷	۱۶۷۸۲۰	علوم تربیتی
۷/۹	۸/۳	-۵/۰	۳/۹	۳۴۵۷۹۷	۳۶۴۰۲۴	۳۵۰۳۴۷	۳۷۱۸۵۹	۳۴۸۴۶۷	علوم انسانی و هنر
۳۱/۳	۳۱/۶	-۱/۸	۵/۴	۱۳۶۵۲۲۸	۱۳۹۰۶۵۴	۱۳۱۹۰۴۴	۱۱۷۲۴۲۶	۱۰۳۶۹۲۸	علوم اجتماعی، بازرگانی و حقوق
۷/۰	۷/۳	-۴/۴	۱/۷	۳۰۶۵۴۴	۳۲۰۶۸۶	۳۱۵۴۴۲	۳۰۸۲۴۹	۳۳۸۱۱۴	علوم، ریاضیات و محاسبات
۳۷/۶	۳۶/۳	۲/۶	۹/۲	۱۶۴۰۳۲۷	۱۵۹۹۳۲۶	۱۴۶۵۲۱۲	۱۳۳۲۰۲۸	۱۰۷۸۸۲۲	مهندسی، تولید و ساخت
۴/۰	۴/۴	-۹/۴	۵/۰	۱۷۳۸۳۴	۱۹۱۹۵۳	۱۸۲۷۴۲	۱۷۳۰۳۸	۱۴۶۸۹۶	کشاورزی و دامپزشکی
۵/۰	۴/۳	۱۵/۰	۹/۰	۲۱۷۵۳۰	۱۸۹۱۱۲	۱۷۳۴۶۶	۱۶۲۳۳۶	۱۵۶۲۰۸	بهداشت و رفاه (بهبودی)
۳/۳	۳/۳	-۱/۴	۱۶/۲	۱۴۳۵۵۷	۱۴۵۵۲۲	۱۲۵۲۶۲	۱۰۴۳۲۶	۷۶۴۸۶	خدمات
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۰/۸	۷/۰	۴۳۶۷۹۰۱	۴۴۰۴۶۱۴	۴۱۱۶۵۹۳	۳۷۹۰۸۵۹	۳۳۴۹۷۴۱	جمع

ماخذ: وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری

جدول شماره ۴۳

دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی

(نفر)

سهام (درصد)		درصد تغییر		سال تحصیلی					
۱۳۹۱-۹۲	۱۳۹۰-۹۱	۱۳۹۱-۹۲	۱۳۹۰-۹۱	۱۳۹۱-۹۲	۱۳۹۰-۹۱	۱۳۸۹-۹۰	۱۳۸۸-۸۹	۱۳۸۷-۸۸	
۴/۰	۳/۶	۶/۶	۱۴/۶	۶۳۰۳۵	۵۹۱۵۸	۵۱۶۳۳	۴۵۳۹۵	۴۵۰۰۲	پزشکی
۳۶/۸	۳۶/۶	-۲/۵	۴/۵	۵۸۲۲۳۶	۵۹۶۸۶۷	۵۷۱۱۵۶	۵۷۶۰۸۱	۵۵۲۰۵۱	علوم انسانی
۵/۹	۶/۰	-۴/۴	-۰/۵	۹۳۸۹۱	۹۸۱۹۰	۹۸۷۰۳	۹۸۶۳۸	۱۰۱۶۰۷	علوم پایه
۴۴/۶	۴۵/۲	-۴/۴	۸/۳	۷۰۵۷۳۴	۷۳۷۸۷۱	۶۸۱۰۳۷	۶۱۰۱۵۸	۵۶۴۳۴۹	فنی و مهندسی
۴/۱	۴/۵	-۱۲/۸	-۵/۲	۶۴۶۰۲	۷۴۰۸۲	۷۸۱۴۴	۸۰۸۳۷	۸۰۸۸۶	کشاورزی و دامپزشکی
۴/۶	۴/۰	۱۲/۴	۱۶/۸	۷۲۸۸۳	۶۴۸۵۴	۵۵۵۱۷	۴۸۹۱۹	۴۷۹۷۹	هنر
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۳/۰	۶/۲	۱۵۸۳۳۸۱	۱۶۳۱۰۲۲	۱۵۳۶۱۹۰	۱۴۶۰۰۲۸	۱۳۹۱۸۷۴	جمع

ماخذ: دانشگاه آزاد اسلامی

وضع مالی دولت

(به استثنای درآمدها و پرداخت‌های اختصاصی)

جدول شماره ۴۴

(میلیارد ریال)

عملکرد سال	درصد تغییر		سهام (درصد)		عملکرد سال				
	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷
درآمدها	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۴/۴	۴۱/۷	۵۶۸۲۰۳/۲	۵۴۴۴۷۰/۴	۳۸۴۲۸۸/۰	۴۶۶۵۴۶/۱	۳۷۹۳۳۸/۴
درآمدهای مالیاتی	۶۹/۵	۶۶/۰	۹/۹	۲۶/۳	۳۹۵۱۶۶/۷	۳۵۹۴۵۱/۵	۲۸۴۵۲۷/۹	۳۰۰۰۳۵/۵	۲۳۹۷۴۱/۴
سایر درآمدها	۳۰/۵	۳۴/۰	-۶/۵	۸۵/۵	۱۷۳۰۳۶/۵	۱۸۵۰۱۸/۹	۹۹۷۶۰/۱	۱۶۶۵۱۰/۶	۱۳۹۵۹۷/۰
پرداخت‌های هزینه‌ای (جاری)	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱/۴	۳۳/۱	۸۸۹۹۹۳/۲	۸۷۷۷۰۱/۹	۶۵۹۳۴۱/۵	۵۹۳۷۸۳/۹	۵۸۲۷۲۳/۴
تراز عملیاتی	-	-	-۳/۴	۲۱/۲	-۳۲۱۷۹۰/۰	-۳۲۳۲۳۱/۵	-۲۷۵۰۵۳/۵	-۱۲۷۲۳۷/۸	-۲۰۳۳۸۵/۱
واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۲۴/۸	۳۰/۸	۴۲۸۵۲۱/۴	۵۶۹۹۰۸/۷	۴۳۵۷۸۰/۲	۱۵۸۶۱۳/۳	۲۱۶۶۳۶/۷
فروش نفت و فرآورده‌های نفتی	۹۹/۳	۹۹/۷	-۲۵/۱	۳۰/۸	۴۲۵۵۲۶/۵	۵۶۸۲۷۷/۱	۴۳۴۴۸۵/۵	۱۵۷۸۱۷/۵	۲۱۵۶۵۰/۳
فروش نفت خام	۸۰/۹	۸۷/۷	-۳۰/۷	۱۵/۱	۳۴۶۵۵۶/۶	۴۹۹۹۴۲/۲	۴۳۴۴۸۵/۵	۱۵۳۱۸۷/۵	۱۴۶۸۶۵/۶
اختصاص ۲ درصد درآمد صادرات نفت و گاز به استان‌های نفت‌خیز و محروم	۲/۸	۲/۶	-۱۸/۳	۰	۱۱۹۸۳/۳	۱۴۶۷۰/۹	۰/۰	۰/۰	۰/۰
شفاف‌سازی حامل‌های انرژی (موضوع جزء (ه) بند ۷ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۸۷)	۰/۰	۰/۰	۰	۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۳۸۷۸۴/۷
واردات بنزین (جمع - خرجی)	۰/۰	۰/۰	۰	۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۳۰۰۰۰/۰
منابع حاصل از صادرات فرآورده‌های نفتی و میعانات گازی	۱۵/۶	۹/۴	۲۴/۸	۰	۶۶۹۸۶/۶	۵۳۶۶۴/۰	۰/۰	۴۶۳۰/۰	۰/۰
فروش اموال منقول و غیرمنقول	۰/۷	۰/۳	۸۳/۶	۲۶/۰	۲۹۹۴/۹	۱۶۳۱/۵	۱۲۹۴/۷	۷۹۵/۸	۹۸۶/۵
تملك دارایی‌های سرمایه‌ای (پرداخت‌های عمرانی)	-	-	-۴۷/۳	۳۵/۸	۱۵۲۲۷۷/۴	۲۸۹۰۰۱/۰	۲۱۲۸۴۵/۰	۱۹۸۱۷۳/۱	۲۲۳۰۱۸/۷
خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	-	-	-۱/۷	۲۶/۰	۲۷۶۲۴۴/۰	۲۸۰۹۰۷/۶	۲۲۲۹۳۵/۲	-۳۹۵۵۹/۸	-۶۳۸۲/۰
تراز عملیاتی و سرمایه‌ای (۱)	-	-	-۱۳/۰	۰/۴	-۴۵۵۴۶/۰	-۵۲۳۲۳/۸	-۵۲۱۱۸/۳	-۱۶۶۷۹۷/۶	-۲۰۹۷۶۷/۰
واگذاری دارایی‌های مالی	-	-	۱۱/۱	-۱۹/۹	۶۷۶۹۶/۱	۶۰۹۰۶/۴	۷۶۰۰۵/۷	۲۲۰۱۱۳/۸	۲۴۶۲۲۷/۴
تملك دارایی‌های مالی	-	-	۱۵۸/۱	-۶۴/۱	۲۲۱۵۰/۱	۸۵۸۲/۶	۲۳۸۸۷/۴	۵۳۳۱۶/۲	۳۶۴۶۰/۴
خالص واگذاری دارایی‌های مالی	-	-	-۱۳/۰	۰/۴	۴۵۵۴۶/۰	۵۲۳۲۳/۸	۵۲۱۱۸/۳	۱۶۶۷۹۷/۶	۲۰۹۷۶۷/۰

ماخذ: قوانین بودجه کل کشور و خزانه‌داری کل وزارت امور اقتصادی و دارایی
 ۱- تراز عملیاتی و سرمایه‌ای دولت از مجموع تراز عملیاتی و خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای به‌دست می‌آید.

درآمدهای مالیاتی دولت
(به استثنای درآمدهای اختصاصی)

جدول شماره ۴۵

(میلیارد ریال)

سهام (درصد)		درصد تغییر		عملکرد سال					
۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	
۴۲/۹	۴۳/۹	۷/۵	۳۵/۵	۱۶۹۷۰۵/۷	۱۵۷۸۹۲/۶	۱۱۶۵۰۰/۲	۱۶۷۲۹۹/۹	۱۲۷۷۹۴/۲	مالیات اشخاص حقوقی
۱۶/۸	۱۹/۶	-۵/۷	۵۳/۴	۶۶۳۸۷/۰	۷۰۳۶۵/۸	۴۵۸۶۲/۱	۱۱۶۵۱۸/۱	۹۴۶۵۶/۸	اشخاص حقوقی دولتی (۱)
۰/۰	۰/۰	۰	۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۳۶۷۳۱/۶	۳۶۷۰۰/۴	مالیات عملکرد نفت
۲۶/۱	۲۴/۴	۱۸/۰	۲۳/۹	۱۰۳۳۱۸/۶	۸۷۵۲۶/۸	۷۰۶۳۸/۱	۵۰۷۸۱/۸	۳۳۱۳۷/۴	اشخاص حقوقی غیردولتی
۱۵/۹	۱۳/۸	۲۶/۳	۲۰/۷	۶۲۶۷۸/۱	۴۹۶۱۲/۳	۴۱۱۱۵/۷	۳۳۹۲۸/۰	۳۱۵۸۷/۷	مالیات بر درآمد
۱۰/۰	۸/۷	۲۶/۹	۲۱/۶	۳۹۴۹۷/۶	۳۱۱۱۲/۸	۲۵۵۸۲/۴	۲۰۹۰۸/۴	۱۹۵۷۰/۰	حقوق
۴/۸	۴/۵	۱۷/۹	۱۷/۹	۱۹۱۴۹/۷	۱۶۲۴۴/۵	۱۳۷۸۰/۰	۱۱۶۳۲/۷	۱۰۸۸۱/۱	مشاغل
۰/۸	۰/۶	۴۰/۹	۲۸/۳	۳۰۵۱/۲	۲۱۶۴/۸	۱۶۸۷/۰	۱۳۳۰/۱	۱۰۶۵/۲	مستغلات
۰/۲	*	☐	۳۶/۱	۹۷۹/۷	۹۰/۳	۶۶/۳	۶۶/۸	۷۱/۴	مالیات متفرقه درآمد
۴/۰	۳/۶	۲۳/۱	۱۶/۰	۱۵۸۹۶/۰	۱۲۹۱۲/۷	۱۱۱۳۲/۶	۷۸۰۱/۹	۷۷۷۰/۶	مالیات بر ثروت
۰/۶	۰/۴	۴۴/۲	۲۷/۷	۲۳۱۸/۳	۱۶۰۸/۲	۱۲۵۹/۳	۱۰۲۰/۴	۸۸۳/۶	مالیات بر ارث
۰/۹	۰/۷	۵۲/۲	۳۵/۲	۳۶۱۹/۳	۲۳۷۸/۰	۱۷۵۸/۹	۱۲۶۶/۴	۱۴۰۵/۸	نقل و انتقالات سرقفلی
۱/۴	۱/۴	۵/۰	-۰/۷	۵۴۴۲/۵	۵۱۸۴/۰	۵۲۲۱/۲	۳۶۵۷/۵	۳۴۷۸/۴	حق تمبر و اوراق بهادار
۱/۱	۱/۰	۲۰/۶	۲۹/۴	۴۵۱۳/۹	۳۷۴۲/۵	۲۸۹۳/۲	۱۸۵۷/۶	۲۰۰۲/۸	سایر
۶۲/۸	۶۱/۳	۱۲/۶	۳۰/۶	۲۴۸۲۷۷/۹	۲۲۰۴۱۷/۶	۱۶۸۷۴۸/۴	۲۰۹۰۲۹/۷	۱۶۷۱۵۲/۵	جمع مالیات‌های مستقیم
۱۹/۳	۲۲/۰	-۳/۲	۱/۳	۷۶۴۰۲/۹	۷۸۹۲۹/۸	۷۷۸۸۶/۳	۶۲۵۵۴/۴	۵۶۶۸۹/۱	مالیات بر واردات
۱۹/۲	۲۱/۷	-۲/۴	۰/۶	۷۶۰۴۸/۸	۷۷۸۸۵/۵	۷۷۴۳۳/۶	۶۱۷۲۸/۰	۵۶۴۷۳/۵	حقوق ورودی
۰/۱	۰/۳	-۶۶/۱	۱۳۰/۷	۳۵۴/۲	۱۰۴۴/۲	۴۵۲/۷	۸۲۶/۴	۲۱۵/۶	سایر (۲)
۱۷/۸	۱۶/۷	۱۷/۳	۵۸/۶	۷۰۴۸۵/۹	۶۰۱۰۴/۱	۳۷۸۹۳/۲	۲۸۴۵۱/۳	۱۵۸۹۹/۸	مالیات بر کالاها و خدمات
۱/۹	۵/۳	-۶۱/۴	۱۴۶/۶	۷۳۹۳/۱	۱۹۱۴۹/۵	۷۷۶۴/۱	۵۴۲۴/۹	۲۵۷۷/۱	فرآورده‌های نفتی
۱۳/۷	۹/۱	۶۵/۵	۵۶/۵	۵۴۱۲۸/۸	۳۲۷۰۱/۹	۲۰۸۹۷/۴	۱۶۱۵۴/۴	۲۴۴۸/۸	مالیات بر ارزش افزوده
۰/۵	۰/۳	۷۶/۱	۳۴/۹	۱۷۸۰/۸	۱۰۱۱/۲	۷۴۹/۶	۷۷۱/۷	۳۹۸/۹	فروش سیگار
۰/۶	۰/۵	۳۱/۳	۱۲/۳	۲۴۱۱/۸	۱۸۳۶/۵	۱۶۳۴/۷	۱۴۸۹/۸	۱۲۰۱/۹	نقل و انتقالات اتومبیل
۰/۸	۱/۰	-۱۱/۶	۶/۹	۳۳۳۰/۹	۳۶۵۵/۰	۳۴۱۸/۷	۲۴۳۱/۶	۲۰۱۷/۱	مالیات شماره‌گذاری خودرو
۰/۳	۰/۴	-۲۱/۶	۱۳/۹	۱۲۴۱/۳	۱۵۸۲/۴	۱۳۸۹/۴	۷۴۴/۵	۷۲۵/۲	عوارض خروج مسافر از مرزهای کشور
۰/۰	*	-۱۰۰/۰	۲۹/۵	۰/۰	۱۹/۰	۱۴/۷	۵/۸	۱۵۱/۷	فروش نوشابه‌های غیرالکلی
۰/۱	*	۱۰۱/۵	-۹۲/۷	۲۹۹/۲	۱۴۸/۵	۲۰۲۴/۷	۱۴۲۸/۷	۶۳۶۸/۹	سایر (۳)
۳۷/۲	۳۸/۷	۵/۶	۲۰/۱	۱۴۶۸۸۸/۸	۱۳۹۰۳۳/۸	۱۱۵۷۷۹/۵	۹۱۰۰۵/۸	۷۲۵۸۸/۹	جمع مالیات‌های غیرمستقیم
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۹/۹	۲۶/۳	۳۹۵۱۶۶/۷	۳۵۹۴۵۱/۵	۲۸۴۵۲۷/۹	۳۰۰۰۳۵/۵	۲۳۹۷۴۱/۴	جمع کل

ماخذ: قوانین بودجه سنواری و خزانه‌داری کل وزارت امور اقتصادی و دارایی

۱- در سال‌های ۸۸-۱۳۸۶، شامل مالیات عملکرد نفت می‌باشد.

۲- شامل حقوق ورودی دستگاه‌های اجرایی (جمعیتی - خرجی) نیز می‌باشد.

۳- شامل ۲ درصد مالیات سایر کالاها، مالیات حق اشتراک تلفن‌های خودکار و مالیات واگذاری تلفن همراه می‌باشد.

سایر درآمدهای دولت (به استثنای درآمدهای اختصاصی)

(میلیارد ریال)

سهام (درصد)		درصد تغییر		عملکرد سال					
۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	
۵۶/۵	۳۹/۱	۳۴/۹	۴/۳	۹۷۶۸۶/۷	۷۲۳۹۲/۵	۶۹۳۹۱/۹	۱۳۴۷۲۲/۲	۱۱۵۸۴۶/۱	درآمدهای حاصل از مالکیت دولت
۳۸/۲	۲۵/۳	۴۱/۰	-۹/۶	۶۶۱۰۹/۹	۴۶۸۸۰/۶	۵۱۸۶۶/۹	۱۲۳۸۵۰/۵	۱۰۹۷۵۵/۶	سود سهام شرکتهای دولتی (۱)
۰/۰	۰/۰	۰	۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۵۸۷۷۶/۳	۵۸۷۲۰/۶	سود (علی الحساب) سهم دولت از ارزش نفت خام تولیدی
۰/۰	۰/۰	۰	-۱۰۰/۰	۰/۰	۰/۰	۱۹۳۰۰/۰	۲۴۱۹۴/۰	۰/۰	مازاد سود سهام شرکت نفت در سال قبل
۰/۰	۰/۰	۰	-۱۰۰/۰	۰/۲	۰/۰	۰/۳	۱/۰	۰/۷	بهره وامهای دولت در خارج از کشور
۰/۲	۰/۲	۶/۰	▣	۳۴۸/۶	۳۲۹/۰	۴۵/۴	۴۳/۷	۵۱/۵	درآمدهای حاصل از اجاره
۱۸/۰	۱۳/۶	۲۴/۰	۴۴/۱	۳۱۲۲۸/۰	۲۵۱۸۲/۹	۱۷۴۷۹/۳	۱۰۸۲۷/۰	۶۰۳۸/۲	سایر درآمدهای حاصل از مالکیت دولت (۲)
۱۵/۷	۱۱/۷	۲۵/۴	۲۰/۶	۲۷۱۲۵/۶	۲۱۶۲۷/۵	۱۷۹۳۱/۸	۱۲۹۸۸/۶	۱۱۳۴۷/۰	درآمدهای حاصل از خدمات و فروش کالا
۱۵/۵	۱۱/۶	۲۵/۵	۲۱/۱	۲۶۸۹۳/۱	۲۱۴۳۴/۲	۱۷۶۹۶/۵	۱۲۸۰۹/۷	۱۰۸۴۹/۹	درآمد حاصل از خدمات
۷/۸	۵/۳	۳۸/۵	۹/۳	۱۳۵۷۶/۱	۹۸۰۲/۵	۸۹۶۸/۹	۶۱۰۹/۹	۴۷۸۴/۵	خدمات قضایی و ثبتی
۱/۰	۰/۶	۴۶/۴	۳۷/۴	۱۶۶۷/۳	۱۱۳۸/۵	۸۲۸/۷	۳۵۶/۱	۳۵۰/۴	خدمات انتظامی
۰/۵	۰/۴	۲۹/۲	۳۴/۲	۹۴۶/۱	۷۳۲/۲	۵۴۵/۵	۵۰۶/۰	۴۷۷/۶	خدمات آموزشی و فرهنگی
۱/۸	۰/۹	۸۲/۹	۳۵/۱	۳۰۸۴/۲	۱۶۸۶/۱	۱۲۴۸/۰	۱۰۴۲/۴	۹۶۰/۰	خدمات کشاورزی، صنعتی و معدنی
۴/۴	۴/۴	-۵/۶	۳۲/۳	۷۶۱۹/۵	۸۰۷۴/۸	۶۱۰۵/۴	۴۷۹۵/۲	۴۲۷۷/۵	سایر
۰/۱	۰/۱	۲۰/۳	-۱۷/۸	۲۳۲/۵	۱۹۳/۳	۲۳۵/۳	۱۷۸/۹	۴۹۷/۱	درآمدهای حاصل از فروش کالاها
۶/۸	۴/۴	۴۵/۶	۶۲/۹	۱۱۷۶۴/۰	۸۰۸۲/۲	۴۹۶۱/۰	۴۶۹۷/۷	۴۰۸۴/۷	درآمدهای حاصل از جرایم و خسارات
۴/۹	۲/۳	۹۸/۰	۱۲/۸	۸۴۱۱/۲	۴۲۴۸/۰	۳۷۶۵/۹	۳۶۱۰/۸	۲۹۴۷/۴	جرایم رانندگی
۰/۳	۰/۱	۱۱۱/۱	-۱۶/۴	۵۷۶/۹	۲۷۳/۳	۳۲۶/۹	۳۳۷/۵	۳۷۶/۵	درآمدهای حاصل از مبارزه با مواد مخدر
*	*	۵۷/۲	۱۳/۵	۵۸/۱	۳۷/۰	۳۲/۶	۲۴/۰	۲۴/۰	جرایم و مجازاتهای موضوع قانون کار، ورود و اقامت غیرمجاز
۱/۶	۱/۹	-۲۲/۹	۳۲۱/۸	۲۷۱۷/۸	۳۵۲۴/۰	۸۳۵/۶	۷۲۵/۴	۷۳۶/۹	سایر
۲۱/۱	۴۴/۸	-۵۶/۰	▣	۳۶۴۶۰/۲	۸۲۹۱۶/۷	۷۴۷۵/۵	۱۴۱۰۲/۱	۸۳۱۹/۲	درآمدهای متفرقه
۰/۱	۰/۱	۱۲/۵	۱۸۳/۲	۲۱۱/۰	۱۸۷/۵	۶۶/۲	۹۳/۴	۲۵/۶	درآمد حاصل از حق اشتراک اراضی
۰/۱	۰/۱	۴/۶	۲۸/۱	۱۰۶/۲	۱۰۱/۵	۷۹/۲	۸۴/۱	۶۸/۷	درآمد حاصل از اجرای قانون ایمنی راهها و راه آهن
۰/۲	۱۰/۸	-۹۸/۱	۰	۳۷۱/۹	۱۹۹۳۴/۷	۰/۰	۰/۰	۰/۰	ماهیتفاوت نرخ فروش ارز حاصل از فروش نفت خام و میعانات گازی
۲۰/۷	۳۳/۹	-۴۲/۹	▣	۳۵۷۷۱/۷	۶۲۶۹۳/۰	۷۳۳۰/۰	۱۳۹۲۴/۶	۸۲۲۴/۹	سایر (۲)
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۶/۵	۸۵/۵	۱۷۳۰۳۶/۵	۱۸۵۰۱۸/۹	۹۹۷۶۰/۱	۱۶۶۵۱۰/۶	۱۳۹۵۹۷/۰	جمع کل

ماخذ: قوانین بودجه سنواتی و خزانه‌داری کل وزارت امور اقتصادی و دارایی
 ۱- در سالهای ۸۸-۱۳۸۵، شامل «سود علی الحساب سهم دولت از ارزش نفت خام تولیدی» و در سالهای ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹، شامل «مازاد سود سهام شرکت نفت در سال قبل» نیز می باشد.
 ۲- طبق قانون بودجه سال ۱۳۸۸، ردیف «درآمد حاصل از افزایش قیمت سیگار» از بخش «درآمدهای متفرقه» به «سایر درآمدهای حاصل از مالکیت دولت» منتقل شده است.

واگذاری و تملک دارایی‌های مالی

(میلیارد ریال)

سهام (درصد)		درصد تغییر		عملکرد سال					
۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۱/۱	-۱۹/۹	۶۷۶۹۶/۱	۶۰۹۰۶/۴	۷۶۰۰۵/۷	۲۲۰۱۱۳/۸	۲۴۶۲۲۷/۴	واگذاری دارایی‌های مالی
۱/۷	۰/۸	۱۲۲/۳	۶۹/۷	۱۱۳۵/۳	۵۱۰/۸	۳۰۱/۱	۹۳۳/۸	۸۵۳/۵	استفاده از منابع خارجی
۱/۷	۰/۸	۱۲۲/۸	۷۰/۳	۱۱۳۲/۸	۵۰۸/۴	۲۹۸/۵	۹۲۷/۶	۸۴۹/۶	استفاده از تسهیلات خارجی
۰/۳	۰/۰	۰	-۱۰۰/۰	۱۸۲/۵	۰/۰	۱۷۸/۶	۹۲۷/۶	۷۸۷/۰	وصولی از محل تسهیلات بانک جهانی
۱/۴	۰/۸	۸۶/۹	۳۲۴/۰	۹۵۰/۳	۵۰۸/۴	۱۱۹/۹	۰/۰	۶۲/۶	وصولی از محل سایر بانک‌ها و منابع خارجی
*	*	۶/۱	-۵/۴	۲/۵	۲/۴	۲/۵	۶/۲	۴/۰	دریافت اصل وام‌های خارجی دولت
۹۸/۳	۹۹/۲	۱۰/۲	-۲۰/۲	۶۶۵۶۰/۸	۶۰۳۹۵/۷	۷۵۷۰۴/۶	۲۱۹۱۸۰/۰	۲۴۵۳۷۳/۸	استفاده از منابع داخلی
۷۶/۳	۷۹/۵	۶/۷	۴/۴	۵۱۶۳۹/۴	۴۸۳۹۷/۹	۴۶۳۵۱/۱	۶۲۹۳۶/۲	۱۰۹۵۹/۳	وصولی از محل واگذاری شرکت‌های دولتی (۱)
۷۶/۳	۷۹/۵	۶/۷	۲۸/۰	۵۱۶۳۶/۹	۴۸۳۹۵/۷	۳۷۸۰۱/۰	۱۸۴۲۶/۴	۱۰۹۵۹/۳	منابع حاصل از واگذاری شرکت‌های دولتی
۰/۰	۰/۰	۰	۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۱۹۵۰۰/۰	۰/۰	منابع حاصل از واگذاری شرکت‌های دولتی (بابت رد دیون)
*	*	۱۴/۰	-۱۰۰/۰	۲/۵	۲/۲	۸۵۵۰/۱	۲۵۰۰۹/۷	۰/۰	سایر
۰/۸	۰/۵	۶۷/۹	-۶۱/۲	۵۵۸/۶	۳۳۲/۷	۸۵۸/۶	۷۳۸/۴	۱۰۴۴/۳	منابع حاصل از دریافت وام‌های داخلی دولت
۲۱/۲	۱۹/۲	۲۳/۱	۷۰/۸	۱۴۳۶۲/۸	۱۱۶۶۵/۱	۶۸۲۸/۳	۲۲۳۸۸/۴	۲۱۱۷۹/۴	منابع حاصل از برگشتی سال‌های قبل
۰/۰	۰/۰	۰	-۱۰۰/۰	۰/۰	۰/۰	۲۱۶۶۶/۶	۱۳۳۱۱۷/۰	۲۱۲۱۹۰/۹	استفاده از موجودی حساب ذخیره ارزی
۰/۰	۰/۰	۰	۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۱۱۲۹۵۵/۷	۱۳۰۵۹۸/۱	اجرای طرح‌های عمرانی
۰/۰	۰/۰	۰	-۱۰۰/۰	۰/۰	۰/۰	۳۸۰۰/۰	۳۸۴۷/۴	۹۷۶۸/۵	موضوع تعهدات ارزی
۰/۰	۰/۰	۰	-۱۰۰/۰	۰/۰	۰/۰	۱۷۸۶۶/۶	۱۶۳۱۳/۹	۷۱۸۲۴/۳	سایر
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۵۸/۱	-۶۴/۱	۲۳۱۵۰/۱	۸۵۸۲/۶	۲۳۸۸۷/۴	۵۳۳۱۶/۲	۳۶۴۶۰/۴	تملک دارایی‌های مالی
۸۴/۱	۹/۸	☐	۰	۱۸۶۲۴/۷	۸۴۴/۸	۰/۰	۰/۰	۱۴۴۲۴/۹	موجودی حساب درآمد عمومی (حساب شماره ۸۰۰۱)
۰/۰	۰/۰	۰	-۱۰۰/۰	۰/۰	۰/۰	۳۸۰۰/۰	۳۸۴۷/۴	۹۷۶۸/۵	بازپرداخت تعهدات ارزی (از محل حساب ذخیره ارزی)
۰/۰	۰/۰	۰	۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۱۹۵۰۰/۰	۰/۰	بازپرداخت بدهی دولت به صندوق‌های بیمه و بازنشستگی
۰/۰	۰/۰	۰	۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۱۹۵۰۰/۰	۰/۰	(واگذاری سهام)
۱۵/۹	۹۰/۲	-۵۴/۴	-۶۱/۵	۳۵۲۵/۴	۷۷۳۷/۸	۲۰۰۸۷/۴	۲۹۹۶۸/۸	۱۲۲۶۷/۰	سایر
-	-	-۱۳/۰	۰/۴	۴۵۵۴۶/۰	۵۲۳۲۳/۸	۵۲۱۱۸/۳	۱۶۶۷۹۷/۶	۲۰۹۷۶۷/۰	خالص واگذاری دارایی‌های مالی

ماخذ: قوانین بودجه کل کشور و خزانه‌داری کل وزارت امور اقتصادی و دارایی
 ۱- در سال‌های ۹۱-۱۳۸۸، شامل منابع حاصل از واگذاری معادن و طرح‌های عمرانی می‌باشد.

وزن صادرات گمرکی

(هزار تن)

کالاها	سال		درصد تغییر		سهام (درصد)	
	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰
کالاهای سنتی و کشاورزی	۲۷۲۱	۲۶۹۳	۳۷۰۰	۳۰۹۴	۳۷۶۷	۳۰۹۴
میوه‌های تازه و خشک	۱۰۲۹	۱۱۰۸	۱۲۸۵	۱۲۳۷	۱۴۶۴	۱۲۳۷
پسته	۱۰۶	۱۱۹	۱۵۱	۱۳۹	۱۲۹	۱۳۹
انگور تازه و کشمش	۸۴	۱۲۱	۱۵۳	۱۳۶	۱۵۳	۱۳۶
خرما	۱۰۵	۹۴	۱۱۹	۱۳۴	۱۳۹	۱۳۴
سیب درختی	۳۴۲	۳۵۶	۲۶۸	۲۲۶	۳۹۹	۲۲۶
فرش دست‌بافت	۸	۸	۷	۶	۶	۶
حیوانات زنده	۵۸	۲۹	۲	۱۵	۶	۱۵
سبزیجات و نباتات	۱۱۲۱	۱۱۱۲	۱۱۳۹	۱۱۵۴	۱۵۴۳	۱۱۵۴
زعفران	۰/۱	۰/۱	۰/۱	۰/۱	۰/۱	۰/۱
انواع پوست و چرم	۲۷	۲۴	۲۵	۲۵	۲۸	۲۵
روده	۳	۲	۲	۳	۳	۳
سایر	۴۷۵	۴۰۹	۱۲۳۸	۶۵۳	۷۱۷	۶۵۳
کالاهای کانی فلزی	۶۴۰۸	۱۱۲۹۲	۱۸۸۱۹	۱۸۳۵۵	۲۱۸۸۳	۱۸۳۵۵
کالاهای صنعتی	۲۴۱۰۹	۳۳۵۱۵	۳۷۶۷۸	۴۴۹۷۸	۴۴۲۸۴	۴۴۹۷۸
فراآورده‌های حاصل از نفت و گاز	۶۳۶۵	۷۹۳۴	۷۴۶۳	۱۰۶۵۶	۷۱۲۵	۱۰۶۵۶
گازهای نفتی و سایر هیدروکربورهای نفتی	۴۳۲۶	۴۸۶۱	۴۶۱۰	۷۰۶۴	۲۹۷۶	۷۰۶۴
نفتالین و سایر مخلوط‌های هیدروکربورهای بودار	۹۹	۱۶۳	۷۶	۹۹	۶۷	۹۹
روغن‌های سبک و فراورده‌ها	۸۷۷	۱۴۷۸	۹۰۵	۱۳۸۳	۱۲۹۴	۱۳۸۳
چدن، آهن، فولاد و مصنوعات آنها	۸۶۴	۱۴۲۲	۱۲۳۲	۱۵۹۸	۱۹۰۲	۱۵۹۸
محصولات شیمیایی آلی	۵۷۲۸	۶۰۵۹	۶۳۷۵	۶۳۳۱	۵۲۲۷	۶۳۳۱
هیدروکربورهای حلقوی (بنزن، واکسیلن‌ها، تولوئن و ...)	۱۱۰۰	۱۱۷۲	۶۳۴	۱۲۴۰	۸۶۴	۱۲۴۰
متانول (الکل متلیک) و اتیلن گلیکول	۳۱۰۶	۳۶۸۳	۴۴۴۰	۴۲۸۴	۳۵۱۴	۴۲۸۴
آلومینیوم، مس، روی و مصنوعات آنها	۲۶۹	۴۲۸	۳۵۴	۳۷۶	۳۰۱	۳۷۶
مواد پلاستیکی و اشیای ساخته شده از این مواد	۱۰۷۲	۲۰۴۱	۲۲۵۸	۲۲۰۹	۲۴۱۵	۲۲۰۹
خاک و سنگ، سیمان، گچ و مصنوعات سنگی و سرامیکی	۵۰۸۸	۱۰۲۷۷	۱۲۹۳۱	۱۵۵۶۶	۱۹۳۳۹	۱۵۵۶۶
ملبوس آماده، تریکو و انواع پارچه	۳۱	۳۴	۲۹	۳۳	۴۰	۳۳
وسایل نقلیه زمینی و قطعات یدکی آن	۸۷	۹۴	۱۱۲	۸۰	۱۰۹	۸۰
محصولات شیمیایی غیرآلی	۲۱۲۴	۲۱۹۵	۲۸۴۹	۲۶۵۸	۱۹۵۷	۲۶۵۸
اکسید و هیدروکسیدهای فلزی	۲۱۴	۱۳۰	۲۱۷	۲۲۷	۲۶۷	۲۲۷
آمونیاک	۸۸۵	۶۸۱	۱۱۳۰	۱۰۱۲	۴۴۸	۱۰۱۲
انواع گوگرد	۶۹۱	۱۱۰۴	۱۲۱۸	۱۱۲۶	۹۱۷	۱۱۲۶
فرش ماشینی و سایر کف‌پوش‌ها	۳۹	۳۹	۴۵	۴۵	۵۴	۴۵
زیورآلات و جواهرآلات	۰	۰	۰	۰	۰	۰
صابون، پودر و سایر مواد شوینده	۱۳۱	۲۴۰	۲۲۱	۲۲۷	۲۷۰	۲۲۷
کفش	۱۹	۱۹	۱۷	۱۸	۲۰	۱۸
سایر	۲۲۹۳	۲۷۳۳	۳۷۹۲	۵۱۸۲	۵۵۳۷	۵۱۸۲
کالاهای طبقه‌بندی نشده	۱۴	۱	۰/۴	۱	۲	۱
جمع کل	۳۳۲۵۳	۴۷۵۰۲	۶۰۱۹۸	۶۶۴۲۹	۶۹۹۳۶	۶۶۴۲۹

ماخذ: استخراج شده از آمارهای گمرک ایران

ارزش صادرات گمرکی

(میلیون دلار)

سهام (درصد)		درصد تغییر		سال					
۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	
۱۷/۱	۱۵/۳	۷/۳	۲/۵	۵۵۶۰	۵۱۸۱	۵۰۵۶	۴۱۳۳	۳۳۰۴	کالاهای سنتی و کشاورزی
۷/۶	۶/۵	۱۲/۶	۰/۴	۲۴۸۲	۲۲۰۴	۲۱۹۴	۱۷۷۹	۱۳۰۷	میوه‌های تازه و خشک
۳/۵	۳/۲	۴/۶	-۴/۲	۱۱۳۹	۱۰۸۹	۱۱۳۶	۹۳۲	۷۲۷	پسته
۱/۲	۰/۹	۱۸/۱	-۶/۸	۳۷۵	۳۱۸	۳۴۱	۲۶۶	۱۳۹	انگور تازه و کشمش
۰/۶	۰/۶	-۳/۹	۲۷/۵	۱۸۲	۱۸۹	۱۴۸	۹۲	۹۰	خرما
۱/۰	۰/۶	۷۳/۰	-۱۹/۷	۳۳۱	۱۹۱	۲۳۸	۲۷۷	۱۷۶	سیب درختی
۱/۳	۱/۷	-۲۳/۶	۰/۳	۴۲۷	۵۵۹	۵۵۷	۴۹۵	۴۲۲	فرش دست‌بافت
۰/۱	۰/۲	-۵۱/۹	□	۲۸	۵۸	۹	۷۱	۱۳۶	حیوانات زنده
۲/۳	۱/۹	۱۲/۳	-۶/۴	۷۳۳	۶۵۳	۶۹۷	۶۸۵	۴۷۴	سبزیجات و نباتات
۱/۳	۱/۱	۱۳/۹	۱۱/۰	۴۱۹	۳۶۸	۳۳۲	۱۸۰	۹۲	زعفران
۰/۷	۰/۶	۱۹/۴	۲۵/۱	۲۲۷	۱۹۰	۱۵۲	۱۵۵	۱۵۹	انواع پوست و چرم
۰/۳	۰/۳	۱۴/۴	۸۷/۴	۱۱۱	۹۷	۵۲	۶۴	۱۲۰	روده
۳/۵	۳/۱	۷/۷	-۱/۰	۱۱۳۳	۱۰۵۲	۱۰۶۳	۷۰۵	۵۹۶	سایر
۳/۶	۳/۱	۱۳/۰	-۲۰/۳	۱۱۶۹	۱۰۳۵	۱۲۹۸	۷۰۲	۳۱۹	کلوخه‌های کانی فلزی
۷۷/۲	۸۱/۶	-۸/۹	۳۶/۶	۲۵۱۳۷	۲۷۵۹۰	۲۰۱۹۴	۱۷۰۱۷	۱۴۶۶۲	کالاهای صنعتی
۱۵/۸	۲۵/۱	-۳۹/۳	۷۳/۵	۵۱۴۹	۸۴۸۵	۴۸۹۲	۳۹۲۵	۳۸۱۹	فرآورده‌های حاصل از نفت و گاز
۷/۶	۱۸/۱	-۵۹/۹	۹۳/۷	۲۴۶۲	۶۱۳۵	۳۱۶۷	۲۵۸۶	۲۸۷۳	گازهای نفتی و سایر هیدروکربورهای نفتی
۰/۱	۰/۱	-۴۲/۳	۲۳/۳	۲۷	۴۷	۳۸	۲۴	۱۷	نفتالین و سایر مخلوط‌های هیدروکربورهای بودار
۳/۸	۳/۷	۰/۵	۸۶/۶	۱۲۵۳	۱۲۴۷	۶۶۸	۸۲۱	۶۱۴	روغن‌های سبک و فرآورده‌ها
۵/۵	۴/۵	۱۸/۵	۴۹/۹	۱۸۰۴	۱۵۲۲	۱۰۱۵	۱۰۴۱	۶۷۹	چدن، آهن، فولاد و مصنوعات آنها
۱۰/۵	۱۱/۱	-۹/۰	۳۳/۸	۳۴۳۲	۳۷۷۰	۲۸۱۸	۲۴۳۶	۳۱۳۰	محصولات شیمیایی آلی
۳/۲	۳/۹	-۲۱/۹	۱۱۶/۳	۱۰۴۲	۱۳۳۵	۶۱۷	۸۸۵	۹۷۲	هیدروکربورهای حلقوی (بنزن، واکسیلن‌ها، تولوئن و ...)
۴/۸	۵/۱	-۹/۴	۳۷/۰	۱۵۷۴	۱۷۳۶	۱۲۶۷	۸۲۸	۱۰۴۱	متانول (الکل متلیک) و اتیلن گلیکول
۲/۸	۳/۸	-۲۷/۷	۱۰/۷	۹۱۷	۱۲۶۹	۱۱۴۶	۹۱۵	۷۷۸	آلومینیوم، مس، روی و مصنوعات آنها
۱۱/۲	۱۰/۰	۷/۸	۱۸/۲	۳۶۴۳	۳۳۸۰	۲۸۶۰	۲۳۰۱	۱۴۱۱	مواد پلاستیکی و اشیای ساخته شده از این مواد
۵/۸	۴/۲	۳۱/۵	۱۱/۸	۱۸۷۵	۱۴۲۶	۱۲۷۶	۱۲۸۶	۵۲۶	خاک و سنگ، سیمان، گچ و مصنوعات سنگی و سرامیکی
۰/۶	۰/۵	۸/۹	۵/۳	۱۸۰	۱۶۵	۱۵۷	۲۶۰	۱۷۷	ملبوس آماده، تریکو و انواع پارچه
۱/۷	۱/۱	۵۰/۴	-۳۷/۱	۵۵۷	۳۷۰	۵۸۹	۴۷۳	۴۵۶	وسایل نقلیه زمینی و قطعات یدکی آن
۱/۷	۲/۴	-۳۰/۲	۲۳/۵	۵۶۱	۸۰۴	۶۵۰	۳۴۹	۴۵۱	محصولات شیمیایی غیرآلی
۰/۳	۰/۳	-۱/۱	۴۰/۷	۱۰۶	۱۰۸	۷۶	۶۲	۸۸	اکسید و هیدروکسیدهای فلزی
۰/۷	۱/۳	-۴۹/۴	۱۳/۷	۲۳۰	۴۵۵	۴۰۰	۱۸۰	۴۰۲	آمونیاک
۰/۵	۰/۵	-۶/۹	۳۴/۸	۱۵۱	۱۶۲	۱۲۰	۶۱	۲۱۷	انواع گوگرد
۱/۲	۱/۰	۱۶/۳	۸/۲	۳۹۳	۳۳۸	۳۱۲	۲۷۷	۲۳۲	فرش ماشینی و سایر کف‌پوش‌ها
۱/۹	۲/۱	-۱۱/۹	۱۶۹/۳	۶۲۳	۷۰۸	۲۶۳	۱۴۶	۶۸	زیورآلات و جواهرآلات
۰/۶	۰/۵	۲۲/۹	۵/۳	۲۰۶	۱۶۷	۱۵۹	۱۶۹	۸۴	صابون، پودر و سایر مواد شوینده
۰/۴	۰/۴	-۱۳/۳	۲۱/۸	۱۳۰	۱۵۰	۱۲۳	۱۲۵	۹۲	کفش
۱۷/۴	۱۴/۹	۱۲/۵	۲۸/۰	۵۶۶۷	۵۰۳۶	۳۹۳۴	۳۳۱۶	۲۴۶۰	سایر
۲/۲	*	□	□	۷۰۰	۱۳	۲	۳۹	۴۸	کالاهای طبقه‌بندی نشده
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۳/۷	۲۷/۴	۳۲۵۶۷	۳۳۸۱۹	۲۶۵۵۱	۲۱۸۹۱	۱۸۳۳۴	جمع کل

ماخذ: استخراج شده از آمارهای گمرک ایران

وزن واردات گمرکی براساس طبقه‌بندی بین‌المللی کالا

(هزار تن)

سهم(درصد)	درصد تغییر		سال					
	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	
مواد غذایی و حیوانات زنده	۲۸/۷	۸۲/۹	-۱۰/۳	۲۰۱۰۷	۱۰۹۹۷	۱۲۲۶۰	۱۵۸۸۷	۱۵۹۲۱
لبنیات و تخم‌مرغ	۰/۲	-۰/۱	۷/۳	۸۴	۸۴	۷۹	۸۴	۷۲
غلات و فرآورده‌های آن	۱۶/۳	۱۳۳/۲	-۰/۳	۱۴۶۲۷	۶۲۷۱	۶۲۹۳	۱۱۵۲۶	۱۲۰۵۳
شکر و فرآورده‌های آن و عسل	۳/۳	۳۴/۸	-۳۰/۰	۱۷۰۸	۱۲۶۶	۱۸۰۸	۹۱۴	۱۱۱۸
قهوه، چای، کاکائو، ادویه‌جات و سایر محصولات مشابه	۰/۳	-۴/۲	-۶/۶	۱۰۵	۱۰۹	۱۱۷	۹۲	۸۴
میوه‌ها و سبزی‌ها	۱/۶	-۴۲/۴	-۱۳/۹	۶۲۱	۱۰۷۸	۱۲۵۲	۱۳۱۸	۱۰۵۴
سایر	۷/۵	۳۵/۵	-۱۹/۳	۲۹۶۲	۲۱۸۷	۲۷۱۲	۱۹۵۳	۱۵۴۰
نوشابه‌ها و دخانیات	۰/۲	-۳۱/۲	۳۶/۵	۸۷	۱۲۷	۹۳	۸۵	۱۱۹
مواد خام غیرخوراکی به استثنای مواد نفتی سوختنی	۳/۸	-۳۰/۲	-۲۶/۷	۱۵۱۶	۲۱۷۱	۲۹۶۴	۳۱۵۵	۳۰۶۸
کائوچوی خام	۰/۲	-۶/۸	-۳/۶	۹۳	۱۰۰	۱۰۴	۱۲۴	۹۹
الیاف نساجی ذکر نشده	۰/۶	-۴/۴	-۴/۱	۲۳۰	۲۴۱	۲۵۱	۲۶۸	۲۴۵
انواع کودهای خام و مواد معدنی	۰/۶	-۳۷/۸	-۳/۷	۲۲۱	۳۵۵	۳۶۹	۲۱۹	۲۰۲
سایر	۲/۵	-۳۴/۱	-۲۴/۲	۹۷۲	۱۴۷۵	۲۲۴۰	۲۵۴۳	۲۵۲۲
مواد معدنی، سوخت، مواد روغنی و مواد مربوط به آن	۵/۲	-۵۸/۰	-۱۶/۱	۲۰۵۸	۴۹۰۲	۵۸۴۲	۱۰۲۳۶	۵۶۶۷
روغن‌های گیاهی و حیوانی	۴/۱	۳/۲	-۱۳/۶	۱۶۱۵	۱۲۴۳	۱۴۳۸	۱۱۵۷	۱۰۲۵
روغن‌های گیاهی	۴/۱	۳/۲	-۱۳/۶	۱۶۱۴	۱۲۳۹	۱۴۳۵	۱۱۵۳	۱۰۱۹
سایر	*	-۵۲/۶	۲۹/۳	۲	۴	۳	۴	۶
مواد شیمیایی	۵/۱	-۲۸/۱	-۲۱/۵	۲۰۰۲	۲۷۸۶	۳۵۵۱	۳۳۲۲	۳۰۲۴
مواد و ترکیبات شیمیایی	۱/۶	-۲۹/۷	-۱۱/۱	۶۲۶	۷۰۴	۱۰۰۱	۹۸۰	۹۰۳
موادی که در رنگرزی و دباغی به کار می‌رود	۰/۲	-۲۹/۱	-۱۲/۰	۷۴	۱۰۴	۱۱۸	۱۱۰	۸۹
محصولات پزشکی و دارویی	۰/۱	۱۳/۶	-۲۹/۷	۲۵	۲۲	۳۱	۳۱	۳۰
مواد پلاستیکی، سلولز احیا شده و صمغ‌های مصنوعی	۲/۳	-۲۴/۲	۰/۳	۸۹۹	۱۱۸۶	۱۱۸۲	۱۰۸۶	۸۹۰
مواد و محصولات شیمیایی ذکر نشده	۰/۶	-۱۰/۰	۱/۵	۲۳۲	۲۵۷	۲۵۴	۲۵۲	۲۱۰
سایر	۰/۴	-۷۱/۳	-۴۶/۹	۱۴۷	۵۱۲	۹۶۴	۸۶۴	۹۰۱
کالاهایی که طبقه‌بندی آنها برحسب ماده به کار رفته در آنها صورت گرفته است	۲۵/۶	-۲۳/۸	-۱۸/۰	۱۰۱۲۳	۱۳۲۸۶	۱۶۲۱۰	۱۵۷۳۹	۱۲۹۹۴
کاغذ، مقوا و محصولات وابسته به آنها	۲/۴	-۹/۷	-۸/۲	۹۴۲	۱۰۴۳	۱۱۳۶	۱۲۰۷	۹۶۱
انواع نخ‌های نساجی و محصولات وابسته به آن	۰/۶	-۱۶/۵	۰/۵	۲۵۲	۳۰۲	۳۰۰	۳۱۴	۲۶۵
کالاهای ساخته شده از مواد کانی غیرفلزی	۱/۳	۲/۰	۱/۰	۵۰۷	۷۸۴	۷۷۷	۶۷۴	۶۹۷
آهن و فولاد	۱۷/۵	-۲۶/۶	-۲۳/۲	۶۹۲۷	۹۴۴۱	۱۲۲۹۱	۱۲۱۳۸	۱۰۰۲۴
سایر	۳/۸	-۱۲/۹	۰/۶	۱۴۹۶	۱۷۱۶	۱۷۰۶	۱۴۰۶	۱۰۴۶
ماشین‌آلات و لوازم حمل و نقل	۴/۵	-۳۱/۵	۰/۲	۱۷۷۷	۲۵۹۳	۲۵۸۸	۲۱۱۱	۲۱۲۳
ماشین‌آلات غیرالکتریکی	۲/۲	-۳۱/۱	-۲/۷	۸۸۸	۱۲۸۹	۱۳۲۵	۱۰۷۲	۱۰۰۷
ماشین‌آلات، دستگاه‌ها و ابزارهای الکتریکی	۱/۱	-۱۷/۹	-۱/۲	۴۴۲	۵۳۹	۵۴۶	۴۸۱	۴۶۷
وسایل حمل و نقل	۱/۱	-۴۱/۵	۶/۶	۴۴۷	۷۶۵	۷۱۸	۵۵۸	۶۴۹
کالاهای ساخته شده متفرقه	۰/۵	-۳۰/۳	-۰/۹	۱۸۹	۲۷۱	۲۷۴	۲۲۱	۱۹۸
لوازم علمی و حرفه‌ای	۰/۱	-۲۴/۹	۵/۳	۳۶	۴۸	۴۵	۴۶	۴۰
اشیای مصنوعی متفرقه و ذکر نشده	۰/۲	-۳۴/۱	-۵/۸	۹۴	۱۴۲	۱۵۱	۱۱۷	۱۰۶
سایر	۰/۲	-۲۶/۹	۴/۸	۵۹	۸۱	۷۸	۵۸	۵۳
کالاهایی که براساس نوع طبقه‌بندی نشده‌اند	*	۶۷/۳	-۹۷/۳	۶	۳	۱۲۷	۷	۹
جمع کل	۱۰۰/۰	۲/۹	-۱۵/۴	۳۹۴۸۱	۳۸۳۷۹	۴۵۳۴۶	۵۱۹۲۱	۴۴۱۴۸

ماخذ: استخراج شده از آمارهای گمرک ایران

سه‌م (درصد)		درصد تغییر		سال					
۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	
۲۱/۵	۱۲/۰	۵۵/۹	۸/۸	۱۱۵۱۷	۷۳۸۸	۶۷۹۰	۶۴۰۹	۶۷۳۸	مواد غذایی و حیوانات زنده
۰/۷	۰/۶	۱۱/۵	۰/۹	۳۹۶	۳۵۵	۳۵۲	۲۴۸	۲۹۲	لبنیات و تخم‌مرغ
۱۱/۹	۴/۹	۱۱۲/۵	۳۱/۶	۶۳۷۰	۲۹۹۸	۲۲۷۸	۳۵۱۷	۴۴۲۴	غلات و فرآورده‌های آن
۲/۱	۱/۳	۴۰/۲	۷/۳	۱۱۰۴	۷۸۷	۷۳۴	۳۴۵	۳۴۵	شکر و فرآورده‌های آن و عسل
۰/۸	۰/۶	۱۵/۷	۹/۹	۴۰۶	۳۵۱	۳۱۹	۲۱۲	۱۸۳	قهوه، چای، کاکائو، ادویه‌جات و سایر محصولات مشابه
۰/۹	۱/۲	-۳۳/۸	-۵/۱	۴۹۹	۷۵۴	۷۹۵	۶۹۷	۴۲۹	میوه‌ها و سبزی‌ها
۵/۱	۳/۵	۲۸/۰	-۷/۴	۲۷۴۲	۲۱۴۲	۲۳۱۳	۱۳۹۱	۱۰۵۶	سایر
۰/۵	۰/۵	-۶/۴	۴۴/۴	۲۸۹	۳۰۹	۲۱۴	۳۴۴	۴۹۹	نوشابه‌ها و دخانیات
۳/۴	۳/۷	-۲۱/۵	۶/۷	۱۸۰۵	۲۳۰۰	۲۱۵۶	۲۰۵۵	۲۱۵۹	مواد خام غیرخوراکی به استثنای مواد نفتی سوختنی
۰/۶	۰/۷	-۲۰/۳	۳۳/۰	۲۴۵	۴۳۳	۳۲۶	۲۶۹	۲۷۶	کانوچوی خام
۱/۲	۱/۱	-۹/۴	۲۵/۲	۶۳۶	۷۰۳	۵۶۱	۵۰۴	۵۳۴	الیاف نساجی ذکر نشده
۰/۲	۰/۲	-۳۱/۵	۹/۰	۹۵	۱۳۹	۱۲۷	۱۰۷	۱۱۰	انواع کودهای خام و مواد معدنی
۱/۴	۱/۷	-۲۹/۰	-۱۰/۲	۷۲۸	۱۰۲۶	۱۱۴۲	۱۱۷۵	۱۲۳۹	سایر
۲/۹	۶/۳	-۶۰/۸	۱/۴	۱۵۳۸	۳۹۲۰	۳۸۶۷	۵۷۵۲	۴۶۵۶	مواد معدنی، سوخت، مواد روغنی و مواد مربوط به آن
۳/۸	۲/۶	۲۵/۶	۱۲/۵	۲۰۴۱	۱۶۲۵	۱۴۴۴	۹۸۹	۱۱۵۰	روغن‌های گیاهی و حیوانی
۳/۸	۲/۶	۲۵/۶	۱۲/۵	۲۰۳۵	۱۶۲۰	۱۴۴۰	۹۸۳	۱۱۴۲	روغن‌های گیاهی
*	*	۴/۴	۱۱/۹	۵	۵	۵	۵	۸	سایر
۱۲/۷	۱۲/۰	-۹/۰	۶/۱	۶۷۷۳	۷۴۴۱	۷۰۱۱	۶۰۲۹	۶۳۴۴	مواد شیمیایی
۲/۷	۲/۳	۰/۳	۰/۴	۱۴۴۴	۱۴۴۰	۱۴۳۴	۱۲۴۸	۱۳۴۴	مواد و ترکیبات شیمیایی
۰/۶	۰/۵	-۱۱/۶	۶/۴	۲۹۸	۳۳۷	۳۱۷	۲۷۶	۲۶۵	موادی که در رنگرزی و دباغی به کار می‌رود
۳/۳	۲/۷	۳/۴	۳/۳	۱۷۵۱	۱۶۹۵	۱۶۴۱	۱۴۰۵	۱۲۴۶	محصولات پزشکی و دارویی
۳/۹	۴/۱	-۱۷/۹	۱۵/۸	۲۰۸۲	۲۵۳۶	۲۱۹۰	۱۸۳۵	۱۸۱۱	مواد پلاستیکی، سلولز احیا شده و صمغ‌های مصنوعی
۱/۶	۱/۳	۶/۱	۹/۵	۸۳۲	۷۸۵	۷۱۷	۶۷۲	۶۲۲	مواد و محصولات شیمیایی ذکر نشده
۰/۷	۱/۰	-۴۳/۷	-۹/۰	۳۶۵	۶۴۹	۷۱۳	۵۹۳	۱۰۵۵	سایر
۱۹/۹	۲۱/۷	-۲۰/۹	-۵/۵	۱۰۶۳۱	۱۳۴۴۲	۱۴۲۳۱	۱۲۵۹۰	۱۳۳۶۴	کالاهایی که طبقه‌بندی آنها برحسب ماده به کار رفته در آنها صورت گرفته است
۲/۳	۲/۰	-۰/۶	-۰/۵	۱۲۱۲	۱۲۱۸	۱۲۲۵	۱۰۸۸	۱۰۶۵	کاغذ، مقوا و محصولات وابسته به آنها
۱/۲	۱/۱	-۸/۶	۸/۲	۶۴۲	۷۰۳	۶۵۰	۶۱۲	۵۵۲	انواع نخ‌های نساجی و محصولات وابسته به آن
۱/۰	۱/۲	-۲۵/۵	۱۱/۲	۵۴۰	۷۲۵	۶۵۲	۶۷۹	۵۸۲	کالاهای ساخته شده از مواد کانی غیرفلزی
۱۱/۵	۱۳/۵	-۲۶/۸	-۹/۵	۶۱۲۱	۸۳۵۷	۹۲۳۵	۸۱۶۶	۹۳۰۷	آهن و فولاد
۴/۰	۳/۹	-۱۳/۳	-۱/۲	۲۱۱۵	۲۴۳۹	۲۴۷۰	۲۰۴۶	۱۸۵۷	سایر
۳۰/۴	۳۵/۸	-۲۶/۵	۶/۹	۱۶۲۷۱	۲۲۱۳۶	۲۰۷۱۳	۱۸۰۶۰	۱۹۱۷۱	ماشین‌آلات و لوازم حمل و نقل
۱۴/۲	۱۶/۷	-۲۶/۴	-۳/۷	۷۵۷۹	۱۰۲۹۱	۱۰۶۹۲	۹۵۵۲	۹۰۱۵	ماشین‌آلات غیرالکتریکی
۹/۱	۸/۸	-۱۱/۲	۲۴/۰	۴۸۴۵	۵۴۵۶	۴۴۰۰	۳۹۷۳	۴۶۰۹	ماشین‌آلات، دستگاه‌ها و ابزارهای الکتریکی
۷/۲	۱۰/۳	-۳۹/۸	۱۳/۷	۳۸۴۷	۶۳۸۸	۵۶۲۰	۴۵۳۵	۵۵۴۸	وسایل حمل و نقل
۲/۹	۲/۹	-۱۵/۱	۱/۲	۱۵۳۶	۱۸۰۹	۱۷۸۸	۱۸۶۷	۱۷۲۹	کالاهای ساخته شده متفرقه
۱/۴	۱/۵	-۱۷/۹	-۸/۰	۷۴۵	۹۰۸	۹۸۶	۱۳۳۱	۱۰۵۲	لوازم علمی و حرفه‌ای
۱/۱	۱/۱	-۱۰/۸	۹/۸	۵۹۹	۶۷۱	۶۱۱	۴۹۳	۵۴۸	اشیای مصنوعی متفرقه و ذکر نشده
۰/۴	۰/۴	-۱۶/۱	۲۰/۴	۱۹۳	۲۳۰	۱۹۱	۱۴۲	۱۲۹	سایر
۲/۰	۲/۳	-۲۷/۰	-۷۶/۹	۱۰۴۹	۱۴۳۷	۶۲۳۵	۱۱۹۲	۲۳۳	کالاهایی که براساس نوع طبقه‌بندی نشده‌اند
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۱۳/۵	-۴/۱	۵۳۴۵۱	۶۱۸۰۸	۶۴۴۵۰	۵۵۲۸۷	۵۶۰۴۲	جمع کل

تراز پرداخت‌های خارجی

(میلیون دلار)

درصد تغییر	سال						
	۱۳۹۱	۱۳۹۰	□۱۳۹۱	□۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	
-۵۵/۸	۱۱۵/۵	۲۶۲۷۱	۵۹۳۸۳	۲۷۵۵۴	۹۴۷۷	۲۲۸۳۷	حساب جاری
-۵۳/۸	۷۹/۷	۳۰۹۷۵	۶۷۰۶۹	۳۷۳۳۰	۱۹۰۷۹	۳۱۱۱۴	حساب کالا
-۳۲/۳	۲۸/۴	۹۸۰۳۳	۱۴۴۸۷۴	۱۱۲۷۸۸	۸۸۳۲۶	۱۰۱۲۸۹	صادرات کالا(فوب)
-۴۲/۴	۳۱/۱	۶۸۱۳۵	۱۱۸۲۳۲	۹۰۱۹۱	۶۹۹۵۷	۸۶۶۱۹	صادرات نفتی(۱)
۱۲/۲	۱۷/۹	۲۹۸۹۹	۲۶۶۴۲	۲۲۵۹۶	۱۸۳۶۹	۱۴۶۷۰	صادرات غیرنفتی
-۱۳/۸	۳/۱	۶۷۰۵۸	۷۷۸۰۵	۷۵۴۵۸	۶۹۲۴۷	۷۰۱۷۵	واردات کالا(فوب)
-۵۲/۹	-۱۵/۶	۲۶۳۹	۵۷۲۶	۶۷۸۸	۶۵۹۸	۷۸۱۵	گاز و فرآورده‌های نفتی(۲)
-۱۰/۶	۵/۰	۶۴۴۱۹	۷۲۰۷۹	۶۸۶۷۰	۶۲۶۴۹	۶۲۳۶۰	سایر کالاها
-۲۵/۴	-۱۶/۰	-۶۲۹۳	-۸۴۳۲	-۱۰۰۴۰	-۹۵۸۲	-۹۹۷۴	حساب خدمات
-۲۲/۴	-۲/۶	۶۶۸۷	۸۶۲۱	۸۸۵۳	۸۰۷۴	۷۷۷۵	صادرات خدمات
-۱۷/۵	-۶/۶	۲۹۷۷	۳۶۱۰	۳۸۶۷	۳۵۰۵	۳۸۴۹	حمل و نقل
۲۰/۱	۰/۲	۲۳۲	۱۹۳	۱۹۳	۲۰۴	۲۴۱	مسافر
-۲۱/۰	-۶/۹	۲۵۳۰	۳۲۰۲	۳۴۳۹	۳۰۴۹	۳۳۲۰	بار
۰/۰	-۸/۷	۲۱۵	۲۱۵	۲۳۵	۲۵۳	۲۸۸	سایر
-۵۲/۲	-۲/۳	۱۱۱۴	۲۳۸۱	۲۴۳۸	۲۰۵۵	۱۷۳۷	مسافرت
-۴۹/۰	-۳/۶	۲۸۵	۵۶۰	۵۸۱	۴۷۶	۳۷۰	تجاری
-۵۴/۵	-۱/۹	۸۲۹	۱۸۲۲	۱۸۵۷	۱۵۷۸	۱۳۶۷	شخصی
۰/۰	۱۱/۷	۷۲	۷۲	۶۵	۸۸	۷۳	خدمات ارتباطی
۰/۰	-۷/۴	۱۴۸۲	۱۴۸۲	۱۶۰۰	۱۶۶۲	۱۴۹۳	خدمات ساختمانی
-۰/۲	۱۸/۳	۷۷	۷۷	۶۵	۵۳	۳۰	خدمات بیمه
-۴/۰	۲۷/۳	۹۷	۱۰۱	۸۰	۶۶	۵۵	خدمات مالی(بجز بیمه)
-۰/۸	۴/۴	۸۶	۸۷	۸۳	۸۱	۷۴	خدمات کامپیوتری و اطلاعاتی
-۴/۰	۲۷/۳	۱۱	۱۲	۹	۸	۶	مالکیت معنوی و حق امتیازها
-۴/۰	۲۷/۳	۳۷۲	۳۸۷	۳۰۴	۲۵۱	۲۱۰	سایر خدمات تجاری
-۴/۰	۲۷/۳	۱۷۸	۱۸۶	۱۴۶	۱۲۰	۱۰۱	خدمات شخصی، فرهنگی و تفریحی
-۲/۴	۱۴/۸	۲۲۰	۲۲۵	۱۹۶	۱۸۶	۱۴۶	خدمات دولتی
-۲۳/۹	-۹/۷	۱۲۹۷۹	۱۷۰۵۳	۱۸۸۹۳	۱۷۶۵۶	۱۷۷۴۹	واردات خدمات
-۱۰/۶	-۴/۲	۳۱۶۰	۳۵۳۵	۳۶۸۹	۳۶۹۹	۴۲۰۶	حمل و نقل
-۱۲/۳	۲۰/۵	۹۶۷	۱۱۰۳	۹۱۵	۶۹۸	۷۰۴	مسافر
-۱۵/۹	-۱۹/۵	۱۲۹۸	۱۵۴۴	۱۹۱۷	۲۰۳۶	۲۵۳۴	بار
۰/۸	۳/۷	۸۹۶	۸۸۹	۸۵۷	۹۶۵	۹۶۷	سایر
-۳۳/۰	۱/۳	۶۵۵۰	۹۷۷۸	۹۶۵۵	۷۸۰۵	۷۵۶۶	مسافرت

۱۳۷۲	۱۲۸۵	۱۵۸۳	۱۶۲۰	۱۱۲۰	۲/۴	-۳۰/۸	تجاری
۶۱۹۴	۶۵۱۹	۸۰۷۳	۸۱۵۸	۵۴۲۹	۱/۱	-۳۳/۵	شخصی
۳۷۷	۲۷۹	۲۴۵	۲۱۰	۲۱۰	-۱۴/۲	۰/۰	خدمات ارتباطی
۳۰۶۲	۳۰۸۶	۱۹۴۴	۲۹۶	۲۹۶	-۸۴/۸	۰/۰	خدمات ساختمانی(فنی و مهندسی)
۱۶	۷۷	۶۸	۶۵	۶۳	-۳/۴	-۳/۸	خدمات بیمه
۲۸۰	۳۸۷	۵۸۰	۵۵۶	۴۸۰	-۴/۱	-۱۳/۷	خدمات مالی(بجز بیمه)
۳۴۷	۳۴۳	۴۰۰	۳۸۳	۳۳۱	-۴/۱	-۱۳/۷	خدمات کامپیوتری و اطلاعاتی
۱۶۸	۱۶۶	۱۹۳	۱۸۵	۱۶۰	-۴/۱	-۱۳/۷	مالکیت معنوی و حق امتیازها
۷۹۸	۸۱۹	۱۰۵۶	۱۰۲۸	۸۸۳	-۲/۷	-۱۴/۰	سایر خدمات تجاری
۲۸۰	۲۷۶	۳۲۲	۳۰۹	۲۶۷	-۴/۱	-۱۳/۷	خدمات شخصی، فرهنگی و تفریحی
۶۴۹	۷۱۹	۷۴۰	۷۰۶	۵۷۹	-۴/۶	-۱۸/۰	خدمات دولتی
۱۳۳۵	-۱۲۲	۷۹	۳۲۳	۱۰۳۷	۳۰۸/۱	۲۲۱/۶	حساب درآمد
۳۲۷۰	۱۷۹۱	۱۹۵۲	۲۱۷۱	۲۴۶۹	۱۱/۳	۱۳/۷	دریافت
۵۵۸	۲۷۰	۳۱۶	۳۶۰	۳۲۴	۱۴/۰	-۱۰/۰	جبران خدمات کارگران
۲۷۱۲	۱۵۲۱	۱۶۳۶	۱۸۱۱	۲۱۴۴	۱۰/۷	۱۸/۴	درآمد سرمایه‌گذاری
۱۹۳۵	۱۹۱۲	۱۸۷۳	۱۸۴۹	۱۴۳۱	-۱/۳	-۲۲/۶	پرداخت
۳۲۴	۴۹۶	۶۳۵	۵۹۸	۳۴۹	-۵/۹	-۴۱/۷	جبران خدمات کارگران
۱۶۱۱	۱۴۱۷	۱۲۳۷	۱۲۵۱	۱۰۸۲	۱/۱	-۱۳/۵	هزینه سرمایه‌گذاری
۳۶۲	۱۰۱	۱۸۵	۴۲۳	۵۵۲	۱۲۸/۷	۳۰/۳	حساب انتقالات جاری
۷۳۲	۵۵۵	۷۲۷	۸۹۲	۸۹۱	۲۲/۷	-۰/۱	دریافت
.	.	.	.	.	θ	θ	دولت
۷۳۲	۵۵۵	۷۲۷	۸۹۲	۸۹۱	۲۲/۷	-۰/۱	سایر بخش‌ها
۳۷۰	۴۵۳	۵۴۱	۴۶۹	۳۳۹	-۱۳/۵	-۲۷/۶	پرداخت
۴۲	۴۸	۱۱۷	۵۲	۵۲	-۵۵/۲	۰/۰	دولت
۳۲۸	۴۰۵	۴۲۵	۴۱۶	۲۸۷	-۲/۰	-۳۱/۰	سایر بخش‌ها
-۱۹۱۳۵	-۶۴۶۰	-۲۴۲۹۶	-۳۷۹۷۴	-۲۲۰۴۷	۵۶/۳	-۴۱/۹	حساب مالی و سرمایه
-۳۸۳	-۷۴۴	-۹۸۶	-۶۸۴	-۲۴۹	-۳۰/۶	-۶۳/۶	حساب سرمایه
-۱۸۷۵۳	-۵۷۱۶	-۲۳۳۱۰	-۳۷۲۹۱	-۲۱۷۹۹	۶۰/۰	-۴۱/۵	حساب مالی(۳)
-۸۲۲۹	۷۲۶۸	۹۴۷	-۲۱۴۳۶	-۱۲۲۱۳	θ	-۴۳/۰	دارایی‌های ذخیره
-۳۷۰۲	-۳۰۱۶	-۳۲۵۹	-۲۱۴۰۹	-۴۲۲۴	□	-۸۰/۳	اشتباهات و از قلم افتادگی‌ها

- ۱- ارزش نفت خام، فرآورده‌های نفتی، گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی (تعرفه‌های ۲۷۰۹، ۲۷۱۰ و ۲۷۱۱) صادر شده توسط شرکت‌های ملی نفت، گاز و پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، شرکت‌های پتروشیمی و سایرین(گمرکی و غیرگمرکی)
- ۲- ارزش فرآورده‌های نفتی، گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی (تعرفه‌های ۲۷۰۹، ۲۷۱۰ و ۲۷۱۱) وارد شده توسط شرکت‌های ملی نفت، گاز و پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران و سایرین(گمرکی و غیرگمرکی)
- ۳- شامل تغییرات حساب ذخیره ارزی و دارایی‌های خارجی بانک مرکزی می‌باشد.

خلاصه دارایی‌ها و بدهی‌های سیستم بانکی (۱)

(میلیارد ریال)

درصد تغییر		مانده در پایان سال				
۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰ (۲)	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷
دارایی‌ها						
۶/۰	۲۷/۵	۲۲۷۳۵۷۰/۶	۲۱۴۵۶۸۷/۷	۱۶۸۲۵۵۶/۱	۱۳۳۱۲۲۳/۸	۱۲۱۶۲۳۷/۰
دارایی‌های خارجی						
۴۲/۶	۱۵/۴	۹۱۰۳۵۴/۴	۶۳۸۴۷۶/۱	۵۵۳۴۰۳/۵	۳۶۴۶۳۳/۹	۲۹۱۵۳۹/۴
بدهی بخش دولتی						
۴۳/۱	۴/۲	۶۹۸۹۸۹/۷	۴۸۸۴۶۶/۳	۴۶۸۹۲۸/۸	۲۸۴۹۰۶/۴	۲۰۶۹۲۵/۹
دولت						
۴۰/۹	۷۷/۶	۲۱۱۳۶۴/۷	۱۵۰۰۰۹/۸	۸۴۴۷۴/۷	۷۹۷۲۷/۵	۸۴۶۱۳/۵
شرکت‌ها و موسسات دولتی						
۱۷/۷	۲۰/۱	۴۱۳۸۹۷۴/۷	۳۵۱۶۸۴۶/۰	۲۹۲۹۲۲۴/۵	۲۱۳۷۳۶۳/۸	۱۸۶۶۵۵۰/۹
بدهی بخش غیردولتی						
۳۹/۴	۱۹/۵	۲۹۹۲۰۶۲/۲	۲۱۴۶۹۳۱/۹	۱۷۹۶۰۵۲/۲	۱۳۳۸۰۱۶/۰	۱۲۰۸۱۶۰/۷
سایر						
۲۲/۱	۲۱/۴	۱۰۳۱۴۹۶۱/۹	۸۴۴۷۹۴۱/۷	۶۹۶۱۲۳۶/۳	۵۱۷۱۲۳۷/۵	۴۵۸۲۴۸۸/۰
جمع						
-۷/۳	۲۰/۴	۱۳۴۵۵۵۹/۴	۱۴۵۱۳۹۵/۳	۱۲۰۵۷۷۷/۳	۹۲۱۶۸۸/۹	۸۱۰۳۸۲/۲
اقلام زیر خط						
۱۷/۸	۲۱/۲	۱۱۶۶۰۵۲۱/۳	۹۸۹۹۳۳۷/۰	۸۱۶۷۰۱۳/۶	۶۰۹۲۹۲۶/۴	۵۳۹۲۸۷۰/۲
جمع دارایی‌ها						
بدهی‌ها						
۳۰/۰	۲۰/۱	۴۶۰۶۹۳۵/۹	۳۵۴۲۵۵۱/۹	۲۹۴۸۸۷۴/۲	۲۳۵۵۸۸۹/۱	۱۹۰۱۳۶۶/۰
نقدینگی						
۲۶/۶	۱۸/۳	۱۱۳۶۷۱۷/۷	۸۹۷۵۷۲/۵	۷۵۸۷۱۶/۶	۶۰۱۶۹۷/۰	۵۲۵۴۸۲/۵
پول						
۳۱/۲	۲۰/۸	۳۴۷۰۲۱۸/۲	۲۶۴۴۹۷۹/۴	۲۱۹۰۱۵۷/۶	۱۷۵۴۱۹۲/۱	۱۳۷۵۸۸۳/۵
شبه‌پول						
۲/۱	۱۰/۱	۴۰۷۷۷۹/۳	۳۹۹۵۳۶/۶	۳۶۲۸۷۰/۴	۳۰۰۰۲۵/۱	۳۳۵۶۲۰/۶
وام‌ها و سپرده‌های بخش دولتی						
۲/۷	۸/۷	۳۸۹۶۳۵/۸	۳۷۹۲۸۵/۷	۳۴۹۰۴۲/۴	۲۸۳۱۳۰/۴	۳۱۹۵۴۲/۴
دولت						
-۱۰/۴	۴۶/۴	۱۸۱۴۳/۵	۲۰۲۵۰/۹	۱۳۸۲۸/۰	۱۶۸۹۴/۷	۱۶۰۷۸/۲
شرکت‌ها و موسسات دولتی						
۲۷/۲	۳۲/۸	۵۷۴۶۶۳/۷	۴۵۱۹۲۷/۳	۳۴۰۲۹۵/۷	۲۶۳۱۰۵/۰	۲۵۲۲۵۱/۸
حساب سرمایه						
۵/۰	۳۱/۳	۱۳۷۳۸۶۴/۵	۱۳۰۸۸۷۳/۵	۹۹۶۸۳۹/۰	۶۰۶۰۰۶/۰	۶۱۱۹۸۶/۱
وام‌ها و اعتبارات دریافتی از خارج و سپرده‌های ارزی						
۰/۰	۰/۰	۲/۰	۲/۰	۲/۰	۲/۰	۲/۰
ودیعه ثبت سفارش کالاهای بخش غیردولتی						
۴۲۳/۰	-۲۱/۶	۱۵۰۱/۶	۲۸۷/۱	۳۶۶/۲	۵۷۸/۰	۶۶۲/۷
پیش‌پرداخت اعتبارات اسنادی بخش دولتی						
۲۲/۱	۱۸/۷	۳۳۵۰۲۳۴/۹	۲۷۴۴۷۶۳/۳	۲۳۱۱۹۸۸/۸	۱۶۴۵۶۳۲/۳	۱۴۸۰۵۹۸/۸
سایر						
۲۲/۱	۲۱/۴	۱۰۳۱۴۹۶۱/۹	۸۴۴۷۹۴۱/۷	۶۹۶۱۲۳۶/۳	۵۱۷۱۲۳۷/۵	۴۵۸۲۴۸۸/۰
جمع						
-۷/۳	۲۰/۴	۱۳۴۵۵۵۹/۴	۱۴۵۱۳۹۵/۳	۱۲۰۵۷۷۷/۳	۹۲۱۶۸۸/۹	۸۱۰۳۸۲/۲
اقلام زیر خط						
۱۷/۸	۲۱/۲	۱۱۶۶۰۵۲۱/۳	۹۸۹۹۳۳۷/۰	۸۱۶۷۰۱۳/۶	۶۰۹۲۹۲۶/۴	۵۳۹۲۸۷۰/۲
جمع بدهی‌ها						

۱- شامل شعب خارج بانک‌های تجاری نمی‌باشد. از اسفند ماه ۱۳۸۸، بانک‌های صادرات، ملت، تجارت و رفاه از ردیف بانک‌های تجاری دولتی خارج و در ردیف بانک‌های غیردولتی طبقه‌بندی شده‌اند.
 ۲- آمار سال ۱۳۹۰ براساس آخرین اطلاعات موجود مورد تجدید نظر قرار گرفته است.

درصد تغییر	مانده در پایان سال						
	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰ (۲)	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	
۱۷/۷	۲۰/۱	۴۱۳۸۹۷۴/۷	۳۵۱۶۸۴۶/۰	۲۹۲۹۲۲۴/۵	۲۱۳۷۳۶۳/۸	۱۸۶۶۵۵۰/۹	بانکها و موسسات اعتباری
۱۶/۵	۱۹/۱	۳۹۶۴۴۴۹/۹	۳۴۰۲۹۹۱/۰	۲۸۵۶۶۷۶/۳	۲۰۵۷۶۰۱/۶	۱۷۷۳۴۲۷/۱	تسهیلات اعطایی (۳)
۶۶/۱	۹۴/۳	۲۶۶۶۸/۶	۱۶۰۵۲/۷	۸۲۶۳/۷	۳۲۶۶۷/۲	۵۲۰۷۹/۸	وامها و اعتبارات پرداختی (۴)
۵۱/۲	۵۲/۱	۱۴۷۸۵۶/۲	۹۷۸۰۲/۳	۶۴۲۸۴/۵	۴۷۰۹۵/۰	۴۱۰۴۴/۰	سرمایه‌گذاری مستقیم و مشارکت حقوقی
۵/۸	۱۶/۳	۷۸۲۵۳۲/۶	۷۳۹۷۱۵/۶	۶۳۵۹۳۵/۷	۵۱۹۰۶۹/۲	۱۱۲۰۱۵۵/۹	بانکهای تجاری
۵/۶	۱۷/۶	۷۶۷۰۱۵/۳	۷۲۶۶۴۶/۶	۶۱۸۱۱۸/۴	۴۹۴۷۵۰/۵	۱۰۵۴۷۶۷/۷	شرکتها و موسسات دولتی
☐	-۸۴/۴	۷۸۲/۴	۱۱۴/۸	۷۳۷/۷	۷۲۴۳/۵	۳۸۰۳۴/۴	وامها و اعتبارات پرداختی
۱۳/۷	-۲۴/۲	۱۴۷۳۴/۹	۱۲۹۵۴/۲	۱۷۰۷۹/۶	۱۷۰۷۵/۲	۲۷۳۵۳/۸	سرمایه‌گذاری مستقیم و مشارکت حقوقی
۲۱/۵	۱۸/۴	۱۲۲۱۸۶۲/۰	۱۰۰۵۶۴۷/۶	۸۴۹۷۰۹/۵	۵۰۳۴۰۵/۷	۳۹۹۳۶۸/۱	بانکهای تخصصی
۲۱/۵	۱۸/۲	۱۲۱۰۲۴۰/۲	۹۹۶۲۷۸/۵	۸۴۲۸۳۹/۳	۴۹۴۹۳۵/۳	۳۹۲۹۱۵/۹	تسهیلات اعطایی
-۲۷/۸	-۱۸/۴	۳۵/۹	۴۹/۷	۶۰/۹	۲۴۱۳/۳	۲۱۵۷/۹	وامها و اعتبارات پرداختی
۲۴/۳	۳۶/۹	۱۱۵۸۵/۹	۹۳۱۹/۴	۶۸۰۹/۳	۶۰۵۷/۱	۴۲۹۴/۳	سرمایه‌گذاری مستقیم و مشارکت حقوقی
۲۰/۵	۲۲/۷	۲۱۳۴۵۸۰/۱	۱۷۷۱۴۸۲/۸	۱۴۴۳۵۷۹/۳	۱۱۱۴۸۸۸/۹	۳۴۷۰۲۶/۹	کل بانکهای غیردولتی
۱۸/۳	۲۰/۴	۱۹۸۷۱۹۴/۴	۱۶۸۰۰۶۵/۹	۱۳۹۵۷۱۸/۶	۱۰۶۷۹۱۵/۸	۳۲۵۷۴۳/۵	تسهیلات اعطایی
۶۲/۷	۱۱۲/۸	۲۵۸۵۰/۳	۱۵۸۸۸/۲	۷۴۶۵/۱	۲۳۰۱۰/۴	۱۱۸۸۷/۵	وامها و اعتبارات پرداختی
۶۰/۹	۸۷/۰	۱۲۱۵۳۵/۴	۷۵۵۲۸/۷	۴۰۳۹۵/۶	۲۳۹۶۲/۷	۹۳۹۵/۹	سرمایه‌گذاری مستقیم و مشارکت حقوقی

۱- از اسفند ماه ۱۳۸۸، بانکهای صادرات، ملت، تجارت و رفاه از ردیف بانکهای تجاری دولتی خارج و در ردیف بانکهای غیردولتی طبقه‌بندی شده‌اند.

۲- آمار سال ۱۳۹۰ براساس آخرین اطلاعات موجود مورد تجدید نظر قرار گرفته است.

۳- منظور از «تسهیلات اعطایی»، تسهیلات اعطایی بانکها براساس قانون عملیات بانکی بدون ربا- بدون سرمایه‌گذاری مستقیم و مشارکت حقوقی- خرید دین و اموال معاملات می‌باشد.

۴- منظور از «وامها و اعتبارات پرداختی»، تسهیلات مربوط به بدهی مشتریان بابت اعتبارات اسنادی پرداخت شده، بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی داخلی، بدهکاران بابت ضمانت‌های پرداخت شده، بدهی مشتریان بابت مابه‌التفاوت نرخ ارز، اوراق مشارکت، مطالبات قدیم و سفته‌های واخواستی می‌باشد.

نقدینگی (۱)

(میلیارد ریال)

درصد تغییر	مانده در پایان سال							
	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰ (۲)	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	
	۲۶/۶	۱۸/۳	۱۱۳۶۷۱۷/۷	۸۹۷۵۷۲/۵	۷۵۸۷۱۶/۶	۶۰۱۶۹۷/۰	۵۲۵۴۸۲/۵	پول
	۲۵/۴	۱۶/۹	۳۳۰۱۶۴/۲	۲۶۳۲۰۹/۳	۲۲۵۱۵۵/۳	۱۹۲۳۱۳/۹	۱۵۷۷۶۴/۲	اسکناس و مسکوک در دست اشخاص
	۲۷/۱	۱۸/۹	۸۰۶۵۵۳/۵	۶۳۴۳۶۳/۲	۵۳۳۵۶۱/۳	۴۰۹۳۸۳/۱	۳۶۷۷۱۸/۳	سپرده‌های دیداری
	۱۰/۳	۱۹/۷	۲۸۶۱۲۳/۶	۲۵۹۳۳۶/۴	۲۱۶۷۱۰/۴	۱۶۳۱۲۰/۸	۳۴۴۹۸۲/۴	بانک‌های دولتی
	۳۸/۸	۱۸/۴	۵۲۰۴۲۹/۹	۳۷۵۰۲۶/۸	۳۱۶۸۵۰/۹	۲۴۶۲۶۲/۳	۲۲۷۳۵/۹	کل بانک‌های غیردولتی
	۳۱/۲	۲۰/۸	۳۴۷۰۲۱۸/۲	۲۶۴۴۹۷۹/۴	۲۱۹۰۱۵۷/۶	۱۷۵۴۱۹۲/۱	۱۳۷۵۸۸۳/۵	شبه پول
	۲۸/۹	۲۰/۰	۱۱۹۰۶۰۱/۱	۹۲۳۵۹۰/۱	۷۶۹۶۴۳/۱	۶۴۹۹۵۶/۹	۹۸۴۲۱۷/۹	بانک‌های دولتی
	۳۲/۴	۲۱/۲	۲۲۷۹۶۱۷/۱	۱۷۲۱۳۸۹/۳	۱۴۲۰۵۱۴/۵	۱۱۰۴۲۳۵/۲	۳۹۱۶۶۵/۶	کل بانک‌های غیردولتی
	۲۱/۳	۷/۰	۳۱۰۲۷۷/۵	۲۵۵۷۵۶/۲	۲۳۹۰۷۵/۴	۱۸۰۱۱۴/۳	۱۵۳۹۴۶/۷	سپرده‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز
	۱۳/۱	۲/۷	۱۵۱۲۸۱/۱	۱۳۳۷۴۱/۹	۱۳۰۲۴۹/۴	۱۰۵۱۳۳/۴	۱۵۰۱۲۵/۲	بانک‌های دولتی
	۳۰/۳	۱۲/۱	۱۵۸۹۹۶/۴	۱۲۲۰۱۴/۳	۱۰۸۸۲۶/۰	۷۴۹۸۰/۹	۳۸۲۱/۵	کل بانک‌های غیردولتی
	۳۳/۲	۲۱/۸	۳۰۵۹۹۷۱/۴	۲۲۹۷۹۳۷/۶	۱۸۸۶۷۰۸/۳	۱۵۲۲۳۲۱/۸	۱۱۷۷۶۴۴/۱	سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار
	۳۴/۶	۲۱/۸	۹۹۳۴۱۸/۳	۷۳۷۹۳۷/۰	۶۰۵۹۷۲/۶	۵۱۶۵۱۸/۲	۷۹۵۱۲۸/۹	بانک‌های دولتی
	۳۲/۵	۲۱/۸	۲۰۶۶۵۵۳/۱	۱۵۶۰۰۰۰/۶	۱۲۸۰۷۳۵/۷	۱۰۰۵۸۰۳/۶	۳۸۲۵۱۵/۲	کل بانک‌های غیردولتی
	۵۲/۶	۱۲/۹	۱۳۲۷۳۲۶/۹	۸۶۹۹۰۹/۷	۷۷۰۳۰۹/۳	۶۷۳۲۶۵/۳	۵۶۴۵۸۱/۶	کوتاه‌مدت
	۲۱/۳	۲۷/۹	۱۷۳۲۶۴۴/۵	۱۴۲۸۰۲۷/۹	۱۱۱۶۳۹۹/۰	۸۴۸۹۵۶/۵	۶۱۰۱۸۵/۵	بلندمدت
	۹/۵	۴۱/۸	۹۹۹۶۹/۳	۹۱۲۸۵/۶	۶۴۳۷۳/۹	۵۱۷۵۶/۰	۴۴۲۹۲/۷	سپرده‌های متفرقه (۳)
	-۱۱/۶	۵۵/۳	۴۵۹۰۱/۷	۵۱۹۱۱/۲	۳۳۴۲۱/۱	۲۸۳۰۵/۳	۳۸۹۶۳/۸	بانک‌های دولتی
	۳۷/۳	۲۷/۲	۵۴۰۶۷/۶	۳۹۳۷۴/۴	۳۰۹۵۲/۸	۲۳۴۵۰/۷	۵۳۲۸/۹	کل بانک‌های غیردولتی
	۳۰/۰	۲۰/۱	۴۶۰۶۹۳۵/۹	۳۵۴۲۵۵۱/۹	۲۹۴۸۸۷۴/۲	۲۳۵۵۸۸۹/۱	۱۹۰۱۳۶۶/۰	نقدینگی

۱- از اسفند ماه ۱۳۸۸، بانک‌های صادرات، ملت، تجارت و رفاه از ردیف بانک‌های تجاری دولتی خارج و در ردیف بانک‌های غیردولتی طبقه‌بندی شده‌اند.

۲- آمار سال ۱۳۹۰ براساس آخرین اطلاعات موجود مورد تجدید نظر قرار گرفته است.

۳- شامل پیش‌دریافت اعتبارات اسنادی، سپرده‌های نقدی ضمانت‌نامه‌ها، وجوه اداره شده مصرف نشده، پیش‌دریافت بابت تسهیلات و وجوه صندوق بازنشستگی و پس‌انداز کارکنان بانک‌ها و دولت می‌باشد.

درصد تغییر	سال						
	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	
سهام مورد معامله							
۹/۵	-۲۸/۲	۸۰۱۵۵/۸	۷۳۱۸۸/۸	۱۰۱۹۱۲/۷	۸۵۶۲۵/۱	۴۷۹۷۵/۴	تعداد(میلیون سهم)(۱)
۱۳/۵	۳/۸	۲۵۷۰۷۲/۴	۲۲۶۴۴۷/۳	۲۱۸۰۵۴/۹	۱۸۴۱۶۶/۲	۱۳۷۳۸۵/۴	ارزش(میلیارد ریال)(۱)
۱۵/۱	۲۳/۵	۱۸۳۸۵۰۰	۱۵۹۶۸۶۲	۱۲۹۳۲۹۴	۸۵۹۵۸۴	۵۴۰۳۹۸	تعداد خریداران(۲)
۱۵/۴	۳۳/۵	۵۲۳۵۳۲۵	۴۵۳۷۱۰۵	۳۳۹۸۵۲۴	۳۰۳۰۳۷۹	۱۸۷۵۳۷۲	دفعات معامله(۳)
واگذاری سهام بخش عمومی(۴)							
-۶۴/۳	-۲۴/۳	۲۲۴۶/۴	۶۲۹۳/۰	۸۳۱۳/۶	۵۴۹۱۸/۵	۲۷۵۴۲/۷	تعداد(میلیون سهم)
-۷۱/۲	-۱۵/۳	۶۱۱۶/۶	۲۱۲۷۲/۲	۲۵۱۱۰/۷	۱۱۹۵۱۰/۴	۷۵۸۷۹/۶	ارزش(میلیارد ریال)
شاخص قیمت سهام در پایان دوره							
۴۶/۸	۱۱/۲	۳۸۰۴۰/۸	۲۵۹۰۵/۶	۲۳۲۹۴/۹	۱۲۵۳۶/۷	۷۹۶۶/۵	کل
۱/۰	۰/۶	۶۰۸۱۱/۶	۶۰۱۹۱/۵	۵۹۸۳۸/۷	۳۳۶۴۱/۶	۲۰۵۵۲/۸	مالی
۵۸/۹	۱۴/۴	۳۲۸۹۱/۷	۲۰۶۹۷/۷	۱۸۰۹۳/۵	۹۶۲۹/۵	۶۱۷۲/۶	صنعت
۲۹/۷	۱۴/۰	۱۶۱۷/۷	۱۲۴۷/۱	۱۰۹۴/۳	۵۴۹/۲	۲۹۱/۱	پنجاه شرکت فعال تر
۳۸/۸	۱۰/۴	۳۰۰۳۰/۷	۲۱۶۴۳/۳	۱۹۶۱۲/۱	۱۰۳۳۶/۵	۶۳۸۳/۷	بازار اول
۸۲/۹	۱۵/۹	۶۲۸۳۹/۹	۳۴۳۴۸/۲	۲۹۶۲۷/۶	۱۷۷۱۰/۴	۱۲۵۶۳/۵	بازار دوم
۴۶/۸	۱۱/۲	۱۵۴۷۷/۰	۱۰۵۳۹۸/۰	۹۴۷۷۶/۰	۵۱۰۶/۰	۳۲۱۱۷/۳	شاخص قیمت و سود نقدی
۳۳/۱	۱۵/۰	۱۷۰۷۴۹۷/۸	۱۲۸۲۵۰۶/۷	۱۱۱۵۶۳۶/۲	۶۵۱۴۲۸/۳	۴۴۸۹۵۴/۹	ارزش جاری سهام در پایان دوره(میلیارد ریال)
-۰/۸	-۰/۸	۲۳۹	۲۴۱	۲۴۳	۲۴۴	۲۳۸	تعداد روزهای فعالیت
-۶/۱	-۰/۳	۳۲۲	۳۴۳	۳۴۲	۳۳۷	۳۴۶	تعداد شرکت‌های درج شده در تابلوها

ماخذ: سازمان بورس و شرکت بورس اوراق بهادار تهران

۱- با احتساب معاملات تابلوی غیررسمی است.

۲- به دلیل اجرای سامانه جدید معاملات بورس از تاریخ ۱۳۸۷/۹/۱۶، پیش‌فرض‌های محاسباتی تعداد خریداران سهام تغییر کرده و لذا روند آماری متغیر کاملاً عوض شده است.

۳- ارقام براساس کل معاملات سهام و اوراق مشارکت می‌باشد.

۴- تعداد و ارزش سهام واگذار شده بخش عمومی، شامل سهام عدالت و سهام ترجیحی می‌باشد.

وضعیت انتشار اوراق مشارکت تا پایان سال ۱۳۹۱

موضوع اوراق مشارکت	زمان انتشار	مبلغ منتشر شده (میلیارد ریال)	مبلغ فروش رفته (میلیارد ریال)	مدت اوراق (سال)	نرخ سود علی الحساب (درصد در سال)
اوراق مشارکت دولت					
دولتی - بودجه‌ای (۱)					
دولتی - غیر بودجه‌ای (۲)					
سازمان توسعه برق ایران	۱۳۹۱/۰۲/۲۳	۷۵۸۶/۰	۷۳۸۰۶/۴	۴	۰/۰
شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران	۱۳۹۱/۰۳/۰۱	۱۳۸۰/۰	۰/۰	۴	۰/۰
شرکت آب و فاضلاب خوزستان	۱۳۹۱/۰۳/۰۲	۲۱۴۰/۰	۲۱۴۰/۰	۴	۰/۰
شرکت توانیر	۱۳۹۱/۰۳/۰۸	۹۹۴/۰	۹۹۴/۰	۴	۰/۰
شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور	۱۳۹۱/۰۳/۲۰	۳۶۸/۹	۳۶۸/۹	۴	۰/۰
شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور	۱۳۹۱/۰۳/۲۰	۲۱۵۴/۰	۲۱۵۴/۰	۴	۰/۰
شرکت نفت و گاز پارس	۱۳۹۱/۰۴/۰۶	۵۰۰۰/۰	۵۰۰۰/۰	۴	۰/۰
شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران	۱۳۹۱/۰۶/۰۱	۹۵۱/۰	۹۵۱/۰	۴	۰/۰
شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران	۱۳۹۱/۰۶/۰۱	۲۰۰۰/۰	۲۰۰۰/۰	۴	۰/۰
شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران	۱۳۹۱/۰۶/۲۰	۴۰۴۵/۰	۴۰۴۵/۰	۴	۰/۰
شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور	۱۳۹۱/۰۶/۲۵	۴۹۸۸/۰	۴۹۸۸/۰	۴	۰/۰
شرکت آب و برق خوزستان	۱۳۹۱/۰۶/۲۹	۲۱۴۲/۰	۲۱۴۲/۰	۴	۰/۰
شرکت نفت و گاز پارس	۱۳۹۱/۰۷/۱۵	۱۰۰۰۰/۰	۵۴۱۲/۰	۴	۰/۰
شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب	۱۳۹۱/۱۰/۰۲	۷۵۰۰/۰	۷۵۰۰/۰	۴	۰/۰
شرکت آب و برق خوزستان	۱۳۹۱/۱۰/۱۰	۲۳۳۵/۰	۶۰۵/۰	۴	۰/۰
شرکت نفت فلات قاره ایران	۱۳۹۱/۱۰/۱۸	۷۵۰۰/۰	۷۵۰۰/۰	۴	۰/۰
آب منطقه تهران	۱۳۹۱/۱۱/۰۱	۹۰۰/۰	۹۰۰/۰	۴	۰/۰
سازمان بنادر و دریانوردی	۱۳۹۱/۱۲/۰۱	۳۰۰۰/۰	۱۶۰۸/۰	۴	۰/۰
آب منطقه فارس	۱۳۹۱/۱۲/۰۶	۱۲۰۰/۰	۱۲۰۰/۰	۴	۰/۰
شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور	۱۳۹۱/۱۲/۰۶	۵۶۰۰/۰	۲۷۴۶/۰	۴	۰/۰
شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور	۱۳۹۱/۱۲/۰۶	۶۹۰۰/۰	۶۰۰۰/۰	۴	۰/۰
آب منطقه گیلان	۱۳۹۱/۱۲/۱۹	۱۰۵۰/۰	۱۵۴/۰	۴	۰/۰
شرکت آب و فاضلاب خوزستان	۱۳۹۱/۱۲/۲۲	۲۷۰۰/۰	۱۶۴/۰	۴	۰/۰
شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور	۱۳۹۱/۱۲/۲۲	۱۰۰۰۰/۰	۰/۰	۴	۰/۰
شرکت نفت مناطق مرکزی ایران	۱۳۹۱/۱۲/۲۱	۵۰۰۰/۰	۵۰۰۰/۰	۴	۰/۰
شرکت ارتباطات زیرساخت	۱۳۹۱/۱۲/۲۶	۵۰۰۰/۰	۴۸/۰	۴	۰/۰
آب منطقه‌ای زنجان	۱۳۹۱/۱۲/۲۲	۹۰۰/۰	۹۰۰/۰	۴	۰/۰
توانیر	۱۳۹۱/۱۲/۲۶	۵۰۰۰/۰	۲۳۲/۰	۴	۰/۰

۲۰	۴	۷۷/۰	۷۰۰/۰	۱۳۹۱/۱۲/۲۶	آبرسانی	آب منطقه‌ای کرمان
۲۰	۴	۱۱/۵	۱۵۰۰/۰	۱۳۹۱/۱۲/۲۷	آب و فاضلاب	شرکت آب و فاضلاب تهران
۲۰	۴	۰/۰	۹۰۰۰/۰	۱۳۹۱/۱۲/۲۷	آب‌های مرزی	شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران
		۲۵۴۵/۱	۲۹۱۵/۰			اوراق مشارکت شهرداری‌ها
۲۰	۴	۱۴۵/۰	۱۴۵/۰	۱۳۹۱/۱۲/۱۲	مجتمع تجاری	شهرداری ماهشهر
۲۰	۴	۱۸۰۰/۰	۱۸۰۰/۰	۱۳۹۱/۱۲/۲۲	مجتمع تجاری	شهرداری شیراز
۲۰	۴	۰/۱	۳۷۰/۰	۱۳۹۱/۱۲/۲۲	مجتمع تجاری	شهرداری اراک
۲۰	۴	۶۰۰/۰	۶۰۰/۰	۱۳۹۱/۱۲/۲۷	مجتمع تجاری	شهرداری دزفول
		۴۶۸۶۶/۶	۱۰۰۰۰۰/۰			اوراق مشارکت بانک مرکزی
۲۰	۱	۱۲۴۶۰/۰	۲۵۰۰۰/۰	۱۳۹۱/۰۷/۲۲		اوراق مشارکت بانک مرکزی(مرحله اول)
۲۰	۱	۲۶۷۰۷/۰	۲۵۰۰۰/۰	۱۳۹۱/۰۹/۲۵		اوراق مشارکت بانک مرکزی(مرحله دوم)
۲۰	۱	۷۶۹۹/۶	۵۰۰۰۰/۰	۱۳۹۱/۱۲/۱۲		اوراق مشارکت بانک مرکزی(مرحله سوم)
		۱۲۳۲۱۸/۱	۲۲۲۴۴۸/۹			جمع کل

ماخذ: قانون بودجه سال ۱۳۹۱ و بانک مرکزی ج.ا.ا.
 ۱- اوراق مشارکتی که در قوانین بودجه سالانه بازپرداخت اصل و سود آنها پیش‌بینی می‌گردد.
 ۲- اوراق مشارکتی که بازپرداخت اصل و سود آنها از محل منابع داخلی شرکت‌های استفاده‌کننده تامین می‌شود.

(میلیون دلار)

معاملات بازار بین‌بانکی ارزی به تفکیک بازار اصلی و فرعی

جدول شماره ۵۸

درصد تغییر		۱۳۹۱		۱۳۹۰		۱۳۸۹		۱۳۸۸		۱۳۸۷		
فروش	خرید	فروش	خرید	فروش	خرید	فروش	خرید	فروش	خرید	فروش	خرید	
-۹/۷	-۹/۷	۳۸۳۰۲	۳۸۳۰۲	۴۲۴۱۲	۴۲۴۱۲	۲۰۰۳۸	۲۰۰۳۸	۱۵۳۲۰	۱۵۳۲۰	۱۸۶۱۹	۱۸۶۱۹	بازار اصلی
-۰/۱۲	-۷۷/۷	۳۶۲۶۸	۸۳۶	۳۶۳۴۸	۳۷۴۳	۱۳۹۸۳	۶۰۵۳	۱۱۸۸۴	۲۸۴۲	۱۶۲۵۲	۲۰۵۵	بانک مرکزی
-۶۶/۵	-۳/۱	۲۰۳۴	۳۷۴۶۶	۶۰۶۴	۳۸۶۶۹	۶۰۵۵	۱۳۹۸۵	۳۴۳۶	۱۲۴۷۷	۲۳۶۷	۱۶۵۶۴	بانک‌ها
-	-	۰	۰	۳۴۸۱۵	۳۴۸۱۵	۵۲۴۲۹	۵۲۴۲۹	۳۸۰۲۴	۳۸۰۲۴	۳۷۸۱۹	۳۷۸۱۹	بازار فرعی
-	-	۰	۰	۳۳۷۵۶	۷۰۱	۵۰۷۹۱	۱۵۵۴	۳۷۳۰۳	۱۰۵	۳۶۳۶۳	۱۷۲	بانک مرکزی
-	-	۰	۰	۱۰۵۹	۳۴۱۱۴	۱۶۳۸	۵۰۸۷۵	۷۲۰	۳۷۹۱۸	۱۴۵۶	۳۷۶۴۷	بانک‌ها
-۵۰/۴	-۵۰/۴	۳۸۳۰۲	۳۸۳۰۲	۷۷۲۲۷	۷۷۲۲۷	۷۲۴۶۷	۷۲۴۶۷	۵۳۳۴۳	۵۳۳۴۳	۵۶۴۳۸	۵۶۴۳۸	جمع کل
-۴۸/۳	-۸۱/۲	۳۶۲۶۸	۸۳۶	۷۰۱۰۵	۴۴۴۴	۶۴۷۷۴	۷۶۰۷	۴۹۱۸۷	۲۹۴۸	۵۲۶۱۵	۲۲۲۷	بانک مرکزی
-۷۱/۴	-۴۸/۵	۲۰۳۴	۳۷۴۶۶	۷۱۲۲	۷۲۷۸۳	۷۶۹۳	۶۴۸۶۰	۴۱۵۶	۵۰۳۹۶	۳۸۲۳	۵۴۲۱۱	بانک‌ها

گروه‌های اختصاصی	اهمیت نسبی			سال			درصد تغییر
	در سال پایه	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰
گروه‌های اختصاصی							
شاخص کالا	۵۲/۶۸	۶۳/۹	۶۸/۹	۷۸/۵	۱۰۰/۰	۱۴۱/۸	۲۷/۴
شاخص خدمات	۴۷/۳۲	۶۹/۰	۷۸/۸	۸۷/۲	۱۰۰/۰	۱۱۷/۶	۱۴/۷
شاخص کل	۱۰۰/۰۰	۶۶/۱	۷۳/۲	۸۲/۳	۱۰۰/۰	۱۳۰/۵	۳۰/۵
گروه‌های اصلی و منتخب فرعی							
خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها	۲۷/۳۸	۶۲/۲	۶۸/۳	۷۹/۴	۱۰۰/۰	۱۴۴/۶	۲۵/۹
گوشت	۶/۱۲	۵۸/۶	۷۰/۶	۸۹/۸	۱۰۰/۰	۱۴۹/۰	۱۱/۴
ماهی و حیوانات دریایی	۰/۷۳	۶۶/۴	۷۵/۷	۸۴/۹	۱۰۰/۰	۱۶۲/۷	۱۷/۸
غلات و نان	۵/۰۵	۵۶/۹	۵۵/۱	۶۴/۵	۱۰۰/۰	۱۳۷/۳	۵۵/۰
روغن‌ها و چربی‌ها	۰/۹۴	۵۵/۶	۵۲/۰	۶۹/۱	۱۰۰/۰	۱۴۴/۴	۴۴/۷
میوه‌ها و خشکبار	۵/۳۸	۶۷/۸	۸۰/۳	۸۴/۴	۱۰۰/۰	۱۳۹/۱	۱۸/۵
انواع سبزی، حبوب و فرآورده‌های سبزی	۳/۴۲	۶۷/۲	۶۷/۹	۸۲/۴	۱۰۰/۰	۱۴۴/۷	۲۱/۴
لبنیات و تخم پرندگان	۳/۰۷	۶۶/۲	۷۱/۹	۷۴/۸	۱۰۰/۰	۱۵۳/۹	۳۳/۷
دخانیات	۰/۳۵	۷۰/۶	۹۱/۹	۹۴/۰	۱۰۰/۰	۱۸۲/۵	۶/۴
مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها	۳۲/۸۲	۷۰/۲	۷۸/۸	۸۴/۶	۱۰۰/۰	۱۱۲/۹	۱۸/۲
اجاره بهای مسکن غیرشخصی	۷/۵۱	۷۵/۲	۸۴/۹	۹۰/۰	۱۰۰/۰	۱۱۲/۶	۱۱/۱
ارزش اجاری مسکن شخصی	۲۰/۹۲	۷۴/۶	۸۴/۵	۹۰/۰	۱۰۰/۰	۱۱۲/۳	۱۱/۱
تعمیرات و خدمات ساختمانی	۱/۷۱	۷۱/۸	۷۸/۶	۸۵/۴	۱۰۰/۰	۱۳۳/۹	۱۷/۱
آب	۰/۵۳	۵۲/۴	۵۴/۲	۵۶/۰	۱۰۰/۰	۱۲۱/۰	۷۸/۶
برق، گاز و سایر سوخت‌ها	۲/۱۶	۲۶/۵	۲۵/۶	۳۴/۰	۱۰۰/۰	۱۰۰/۸	۱۹۴/۱
پوشاک و کفش	۴/۹۴	۶۶/۵	۷۳/۳	۸۱/۹	۱۰۰/۰	۱۴۷/۸	۲۲/۱
اثاث، لوازم و خدمات مورد استفاده در خانه	۵/۱۳	۷۴/۲	۷۷/۴	۸۴/۵	۱۰۰/۰	۱۵۰/۹	۱۸/۳
حمل و نقل	۹/۸۷	۶۴/۴	۶۸/۲	۷۸/۴	۱۰۰/۰	۱۲۹/۵	۲۷/۶
ارتباطات	۲/۳۸	۹۸/۰	۹۸/۴	۹۸/۲	۱۰۰/۰	۱۰۷/۵	۱/۸
بهداشت و درمان	۶/۹۸	۵۹/۹	۷۱/۲	۸۵/۳	۱۰۰/۰	۱۲۴/۷	۱۷/۲
تفریح و امور فرهنگی	۲/۸۵	۷۲/۰	۷۸/۳	۸۷/۴	۱۰۰/۰	۱۴۱/۰	۱۴/۴
تحصیل	۲/۲۴	۶۷/۰	۷۷/۷	۸۷/۷	۱۰۰/۰	۱۱۴/۱	۱۴/۰
رستوران و هتل	۱/۸۶	۶۲/۹	۷۲/۷	۸۴/۸	۱۰۰/۰	۱۳۸/۷	۱۷/۹
کالاها و خدمات متفرقه	۳/۲۰	۶۴/۴	۷۲/۵	۸۲/۰	۱۰۰/۰	۱۴۶/۶	۲۳/۰

اهمیت نسبی در سال پایه	سال						درصد تغییر
	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۱	
گروه‌های اختصاصی							
۲۱/۹۸	۱۷۹/۵	۲۰۰/۷	۲۲۵/۵	۲۶۴/۲	۳۶۵/۰	۱۷/۲	۳۸/۲
							کشاورزی، دامداری، جنگلداری و ماهیگیری
۴۸/۰۶	۱۶۶/۷	۱۷۱/۷	۲۰۹/۵	۳۲۳/۳	۴۱۹/۰	۵۴/۳	۲۹/۶
							ساخت(صنعت)
۲۹/۹۶	۱۶۳/۷	۱۸۱/۸	۲۰۳/۳	۲۳۳/۷	۲۸۶/۵	۱۵/۰	۲۲/۶
							خدمات
۱۰۰/۰۰	۱۶۸/۶	۱۸۱/۱	۲۱۱/۲	۲۸۳/۵	۳۶۷/۴	۳۴/۲	۲۹/۶
شاخص کل							
گروه‌های اصلی							
۲۱/۳۵	۱۷۹/۷	۲۰۰/۶	۲۲۵/۱	۲۶۲/۵	۳۶۱/۱	۱۶/۶	۳۷/۶
							کشاورزی، شکار و جنگلداری
۰/۶۳	۱۷۳/۳	۲۰۳/۸	۲۳۸/۱	۳۲۲/۳	۴۹۵/۹	۳۵/۴	۵۳/۹
							ماهیگیری
۴۸/۰۶	۱۶۶/۷	۱۷۱/۷	۲۰۹/۵	۳۲۳/۳	۴۱۹/۰	۵۴/۳	۲۹/۶
							ساخت(صنعت)
۰/۸۸	۱۹۲/۱	۲۲۵/۸	۲۶۸/۴	۳۱۹/۰	۴۲۳/۳	۱۸/۹	۳۲/۷
							هتل و رستوران
۲۱/۰۴	۱۴۹/۱	۱۵۸/۱	۱۶۹/۳	۱۹۰/۲	۲۲۸/۹	۱۲/۳	۲۰/۳
							حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات
۲/۴۳	۱۸۷/۵	۲۱۷/۴	۲۴۵/۲	۲۷۹/۵	۳۱۸/۶	۱۴/۰	۱۴/۰
							آموزش
۳/۹۵	۲۰۱/۲	۲۴۲/۷	۲۹۶/۹	۳۵۳/۸	۴۵۵/۰	۱۹/۲	۲۸/۶
							بهداشت و مددکاری اجتماعی
۱/۶۶	۲۰۹/۷	۲۶۰/۲	۳۱۵/۹	۳۸۷/۵	۴۹۵/۵	۲۲/۷	۲۷/۹
							سایر فعالیت‌های خدمات عمومی، اجتماعی و شخصی

متوسط سالانه گروه‌های شاخص بهای کالاهای صادراتی ایران

(۱۳۸۳=۱۰۰)

اهمیت نسبی در سال پایه	سال						درصد تغییر
	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	
محصولات حیوانی	۲/۰۷	۱۳۱/۲	۱۳۳/۰	۱۴۱/۸	۱۶۷/۲	۲۴۴/۴	۱۷/۹
محصولات نباتی	۱۵/۵۰	۲۴۴/۹	۲۸۸/۱	۲۴۸/۸	۲۵۰/۱	۴۷۰/۴	۰/۵
چربی‌ها و روغن‌های حیوانی و نباتی	۰/۶۱	۲۲۴/۳	۱۸۳/۴	۲۳۸/۹	۳۱۱/۸	۵۰۱/۱	۳۰/۵
محصولات صنایع غذایی، نوشابه‌ها و توتون	۲/۹۸	۱۸۰/۴	۱۹۱/۲	۲۰۲/۵	۲۳۳/۵	۴۰۴/۰	۱۵/۳
محصولات معدنی	۱۹/۰۲	۲۱۸/۸	۲۱۲/۳	۲۶۵/۴	۳۲۱/۴	۹۰۶/۰	۲۱/۱
محصولات صنایع شیمیایی و صنایع وابسته	۱۲/۲۹	۱۸۸/۵	۱۳۲/۳	۱۵۲/۸	۱۹۱/۶	۳۱۲/۳	۲۵/۴
مواد پلاستیک و کائوچو و مصنوعات آنها	۳/۷۸	۱۴۰/۳	۱۲۷/۶	۱۳۵/۶	۱۵۶/۷	۲۳۲/۳	۱۵/۶
پوست و چرم و محصولات چرمی	۱/۴۶	۱۲۲/۷	۱۱۸/۴	۱۸۱/۷	۲۷۰/۸	۴۶۲/۸	۴۹/۰
چوب و اشیای چوبی	۰/۱۳	۱۸۷/۷	۱۷۱/۸	۱۷۳/۲	۱۷۵/۷	۲۱۲/۸	۱/۴
مواد نسجی و مصنوعات از این مواد	۱۳/۶۹	۲۰۱/۳	۲۱۵/۶	۲۲۳/۳	۲۴۸/۸	۳۱۶/۷	۱۱/۴
انواع کفش	۰/۷۲	۱۲۵/۶	۱۳۰/۴	۱۶۹/۱	۲۳۰/۷	۲۵۳/۰	۳۶/۵
مصنوعات ساخته شده از انواع سنگ	۲/۸۵	۱۲۹/۱	۱۳۳/۸	۱۳۷/۵	۱۴۸/۶	۲۶۷/۷	۸/۱
فلزات معمولی و مصنوعات آنها	۱۹/۱۲	۱۹۷/۴	۱۲۸/۶	۱۸۲/۴	۲۰۸/۸	۳۰۸/۳	۱۴/۵
ماشین‌آلات مکانیکی و ادوات برقی	۳/۱۱	۱۸۰/۳	۱۵۹/۱	۱۵۸/۵	۱۶۷/۴	۱۸۷/۸	۵/۶
وسایل نقلیه زمینی و تجهیزات ترابری	۲/۳۷	۱۲۷/۶	۱۳۱/۶	۱۳۸/۸	۱۴۰/۶	۲۱۴/۱	۱/۳
دستگاه‌ها و لوازم اپتیک، دقت‌سنجی و پزشکی	۰/۳۰	۱۵۹/۷	۱۶۱/۹	۱۵۱/۵	۱۵۲/۳	۱۵۲/۳	۰/۵
گروه‌های اختصاصی							
محصولات پتروشیمی	۲۱/۸۶	۱۹۳/۱	۱۵۵/۷	۱۹۵/۹	۲۵۴/۲	۷۳۰/۸	۲۹/۸
شاخص کل (۱)	۱۰۰/۰۰	۱۹۸/۵	۱۸۵/۱	۲۰۵/۵	۲۳۴/۷	۴۴۲/۷	۱۴/۲

۱- برخی از گروه‌ها در این جدول ذکر نگردیده است، لذا جمع ضرایب اهمیت گروه‌ها با ضریب اهمیت کل اندکی تفاوت دارد.

جدول شماره ۶۲

متوسط هزینه ناخالص سالانه خانوار به قیمت‌های جاری در مناطق شهری بر حسب گروه‌های هزینه

(هزار ریال)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال					
	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	
۲۵/۷	۲۴/۹	۳۱/۴	۲۷۴۷۵/۲	۳۰۱۶۸/۳	۳۵۲۱۳/۳	۴۲۲۶۶/۸	۵۶۸۳۵/۴	خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها
-۰/۴	-۰/۳	۵۴/۴	۴۵۲/۶	۵۱۸/۶	۵۱۸/۸	۵۵۸/۲	۸۶۱/۸	دخانیات
۴/۵	۴/۶	۲۴/۶	۵۳۵۸/۸	۶۴۴۷/۴	۶۹۳۱/۵	۷۹۶۳/۴	۹۹۲۳/۱	پوشاک و کفش
۳۳/۷	۳۰/۶	۳۹/۹	۳۸۲۱۱/۲	۳۹۸۷۸/۷	۴۲۶۳۶/۸	۵۳۲۹۱/۶	۷۴۵۴۲/۳	مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها
۴/۵	۴/۸	۱۹/۳	۵۸۱۱/۷	۶۷۰۲/۷	۷۳۸۲/۴	۸۳۰۴/۳	۹۹۰۴/۳	لوازم، اثاث و خدمات مورد استفاده در خانه
۵/۵	۵/۳	۳۰/۷	۵۲۰۸/۸	۶۴۵۵/۵	۷۸۶۶/۳	۹۲۹۹/۹	۱۲۱۵۹/۲	بهداشت و درمان
۹/۳	۱۱/۷	۱/۳	۱۳۳۶۵/۲	۱۴۷۶۶/۷	۱۶۰۱۴/۰	۲۰۳۰۹/۹	۲۰۵۷۹/۵	حمل و نقل
۲/۰	۲/۳	۱۳/۰	۲۹۸۳/۰	۲۹۴۲/۱	۳۲۰۲/۳	۳۹۴۱/۵	۴۴۵۳/۶	ارتباطات
۲/۳	۲/۷	۹/۲	۲۸۲۴/۰	۳۴۵۹/۹	۳۹۵۱/۷	۴۶۹۱/۴	۵۱۲۴/۸	تفریح و امور فرهنگی
۱/۹	۲/۱	۱۶/۳	۲۶۵۰/۵	۲۸۵۴/۱	۳۴۷۴/۷	۳۶۵۲/۷	۴۲۴۷/۱	تحصیل
۲/۱	۲/۳	۱۴/۵	۲۴۸۱/۸	۲۸۴۶/۰	۳۱۴۲/۸	۳۹۷۳/۳	۴۵۴۷/۹	رستوران و هتل
۸/۱	۸/۴	۲۱/۵	۸۶۲۲/۶	۱۰۰۹۹/۱	۱۱۳۲۶/۲	۱۴۶۷۳/۰	۱۷۸۲۹/۴	کالاها و خدمات متفرقه
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۲۷/۱	۱۱۵۴۴۵/۴	۱۲۷۱۳۹/۱	۱۴۱۶۶۱/۸	۱۷۳۹۲۵/۹	۲۲۱۰۰۸/۵	جمع

جدول شماره ۶۳

متوسط هزینه حقیقی ناخالص سالانه خانوار در مناطق شهری بر حسب گروه‌های هزینه (۱۳۹۰=۱۰۰)

(هزار ریال)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال					
	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	
۲۲/۹	۲۴/۹	-۹/۲	۴۴۱۷۲/۴	۴۴۱۷۰/۲	۴۴۳۴۹/۲	۴۳۲۶۶/۸	۳۹۳۰۵/۲	خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها
-۰/۳	-۰/۳	-۱۵/۴	۶۴۱/۱	۵۶۴/۴	۵۵۱/۹	۵۵۸/۲	۴۷۲/۲	دخانیات
۳/۹	۴/۶	-۱۵/۷	۸۰۵۸/۴	۸۷۹۵/۹	۸۴۶۳/۳	۷۹۶۳/۴	۶۷۱۳/۹	پوشاک و کفش
۳۸/۵	۳۰/۶	۲۳/۹	۵۴۴۳۱/۸	۵۰۶۰۷/۵	۵۰۳۹۸/۲	۵۳۲۹۱/۶	۶۶۰۲۵/۰	مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها
۳/۸	۴/۸	-۲۱/۰	۷۸۳۲/۵	۸۶۵۹/۹	۸۷۳۶/۶	۸۳۰۴/۳	۶۵۶۳/۵	لوازم، اثاث و خدمات مورد استفاده در خانه
۵/۷	۵/۳	۴/۸	۸۶۹۵/۹	۹۰۶۶/۷	۹۲۲۱/۹	۹۲۹۹/۹	۹۷۵۰/۸	بهداشت و درمان
۹/۳	۱۱/۷	-۲۱/۸	۲۰۷۵۳/۴	۲۱۶۵۲/۰	۲۰۴۲۶/۰	۲۰۳۰۹/۹	۱۵۸۹۱/۵	حمل و نقل
۲/۴	۲/۳	۵/۱	۳۰۴۳/۸	۲۹۹۰/۰	۳۲۶۲/۱	۳۹۴۱/۵	۴۱۴۲/۹	ارتباطات
۲/۱	۲/۷	-۲۲/۵	۳۹۲۲/۲	۴۴۱۸/۸	۴۵۲۱/۴	۴۶۹۱/۴	۳۶۳۴/۶	تفریح و امور فرهنگی
۲/۲	۲/۱	۱/۹	۳۹۵۶/۰	۳۶۷۳/۲	۳۹۶۲/۰	۳۶۵۲/۷	۳۷۲۲/۳	تحصیل
۱/۹	۲/۳	-۱۷/۵	۳۹۴۵/۶	۳۹۱۴/۷	۳۷۰۶/۱	۳۹۷۳/۳	۳۲۷۸/۹	رستوران و هتل
۷/۱	۸/۴	-۱۷/۱	۱۳۳۸۹/۲	۱۳۹۲۹/۸	۱۳۸۱۲/۴	۱۴۶۷۳/۰	۱۲۱۶۲/۰	کالاها و خدمات متفرقه
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۱/۳	۱۷۲۸۴۲/۳	۱۷۲۴۴۳/۰	۱۷۱۴۱۱/۱	۱۷۳۹۲۵/۹	۱۷۱۶۶۲/۹	جمع (۱)

۱- هزینه کل حقیقی به جای تقسیم هزینه کل به قیمت جاری به شاخص کل قیمت‌ها، از مجموع هزینه‌های حقیقی گروه‌های هزینه محاسبه شده است.